

hayat akarken...

OSTİM'in Dayısı Efdal GÖKALP'e...

OSTİM VAKFI YAYINLARI - 3

7. BASKI
ANKARA
Haziran 2021

www.ostimvakfi.com

[instagram.com/ostimvakfi](https://www.instagram.com/ostimvakfi)

twitter.com/ostimvakfi

[linkedin.com/ostim vakfi](https://www.linkedin.com/company/ostim-vakfi)

OSTİM VAKFI

100. Yıl Bulvarı No: 99 OFİM İş Merkezi
8. Kat No: 10 OSTİM/Ankara
Tel: (0312) 386 01 21 - 22
Faks: (0312) 354 39 93

TASARIM VE OFSET HAZIRLIK

OMEDYA A.Ş.

100. Yıl Bulvarı
NO: 55/C-21
OSTİM Prestij İş Merkezi 3. Kat D. 21
OSTİM/Ankara
Tel: (0312) 385 58 20
www.omedya.com

Kapak tasarım ve mizanpaj:

Bayram Demirağ
Kapakta kullanılan akrilik pouring (akıtma)
eserler sanatçı Şule Güçlü'ye aittir.

BASKI

Azım Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.

Büyük Sanayi 1. Cad. Alibey İşhanı
99/33 İskitler/ANKARA
Tel: (0312) 342 03 71-72
Faks: (0312) 341 29 77
www.azimmatbaacilik.com
Sertifika No: 47897

OSTİM Vakfı Yayınları'nın 3.sü olarak (7. Baskı) basılan bu kitap, ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. Para ile satılamaz. Eserde yer alan hikaye ve metinlerin altında isim ve mahlas belirtilmeyenlerin anonim olduğu düşünülmektedir. Aksine bilgi bulunması durumunda, OSTİM Vakfı, eser sahibine ilişkin gerekli düzeltmenin yapılabilmesi için bilgi verilmesini rica eder.

ISBN: 975-96726-1-8

İŞARETLER

Hayata Dair 1

OSTİM ailesi olarak bizler, akıntısına kapıldığımız çalışma hayatı içinde bazen bir durup kendimize bakma ihtiyacı hissederiz. Güzeli arama çabamızın yanı sıra sorularımızın, sorunlarımızın, yaşadıklarımızın cevaplarına dair izlerin peşine düşeriz.

Elinizde tuttuğunuz bu kitap, işte bu arayışlarımız sırasında bize yol gösteren, aradığımız cevapları veren, yaşantımıza ayna tutan izlerden küçük bir demettir. Dostlarımızın karınca misali taşıdığı bu aktarımlar bizlere yine bizi anlatarak hayatımıza ayna tutmaktadır. Bu aynada gördüğümüz her hikaye yalnız olmadığımızı müjdeleyen bir mesaj ve hayatımızı biraz daha zenginleştiren, bizi çoğaltan ve bilgeleştiren bir hazinedir.

Siz değerli dostlarımızın her ne vakit olursa olsun göz attığında kendisine gülümseyen işaretler bulacağı küçük bir yol haritası, unuttuğumuz güzellikleri hatırlatan bir pusula olmasını ümit ettiğimiz bu derlemenin, sizlerle paylaşıldığında büyük bir çiçek bahçesine döneceğine inanıyoruz.

Hayatınızın yönünün iyiye, günele, doğruya gitmesi dileğimizle..

İŞARETLERİN PEŞİNDE

Hayata Dair 2

Hayat akıyor ve biz hala, akıntısına kapıldığımız hayata dair işaretlerin izini sürmeye devam ediyoruz. Şu an sizinle paylaşıyor olmaktan mutluluk duyduğumuz "Hayata Dair-2" sürdürdüğümüz izlerin devamıdır.

İlk basımını 2004 baharında gerçekleştirerek elden ele dağıttığımız "Hayata Dair" kısa zamanda tükendi. OSTİM, Ankara, Türkiye derken sınır ötelere varan bir bağ oluşturdu okurlarıyla bizler arasında... Çalışanlarımız ve dostlarımız yine hikâyelerini paylaşmaya, onları taşımaya devam ettiler. Tek fark vardı; bu sefer işaretlerin peşinde daha kalabalıktık...

"Hayata Dair" kitapları, size büyük ve renkli bir fotoğraf albümü sunuyor, her bir fotoğraftan size ait olanı almanız için... Yan yana yapıştırdığınızda sizin yaşamınızın fotoğrafı çıkacak karşınıza... Çünkü "Hayata Dair" olan, "size dair" olandır aslında...

Hayatınızın yönünün iyiye, güzele, doğruya gitmesi dileğimizle...

İŞARETLERİN DİLİ

Hayata Dair 3

Hikâyeler “hayat akarken bize yön gösteren işaretlerdir” diyerek başlamıştık işaretlerin peşine düşmeye... Hikâyelerimiz biriktikçe fotoğrafımızla yüzleşmiş “hayata dair olan kendimize dair olandır aslında” diyerek devam etmiştik iz sürmeye...

Bugün ise ülkemizin her bir köşesinden, okullardan işletmelere, kurslardan resmi kurumlara, ev hanımlarından eğitimcilere, gencinden yaşlısına binlerce okurun yolculuğumuza çoğalarak eşlik ettiğini görebiliyoruz, çünkü artık bizler;

Hiçbir yaş, ırk, memleket, sınıf, eğitim gözetmeden herkesin konuşabildiği;

Kötünün, iyinin önünde diz çöktüğü;

Tecrübenin yeniye rehberlik ettiği;

Alın terinin, hakla kardeş olduğu ortak bir dille anlaşılıyor:
İşaretlerin dili...

“Vicdan, işaretleri görerek ilerleyebilenlerin başlıca kerametidir ve vicdan, insanlığın ana dilidir.”

Hayatınızın yönünün iyiye, güzele, doğruya gitmesi dileğimizle..

Orhan AYDIN

OSTİM Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

KARTALIN YENİDEN DOĞUŞU	11
HAYAT NE GARİP BU GÜNLERDE	13
YENGEÇLER VE İNSANLAR	15
İNANMAK VE ÇALIŞMAK	17
HENRY FORD	18
ÖZGÜRLÜK NEDİR?	19
İLERİYİ GÖRMEK	20
DÜNYANIN EN BÜYÜK SIRRI	21
YANLIŞ VE DEĞERLER	23
KILICIN KESKİN OLURSA	25
HANGİSİ	27
BAŞARININ SIRRI	29
SU, ATEŞ VE AHLAK	30
SARI ÖKÜZ	31
KISA SÜRELİ BAŞARI	33
VERECEĞİM AMA HAKEDENİ BULABİLİRSEM	34
CAHİL CESARETİ	36
SEVGİ VE YARDIM	38
MİMAR SİNAN'IN MEKTUBU	40
SEMERÇİ	42
TUTACAK BİR EL	43
YAŞADIĞIMIZ ÇAĞA BİR ÖRNEK	44
KENAR MAHALLE	45
İNANIN VE GERİ DÖNMEYİN	47
SORUMLULUK	48
BAŞARININ SIRRI YÜREKTEDİR	49
SOKRAT ÖĞRENCİLERİNİ NASIL SEÇERDİ?	51
MUTLULUĞUN SIRRI	52
ÇÖZÜMÜ PARÇALARA BÖLMEK	54
TEVAZUNUN DEĞERİ	55
TORBALARDA NE VAR?	56
KARAKTER ZORLUKLARLA GELİŞİR	58
ROMALILARIN İLGİNÇ UYGULAMASI	59
HAMAL	60

HEDİYE	62
ONLARSIZ DA YAŞAYABİLİRİMİŞSİN GİBİ	64
SINAV	66
ÖĞRENMEYE AÇIK OLMAK	67
ASLA PES ETME	68
CENNET VE CEHENNEM	69
HUZUR'UN KIYMETİ	70
ASIL ZEVK	71
CESARETİN SİMYASI	72
İNSANLARI ANLAMAYA ÇALIŞIN	74
SATRANÇ VE TAVLA	75
ANNE ZÜRAFA VE YAVRUSU	77
FİZİKİ EKSİKLİKLERİNİ DERT ETMEDEN ÇALIŞ	79
EVERESTİ YENMEK	80
İLİM HATRINA	81
MAYMUN TUZAĞI	82
ASKERİN HAKKINI YEDİRMİYEN ÇOCUK	83
DAİMA DAĞIN TEPESİNE BAK	84
İLERİYE GİTMEMEYE MECBURUZ	85
NEDEN BEN DİYE SORMAYIN	86
BİR HİKAYE, BİR HASTA	87
BİR HAYAT DENEYİMİ	89
BEŞ PARMAK DAĞI'NDAKİ TANK	91
AYAKKABICI	94
ÇOCUKLARINIZ	97
ALDIRMA YÜRÜ	98
RİSKLERİ GÖZE ALMAK	99
BİR BASKETÇİNİN BİLİNMEYEN TARİHİ	100
MEİN BALIKÇISI'NIN TALİHİ	102
BAŞARININ YOLU	103
KISA CEVAP	104
SESSİZ DERS	105
ELİNDEN GELENİ YAPMIŞ OLMAK	106
SUYUN AKIŞI	107
ŞÖHRET VE BAŞARI	108
BAŞARI VE GÜVEN.....	109
BANA BİLDİĞİN HERŞEYİ ÖĞRET	110

KAFESİN İÇİNDEKİ HAYAT	111
MERHAMET	113
GÖRMÜYORDU, DUYMUYORDU AMA İNSANLIĞIN İŞİĞİ OLDU	114
SAĞDUYUNUN GÜCÜ	117
HUZUR	119
BAY HONDA	120
CESARET	124
GEÇ KALMAK	126
GİZLİ YÜZ	129
KURŞUN KALEME ÖĞÜTLER	131
İRADENİN ZAFERİ	132
ÖĞRENMENİN SONU YOKTUR	134
NEZAKET	136
GÖNÜLDEN İNANMAK	137
YAPTIĞINIZ İŞE İMZANIZI ATIN	138
BİR ÇAĞIN VİCDANI OLMAK	140
KENDİNİZE ENGEL OLMAYIN	141
KERVANSARAY	143
İBN-İ SİNA	145
KRİZ YÖNETİMİ	146
AZDAN VERMEK	147
BULUNDUĞUN YERE YENİLİK KAT	149
YAŞAMDAKİ 4 MAHALLE!	152
ZENGİNLİK NEDİR?	153
ÖĞRENCİ GÖZÜNDE ÖĞRETMEN	155
ÖĞRENDİM Kİ;	156
KİBİRLE BAKMA	159
AYNAYA TAHAMÜLLERİ YOK	161
HZ. ALİ'NİN RİYA KONUSUNDAKİ HASSASİYETİ	162
KAHVE	163
OK, YAY VE HEDEF	164
AYNA	166
İÇİNDE KAYBOLMADAN'DA GERÇEKLERİ GÖREBİLİRSİN	167
BAKIŞ AÇISI	168
YAŞ DAL	169
GELECEĞİN SUÇLUSUNU YETİŞTİRMENİN EN BASİT KURALI	170
KARINCA GÖRÜŞÜ	171

YEŞİM TAŞI	172
PARANIN NE ÖNEMİ VAR?	174
BİR YEMEK TARİFİNDEN ZENGİNLİĞE GİDEN YOL	175
BİRBİRİNE TUTUNMAK	176
İKİ BARDAK SU	177
ÖĞRENMENİN'DE BİR MALİYETİ VARDIR	178
BİR GERÇEK DOSTLUK SINAVI	179
KASIRGA VE KELEBEKLER "ŞİMETTERLİNK"	180
MÜMKÜN OLSAYDI	182
EN KÜÇÜĞÜN ÖNEMİ...	183
BAŞKA DUA BİLMEZ MİSİN?	185
HERKES KORKTUĞUNDA	187
ASLINDA NEDEN KORKARIZ?	189
ZOR ŞARTLAR BİZİ GÜÇLENDİRİR	190
HAYATIN KARŞISINDA	192
SAĞLIK OLSUN	194
AMİN NEDİR?	196
KENDİ KULVARINIZI OLUŞTURUN	198
BİLGİNİN DEĞERİ	201
HOCA İLE SEYİŞ	203
60 YAŞINDA ÖĞRENCİ 90 YAŞINDA REKTÖR	204
SUYA YAZI YAZMAK	205
İŞKOLİK TATİLDE	206
UNUTULMAZ DERS	209
STATÜKO	211
ESKİYİ "YENİ" YAPMAK	213
İSTEMEM, SİZİN OLSUN	215
ÇEVRE HAKKINDA	217
REKTÖRDEN DERS	219
HAYATINIZIN HANGİ DÖNEMİNİ AYNEN YAŞAMAK İSTERDİNİZ?	220
BAZI ARKADAŞLARIMIZ	221
BULMAK İÇİN ARAMAK GEREKİR	223
ZAMANIN DEĞERİ	224
HAYATI KEŞFETTİREN MUZLAR	225
HİÇ BEKLEMEDEN	226
SÜTÇÜ	228
OLURDA UNUTURSAM	230

MİMAR SİNAN'IN DEHASI	232
KABAĞIN SAHİBİ VARDIR ELBET!	234
EN İYİ BUĞDAY	236
PAPUCU DAMA ATILMAK DEYİMİ NERDEN GELİR?	237
HIZLI DÜŞÜN, SAKİN OL, GÜÇLÜ GÖRÜN	239
MESNEVİ'DEN BİR HİKAYE	241
KURTULUŞ SAVAŞI ANKARA'SINDAN BİR İBRET VESİKASI	242
KENDİSİNE FAYDASI OLMAYANIN BANA FAYDASI OLMAZ	244
FİYAT VE KALİTE	246
ŞEHİR KAPISI İLE AĞIZ ARASINDAKİ FARK	247
ANNE SEVGİSİ	248
KUTADGU BİLİĞ VE YUSUF HAS HACİB	250
YAŞANAN HER ŞEYİN BİR SEBEBİ VARDIR!	255
HATAY CUMHURİYETİ İLE İLGİLİ İLGİNÇ BİR OLAY	257
ÇÖP KAMYONU KANUNU	259
KORKMA	261
SÜRGÜN ÜLKEDEN BAŞKENTLER BAŞKENTİNE	263
MÜZAYEDE	267
KIRGINLIKLAR DAHA GÜZELE ULAŞMAK İÇİN BİR FIRSAT	271
MARTİN LUTHER KING'İN RÜYASI	274
KİME SÖYLEMELİYİM AĞA?	260
BABA	281
İKİ KÜS KARDEŞ	284
EKMEĞİ PAYLAŞMAK EKMEKTEN DAHA LEZZETLİDİR	287
FARKLI BAK	291
NEREYE GİTTİĞİNİZİ KEŞFEDİN	293
RENCİDE ETMEDEN	294
LAMBANIN GÖSTERDİĞİ	296
DERVİŞ ELBİSESİNİ ÇIKARTIN	297
KORKARIM KI TOPRAK BENİ KABUL ETMEZ	299
MUTLULUK KİMİN ELİNDE?	300
KUYRUK ACISI	301
KÜÇÜK TERSLİKLER	303
KÜÇÜK BİR YAZI	305
AŞKIN GÖZÜ	307
KUYUDAN ÇIKMAK	309
BİR BUDA HİKAYESİ	310

Kartalın yeniden doğuşu

Kartal, kuş türleri içinde en uzun yaşayan türdür. 70 yıla kadar yaşayan kartallar vardır. Ancak bu yaşa ulaşmak için, 40 yaşlarındayken çok ciddi ve zor bir kararı vermek zorundadırlar.

Kartalın yaşı 40'a dayandığında pençeleri sertleşir, esnekliğini yitirir ve bu nedenle de beslenmesini sağladığı avlarını kavrayıp tutamaz hale gelir. Gagası uzunlaşır ve göğsüne doğru kıvrılır. Kanatları yaşlanır ve ağırlaşır. Tüyleri kartlaşır ve kalınlaşır. Artık kartalın uçması iyice zorlaşmıştır. Dolayısıyla kartalın bir seçim yapması gerekir; Ya ölümü seçecektir ya da yeniden doğuşun acılı ve zorlu sürecini göğüsleyecektir. Bu yeniden doğuş süreci 150 gün kadar sürer. Kartal yeniden doğuş sürecine karar verirse bir dağın tepesine uçar ve bir kayanın duvarında, artık uçmasına gerek olmayan bir yerde yuvasında kalır.

Bu uygun yeri bulduktan sonra kartal gagasını sert bir şekilde kayaya vurmaya başlar. En sonunda kartalın gagası yerinden sökülür ve düşer. Kartal bir süre yeni gagasının çıkmasını bekler. Gagası çıktıktan sonra kartal bu yeni gaga ile pençelerini yerinden söker çıkarır. Yeni pençeleri çıkınca kartal bu kez eski kartlaşmış tüylerini yolmaya başlar. 5 ay sonra kartal, kendisine 20 veya daha uzun süreli bir yaşam bağışlayan meşhur yeniden doğuş uçuşunu yapmaya hazır duruma gelir.

Kendi yaşamımızda sık sık bir yeniden doğuş süreci yaşamak zorunda kalırız. Zafer uçuşunu sürdürmek için, bize acı veren eski alışkanlıklarımızdan, geleneklerimizden ve anılarımızdan kurtulmak zorundayız.

Ancak geçmişin gereksiz safrasından kurtulduğumuzda, deneyimlerimizden yeniden doğuşumuzun getireceği olağanüstü sonuçlarından sonra tam olarak yararlanabiliriz.

Hayat ne garip bugünlerde

Mallarımız arttı, keyfimiz azaldı.
Daha büyük evlerde kalıyoruz ama daha küçük ailelerde yaşıyoruz.
Konforumuz arttı ama zamanımız daraldı.
Diplomamız bol ama sağduyumuz az.
Uzmanlıklar arttı ama sorunlar çoğaldı.
İlaçlar çoğaldı, hastalıklar arttı.
Sorumsuzca para harcıyoruz ama az gülüyoruz.
Trafikte çok hızlıyız ama çabuk parlıyoruz.
Akşam geç yatıyor, sabah yorgun kalkıyoruz.
Az kitap okuyor, çok televizyon seyrediyoruz.
Varlığımızı arttırdık ama değerlerimizi yitirdik.
Çok konuşuyor ama az gönül veriyoruz ve bol yalan söylüyoruz.
Para kazanmayı öğrendik ama yuva kurmayı beceremedik.
Hayata yıllar ekledik, yıllara hayat katamadık.
Uzaya ulaştık ama ruhun derinliklerine inemedik.
Havayı temizledik ama ruhları kirlettik.
Atomu parçaladık fakat önyargılarımızı yıkamadık.

Çok yazıyoruz ama az gelişiyoruz.
Daha çok plan yapıyoruz ama daha az sonuç alıyoruz.
Acele etmeyi öğrendik ama sabırlı olmayı asla...
Gelirimiz arttı; karakterimiz zayıfladı.
Tanıdıklar çoğaldı; dostlar eksildi.
Çabalar arttı ama mutluluklar azaldı.
Dünya barışı deriz ama silahlanıyoruz.
Daha mutlu olmak için somurtarak çalışıyoruz.
Eve çift maaşın girdiği ama çiftlerin boşandığı;
Güzel evlerin yuva olamadığı;
Vitrinlerin dolu ama gönüllerin boş olduğu günlerde yaşıyoruz.

Yengeçler kafesi

Belli bir yengeç türü vardır ki, kolay kolay yakalanamaz. Bu yengeç türü, her yengeç tuzağından sıyrılacak kadar zeki ve hızlıdır, fakat sahip oldukları insani bir özellik yüzünden her gün bu yengeçlerin binlercesi avlanıyor.

Yengeçleri yakalamak için kullanılan tuzak aslında çok basit bir düzeneğe sahip; üst tarafı açık tel bir kafes. İçine yem yerleştirilen kafes suyun içine konuluyor. İlk yengeç gelip kafese giriyor ve yemi yemeye başlıyor. İkinci bir yengeç onu takip ediyor ve sonra diğerleri... Sonunda yem bitiyor. Yem bitince yengeçlerin ağız açık kafesten çıkıp gitmesini bekliyorsanız, yanılıyorsunuz. Aslında bunu kolaylıkla yapabilirler, ama yapmıyorlar. Bunun yerine kafeste kalmaya devam ediyorlar. Yem bittikten sonra bile başka yengeçler gelip ve onlara katılıyorlar. Hepsi birlikte hapis hayatı yaşamaya başlıyorlar.

Niye mi? Yengeçlerden bir tanesi kapanda daha fazla kalmaya gerek olmadığını düşünüp kapıyı terk etmeye kalkarsa, diğer yengeçler hemen üzerine çullanıp onu durdururlar. O ne kadar çabalarsa çabalasın, onu her defasında kafesin dışına gitmekten alıkoyarlar. Eğer inat ederse, tırmanmasını engellemek için kısıkaçlarını koparırlar. Eğer daha da inat ederse, onu öldürürler. Yengeçler, çoğunluğun zoruyla kafesin içinde kalır. Kafes sudan çıkartılır ve afiyetle yemek üzere lokantalara götürülür.

Bu tür yengeçlerle insanlar arasındaki en önemli fark, yengeçlerin suda, insanların ise karada yaşıyor olması. Biz size, iki ayaklı kara yengeçlerine karşı uyanık olmanız için birkaç ipucu verelim. Yengeç-insanlar genellikle fiziksel güç kullanmazlar. Genelde güç kullanmalarına ihtiyaçları bile yoktur. Daha etkileyici metotları vardır onların: İmalı sözler söylemek, kuşkuya düşürmek, alay etmek, küçümseyici davranışlar, hor görmeler, dudak bükmeler, gurur kırmalar, utandırmalar ve sataşmalar, takılmalar, yalanlar ve daha neler neler...

“Yengeç-insanlar” tarafından incitilmek, yaralanmak ve yok edilmek istemiyorsanız, siz siz olun, onların düştüğü tuzaklara düşmeyin!

İnanmak ve çalışmak

Yıllar önce Amerika'da yaşlı bir kayıkçı Mississippi Nehri'nin bir yakasından öteki yakasına yolcu taşıyarak geçimini sağlıyordu. Yaşlı kayıkçı, kayığındaki küreklerden birinin üstüne "inanmak", diğerine ise "çalışmak" yazmıştı. Bunların ne anlama geldiğini soranlara, kayıkçı şöyle yanıt veriyordu:

-“Nehri karşıdan karşıya geçmek için her iki küreğe de ihtiyaç vardır. Çalışmaksızın inanmak veya inanmadan çalışmak, sizi olduğunuz yerde döndürür durur. Yaşam yoluna da tek kürekle çıkmak, nehri tek kürekle geçmekten farksızdır. Yerimizde döner durur, hiç bir yere gidemeyiz. ”

Henry Ford

1903 yılında bir banka müdürü, önüne gelen kredi talebini inceliyordu. Kredinin istenme sebebini okuyunca yüzünü buruşturdu ve üzerine "Reddedildi" mührünü vurdu. Kredi talebinin geri çevrildiğini duyan Henry Ford, derhal müdürün yanına çıkarak:

"Nasıl böyle büyük bir projeyi geri çevirebilirsiniz?" diye, sordu.

Banka müdürü kendinden emin bir şekilde:

"Otomobil ancak geçici bir moda olabilir. Bu tarz geçici işlerle uğraşacak vaktim yok" dedi.

Bu sözler üzerine Henry Ford odayı terk ederken şunları söyledi:

"Bir gün yollarda at arabaları kalmayacak, tüm ulaşım otomobille sağlanacak."

Henry Ford başarıya ulaşana kadar beş kez iflas ederek her şeye yeniden başlamak zorunda kaldı. Karşısına çıkan sayısız engele rağmen vizyonunun genişliği ve ona ulaşma arzusu sayesinde otomotiv sektörünün kurucusu ve bir numaralı ismi olmayı başardı.

Özgürlük nedir?

Adamın biri bilge kral olmakla ün salmış bir kralın yanına gider.

Krala şunu sorar:

- Efendim söyleyin bana, şu hayatta özgürlük var mıdır?

Kral: Elbette! kaç bacağın var senin?

- İki efendim, der adam.

Kral: Pekâlâ, tek bacağının üstünde durabilir misin?

- Elbette, diye cevap verir adam.

Kral: O halde hangi bacağın üstünde duracağına karar ver.

Adam biraz düşünür ve sol bacağı üstünde durmaya karar verir.

- "Tamam." der Kral: Şimdi de öteki bacağını kaldır.

Adam şaşırır:

- Bu imkânsız kralım, der.

Kral: Gördün mü, özgürlük budur! Sadece ilk kararı almakta özgürsün ondan sonrasında değil. Hayat kararlardan ibarettir ve kararlar birer kibrittir. Doğru yerde ateşlediğinde seni ısıtacak, çorbanı kaynatacak ateş olur, yanlış yerde ateşlediğin vakit ise içinde bulunduğun evle birlikte seni de yakar.

İleriye görmek

Yola dizilmiş bir kervanda en önde giden katır daima başı yerde olduğu halde, ikide bir tökezliyor, düşüp kalkıyordu. Katırın arkasındaki develerin başları havada, yolu hiç izlemedikleri halde, tökezlemeden yollarına devam ediyorlardı.

Katırın biri buna çok üzülür, deveye sorar:

-Arkadaş! Bu nasıl iş? Sen, başın havalarda, iniş olsun çıkış olsun, en dar yollarda bile güzelce gidiyorsun, hiç kapaklanmıyorsun. Bense, başım önde tökezleyip duruyorum. Neden böyle oluyor?

Deve şöyle cevap verir:

-Benim başım dik. Daima, ileriden gelecek tehlikeleri sezerim. Ona göre önlemler alırım, yere düşmem. Sen ise, üç adım öteni göremiyorsun çünkü önüne bakıp duruyor, çukurları önceden görmediğin için, bir kör gibi çukurların içine düşüyorsun. Nedeni bu...

Hayatta her adımı atarken, önce ileriye sonra da bastığın yeri görürsen kolay kolay tökezlemezsin!

Dünyanın en büyük sırrı

Platon bir gün, ülkenin en büyük bilgesinin yanına gider. Bilge onu karşılar ve oturup sohbet etmeye başlarlar.

Platon bilgeye döner:

- Sen bu dünyanın en bilge kişisisin. Sen hayata dair her şeyi bilirsin. Bana öyle bir anahtar ver ki bütün kapıları açmamı sağlasın.

Bilge, Platon'a döner:

- Ama bu yükü taşıyabileceğinden emin misin? diye sorar.

- Evet, lütfen bana dünyanın en büyük hazinelerine ulaşmamı sağlayacak sırrı ver.

- Bunu bilmek, sana çok büyük bir sorumluluk yükleyecek. Bu sırrı öğrendiğinde artık bunu saklayamazsın. Bunu yapman gerek. Eğer sırrı öğrendikten sonra uygulayamazsan, o zaman sır seni yavaş yavaş ölüme götürür. Eğer kullanmazsan, sır senin başına bela olur. Bu çok kritik bir karar anıdır senin için, çünkü hem hazineyi hem de zehri tercih edebilirsin. Bunun için hazır mısın?

- Evet, bu sırrı taşımaya hazırım! Sırrı kullanacağıma dair yemin ederim sana. Eğer kullanmazsam, o zaman da başıma gelecekleri kabul ediyorum.

- O halde yaklaş yanıma, kulaklarını dört aç ve beni dinle. Sana

dünyanın en büyük sırrını veriyorum. Ama bunu bildikten sonra kullanmazsan, başına büyük bir dert alacaksın.

Bilge büyük bir dikkatle Platon'un gözlerinin içine baktı ve bütün gücü ile sırrı açıkladı:

- İşte budur dünyanın en büyük sırrı. Sana bütün hazineleri verecek olan sır budur. Çok basit ama çok büyük bir sırdır bu.

Platon şaşkındı.

- Ama bu çok basit, dedi.

Bilge o sözünü bitirmeden yine sırrı haykırdı büyük bir sesle:

- Yap!

- Soru yok, yorum yok, endişe yok! Yalnızca yap! diye haykırdı yeniden.

- Sana dünyanın kapılarını açacak olan sır budur işte! dedi. Eğer muhteşem bir yaşam istiyorsan, o zaman "git ve yap!" Eğer başarı istiyorsan, zenginlik istiyorsan, Git ve Yap!

Platon bir şeyler söylemeye çalıştıkça, şaşkınlığını dile getirmek istedikçe, bilge onu susturdu ve "Yap!" diye haykırdı. Platon sırrı öğrenmişti. Artık dünyanın en büyük hazinesine sahipti her şeyi elde edebilirdi. Sadece gitti ve "YAPTI"

İşte artık dünyanın en büyük sırrına sahipsiniz. Bu sır hayatınızı değiştirebilir. Bu sır sizi hayallerinizin de ötesine götürebilir. Başarılı mı olmak istiyorsunuz? Gidin ve yapın. Zenginlik mi istiyorsunuz? Gidin ve sadece yapın. Ne istiyorsunuz? Sınırlı bir hayat mı, rüya gibi bir hayat mı? O zaman gidin ve yapın.

Bunu başarabilir misiniz?

Bunu yapabilir misiniz?

YAP'ın o zaman!

Yanlışlar ve değerler

11 yaşındaydı ve New Hampshire gölünün ortasındaki adada bulunan evlerinde ne zaman eline bir fırsat geçse hemen balığa giderdi. Levrek avı yasağının kalkmasından bir gün önce, babasıyla akşamın ilk saatlerinde küçük güneş balıklarından yakaladı. Sonra oltasına yem takıp, oltayı fırlatma talimi yaptı. Yem suya değdiği zaman gün batımında suda altın haleler oluşturmuş, daha sonra gölün üzerinde ay doğmuştu.

Oltasının hızla çekildiğini hissedince, oltaya büyük bir balık geldiğini anladı. Babası oğlunun balığı çekişini hayranlıkla izledi. Çocuk sonunda yorgun düşen balığı sudan çıkardı. Bu o güne kadar gördüğü en büyük balıktı; bir levrek ama av yasağının kalkmasına sadece saatler kalmıştı. Baba-oğul güzelim balığa baktılar, pulları ay ışığında ışıl ışıl parlıyordu. Babası bir kibrit yakıp saatine baktı. Saat 22.00 olmuştu. Av yasağının bitmesine daha iki saat vardı. Önce balığa, sonra oğluna baktı.

- Suya geri bırakman gerekiyor oğlum, dedi.
- Baba! diye itiraz etti çocuk ağlamaklı bir sesle.
- Başka balıklar da var, dedi babası.
- Ama hiçbiri bunun kadar büyük değil! dedi çocuk.

Göle şöyle bir göz attı. Gölde hiçbir balıkçı teknesi yoktu. Babasının yüzüne baktı bu kez. Kendilerini hiç kimsenin görmemiş olmasına, kimsenin ne yakaladıklarını bilmesinin imkânsız olmasına karşın, babasının sesinden bu konuda hiçbir ödün vermeyeceğini anlamıştı. Oltanın ucunu balığın ağzından çekti ve balığı gölün karanlık sularına bıraktı. Balık suya düşer düşmez, şöyle bir çırpındı ve gözden kayboldu. Çocuk bir daha bu kadar büyük bir balık tutamayacağından emindi. Bu olay bundan tam 34 yıl önce oldu. Bugün o çocuk, New York City'nin ünlü mimarlarından. Babasının küçük evi hâlâ o adadadır. Oğlunu ve kızlarını hâlâ o adadaki küçük eve balık tutmaya götürür.

Çocuk haklıydı. Bir daha o kadar büyük bir balık tutamadı. Fakat "değerler" konusunda bir ikilem yaşadığı zaman hep o balığı gözünün önüne getirdi. Babasından öğrendiği gibi "değerler", doğru ile yanlışın ne olduğu konusunda çok basit bir konudur. Güç olan yalnızca değerlerin uygulanabilmesidir. Birileri görmediği zaman da doğru olanı yapabiliyor muyuz?

Evet, küçüklüğümüzde bizlere balığı suya geri bırakmak öğretilseydi, doğru olanı yapabilirdik. Çünkü gerçeğin ve doğrunun ne olduğunu öğrenmiş olurduk. Doğru olanı yapma kararı belleklerimizdeki canlılığını hiçbir zaman yitirmez. Bu anıyı dostlarımıza ve torunlarımıza göğsümüz kabara kabara anlatırız. Fırsatlardan yararlanmak değil, doğru olanı yapmaktır önemli olan.

Değerlerinizi kaybetmeden sevgiyle kalın.

Kılıcın keskin olursa

Rivayete göre Yavuz Sultan Selim kıyafetine pek dikkat etmez, elbisesi eskidiği halde elbisesini yenilemezmiş. Bu yüzden devlet ricali gerek saygı dolayısıyla, gerekse kendisinden çekindikleri için huzuruna yeni ve süslü elbiselerle çıkmaya çekinirlermiş.

Padişahın elbisesi gitgide fersudeleşir, lakin kimse kendisine bunu hatırlatmaya cesaret edemezmiş. Bir ara padişah ve vezirleri adam akıllı kılıksızlaşır. O sırada bir elçinin geleceği haber alınır. Bunu fırsat bilen sadrazam, bin bir korku ile hünkâra:

- Efendimiz, bu kâfir makulesi, akl-i kasirleri muktezasınca zahir-bin olup alâyişe ziyade nazar ederler. Layıktır ki, siz padişahımız dahi...

Yavuz onun maksadını anlar ve sözünü keser:

- Ha... Evet, öyle yaparız. Hem siz dahi bir hoş ziyetli libas tedarik eylen!

Vezirler sevinir ve süslü elbiseler diktirip hazırlanırlar. Padişah ayrıca, elçiyi kabul edeceği zaman tahtın ayakucuna bir yalın kılıç konulmasını emreder.

Her şey hazırdır. Vezirler, başta sadrazam bulunduğu halde muhteşem elbiseleriyle tahtın etrafında yer alıp Padişah'ı beklemektedirler. Birdenbire Yavuz gelir lakin eski kıyafetiyle! Vezirlerin korkudan

dudakları patlayıp aksakallı çeneleri gelincik çiçeğine döner. Aynı zamanda elçi de huzura kabul olunur. Devrinde dünyayı titreten Yavuz'un önünde korkudan iki büklüm bir halde durur. Mutad, merasim ve konuşmadan sonra ise padişahın huzurundan çıkar.

O zaman Yavuz vezirlere:

- Şimdi varın, elçi beye sorun. "Padişahın libasını nasıl buldunuz?" deyin!

Vezirler koşarlar ve bu suali elçiye tekrar ederler. Aldıkları cevap ise şudur:

- Ben şevketli hükümdarı görmedim bile... Tahtının ayakucundaki yalın kılıç gözümü aldı; sadece onu gördüm!

Bu cevap padişaha söylendiğinde padişah parmağı ile hala tahtın ucunda duran kılıcı göstererek şöyle demiş:

-“Hod bunun ağzı kestikçe, küffarın gözü anda olup bizi görmezler ve libasımızı fark etmezler. Allah anın keskin olmadığı günü göstermeye ki libas ve alâyiş o güne mahsustur. Çünkü kâfir gözü o zaman yerden kalkıp Al-i Osman padişahlarına dikilir!”

Hangisi

Bir grup öğrenciden günümüz dünyasının yedi harikasının neler olduğunu düşünüp bir liste yapmaları istenir. Öğrencilerin arasında anlaşmazlıklar çıkmasına rağmen en fazla oyu alan 7 Harika şöyle sıralanır:

- Mısır'ın Büyük Piramitleri
- Taç Mahal
- Büyük Kanyon
- Panama Kanalı
- Empire State Binası
- St. Peter Bazilikası
- Çin Seddi

Öğretmen oyları toplarken, sessizce duran bir kız öğrencinin henüz kâğıdını vermediğini fark eder. Sonra öğrencisine kendi hazırladığı liste ile ilgili bir problem olup olmadığını sorar.

Kız öğrenci ise;

- Evet, biraz! O kadar çok şey var ki, bir türlü karar veremiyorum, der.

Öğretmen de öğrencisine; Peki, söyle bakalım senin listende neler var? Belki biz sana yardımcı olabiliriz.

Kız öğrenci önce duraksar ve sonra okumaya başlar.

Bence Dünyanın Yedi Harikası:

- Görmek,
- Duymak,
- Dokunmak,
- Tatmak,
- Hissetmek,
- Gülmek,
- Sevmektir...

Başarının sırrı

Hayatında önemli başarılarla imza atmış, kariyerinin zirvesinde olan bir iş adamına röportaj sırasında bir gazeteci:

- Başarının sırrı nedir sizce? diye sordu.

Cevap çok kısaydı:

- İki kelime.

- Peki, o iki kelime nedir efendim?

- Doğru kararlar.

- Peki, doğru kararlar nasıl alınır?

- Bir kelime ile.

- O nedir peki?

- Tecrübe.

- Peki, bu tecrübe nasıl elde edilir'?

- İki kelime ile.

- O iki kelime nedir?

- Yanlış kararlar.

Su, ateş ve ahlak

Su, ateş ve ahlak dost olup birlikte zaman geçirmeye başlamışlar. Çevrede dolaşırken eğer kaybolurlarsa birbirlerini nasıl bulabileceklerini sorgulamaya başlamışlar.

Suya sormuşlar:

- Kaybolursan seni nasıl bulacağız?
- Nerede bir şırıltı duyarsanız beni orada bulabilirsiniz, diye cevap vermiş.

Ateşe sormuşlar:

- Seni kaybedersek ne yapalım?
 - Bir duman gördüğünüz yerde ben varım, diye yanıtlamış.
- Sıra ahlâka gelmiş. Onun yanıtı ise oldukça düşündürücüymüş:
- Beni kaybederseniz, bir daha asla bulamazsınız!

Sarı öküz

Otlakların birinde bir öküz sürüsü yaşarmış. Çevredeki aslan sürüsünün de gözü öküzlerdeymiş. Ancak, öküzler saldırı anında bir araya geldiği zaman, aslanların yapacak bir şeyi kalmazmış. Bu yüzden küçük hayvanlarla beslenmek zorunda kalan aslanlar, iyi beslenememe başlayınca bir çare düşünmüşler.

Topal aslan yanına bir iki aslanı da alarak, beyaz bayrak çekmiş ve öküz sürüsüne yanaşmış. Öküzlerin lideri boz öküz ve yanındakilere aslan tatlı bir dille konuşmaya başlamış:

- Saygı değer Öküz Efendiler, bugün buraya sizden özür dilemeye geldik. Biliyorum bugüne kadar sizlere zarar verdik. Ama inanın ki, bunların hiçbirini isteyerek yapmadık. Bütün suç hep o sarı öküzde. Onun rengi sizinkilerden farklı ve bizimde gözümüzü kamaştırıyor, aklımızı başımızdan alıyor. Biz de barışseverliğimizi unutuyor ve saldırganlaşıyoruz. Sizinle bir sorunumuz yok. Verin onu bize, kurtulun ve yine barış içinde yaşayalım hep birlikte.

Boz öküz ve heyeti bu sözler üzerine aralarında tartışmış ve teklifi haklı bularak, sarı öküzü vermişler aslanlara. Bir tek benekli öküz karşı çıkmış ama kimseye derdini anlatamamış. Bir süre sonra aslanlar yine aynı yöntemle gelip, bu kez uzun kuyrukluyu istemişler:

- Gördünüz mü ne kadar barışseveriz! Sizi de kararınızdan dolayı

tebrik ederiz ancak sizin Şu uzun kuyruk var ya, kuyruğunu salladıkça nereden baksak görünüyor ve aklımızı başımızdan alıyor. Size saldırmamak için kendimizi zor tutuyoruz. Oysa sizler normal kuyruklusunuz. Verin onu bize bu konuyu kapatıp, barış içinde yaşamaya devam edelim.

Boz kz ve heyeti, uzun kuyrukluysa teslim etmiş, yine benekli öküz karşı çıkmış. Uzun kuyruk, aslanların pençesi altında can vermiş. Bu olay sürekli tekrarlanmıŐ, her seferinde farklı bahanelerle. Sonunda kzler zayıflamıŐ, aslanlar kstahlaŐmıŐ. Artık hiçbir bahane ileri sürmeden, doğrudan müdahale ederek:

- Verin bize Şunu, yoksa karıŐmayız, demeye başlamışlar.

Birer birer aslanların pençesinde can verirken diğerleri, boz öküz ve birkaç öküz kalmış geride. İçlerinden biri liderlerine:

- Vaktiyle ne kadar glydk ne oldu bize, nerede kaybettik biz bu savaşı? diye sormuş.

Boz kz, benekli öküzün sözlerini hatırlayarak gözleri nemli:

- Biz, sarı öküzü verdiğimiz gün kaybettik bu savaşı!

Kısa süreli başarı

Ulu bir kavak ağacının yanında bir kabak filizi boy göstermiş. 'Bahar ilerledikçe bitki kavak ağacına sarılarak yükselmeye başlamış. Yağmurların ve güneşin etkisiyle müthiş hızla büyümüş ve neredeyse kabak ağacıyla aynı boya gelmiş.

Bir gün dayanamayıp sormuş kavağa:

- Sen kaç ayda bu hale geldin ağaç?
- 10 yılda demiş kavak.
- 10 yılda mı? diye gülmüş ve çiçeklerini sallamış kabak.
- Ben neredeyse 2 ayda seninle aynı boya geldim bak!
- Doğru demiş ağaç, doğru...

Günler günleri kovalamış ve sonbaharın ilk rüzgârları başladığında kabak önce üşümeye sonra yapraklarını düşürmeye, soğuklar arttıkça da aşağıya doğru inmeye başlamış.

Sormuş endişeyle kavağa:

- Neler oluyor bana ağaç?
- Ölüyorsun, demiş kavak.
- Niçin?
- Benim on yılda geldiğim yere, iki ayda gelmeye çalıştığın için...

Vereceğim ama hakedeni bulabilirsem

Varlıklı bir adam sordu:

- Bize vermekten bahset.

Ve Ermiş cevap verdi:

- Sahip olduklarınızdan verdiğinizde, çok az şey vermiş olursunuz; gerçek veriş, kendinizden vermektir. Çünkü sahip olduklarınız, yarın ihtiyacınız olabilir diye saklayıp koruduğunuz şeylerden ibaret değil mi? Yarın, kutsal şehre giden hacıları takip ederken, kemiklerini, iz bırakmayan kumlara gömen fazla uyanık bir köpeğe ne getirilebilir? Ve ihtiyaç korkusu da, ihtiyacın ta kendisi değil midir? Kuyunuz tamamen doluyken susuzluktan korkmak, tatmin olamayan bir susuzluk göstermez mi? Çok fazla şeye sahip olup, çok az verenler, bunu gösteriş isteyen gizli arzuları için yaparlar ki bu da armağanlarını yararsız kılar.

Ve bazıları vardır ki, çok az şeye sahiptirler ve hepsini verirler. Bunlar hayata ve hayatın definesine inananlardır ve kasaları hiç boş kalmaz. Bazıları sevinçle verirler, bu sevinç onların ödülüdür. Bazıları ise ıstırap içinde verirler ve bu acı onların vaftizidir.

Ve bazıları vardır ki, ne vermenin acısını hisseder, ne sevinç arar, ne de bir erdemlilik düşüncesi taşırlar. Onlar, şu vadideki mersin ağacının kokusunu salışı gibi verirler. Böyle kişilerin ellerinde Tanrı

dile gelir ve onların gözlerinden Tanrı, dünyaya gülümser.

İstendiği zaman vermek güzel bir davranış olabilir; fakat istenmeden, ihtiyacı hissederek vermek çok daha anlamlıdır. Ve cömert olan için, verecek kimseyi aramak, verme olayından daha fazla sevinç getirir. Vermekten alıkoyacağınız herhangi bir şey olabilir mi? Sahip olduğunuz her şey bir gün verilecektir. Öyleyse şimdi verin ve vermenin hazzını mirasçılarınız değil siz yaşayın...

Çoğunlukla söyle dersiniz: "Vereceğim, ama hak edeni bulabilirim."

Ne koruluktaki meyve ağaçları böyle düşünür, ne de çayırdaki sürüler. Onlar, saklandığında çürüyecek olanı, yaşayabilsin diye verirler. Herhalde kendisine günler ve geceler verilmesini hak eden bir kişi, sizden gelebilecek şeyleri de hak eder.

Ve hayat okyanusundan içmeye hak kazanmış bir insan, sizin küçük ırmağınızdan da bir bardak su alabilir. Faydasından öte, kabul etmenin gerektirdiği cesarettten ve güvenden daha büyük bir değer var mıdır? Ve siz kim oluyorsunuz da, onların göğüslerini yırtarak gururlarını korunmasızca ortaya seriyor, sonra da onların değerlerini örtüsüz ve gururlarını utançsız olarak değerlendiriyorsunuz? Önce kendinizi vermeye hak kazanmış ve verme olayında bir aracı olarak görün. Çünkü gerçekte her şeyi veren hayattır ve siz kendinizi bir verici olarak belirlediğinizde, sadece bir tanık olduğunuzu unutuyorsunuz.

Ve siz, alıcılar ki hepiniz bu gruba dâhilsiniz, ne kendinize ne de size verene bir boyunduruk yüklememek için, hiç bir minnet hissi taşımayın. Bunun yerine, armağanları kanat yaparak, verenle beraber yükselin. Çünkü borcunuzu gereğinden fazla abartmak, annesi özgür yürekli dünya, babası evren olan cömertlik olgusundan şüphe etmek demektir.

Cahil cesareti

Televizyon izlerken birilerine bakıp da “Ya bu adam bu sıklıkla nasıl buralara kadar gelebilmiş.” diye düşündüğünüz oldu mu hiç? Ya da bir iş toplantısında sizinle aynı görevde olan ya da daha üst düzey bir görevde olan bazıları, sizde büyük bir şaşkınlık uyandırdı mı?

Justin Kruger ve David Dunning adlı iki ABD’li psikiyatri uzmanı bu hissi çok yaşamış olacak ki; 10 yıl kadar önce bir teori ortaya attı: “Cehalet, gerçek bilginin aksine, bireyin kendine olan güvenini artırır.”

Ve bunun üzerine bir araştırma başlatıldı. Fizyolojik ve zihinsel alanda yapılan çeşitli uygulamaların sonucunda şu bulgulara ulaşıldı:

1. Nitelsiz insanlar ne ölçüde nitelsiz olduklarını fark edemezler.
2. Nitelsiz insanlar, niteliklerini abartma eğilimindedirler.
3. Nitelsiz insanlar, gerçekten nitelikli insanların niteliklerini görüp anlamaktan da acizdirler.
4. Eğer nitelikleri belli bir eğitimle artırılırsa, aynı nitelsiz insanlar, nitelsizliklerinin farkına varmaya başlarlar.

Bitmedi.

Cornell Üniversitesi'ndeki öğrenciler arasında bir test yapıldı ve klasik "Nasıl geçti?" sorusuna öğrencilerden yanıtlar istendi. Soruların yüzde 10'una bile yanıt veremeyenlerin kendilerine güvenleri müthişti. Onların testin yüzde 60'ına doğru yanıt verdiklerini düşündükleri; hatta iyi günlerinde olmaları halinde yüzde 70 başarıya bile ulaşabileceklerine inandıkları ortaya çıktı. Soruların yüzde 90'ından fazlasını doğru yanıtlayanlar ise en alçak gönüllü deneklerdi; soruların yüzde 70'ine doğru yanıt verdiklerini düşünüyorlardı.

Tüm bu sonuçlar bir araya getirildi ve Dunning-Kruger Sendromu'nun metni yazıldı: "İşinde çok iyi olduğuna yürekten inanan yetersiz kişi, kendini ve yaptıklarını övmekten, her işte öne çıkmaktan ve aslında yapamayacağı işlere talip olmaktan hiçbir rahatsızlık duymaz!

Aksine her şeyin hakkı olduğunu düşünür! Ancak, bu cahillik ve haddini bilmeme karışımı, mesleki açıdan müthiş bir itici güç oluşturur. Eksiler kariyer açısından artıya dönüşür. Sonuçta, kifayetsiz muhterisler her zaman ve her yerde daha hızlı yükselirler.

Bu arada, gerçekten bilgili ve yetenekli insanlar çalışma hayatında fazla alçak gönüllü davranarak öne çıkmaz, yüksek görevlere kendiliklerinden talip olmaz, kıymetlerinin bilinmesini beklerler. Tabii beklerken kırılır, kendilerini daha da geriye çekerler. Muhtemelen üstleri tarafından da ihtiras eksikliği ile suçlanırlar."

Bertrand Russell "Dünyanın sorunu, akıllılar hep kuşku içindeyken aptalların küstahça kendilerinden emin olmalarıdır." sözüyle özetlemiştir.

Sevgi ve yardım

Bir insanın yaşamının en önemli kısmı, iyilik ve sevgi adına yaptığı küçük, isimsiz ve anımsanmayan eylemlerdir. "Ergenlik dönemindeydim ve babamla sirk bileti kuyruğunda bekliyorduk. Sonunda bilet gişesiyle aramızda tek bir aile kalmıştı. Bu aile beni çok etkiledi. Hepsi de 12 yaşın altında tam sekiz çocukları vardı.

Çok varlıklı olmadıkları her hallerinden belliydi. Üzerlerindeki giysiler pahalı şeyler değildi, ama tertemizdi. Çocukların hepsi babalarının arkasında ikiye sıra olmuş, el ele ve terbiyeli terbiyeli sıranın kendilerine gelmesini bekliyordular. Neşe içinde palyaçolar, filler ve o gece görecekleri değişik şeyler hakkında konuşuyorlardı. Daha önce sirke gitmedikleri konuşmalarından belliydi. O gece hiç şüphesiz yaşamlarının çok önemli bir gecesi olacaktı. Anneyle baba gururla çocukların önünde duruyorlardı, el ele tutuşmuşlardı. Gişedeki memur babaya kaç bilet istediklerini sordu.

Baba gururla;

- İki tane eşimle kendim, sekiz tane de çocuklarım için bilet istiyorum, diye yanıtladı onu. Gişe memuru biletlerin bedelini söyledi. Annenin eli, babanın elinden ayrıldı ve başı öne düştü. Babanın dudakları titremeye başladı. Baba gişeye biraz daha yaklaştı:

- Ne kadar dediniz? diye sordu. Gişe memuru biletlerin bedelini

yineledi. Adamın o kadar parası yoktu. Simdi nasıl dönüp çocuklarına onları sirke götürecektik kadar parası olmadığını söyleyecekti?

Babam olanları görünce elini cebine soktu, cebinden bir 20 dolar çıkarttı ve yere düşürdü (biz de çok varlıklı bir aile değildik). Babam sonra yere eğildi, parayı yerden aldı, adamın omzuna dokundu ve ona:

- Affedersiniz, bu para cebinizden düştü, dedi. Adam olan biteni anlamıştı.

Dilenmiyordu ama çok çaresizdi ve utanç duyduğu ve çok üzül-
düğü bu durum karşısında yapılan yardımı minnetle karşılamıştı. Babamın gözlerinin içine baktı, elini iki elinin arasına aldı, 20 doları aldı, dudakları titrerken babama:

- Teşekkür ederim, çok teşekkür ederim, bayım. Bu yaptığınızın benim ve ailem için önemi çok büyük, dedi. Biz babamla arabamıza bindik ve evimize döndük. O gece sirke gidemedik, ama bunun hiç önemi yoktu.

Mimar Sinan'ın mektubu

Bir Mimar Sinan eseri olan Şehzadebaşı Cami'nin 1990'lı yıllarda devam eden restorasyonunu yapan firma yetkililerinden bir inşaat mühendisi, caminin restorasyonu sırasında yaşadıkları bir olayı TV'de şöyle anlatmıştı. Cami bahçesini çevreleyen havale duvarında bulunan kapıların üzerindeki kemerleri oluşturan taşlarda yer yer çürümeler vardı. Restorasyon programında bu kemerlerin yenilenmesi de yer alıyordu. Biz inşaat fakültesinde teorik olarak kemerlerin nasıl inşa edildiğini öğrenmiştik fakat taş kemer inşası ile ilgili pratiğimiz yoktu.

Kemerleri nasıl restore edeceğimiz konusunda ustalarla toplantı yaptık. Sonuç olarak kemeri alttan yalayan bir tahta kalıp çakacaktık. Daha sonra kemeri yavaş yavaş söküp yapım teknikleri ile ilgili notlar alacaktık ve yeniden yaparken de bu notlardan faydalanacaktık. Kalıbı sökmeye kemerin kilit taşından başladık. Taşı yerinden çıkardığımızda hayretle iki taşın birleşme noktasında olan silindirik boşluğa yerleştirilmiş cam bir şişeye rastladık. Şişenin içinde dürülmüş beyaz bir kâğıt vardı. Şişeyi açıp kâğıda baktık. Osmanlıca bir şeyler yazıyordu. Hemen bir uzman bulup okuttuk. Bu bir mektup idi ve mektup Mimar Sinan tarafından yazılmıştı. Mektupta şunları söylüyordu:

- Bu kemeri oluşturan taşların ömrü yaklaşık 400 senedir. Bu süre

zarfında bu taşlar çürümüş olacağından siz bu kemeri yenilemek isteyeceksiniz. Büyük ihtimalle yapı teknikleri de değişeceğiinden bu kemeri nasıl yeniden inşa edeceğinizi bilemeyeceksiniz. İşte bu mektubu ben size, bu kemeri nasıl inşa edeceğinizi anlatmak için yazıyorum.

Koca Sinan mektubuna böyle başladıktan sonra o kemeri inşa ettikleri taşları Anadolu'nun neresinden getirttiklerini söyleyerek izahlarına devam ediyor ve ayrıntılı bir biçimde kemerin inşasını anlatıyordu. Bu mektup bir insanın yaptığı işin kalıcı olması için gösterebileceği çabanın insanüstü bir örneğidir. Bu mektubun ihtişamı, modern çağın insanların bile zorlanacağı taşın ömrünü bilmesi, yapı tekniğinin değişeceğini bilmesi, 400 sene dayanacak kâğıt ve mürekkep kullanması; yüksek bilgi seviyesinden gelmektedir. Şüphesiz bu yüksek bilgiler de o koca mimarın erişilmez özelliklerindedir. Ancak erişilmesi gerçekten zor olan bu bilgilerden çok daha muhteşem olan şey ise 400 sene sonraya çözüm üreten sorumluluk duygusudur.

Semerci

Eşekler köydeki semerciden çok şikâyetçilermiş. Semerci hiç iyi semer yapamıyormuş. Eşeklerin sırtları kanlı yaralarla doluymuş. Eşekler toplanıp yeni bir semercinin gelmesi için dua etmişler. Hikâye bu ya duaları da kabul olunmuş ve gerçekten köye yeni bir semerci gelmiş. Ne var ki bu semerci de eşekleri rahatlatacak semerler yapamıyormuş. Yaralar azalacakken, artmaya başlamış. Eşekler yine toplanıp, köye yeni bir semerci gelmesi için dua etmişler. Ve gerçekten mevcut semerci köyden ayrılmış, yerine başka bir semerci gelmiş.

Eşekler her semerci değişikliğinde olduğu gibi yine çok sevinmişler. Ama çok zaman geçmeden yeni semercinin de çok farklı olduğunu, semerlerin gittikçe daha da kalitesizleştiğini, yaralarının ise kötüleştiğini görmüşler.

Semerci gitmiş, semerci gelmiş. Her seferinde eşekler yeni semerci gelmesi için dua etmişler. Bu hikâye kaç semerci değişene kadar böyle devam etmiş bilmiyorum. Nihayet bir gün akılları başlarına gelen eşekler toplanıp, eski semerciden kurtulmak yerine, eşeklikten kurtulmak için dua etmişler.

Tutacak bir el

Bir yaz günü plajda oturuyor kumlarla oynayan iki çocuğu seyrediyordum. İkisi de deniz kıyısında kapılarıyla, kuleleriyle, tünelleriyle, kocaman bir kale yapmak için beraberce harıl harıl çalışıyorlardı. Kale neredeyse tamamlanmışken büyük bir dalga gelip kaleyi bozdu.

Her şey bir anda ıslak bir kum yığınınına dönüşmüştü. Bütün uğraşlarının bir anda gözlerinin önünde yok olduğunu gören çocukların göz yaşlarına boğulmalarını bekliyordum.

Ama çocuklar beni şaşırttı, ağlamak yerine, ikisi de kalkıp el ele tutuştular ve gülererek kıyıda biraz daha uzaklaşıp yeni bir kale yapmaya giriştiler. Çocukların o anda bana önemli bir ders verdiklerini fark ettim.

Hayatınızda yapmak için üstünde çok zaman ve enerji sarf ettiğimiz her karmaşık yapı aslında kumdan yapılmıştır. Sadece başka insanlarla kurduğumuz ilişkiler ayakta sağlam kalabilir. Er ya da geç bir dalga gelip kurmak için yoğun çaba sarf ettiğimiz çalışmaları anında yıkabilir. Böyle bir durum karşısında, sadece yanında tutacak bir eli olan insan gülümseyebilir.

Yaşadığımız çağa bir örnek

Hükümdar, İskender felsefenin duayeni sayılan Aristo'ya bir mektup yazar; "Zapt ettiğim topraklardaki insanları tahakkümüm altında tutabilmek için neler yapmalıyım?" diye görüş beyan eder:

1. Ülkenin ileri gelen insanlarını sürgüne mi göndereyim?
2. Ülkenin ileri gelen insanlarını hapse mi atayım?
3. Ülkenin ileri gelen insanlarını kılıçtan mı geçireyim?

Aristo'nun cevabı;

1. Sürgünde toplanıp sana karşı başkaldırırlar.
2. Hapishaneler militan yuvası olur, kontrolden çıkarlar.
3. Onlardan sonraki kuşak intikam hırsıyla büyür, tahtını sallar.

Çözüm; İnsanların arasına nifak tohumları ekeceksin, birbirleriyle savaşınca hakem olarak kendini kabul ettireceksin ama barışa giden bütün yolları tıkayacaksın.

"Yaşadığımız çağ nasıl?"

Kenar mahalle

Bir profesör sosyoloji sınıfındaki öğrencilerini Baltimore şehrinin kenar mahallelerine göndermiş ve o bölgede yaşayan 200 erkek çocuğunun durumlarını araştırmalarını ve her bir çocuğun geleceği hakkında bir değerlendirme yapmalarını istemişti.

Öğrencilerin hemen hepsi bu çocukların gelecekte hiçbir şanslarının olmadığını dile getirmişlerdir.

Bundan tam yirmi beş yıl sonra bir başka sosyoloji profesörü tesadüfen bu çalışmayı buldu ve öğrencilerden bu projeyi sürdürmelerini aynı çocuklara ne olduğunu araştırmalarını istedi.

Öğrenciler, o bölgeden taşınan ya da ölen 20 çocuk dışındaki 180 çocuktan 176'sının olağanüstü bir başarı gösterip avukat doktor ya da iş adamı olduklarını ortaya çıkardılar. Profesör çok etkilenmişti ve bu konuyu izlemeye karar verdi. Birer yetişkin olan o çocukların hepsi o bölgede yaşadıkları için her biriyle buluşma şansı oldu. Çocukların "O koşullarda nasıl bu kadar başarılı oldunuz?" sorusuna verdiği cevap hep aynıydı:

- Mahalle okulunda bir öğretmenimiz vardı onun sayesinde.

Profesör bu öğretmeni çok merak etmişti hala hayatta olduğunu öğrendiği yaşlı öğretmenin izini bulması zor olmadı. Kendisini ziyaret etmek için evine kadar gitti.

Karşısında yılların yüzüne eklediği kırışıklara rağmen hala dinç duran yaşlı bir kadın buldu. Merakla yaşlı kadına bu çocukları kenar mahallelerden kurtarıp başarılı birer yetişkin olmalarını sağlamak için kullandığı sihirli formülün ne olduğunu sordu.

Yaşlı öğretmenin gözleri parladı ve dudaklarının kenarında bir gülümseme belirdi:

- Çok basit, ben o çocukları çok sevdim!

İnanın ve geri dönmeyin

Çinliler bambu ağacını bakın nasıl yetiştiriyormuş. Bambu ağacının yetişmesi için; önce ağacın tohumu ekilir, sulanır ve gübrenir. Birinci yıl tohumda herhangi bir değişiklik olmaz. Tohum yeniden sulanıp gübrenir. Bambu ağacı ikinci yılda da toprağın dışına filiz vermez.

Üçüncü ve dördüncü yıllarda her yıl yapılan işlem tekrar edilerek bambu tohumu sulanır ve gübrenir. Fakat inatçı tohum bu yılda da filiz vermez.

Çinliler büyük bir sabırla beşinci yılda da su ve gübre vermeye devam ederler. Nihayet beşinci yılın sonlarına doğru bambu yeşermeye başlar ve altı hafta gibi kısa bir sürede yaklaşık 27 metre boyuna ulaşır. Akla gelen ilk soru:

- Çin bambu ağacı, 27 metre boyuna altı hafta da mı yoksa beş yılda mı ulaşmıştır?

Bu sorunun cevabı, tabii ki beş yıldır. Büyük bir sabırla ve ısrarla tohum beş yıl süresince sulanıp gübrenmeseydi ağacın büyümesinden hatta var olmasından söz edemezdik?

Bir başarının şartları her zaman çok basittir. Bir süre için alışın, bir süre tahammül edin, her zaman inanın ve hiçbir zaman geri dönmeyin.

Sorumluluk

Osmanlı Devleti'nin ilk Şeyhülislam'ı Molla Fenari! 'dir (1350-1431). Bursa kadısı iken bir adam bir at satın alır. Evine dönerken atın hasta olduğunu fark eder. Geri götürmeye karar verir. Atı satan kişi belki zorluk çıkarır diye, kadıya gidip işi sağlama almak ister. Mahkemeye vardığında kadı yerinde değildir. İşini ertesi güne bırakır. Fakat hasta at o gece ölür. Adam kadıya durumu anlatır ve mağdur olduğunu, ne yapması gerektiğini sorar. Molla Fenari cevap verir:

- Senin zararını ben ödeyeceğim.

Adam hayretle: - Niçin siz ödeyeceksiniz?

Molla Fenari'nin cevabı şu olur:

- Benim ilgim yok görünüyor, ama aslında ben kusurluyum. Eğer dün geldiğinde beni yerimde bulmuş olsaydın, olaya müdahale edip atı geri verdirmeni sağlayacaktım. Böylelikle paranı geri almış, at ise sahibinin elinde ölmüş olacaktı. Senin bu şekilde mağdur olmana sebep, benim yerimde bulunmayışım olmuştur. Şimdi bu imkân ortadan kalkmıştır. Bu yüzden zararı benim tazmin etmem gerekir, der ve atın bedelini öder.

Yaptıklarımız kadar yapmadıklarımızdan da sorumluyuz!

Başarının sınırı yürektedir

İş adamının işleri bozulmuştu. Ne yaptıysa olmuyordu. Bir zamanlar çok başarılı bir insan olmasına rağmen şimdi büyük olan sadece borçlarıydı. Bir taraftan kredi verenler onu sıkıştırırken, diğer taraftan da bir sürü insan ödeme bekliyordu.

Çok bunalmıştı ve hiçbir çıkış yolu bulamıyordu. Nefes almak için parka gitti. Bir banka oturdu, başını ellerinin arasına aldı ve bu durumdan nasıl kurtulacağını düşünmeye başladı. Tam bu sırada birden, önünde yaşlı bir adam durdu.

- Çok üzgün görünüyorsun. Seni rahatsız eden bir şey olduğu belli oluyor. Benimle paylaşmak ister misin? diye sordu yaşlı adam.

İş adamının yakınmalarını dinledikten sonra da:

- Sana yardım edebilirim, dedi. Çek defterini çıkardı. İş adamının adını sordu ve ona bir çek yazdı. Çeki ona verirken de şöyle dedi:

- Bu para senin, bir yıl sonra seninle burada bulduğumuzda bana olan borcunu ödersin. Hadi al. dedi ve yaşlı adam geldiği gibi hızla gözden kayboldu.

İş adamı elindeki çeke baktı. Çekte 500 bin dolar yazıyordu ve imza ise John Rockefeller'e aitti, yani o gün için dünyanın en zengin adamına. "Tüm borçlarımı hemen ödeyebilirim" diye düşündü. John Rockefeller'e ait bu çekle her şeyi çözebilirdi ama çeki bozdurmak-

tan vazgeçti Bu değerli çeki kasasına koydu. Onun kasasında olduğunu bilmenin güveniyle yepyeni bir iyimserlikle işine tekrar dört elle sarıldı. Büyük küçük demeden tüm işleri değerlendirmeye başladı. Ödeme planlarını yeniden yapılandırdı. İyi yapılan işler yeni işleri doğurdu. Birkaç ay sonra tekrar işlerini yoluna koyabilmişti.

Takip eden aylarda ise borçlarından tümüyle kurtulup hatta para kazanmaya başlamıştı. Tüm bir yıl boyunca çalıştı durdu. Tam bir yıl sonra, elinde bozulmamış çek ile parka gitti. Kararlaştırılmış saatin gelmesini bekledi. Tam zamanında yaşlı adamın hızla ona doğru geldiğini gördü. Tam ona çekini geri verip başarı öyküsünü paylaşacakken bir hemşire koşarak geldi ve adamı yakaladı.

Hemşire:

- Onu bulduğuma çok sevindim, umarım sizi rahatsız etmemiştir, çünkü bu bey sürekli olarak huzur evinden kaçıp, bu parka geliyor. Herkese kendisinin John Rockefeller olduğunu söylüyor, diye ekledi.

Hemşire adamın koluna girip onunla birlikte uzaklaştı. İş adamı şaşkın bir şekilde öylece durdu kaldı. Sanki donmuştu. Tüm yıl boyunca arkasında yarım milyon dolar olduğuna inanarak işler almış, yapmış ve satmıştı.

Birden, hayatının akışının değiştiren şeyin para olmadığını fark etti. Hayatını değiştirenin yeniden kendinde bulunduğu kendine güven ve inançtı. Başarının sırrı, kasamızda duran değil, kendi kalbimizde ve kafamızda olanlardır. Başka yerde bunu aramaya gerek yok.

Sokrat öğrencileri nasıl seçerdi?

Öğrencilerinden biri Sokrat'a sordu:

- Bir gün dahi olsa sizden ders alabilmek için yanınıza gelen herkese, niye bir gölcüğe bakıp ne gördüklerini soruyorsunuz? Bu işin öğrencilikle ne ilgisi var?

Sokrat, bu soruya şu cevabı verdi:

- Bu, bir imtihandır. Havuzda balıkların yüzdüklerini söyleyen herkesi yanıma alır, ders halkama dâhil ederim. Ama havuzda kendi imajlarının aynalaşmasından, kendilerinden başka bir şey göremeyenler, kendilerine aşık insanlardır. Benim onlara verebileceğim bir ders olamaz.

Mutluluğun sırrı

Bir zamanlar, küçük bir kız çocuğu kırlarda koşarken, zavallı bir kelebeğin dikene takıldığı için uçamadığını gördü. Yanına yaklaşp kelebeğe zarar vermeden minicik hayvanı kurtardı. Hemen kanatlarını çırpıp uçmaya başlayan kelebek, biraz sonra bir melek olarak kızın yanına döndü:

- Sen bana büyük bir iyilik yaptın, şimdi de ben sana bir iyilik yapmak istiyorum. Bu hayatta en çok neyi istiyorsan söyle, sana onu vereyim.

Küçük kız bir an düşündükten sonra, isteğini açıkladı:

- Ben, mutlu olmak istiyorum. Bana mutluluğun sırrını öğretebilir misin? Melek, küçük kıza yaklaştı ve kulağına bir şeyler fısıldadı. Sonra bir anda gözden kayboldu. Küçük kız, o günden sonra mutlu bir yaşam sürdü. Aradan yıllar geçti, büyüdü. Ama mutluluğundan hiçbir şey eksilmedi. Öylesine mutluydu ki, çevresindeki herkes onu "Dünyanın en mutlu insanı" olarak görüyordu. Herkes ona mutluluğunun sırrını soruyordu.

O ise bu ısrarlı soruları, yüzünde meleksi bir gülümsemeyele:

- Ben yalnızca meleğimin sözünü dinledim, diyerek cevaplıyor ama meleğinin kendisine ne dediğini söylemek istemiyordu.

Yıllar birbirini izledi ve genç kız önce olgun, sonra yaşlı bir kadın oldu. Onun yüzüne, dünyalar tatlısı bir ninenin siması yerleştikçe, kom-

şuları ve dostlarının endişeleri arttı:

- Ya sırrı bize söylemeden ölürse, ya mutluluğun sırrı biz onu öğrenmeden onunla birlikte mezara giderse? Bir şeyler yapmalıyız ve bu sırrı ondan öğrenmeliyiz.

Komşuları bir gün toplu olarak onu ziyaret ettiler ve bir ricada bulundular:

- Mutluluğunun sırrını sorduğumuzda bize hep meleğinin sözünü dinlediğini söyledin, dediler. Peki, meleğin sana ne demişti? Sakıncası yoksa onun sana söylediklerini bize söyler misin?

Nur yüzlü nine:

- Peki, deyip anlatmaya başladı:

- Meleğim bana çevremdeki insanları, fakir-zengin, güçlü-güçsüz, sevimli-çirkin, kim olursa olsun, şefkate muhtaç kişiler olarak görmemi ve onlara öyle davranmamı söylemişti. Bütün hayatım boyunca, onun bu sözünü hiç unutmadım ve hayatımı öyle yaşadım.

Çözümü parçalara bölmek

Henry Ford, her sabah New York'un kuzey kesimindeki evinden çıkar, güney kesimindeki işine yürürmüş. Yürürken de, aklına o upuzun yolun tamamını getirmezmış. Yola başladığında, "Bir blok ötede çiçekçi vardı, bugün vitrininde ne tür çiçekler var acaba?" diye düşünür, çiçekçiyi geçtikten sonra, iki blok ötedeki gazete bayisine ulaşmayı hedefler, onu da geçince daha ilerideki mağazayı düşünmeye başlamış.

Bu şekilde, her defasında kendisine birkaç yüz metrelik hedef seçtiğinden, kilometrelerce yürüyüşü gözünde hiç büyütmeden bitirirmiş. Çözümü parçalara bölmeyi, bu sayede düşünmüş. Yolu parçalara bölerek kolaylaştırdığı gibi, otomobil imalatını da bu şekilde kolay ve hızlı hale getirmenin mümkün olup olmadığını düşünmeye başlamış. Yürüyen bant üzerinde araba imal etme yolunu bu şekilde keşfetmiş. Motor, bir şerit önünde kayacak, bir grup işçi birbiri ardınca geçen motorlara hep aynı parçayı ekleyecek, diğer bir grup işçi başka bir parça eklerken, büyük bir hızla otomobil imal edilmiş olacak ve her bir işçi, işinin sadece bir parça ekleyip birkaç vida sıkmak olduğunu bilip, kolaylıkla onu uygulayacak.

Tevazunun değeri

1853 yılıydı, hâkim W.W. Pepper, Tennessee valiliğine getirilen bir dostuna, kendi eliyle yaptığı bir şömine takımı hediye etti. Takımı hediye ederken, bunları kendi eliyle yaptığını da özellikle belirtti. şömine takımını eliyle yoklayan vali: "Bunlar usta bir elin ürünü" dedi. "Sizin usta bir demirci olduğunuzu bilmiyordum."

Hâkim, mütevazı bir tavırla omuzlarını silkti. "Hala ara sıra bir demirci dükkânına girer, bir şeyler yaparım. Sayın vali, ben hâkim olarak doğmadım ve hiçbir zaman bu noktaya nasıl geldiğimi unutmak istemiyorum" dedi. "Demircilik benim ilk mesleğimdir."

O günü takip eden haftalar içinde, yeni valinin odasındaki lamba gece yarılarında kadar yandı. Valinin en yakın dostları bile, bu saate kadar onun ne ile meşgul olduğunu bilmiyorlardı. Nihayet günün birinde, Hâkim Pepper, vilayet konağına çağırıldı. Valinin ona hediye ettiği güzel bir cüppeden dolayı memnuniyetini bildiren hâkim: "Ama sayın vali" dedi, "bana bu kadar pahalı bir cüppe satın almanıza gerek yoktu doğrusu."

Vali gülümseyerek: "Satın almadım" dedi. "Kendi ellerimle diktim."

Sonra, şöyle devam etti: "Ben de Andrew Johnson'ın vaktiyle bir terzi olduğunu asla unutmak istemiyorum."

Andrew Johnson kısa bir süre sonra Birleşik Amerika'nın başkanı olacaktı.

Torbalarda ne var?

Bir zamanlar, önlerinde ve arkalarında birer torba taşıyan üç adam yolculuk yapıyordu. Yolda ilk adama torbalarda ne olduğunu sordular.

Adamın cevabı şöyle oldu:

- Bütün arkadaşlarımın iyiliklerini arkamdaki torbaya koydum. Sonuçta, onları göremiyorum ve kolayca unutabiliyorum. Önümdeki torbada ise başıma gelen bütün kötü şeyleri taşıyorum. Yürürken sık sık durup onları çıkarıyorum ve onlara çeşitli açılardan bakıyorum. Üzerlerinde yoğunlaşıp, bütün düşünce ve duygularımı onlara yöneltiyorum.

Bu adam, sık sık başına gelen kötü ve talihsiz şeylere bakıp düşündüğü için, yolda fazla ilerleme kat edemiyordu.

İkinci adam, kendisine o iki torbada ne taşıdığı sorulduğunda, şu cevabı verdi:

- İlk torbada, yaptığım bütün iyilikleri taşıyorum. Onları önümde tutuyorum ve başkalarının da görebilmesi için sürekli çıkarıyorum, arkamdaki torbada ise hatalarım ve kötü işlerim var. Nereye gidersem gideyim, onları da beraberimde götürüyorum. Çok ağır oldukları için beni yavaşlatıyorlar, ama onlardan bir türlü kurtulamıyorum.

Üçüncü adama da taşıdığı iki torba soruldu. O ise şöyle dedi:

- İlk torba, insanlar hakkında iyi düşüncelerle, onların yaptığı güzel şeylerle ve benim yaptığım iyiliklerle dolu. Oldukça büyük bir torba ve ağızına kadar dolu ama ağır değil. Onun ağırlığı, bir salın ağırlığı kadar bir şey. Yük değil yani, tersine benim hareketimi kolaylaştırıyor. Başkaları hakkında duyduğum bütün kötü şeyleri gösteriyorum ve kendim hakkımda kapıldığım kötü düşünceleri o torbaya koyuyorum. Ama bakın, boş! Çünkü dibinde büyük bir delik açtım. Delikten düşüp gittikleri için sonsuza kadar kurtuluyorum onlardan. Yolculuğu mu güçleştirecek ağırlıklardan da kurtulmuş oluyorum ve hedeflediğim yere daha çabuk ulaşabiliyorum.

Karakter zorluklarla gelişir

Meksika Körfezi ile Antil adaları arasındaki Yakutan'da yaşayan biri bir gün bana çok ibret verici bir hadise anlattı. Dünyada sarf olunan Sisal'in (kenevire benzer, büyük yapraklı, bol elyafı, dokuma sektöründe kullanılan bir bitki) büyük kısmı Yakutan'da üretilmiştir.

Bu bitki taşlı, sert ve faydalı organik maddesi az toprakta yetişirmiş. Bir müddet önce bir Amerikan şirketi Florida'da Sisal üretmeye karar vermiş. Ve iyi bakılmış, mükemmel açılmış bir araziye tohum atılmış. Vakti gelmiş, bitki büyümüş.

Amerikalılar sevinmişler:

- Hora! Sisal ticaretini Yakutanlılar'ın elinden aldık!

Mahsulü biçmişler ve yapraklar içinde bulunması lazım gelen elyafı aramaya başlamışlar. Fakat o büyük yapraklarda bir gram elyaf bulunmadığını büyük bir hayretle görmüşler.

İşte o zaman mesele anlaşılmış:

- Hayatının kolaylaştırılması bu bitkiyi mahvediyor!

Bir Sisal bitkisi zorluklarla mücadele etmek sureti ile geliyor, kemale ulaşıyor. Sert toprak, soğuk rüzgâr, sıcak güneş ve bunun gibi zorluklarla mücadele etmek istiyor! Sisal'in kıymetli cevheri nasıl elyafı ise, insanın cevheri de karakteridir. Bunların her ikisi de zorluklarla gelişir, huzur ve istirahatla değil!

Romalıların ilginç uygulaması

Eski Romalılar, yapım işindeki başarıları nedeniyle kayda değer bulunuyorlar. Birçok Roma kemeri hala ayakta duruyor. 2000 yıldır varlıklarını sürdürmüşlerdir.

Romalıların ilginç bir uygulamaları vardı. Bir kemerin yapımını bitirdiklerinde, sorumlu olan mühendisin, iskele kaldırıldığında kemerin altında durması beklenirdi.

Eğer kemer dayanıklı olmamışsa bunu ilk öğrenecek olan kendisi olurdu. Yaşamınızda neyi yapmayı seçerseniz seçin, öyle yapın ki, çocuklarınızın çocukları bir gün güven ve gururla altında durabilsinler.

Hamal

Hamalsan iki şey önemli oluyor senin için yük ve yol. Ancak sırtına aldığın yükle bu mesafeyi aşabilirsen, karşılığını alabiliyorsun. Bunu düşünüyordum. Yanımdaki hamalla yola çıktık, ihtiyardı. Kendinden büyük bir yük almıştı. Benim sırtımda ise birkaç bavul vardı sadece, onunkinin çeyreği. Diyordum ki içimden, çok gitmeden kıvrılırsa titreyen bacakları, yüklenirim sırtındaki yükün yarısını!

Nitekim çok geçmeden dedi ki:

- Mola vakti. Gel biraz dinlenelim.
- Ne molası, dedim ona hayretle.
- Ben daha terlemedim!

Sözüme aldırmadı. Durdu ve çöktü. Yükünün ipini salarken:

- Sen de dinlen hadi, dedi.

Benim canım sıkılmıştı bu işe. Genç olduğumu, ondan kuvvetli olduğumu, bunun gibi bir bunakla yola çıkmamın ne büyük hata olduğunu düşünüyordum. O ihtiyar, bir bacağına azıcık uzatmış halde sessizce dinleniyorken, ben huzursuz bir şekilde ayakta dolaşıyordum. Bir saat kadar sonra yine durdu, oturdu, dinlendi. Ben kızgınlıkla dolandım etrafında. Yükünü indirip sen de dinlen, demesine aldırmadım, ona daha çok kızdım. Sonra yine durdu, bana da

dinlenmemi söyledi yine ama dinlenmedim. Yarım saat sonra:

- Dinlenelim mi? diye sordu, aksi aksi başımı salladım.

Kaçıncı molasıydı hatırlamıyorum, birden bire dizlerimin bağı çözüldü. Kafamın içinde uçuşan karasinekler sustu, çöküp kaldım. Kayış kolumdan çıktı, sırtımdaki bavullar kaydı. Ne kadar zaman geçtiğini fark etmedim. Uyumuştum da uyandım mı, yoksa bayılmıştım da ayıldım mı anlamadım. Baktım kendi kocaman yükünün üzerine benim bavullarımı da bağlamıştı. Küçük tasıma birazcık su koyup dudağıma dayadı, içtim. Sonra koluma girerek;

- Hadi kalk, bana yaslan, ağır ağır gider ve bir süre sonra yine dinleniriz.

Dediğini yaptım. Omzundan güç aldım, ama asıl anlattıkları iyi geldi bana:

"Ben yılların hamalıyım. Nice pehlivan yapılı adamlar gördüm. Çoğu dinlenmek istemediklerinden yükleriyle birlikte kendilerini de toprağa serdi sonunda, yolda gördüğümüz saçılmış kuru kemiklerin çoğu, anlattığım bu insanlara ait. Hâlbuki bir yükü taşımak bizim işimiz, altında ezilmek değil! Unutma ki bir yük taşıdıkça ağırlaşır. Dinlenerek sen yükünü hafifletiyorsun! Belki günün birinde hamallığın şekli değişir. Belki o günleri ben göremem. Ama sen kavuşursan o zamanlara, aman ha, kafanın içinde de sakın yük taşıma! Akşamları bırak ve hafifle. Sabah dinlenmiş olarak yeniden tekrar taşırsın yükünü. Bizim işimiz, bugünü yarına taşımak, bugünün altında yok olmak değil. Çünkü yarınlarda bizi bekleyenler var, taşıdıklarımızı bekleyenler var."

Hediye

İki komşu ülkenin hükümdarları birbirleriyle savaşmazlar, ama her fırsatta birbirlerini rahatsız ederlerdi. Doğum günleri, bayramlar da ilginç armağanlar göndererek karşıdakine zekâ gösterisi yapma fırsatlarıydı.

Hükümdarlardan biri, günün birinde ülkesinin en önemli heykel-tıraşını huzuruna çağırdı. İstedığı, birer karış yüksekliğinde, altından, birbirinin tıpatıp aynısı üç insan heykeli yapmasıydı. Aralarında bir fark olacak ama bu farkı sadece ikisi bilecekti.

Heykeller hazırlandı ve doğum gününde komşu ülke hükümdarına gönderildi. Heykellerin yanına bir de mektup konmuştu.

Şöyle diyordu heykelleri yaptıran hükümdar:

- Doğum gününü bu üç altın heykelle kutluyorum. Bu üç heykel birbirinin tıpatıp aynısı gibi görünebilir. Ama içlerinden biri diğer ikisinden çok daha değerlidir. O heykeli bulunca bana haber ver.

Hediyeyi alan hükümdar önce heykelleri tarttırdı. Üç altın heykel gramına kadar eşitti. Ülkesinde sanattan anlayan ne kadar insan varsa çağırttı.

Hepsi de heykelleri büyük bir dikkatle incelediler ama aralarında bir fark göremediler.

Günler geçti. Bütün ülke hükümdarın sıkıntısını duymuştu ve kimse çözüm bulamıyordu. Sonunda, hükümdarın fazla isyankâr olduğu için zindana attığı bir gence haber gönderdi. İyi okumuş, akıllı ve zeki olan bu genç, hükümdarın bazı isteklerine karşı çıktığı için zindana atılmıştı.

Başka çaresi olmayan hükümdar bu genci çağırttı. Genç önce heykelleri sıkı sıkıya inceledi, sonra çok ince bir tel getirilmesini istedi. Teli birinci heykelciğin kulağından soktu, tel heykelin ağzından çıktı. İkinci heykele de aynı işlemi yaptı. Tel bu kez diğer kulaktan çıktı.

Üçüncü heykelde tel kulaktan girdi ama bir yerden dışarı çıkmadı. Ancak telin sığabileceği bir kanal kalp hizasına kadar iniyor. Oradan öteye gitmiyordu.

Hükümdar heykelleri gönderen komşu hükümdara cevabı yazdı: Kulağından gireni ağzından çıkaran insan makbul değildir. Bir kulağından giren diğer kulağından çıkıyorsa, o insan da makbul değildir. En değerli insan; kulağından gireni yüreğine gömen insandır. Bu değerli hediyen için çok teşekkür ederim.

Onlarsız da yaşayabilirmişsin gibi

Bağlanmayacaksın bir şeye, öyle körü körüne. "O olmazsa yaşayamam." demeyeceksin. Demeyeceksin işte.

Yaşarsın çünkü.

Öyle beylik laflar etmeye gerek yok ki. Çok sevmeyeceksin mesela.

O daha az severse kırılırsın.

Ve zaten genellikle o daha az sever seni, Senin onu sevdiğinden...

Çok sevmezsen, çok acımazsın.

Çok sahiplenmeyince, çok ait de olmazsın hem.

Hatta elini ayağını bile çok sahiplenmeyeceksin.

Senin değıllermiş gibi davranacaksın.

Hem hiçbir şeyin olmazsa, kaybetmekten de korkmazsın. Onlarsız da yaşayabilirmişsin gibi davranacaksın.

Çok eşyan olmayacak mesela evinde.

Paldır küldür yürüyebileceksin.

İlle de bir şeyleri sahipleneceksen,

Çatıların gökyüzüyle birleştiğı yerleri sahipleneceksin. Gökyüzünü sahipleneceksin, Güneşi, ayı, yıldızları... Mesela kuzey yıldızı, senin yıldızın olacak.

“O benim.” diyeceksin.
Mutlaka sana ait olmasını istiyorsan birşeylerin...
Mesela gökkuşuğı senin olacak.
İlle de bir şeye ait olacaksan, renklere ait olacaksın. Mesela turuncuya, ya da pembeye.
Ya da cennete ait olacaksın.
Çok sahiplenmeden, Çok ait olmadan yaşayacaksın. Hem her an avuçlarından kayıp gidecekmiş gibi,
Hem de hep senin kalacakmış gibi hayat.
İlişik yaşayacaksın.
Ucundan tutarak.

Sınav

Kral maiyetini önemli bir görev için sınamak istemiş. Hepsini bugüne kadar görebilecekleri en büyük kapının önüne getirerek şöyle söylemiş:

- Siz akıllı insanlar! Benim bir sorunum var ve bunu kimin çözebileceğini görmek istiyorum. Krallığımdaki bu en ağır ve büyük kapıyı hanginiz açabilirsiniz?

Bazıları biz açamayız der gibi başlarını sallamışlar, daha akıllı sayılan birkaçı kapıyı biraz inceledikten sonra açamayacaklarını kabul etmiş. Böylece işin zorluğunda fikir birliğine varmışlar. Sadece bir vezir kapının yanına giderek onu şöyle bir gözden geçirmiş ve eliyle yoklamış.

Açmak için çeşitli yollar denedikten sonra kapıya kuvvetle yüklenince açıldığını görmüşler.

Meğer kapı tam kapalı değilmiş ve açmak için denemek ve yüreklice davranma cesareti gerekiyormuş.

Öğrenmeye açık olmak

Zengin ve tanınmış profesör, bir Zen bilgesini ziyarete gider. Kendisini tanıtmak için tüm unvanlarını, bitirdiği ve ders verdiği üniversiteleri, ne kadar önemli biri olduğuna dair bütün bilgileri ustaya sıralar. Ama daha Zen bilgesi ağzını açar açmaz onun sözünü keserek var olan bilgisini ortaya koyar. Bu söz kesmeler sıkça devam eder.

Zen bilgesi, profesöre çay içip içmeyeceğini sorar. Profesör ikramı kabul eder. Bilge, çay bardağına çay koymaya başlar ve bardak ağzına kadar dolar. Ama doldurmaya devam eder bilge kişi. Çay bardaktan taşır masaya, yerlere dökülmeye başlayınca, profesör telaşla:

- Dur, görmüyor musun bardak doldu, koyacak yer yok, der.
- Tıpkı senin zihnin gibi, der bilge.
- Yeni bilgiyi koyacak yerin yok. Sana nasıl bir şey öğretebilirim ki?

Asla pes etme

Darby adında bir adam bir altın madeni bulur. Biraz altın çıkarır. Ama daha derine gitmek için makinelere ihtiyaç duyar. Memleketine geri gidip, komşularından daha derin kazabilecek makineler için para toplar. Altın aramaya devam eder. Nitekim altın damarını bulur. Çıkardığı altınlarla borçlarını kapatır. Altın bittiğinde biraz daha kazar. Hiçbir şey bulamayınca pes eder. Tüm makineleri bir hurdacıya satarak memleketine geri döner.

Hurdacı, böylesine zengin bir maden yatağında altının sadece bir damarda olabileceğine inanmaz. Bir mühendisten araştırma yapmasını ister. Mühendis olumsuz sonuçlarla döner. Hurdacı başka bir mühendise araştırma yaptırır. Bu defaki mühendis olumlu sonuçlarla çıkagelir.

Hurdacı, harıl harıl işe koyulur. Sadece bir metre daha kazdığında ikinci altın damarına rastlar ve tabii ki milyarder olur.

Bunu duyan Darby, aklını neredeyse kaybedecek hale gelir. Bir sene kadar başını taştan taşa vurduktan sonra, bu olaydan bir ders çıkarmanın daha akıllıca olduğuna karar verir. Bu kez, çok farklı bir alanda yepyeni bir işe girer.

Darby, cesaretini kaybettiğini hissettiği her an kendisine, başarının sadece bir metre uzakta olduğunu hatırlatır.

Bu hatırlatmayla yine milyarder olmayı başarır.

Cennet ve cehennem

Bir Samuray rastladığı bilgeye kafasına takılan bir soruyu yöneltti:

- Cennet nasıl bir şeydir, cehennem nasıl bir şeydir?

Din adamı azarlarçasına karşılık verdi Samuray'a:

- Git başımdan, senin sorularına ayıracak vaktim yok!

Ummadığı bu cevaba bir de yanındaki arkadaşlarının gülmesi eklenince Samuray'ın kan beynine sıçradı. Hemen kılıcını çekti ve bilgeye doğru hamle yaptı:

- Şimdi senin o kelleni gövdenden ayıracağım; sen kiminle konuştuğunu sanıyorsun?

Din adamı hiç heyecana kapılmadan Samuray'ın kendisine iyice yaklaşmasını bekledi. Sonra da Samuray'a sakin bir şekilde seslendi:

- İşte cehennem budur!

Samuray şaşırıldı. Kılıcı havada kaldı. Sonra da onu kılıfına sokarak bir kenara oturup sakinleşmeye başladı. Kendi kendisine söylendi:

- Az kalsın savunmasız bir insanı öldürecektim; üstelik de bir bilgeyi.

Sakinleştikten sonra bilgeye bakarak alçak sesle konuştu:

- Özür dilerim, efendim.

Bilge gülümseyerek karşılık verdi savaşıya:

- İşte cennet de budur.

Huzurun kıymeti

Bir padişah acemi bir köle ile gemiye binmişti. Köle hiç deniz görmemiş, gemi yolculuğu yapmamıştı. Ağlamaya, inlemeye başladı. Tir tir titriyordu. Köleyi avutmak için çok uğraştılar, ama bir türlü sakinleşmedi. Padişahın keyfi kaçtı. Herkes aciz bir vaziyetteyken gemide bulunan yaşlı bir adam padişahın huzuruna çıktı.

- Müsaade buyurursanız ben onu sustururum, dedi.

Padişah da:

Lütfetmiş olursunuz, dedi.

Yaşlı adam emretti, köleyi denize attılar. Köle birkaç kere suya battı çıktı. Sonra yakaladılar, gemiye tekrar çıkardılar. Köle bir köşede uslu uslu oturmaya başladı. Yaşlı adamın yaptığı iş padişahı hayrete düşürdü.

- Bu işteki hikmet nedir? diye sordu.

Yaşlı adam cevap verdi:

Köle evvelce suya batmayı tatmamıştı. Gemideki selametın kıymetini bilmiyordu. İşte huzur ve saadet de böyledir, bir felaket görmeyen kimse, huzurun kıymetini bilemez.

Asıl zevk

Tarihin en ünlü filozoflarından biri olan Sokrates, Atina kanunlarına göre yargılanıp ölüme mahkûm edildi. Sokrates'i son kez görmeye gelen öğrencilerinden biri, hocasının elinde bir saz gördü. Sazın nasıl çalınacağını öğrenmek istediğini söylediğinde ise, öğrencisi hayretle:

- Üstadım! Ama nasıl olur? Az sonra zehri içeceksiniz, çalmaya vaktiniz olmayacak ve bir zevk duymayacaksınız, dedi.

Sokrates, ölmeden önce son dersini verdi:

- Evladım! Asıl zevk çalmakta değil, çalmayı öğrenmektir.

Cesaretin simyası

Vincent Van Gogh, "Kendimizde yeni yollar deneme cesareti bulamasaydık, yaşamak neye yarardı?" diyordu ve neden söz ettiğini çok iyi biliyordu. Diğer ressamardan açıkça farklı stili, çağdaşlarının kafasını karıştırarak onu reddetmelerine ve anlayamamalarına yol açtı. Fakat yıllar sonra eserlerinin güzelliği tüm dünyada milyonlarca kişiyi etkisi altına alacaktı. Ona "kızıl saçlı çılgın" diyorlardı. Her şeye karşın o, risk aldı.

Thomas Alva Edison, prototiplerinden her birini yaratabilmek için giriştiği binlerce sonuçsuz denemede asla cesaretini yitirmediğini, çünkü geride bıraktığı her hatanın ileri doğru atılan yeni bir adım olduğunu yineliyordu. Edison ve ekibi, yeni bir mucide dek aşılama-yacak bir rakam olan tam 1.093 patent ürettiler. O ve arkadaşları sayesinde bugün hayatımızda, onun çabaları olmasa akla hayale gelmeyecek bir konfor düzeyine sahibiz. Çocukluğunda öğretmenle-riyle okul arkadaşları, onun kafasının oldukça karışık olduğunu düşünüyordlardı. Her şeye karşın o, risk aldı.

Atletizm alanında Dick Fosbury, bugün Fosbury atlama tekniği olarak bilinen, diyagonal olarak koşuktan sonra sıçrayıp çıtayı sırtüstü aşmak şeklinde betimlenebilecek teknikle yüksek atlamada devrim yarattı. Fosbury geleneksel Doğu (makas) ve Batı (yüzüstü) atlama tekniklerinden koparak yeni yollar aradı. İşin ilginç yanı,

onun atletlerin ne en uzun boylusu ne en güçlüsü ne de en hızlısı olmasıydı. Fakat alışlagelmiş tekniklerle yetinmeyen bir atlet olduğu doğrudu, öyle ki yeni stilini denemeye henüz 16 yaşındayken başladı.

Oregon Devlet Üniversitesi'nde okurken, NeAA (Üniversiteler Ulusal Atletizm Birliği) derecesiyle olimpiyatlara katılma hakkı elde etti. 1968 Meksika Olimpiyat Oyunları'nda, kariyerinin doruğunda, altın madalya kazandı ve 2,24 metreyle olimpiyat rekoru kırdı. Böylece, 1990 yılından başlayarak diğer atletlerce de benimsendiğinde, kırılan rekorların derecelerini radikal bir biçimde yükseltecek olan yeni tekniğin potansiyelini sergilemiş oldu. Ulusal düzeydeki seçicisi ona delirmiş olduğunu, sırtüstü atlarsa ölebileceğini söylüyordu. Her şeye karşın Fosbury risk aldı ve kazandı.

"Risk" sözcüğünün sözlükteki tanımının, salt yitirme ya da başaramama olasılığına atıf yaparken; risk alma ediminin içerdiği bir özleme kavuşma, gerçekleştirme, başarma ya da becerme olasılığına hiç atıf yapmaması ilgi çekici olduğu kadar üzücüdür de. Sözlüğe bakılırsa risk, bir zarar görme ya da bir bozguna uğrama olasılığının artmasıdır. Diğer bir deyişle, risk bize, elimizdekini yitirme ya da arzumıza kavuşamama olasılığı olarak sunulur. Bu durumda kim risk alır ki? Yitirme korkusuyla felce uğramış bir haldeyken kaybedeceğimiz açıktır, çünkü hem kendi durumumuzu hem de çevremizdekilerin durumunu iyileştirecek yeni koşulları oluşturabilmek için yenilik yapmaya, denenmemiş yollar denemeye, riske girmeye, elimizdekilerle kumar oynamaya kalkışmayız.

İnsanları anlamaya çalışın!

Psikologlar Dermiş ki:

Eğer bir insan çok fazla hatta saçma sapan şeylere bile gülüyorsa, içten içe büyük yalnızlık çekiyordur.

Eğer bir insan çok fazla uyuyorsa, büyük ihtimalle üzgündür, hüzünlüdür.

Eğer bir insan az konuşuyorsa konuştuğunda ise hızlı konuşuyorsa sır saklayacak birisidir ona güvenebilirsiniz.

Eğer bir insan ağlayamıyorsa, o halde çok zayıf bir kişiliği vardır.

Eğer bir insan anormal bir şekilde yemek yiyorsa, büyük ihtimalle çok gergin ve stresli bir haldedir.

Eğer birisi ufak şeyler için bile ağlıyorsa, ya çok yumuşak kalplidir ya da masum olmasına rağmen suçlanıyordur.

Eğer bir insan her şeye çok çabuk sinirleniyorsa, o halde sevgiye ihtiyacı vardır.

Lütfen insanları anlamaya çalışın...

Satranç ve tavla

Eski zamanlarda Hint imparatoru, Pers İmparatoruna hediye olarak satranç oyunu ve yanında bir mektup gönderir. Mektubunda oyunla ilgili hiçbir açıklama yapmazken şöyle bir mesaj yazmıştır:

"Kim daha çok düşünüyor,
Kim daha iyi biliyor,
Kim daha ileriye görüyorsa o kazanır.
İşte hayat budur."

Pers imparatoru dönemin en âlim veziri olan Buzur Mehir ile bu mesajı paylaşarak, ondan oyunu çözmesi ve kendisinin de karşılık olarak Hint İmparatoruna hediye edilmek üzere başka bir oyun icat etmesini ister. Vezir haftalarca çalıştıktan sonra gönderilen satrancın her taş hareketini ve oyunu çözer, daha sonra da on günde tavlayı icat eder ve İmparatora sunar.

Pers imparatorunun baş veziri Buzur Mehir tarafından 1400 yıl önce tasarlanan tavla oyunu; dünyanın en popüler oyunlarından biridir. Zaman kavramından alınan ilhamla tasarlanan oyunun zamana böylesine direnmesi son derece etkileyicidir. 4 köşesi dört mevsimi, tavlanın içindeki karşılıklı 6'şar hane 12 ayı, pulların toplamı ayın 30 gününü, siyah-beyaz pullar gece ve gündüzü, karşılıklı 12'şer hane günün 24 saatini simgeler.

Hint imparatoruna satranca karşılık olmak üzere tasarlanan tavla oyunuyla birlikte gönderilmek üzere şöyle bir mesaj hazırlanır:

"Evet,

Kim daha çok düşünüyor,

Kim daha iyi biliyor,

Kim daha ileriye görüyorsa o kazanır.

Ama biraz da şans gerekir, işte hayat budur."

Anne zürafa ve yavrusu

Bir zürafanın dünyaya gelmesi zorlu bir iştir. Yavru zürafa annesinin rahminden yaklaşık 3 metrelik bir yükseklikten aşağı düşer ve bu düşüş genellikle sırt üstü olur. Yeni doğmuş zürafa, birkaç saniye içinde yüz üstü dönerek ayaklarını vücudunun altına alır. Dünyaya ilk defa işte bu şekilde dururken bakar, sonra da doğum sıvısının son kalıntılarını yüzünden ve kulaklarından silker. Şimdi, annesinden alacağı sert ama bir o kadar da şefkatli hayat dersine hazırdır artık!

Anne zürafa bebeğinin üzerine eğilir. Bir dakika kadar bekler ve sonra ilk bakışta çok mantıksız görünen bir şey yapar: Bebeğini ön ayaklarıyla tekmelercesine dürterek onu ayağa kalkmaya zorlar.

Yavru zürafa ayağa kalkmadığı takdirde bu zorlu süreç defalarca tekrarlanır. Ayakta durma mücadelesi çok önemlidir. Yavru zürafanın yorgunluğu arttıkça anne onu tekrar tekrar tekmeleyerek çabalaması için uyarır. Nihayet, yavru zürafa titrek bacaklarının üzerinde ilk defa ayakta durmayı başarır. Daha sonra anne zürafa başka "ilginç" bir şey yapar; Onu yeniden tekmeleyerek yere düşürür. Niye mi dersiniz?

Ona nasıl ayağa kalktığını hatırlatmak için vahşi hayatta bebek zürafalar için en güvenli yer annelerinin yanı ve sürüleridir; dolayısıyla, sürüden ayrılmamaları için, mümkün olan en kısa sürede

ayağa kalkmaları gerekir. Aslanlar, sırtlanlar, leoparlar ve vahşı av köpekleri genç zürafaları büyük bir keyifle takip ederler ve eğer anne zürafa yavrusuna nasıl ayakta kalacağını öğretmezse, yavru zürafaların bu yırtıcı hayvanlara yem olması işten değildir. Bu, biraz sert ama anne şefkatiyle dolu bir hayat dersidir.

Peki, biz insanlara bakan yönü nedir? diye sorarsanız, şimdi hayatta olmayan Irving Stone'a kulak vermeniz gerekiyor. Hayatını önemli kişileri inceleyerek ve onların hayatlarını yazarak geçiren Stone, bu özel insanların ortak noktasını şöyle tarif ediyor; "Onların hayatlarında hep peşinden koşacakları ve onları ayakta tutacak bir gayeleri ve düşleri vardır."

Elbette ki, insanın gagesine ulaşması kolay olmaz, bazen sert engellerle karşılaşır. Ama görünüşte sert ve çetin gibi görünen bu şartların altında, aslında insanı kuvvetlendiren ince bir şefkat vardır. İşte sadece "özel" insanlar için değil, hepimiz için geçerli olması gereken bu gerçeği Stone şöyle dile getiriyor; "Bu insanlar defalarca darbeler yerler, yere yıkılırlar, karalanırlar ve yıllarca hiçbir şey elde edemezler. Ama yere yıkıldıklarında her zaman ayağa kalkarlar. Bu insanları yok edemezsiniz. Onlar çalışıp didinirler ve hedeflerine ulaşmaya çalışırlar. Hayatlarının sonunda yapmaya çalıştıkları şeyin ancak mütevazı bir kısmını başarsalar da asla yılmazlar!"

Fiziki eksikliklerini dert etmeden çalış!

Kör ve sağır biri olmasına rağmen, Bayan Helen Keller, bir gün ünlü bir yazar ve hatip olmuştu. Hayatı acı ve ıstıraplar içinde geçtiği halde o yılmadan çalışmıştı. Hatta Redelitte Kolejini en üstün derece ile bitirmişti.

Bayan Keller, derin bir mizah kabiliyetine de sahipti. Bir gün Harvard Üniversitesi'nde gençlere hitabına şu sözlerle başlamıştı:

- Siz gençler, benden çok daha talihli insanlarsınız. Zira bendeki bir eksiklik hiç birinizde yok.

Harvard'lı gençler, hatip kadının körlük ve sağırlığını kastettiğini sanarak son derece üzölmüşlerdi ki, bayan Keller sözlerine şu cümle ile devam etmişti:

- Çünkü benim dişlerim takma.

Ve gençler, Bayan Keller'i çılgınca alkışlamışlardı.

Everest'i yenmek

29 Mayıs 1953 tarihine kadar dünyanın en yüksek noktasına, Everest Tepesi'ne kimse tırmanamamıştı. Bunu ilk kez Edmund Hillary başardı. Hatta bu başarısından ötürü kraliçe ona şövalye unvanı verdi. Hillary'nin Everest'e tırmanmasının hiç de kolay olmadığını, daha sonra kaleme aldığı High Adventure isimli kitabında anlattıklarından anlamak mümkün. Hillary, 1952 yılında da Everest'e çıkma girişiminde bulunmuş, fakat bu girişimi başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

Bu başarısız tırmanışın ardından İngiltere'de bir okul, onu konuşma yapmak için davet etmişti. Anlatıldığına göre, başarısız denemesinden bahsettikten sonra, Edmund Hillary duvarda asılı büyük boy Everest fotoğrafına doğru bakmış, bir müddet hiç konuşmamıştı. Ardından, fotoğrafa doğru yürümüş, önünde durmuş, sonra yumruğunu havada sıkıp bağırarak şöyle demişti;

"Ey Everest! Beni bu ilk denememde yendin, bunu kabul ediyorum. Ama işimiz daha bitmedi. Yine geleceğim ve zirvene bu kez çıkacağım!"

Sonra kendisine şaşkın gözlerle bakan öğrencilere dönüp, "Arkadaşlar, beni mağlup ettiği için Everest büyük ama onun büyüklüğü hiç değişmiyor; benim inanç ve azmim ise her geçen gün büyüyor!"

Bir yıl sonra, Edmund Hillary, büyüyen inanç ve azminin meyvesi olarak, Everest'in zirvesine ilk ayak basan kişi olmayı başardı.

İlim hatrına

Peygamber (a.s)'nin methine mazhar olmuş büyük hükümdar Fatih Sultan Mehmet Han Hazretleri hocası Akşemseddin ile bir gece yaptırdığı medreseyi teftiş için hareket etmişler. Daha medreseye girmeden dışarıdan bütün odaların kandillerinin yanmakta olduğunu görmüşler.

Akşemseddin Hazretleri talebesi Fatih'e buyurmuş ki;

“Hünkârım! Bu kadar talebeyi bakıp besliyorsunuz, fakat zannımca bunların belki biri ancak bu fedakârlığınıza layıktır ve umduğunuz neticeyi hâsil eder.”

Fatih sormuş:

“Efendi hazretleri! Yüz talebeden biri beklediğimiz derecede ilim elde edip bu ümmete faydalı olabilir mi?”

Cevap:

“Ehh! Herhalde yüz kişide bir kişi ümit ettiğimiz seviyede ilim elde eder, diye düşünüyorum.” şeklinde olunca Fatih şu karşılığı vermiş:

“Öyleyse Efendi hazretleri, yüz kişide bir kişinin matluba muvafık derecede yetişmesi ihtimal dâhilindeyse o bir kişinin hatırı için geri kalan doksan dokuzunu beslemeye razıyım! Zira onun içlerinden hangisi olacağını şu anda kestirmemiz mümkün değildir!”

Maymun tuzacı

Asya'da maymun yakalamak için kullanılan bir çeşit tuzak vardır. Bir hindistancevizi oyulur ve iple bir ağaca veya yerdeki bir kazığa bağlanır. Hindistan cevizinin altına ince bir yarık açılır ve oradan içine tatlı bir yiyecek konur. Bu yarık sadece maymunun elini açıkken sokacağı kadar büyüklüktedir, yumruk yaptığıında elini dışarı çıkaramaz. Maymun, tatlının kokusunu alır, yiyeceği yakalamak için elini içeri sokar ve yiyeceği kavrar, ama yiyecek elindeyken elini dışarı çıkarması olanaksızdır. Sıkıca yumruk yapılmış el, bu yarıktan dışarı çıkamaz. Avcılar geldiğinde, maymun çalgına döner ama kaçamaz.

Aslında bu maymunu, tutsak eden hiçbir şey yoktur. Onu sadece onun kendi bağımlılığının gücü tutsak etmiştir. Yapması gereken tek şey elini açıp yiyeceği bırakmaktır. Ama zihninde açgözlülüğü o kadar güçlüdür ki, bu tuzaktan kurtulan maymun çok nadir görülür.

Bizi tuzığa düşüren ve orada kalmamıza neden olan şey, arzularımız ve zihnimizde onlara bağımlı oluşumuzdur. Tüm yapmamız gereken, elimizi açıp benliğimizi ve bağımlı olduğumuz şeyleri serbest bırakmak ve dolayısıyla özgür olmaktır.

Askerin hakkını yedirmeyen çocuk

Milli mücadele yıllarıdır. Mustafa Kemal Paşa cepheleri denetlemek üzere otomobille giderken sırtında koca bir çuvalı güçlkle taşıyan küçük bir çocuk görür. Arabayı durdurarak çocuğu arabaya alır. Araba hareket eder, Paşa çocuğa sorar:

- Ne var o çuvalda? - Ekmek.

- Nereye götürüyorsun onları? - Cepheye, askerlere götürüyorum.

- Ne zaman çıktın yola? - Dün akşam

- Gece uyudun mu? - Asker bu ekmekleri beklerken uyunur mu?

- Sen sabah ne yedin? - Hiç

- Öğlen ne yedin? - Hiç

- Bak ekmekler ne güzel kokuyor. Hadi birkaç tane çıkar da hep beraber yiyelim. - Durdurun arabayı ineceğim.

Şoför sorar:

- Neden?

-Bu adam askerin ekmeğini yemek istiyor.

Paşa gözyaşları içinde yaveri Salih bey'e dönerek:

-“İşte biz bu savaşı bunun için kazanacağız” der.

Daima dağın tepesine bak

Yaşamla ilgili bir öğüt vermesini istediğinde, seksen yedi yaşındaki kör adam, genç adama şu cevabı verir;

"Delikanlı, koşarken dağın tepesine bak. Gözlerini dağdan ayırma, kilometrelerin ayaklarının altında eriyip gittiğini hissedeceksin. Çalılıkların, ağaçların, hatta ırmağın üzerinden atlayıp geçtiğini hissedeceksin."

Ne zaman hayatın zorlukları ile yüz yüze gelirsen, daima dağın tepesine bakmayı hatırla. Böylece hiçbir mesele ne kadar büyük görünürse görünsün, senin cesaretini kıramaz!

İleri gitmeye mecburuz

Tarık Bin Ziyad Endülüs'e çıkınca askerlerine şöyle hitap etmişti;
- Gaziler! Biz öyle bir mevkideyiz ki, önümüz düşman, arkamız denizdir. İleri gitmekten çekinmeyiniz. Çünkü ileride başarı ve ganimet ihtimali var. Fakat geri dönmekten korkunuz. Zira geride denize dökülmekten, kumda boğulmaktan başka sonuç yok.

Yokluğa daima ve nimetlere boğulma sizin elinizdedir. Gayretli ve yiğit olun. Hücüm ederseniz, yenersiniz. Kaçarsanız, yenilirsiniz. Ölümden korkanlar kaçmasın, zira kaçarsa öleceğine şüphe yoktur!

Neden ben diye sormayın!

Efsane Wimbledon'un ilk zenci şampiyonu Arthur Ashe, kan naklinden kaptığı AIDS'den ölüm döşeğindeydi. Dünyanın her köşesindeki hayranlarından mektuplar yağmaktaydı.

Bunlardan bir tanesi şöyle soruyordu;

- Tanrı böylesine kötü bir hastalık için neden seni seçti?

Arthur Ashe cevap verdi:

- Tüm dünyada 50 milyon çocuk tenis oynamaya başlar. 5 milyonu tenis oynamayı öğrenir. 500 bini profesyonel tenisçi olur, 50 bini yarışmalara girer, 5 bini büyük turnuvalara erişir, 50'si Wimbledon'a kadar gelir, 4'ü yarı finale, 2'si finale kalır. Elimde şampiyonluk kupasını tutarken Tanrı'ya 'Neden ben?' diye hiç sormadım. Şimdi sancı çekerken, Tanrı'ya nasıl 'Niye ben' derim?

"Mutluluk insanı tatlı yapar,

Başarı ışıltılı,

Zorluklar güçlü,

Hüzün insanı insan yapar,

Yenilgi mütevazi,

Tanrı'ya asla 'Neden ben?' diye sormayın.

Ne olacaksa zaten olur..."

Bir hikaye, bir hasta

İleri derecede hasta iki adam aynı hastane odasında idiler. Adamlardan birinin her öğleden sonra bir saatliğine oturmasına izin veriliyordu, ciğerlerindeki suyun süzülmesi için. Bu hastanın yatağı, odadaki tek pencerenin tam yanındaydı. Diğer hasta ise odanın diğer köşesinde hep sırt üstü yatmak zorundaydı.

Bu iki hasta saatlerce birbiriyle konuşur, eşlerini, ailelerini, evlerini, işlerini, askerlik anılarını, tatilde gittikleri yerleri anlatırlardı birbirlerine.

Pencerenin yanındaki hasta, her öğleden sonra oturmasına izin verdikleri saati diğer hastaya pencereden görebildiklerini anlatarak geçiriyordu. Diğer hasta hep bir sonraki günü iple çekmeye başladı, dışarıdaki renkli ve hareketli dünyayı dinlemek için...

Pencere, içinde çok güzel bir göl olan parka bakıyordu. Ördekler ve kuğular gölde yüzen çocuklar, genç âşıklar, gökkuşağının tüm renklerindeki çiçeklerin arasında kol kola dolaşıyorlardı. Ulu ağaçlar etrafı süslüyor uzaktan şehrin silueti görünebiliyordu. Pencere kenarındaki adam bunları muhteşem bir detayla anlatırken, odanın diğer ucunda yatan adam gözlerini kapar ve bu muhteşem manzarayı hayalinde canlandırır. Sıcak bir öğleden sonra, pencerenin yanındaki adam geçmekte olan bir şenlik alayını tarif etti. Diğer adam

bando seslerini duyamasa bile hayalinde canlandırabiliyordu, pencere kenarındaki adamın tasviriyle.

Günler ve haftalar geçti. Bir sabah banyo yaptırmak için su getiren gündüzcü hemşire pencere kenarında yatan hastanın cansız bedeniyle karşılaştı; uykusunda, huzur içinde ölmüştü. Hüzünlendi, hastane görevlilerini cesedi dışarı taşımaları için çağırdı.

Uygun zaman geçtiğine kanaat getirir getirmez, diğer hasta pencerenin kenarındaki yatağa taşınmasının mümkün olup olamayacağını sordu. Hemşire memnuniyetle isteğini yerine getirdi, hastanın rahat olduğundan emin olduktan sonra onu yalnız bıraktı.

Yavaşça, duyduğu acıya aldırmadan, bir dirseğine yaslanarak dışarıdaki dünyaya bakmak üzere yatağından doğruldu adam. Sonunda, dışarıyı kendi gözleriyle görme zevkini yaşayabilecekti. Pencereden dışarı bakabilmek için yavaşça dönmeye zorladı kendisini. Ve döndü, pencere boş bir duvara bakıyordu.

Adam hemşireyi çağırarak kendisine, vefat eden oda arkadaşının pencerenin dışında görünen harika şeylerden bahsetmesine sebep olan şeyin ne olabileceğini sordu.

Hemşirenin cevabı, ölen adamın kör olduğu ve pencerenin önündeki duvarı görmediğiydi. Sanırım seni cesaretlendirmek istedi dedi.

Epilog: Diğer insanları mutlu etmek çok büyük mutluluk getirir, kendi durumunuz ne olursa olsun. Paylaşılan dertler yarısı kadar üzüntü verir, paylaşılan mutluluklar ise iki katı artar.

Kendinizi zengin hissetmek istiyorsanız, sahip olduğunuz ve paranın satın alamayacağı her şeyi sayın.

Bu gün bize bir hediyedir.

Bir hayat deneyimi

Bir lise öğretmeni bir gün derste öğrencilerine bir teklifte bulunur:

- Bir hayat deneyimine katılmak ister misiniz?

Öğrenciler tereddütsüz kabul ederler.

- O zaman bundan sonra ne dersem yapacağınıza söz verin. Şimdi yarınki, ödevinize hazır olun. Yarın hepiniz birer plastik torba ve beşer kilo patates getireceksiniz.

Öğrenciler bu işten pek bir şey anlamamışlardır. Ama ertesi sabah hepsinin sıralarında patatesler ve torbalar hazırdır.

Kendisine meraklı gözlerle bakan öğrencilere şöyle der öğretmen:

- Şimdi, bugüne dek affetmeyi reddettiğiniz her kişi için bir patates alın. O kişinin adını o patatesin üzerine yazıp torbanın içine koyun.

Bazı öğrenciler torbalarına üçer beşer tane patates koyarken bazılarının torbaları neredeyse ağzına kadar dolmuştur. Öğretmen, kendisine peki şimdi ne olacak der gibi bakan öğrencilere ikinci açıklamasını yapar:

- Bir hafta boyunca nereye giderseniz gidin bu torbaları yanınız-

da taşıyacaksınız. Yattığınız yatakta bindiğiniz otobüste, okuldayken sıranızın üstünde, hep yanınızda olacaklar.

Aradan bir hafta geçmiştir. Öğretmenleri sınıfa girer girmez, denileni yapmış olan öğrenciler şikâyete başladılar:

- Hocam bu kadar torbayı her yere taşımak çok zor.
- Hocam patatesler kokmaya başladı.
- Vallahi insanlar tuhaf bakıyor artık bana.
- Hem sıkıldık, hem yorulduk.

Öğretmen gülerek öğrencilerine şu dersi verir:

- Görüyorsunuz ki, affetmeyerek asıl kendinizi cezalandırıyorsunuz. Kendinizi, ruhunuzda ağır yükler taşımaya mahkûm ediyorsunuz. Affetmeyi karşınızdaki kişiye bir ihsan olarak düşünüyorsunuz. Hâlbuki affetmek en başta kendinize yaptığınız bir iyiliktir...

Beşparmak Dağındaki tank

Dünya Savaş Tarihi'ne "örnek olay" tanımlamasıyla geçmiş bir tankın, hiçbir yolu ve geçidi olmayan, tümüyle kayalık tepelerden oluşan yüksek bir dağın tepesine çıkarılması olayı, 2 Ağustos 1974 tarihinde, Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında, Onbaşı Gürler Erdağ, Er Abdulkadir Kurt ve Er Recep Doğanıyigit adlı üç Mehmetçik tarafından gerçekleştirilmiştir.

Kimselerin çıkamayacağını bildikleri Beşparmak Dağları'nın en üst noktasını kendilerine siper seçerek, dağın eteklerindeki Türk birliklerine bomba yağdıran Rum askerlerinin ateşini, bu üç Mehmetçik'in çıkardıkları tankın açtığı ateş söndürebilmiştir. Rum askerlerin ateşi söndürüldükten sonra Türk birlikleri Beşparmak Dağları'ndan daha kolaylıkla geçebilmişler, Kıbrıs'ın iç kesimlerine daha kısa sürede gidebilmişlerdi.

Tank Birliği Komutanı Mahmut Şanlıtürk, bir tankın Beşparmak Dağları'nın tepesine çıktığını duyunca bu habere önce inanamamış, belirtilen yere daha sonra kendi çıkınca, inanılmaz olayla karşılaşmıştı. Dağın en yüksek noktasında birliğin tonlarca ağırlıkta tanklarından biri duruyor, yanında da üç Mehmetçik "hazır ol" konusunda, komutanları karşısında selam duruyordu.

Yalnızca hayretini gidermek için sordu komutan:

Üç askerin en kıdemlisi olan Onbaşı Gürler Erdağ yanıt verdi:

-Komutanım, o anda gözlerimin önünde engelsiz, dümdüz bir yol görüldü. Rumlar kaçıyordu; ben de ateş ederek onları kovalıyordum. Kovaladım, kovaladım, sonra baktım, buraya değin gelmişiz.

Komutan Mahmut Şanlıtürk, yerine getirilmesinin olanaksız olduğunu bile bile, Onbaşı Gürler Erdağ'a emretti:

- Hadi şimdi indir bakalım o tankı...

Onbaşı Gürler Erdağ, çevresindeki kayalıklara baktı ve şunları söyledi:

- Yol yok ki çevrede, komutanım. Hangi yoldan indireyim?

Komutan gülmesini belli etmemeye çalışarak sesini yine yükseltti:

- Buraya hangi yoldan çıkarttıysan, yine aynı yoldan aşağıya indir.

Onbaşı etrafına, sağına soluna bakındı:

- O yolu görmeden nasıl indireyim komutanım?

Komutan yine dudaklarını ısırarak konuştu:

- Bir gün önce koskoca tankın geçebildiği, koskoca yol, bir gün içinde yok mu oldu evladım? Hani nerede bu tankı çıkardığınız yol?

Komutan fazla üstelemedi; tepede, bir gün önce yazılmış bir destan vardı. O destanın kanıtı ise, işte şimdi dağın tepesinde, karşılarındaydı. Komutan, onbaşı ve iki er, başlarını zaman, zaman arkalarına çevirip, dağın tepesinde bıraktıkları tanka bakarak yürüyorlardı dağdan aşağı.

Yolunuz Kıbrıs'a uzanırsa yarım gününüzü ayırın, Beşparmak Dağları'nın tepesindeki bu kahraman tankın kalıntısının bulunduğu yere gidin, bir kez daha kabartın göğsünüzü... Orada bir de, üzerinde şunlar yazılı bir levha göreceksiniz; "Bu tank, Türk'e has atılganlık ve cüretkârlığın anıtlaşmış bir örneği ve simgesidir."

(2 Ağustos 1974 günü yapılan Lapta Muharebeleri'nde düşmanı, yan ve gerisinden vurmak için görevlendirilen Özel Kuvvet'e mensup bu tank, sarp ve yalçın araziyi aşarak görevini yerine getirmiş, fakat düşmanın ateşi ile ağır hasara uğrayarak ve yanarak burada kalmıştır.)

Tank Komutanı	Mahmut Şanlıtürk
Tank Mürettebatı	Onb. Gürler Erdağ
Er	Abdülkadir Kurt
Er	Recep Doğanyığıt

Ayakkabıcı

Ayakkabıcı, yeni getirdiği malları vitrine yerleştirirken, sokaktaki bir çocuk onu izlemekteydi. Okullar kapanmak üzere olduğundan, spor ayakkabılara rağbet fazlaydı. Gerçi mallar lüks sayılmazdı ama küçük bir dükkân için yeterliydi. Onların en güzelini ön tarafa koyunca, çocuk vitrine doğru biraz daha yaklaştı. Fakat bir koltuk değneği kullanmaktaydı, hem de güçlükle.

Adam ona bir kez daha göz attı. Üstündeki pantolonun sol kısmı, dizinin alt kısmından sonra boştu. Bu yüzden de sağa sola uçuşuyordu. Çocuğun baktığı ayakkabılar sanki onu kendinden geçirmişti. Bir müddet öyle durdu. Daldığı hülyadan çıkıp yola koyulduğunda, adam dükkândan dışarı fırlayıp:

- Küçük! diye seslendi. Ayakkabı almayı düşünmüş mü? Bu seneki modeller bir harika.

Çocuk, ona dönerek:

- Gerçekten çok güzeller, diye tebessüm etti. Ama benim bir bacağım doğuştan eksik.

- Bence önemli değil! diye atıldı adam. Bu dünyada her şeyiyle tam insan yok ki! Kiminin eli eksik, kiminin de bacağı, kiminin de aklı ya da vicdanı. Küçük çocuk, bir şey söylemiyordu. Adam ise konuşmayı sürdürdü-

Keşke vicdanımız eksik olacağına, ayaklarımız eksik olsaydı.

Çocuğun kafası iyice karışmıştı. Bu sefer adama doğru yaklaşıp:

- Anlayamadım, neden öyle olsun ki?

- Çok basit! Eğer vicdan yoksa cennete giremeyiz. Ama ayaklar yoksa problem değil. Zaten orada tüm eksiklikler tamamlanacak. Hatta sakat insanlar, sağlamlara oranla daha fazla mükâfat görecekler...

Küçük çocuk, bir kez daha tebessüm etti. O güne kadar çektiği acılar, hafiflemiş gibiydi. Adam, vitrini işaret ederek:

- Baktığın ayakkabı, sana yakışır. Denemek ister misin?

Çocuk, başını yanlara sallayıp:

- Üzerinde 30 lira yazıyor, almam mümkün değil ki!

- İndirim sezonunu, senin için biraz öne alırım, bu durumda 20 liraya düşer. Zaten sen bir tekini alacaksın, o da 10 lira eder.

Çocuk biraz düşünüp:

- Ayakkabının diğer teki işe yaramaz! Onu kim alacak ki?

- Amma yaptın ha! diye güldü adam. Onu da sağ ayağı eksik olan bir çocuğa satarım.

Küçük çocuğun akli, bu sözlere yatmıştı. Adam, devam ederek,

- Üstelik de öğrencisin değil mi? diye sordu.

- İkiye gidiyorum! diye atıldı çocuk. Üçe geçtim sayılır.

- Tamam işte, 5 lira da öğrenci indirimi yapsak, geri kalır 5 lira. O da zaten pazarlık payı olur. Bu durumda ayakkabı senindir, sattım gitti! Ayakkabıcı, çocuğun şaşkın bakışları arasında dükkâna girdi. İçerideki raflar, onun beğendiği modelin aynıyla doluydu ama adam, vitrinde olanı çıkarttı. Bir tabure alıp döndükten sonra çocuğu oturup yeni ayakkabısını giydirdi ve çıkarttığı eskiyi göstererek.

- Satış işlemim bitti, sen de bana, bunu satarsan memnun olurum.

- Şaka mı yapıyorsunuz? diyerek kekeleydi çocuk. Onun tabanı delinmek üzere. Eski bir ayakkabı, para eder mi?

- Sen çok cahil kalmışsın be arkadaş! Antika eşyalardan haberin yok herhalde, bir antika ne kadar eski ise o kadar para tutar. Bu yüzden ayakkabın, bence en az 30 - 40 lira eder.

Küçük çocuk, art arda yaşadığı şokları üzerinden atabilmiş değildi. Mutlaka bir rüyada olmalıydı. Hem de hayatındaki en güzel rüya. Adamın, heyecandan terleyen avuçlarına sıkıştırdığı kâğıt paralara göz gezdirdikten sonra, 10 liralık banknotu geri vererek,

- Bana göre 20 lira yeterli... İndirim mevsimini başlattınız ya!

Adam onu kıramayıp parayı aldı. Bu arada yanağına bir öpücük kondurdu. Her nedense içi içine sığmıyordu. Eğer bütün mallarını bir günde satsa, böyle bir mutluluğu bulamazdı. Çocuk, yavaşça yerinden doğruldu. Sanki koltuk değneğine ihtiyaç duymuyordu. Sımsıcak bir tebessümle teşekkür edip,

- Babam haklıymış! Sakat olduğum için üzülmemeye hiç gerek yok! demişti.

Çocuklarınız

Çocuklarınız, sizin çocuklarınız değildir. Onlar, hayatın kendine olan özleminin oğulları ve kızlarıdır. Onlar sizin aracılığınızla oldular, ama sizden değiller ve sizle olsalar da size ait değiller. Onlara sevginizi verebilirsiniz ancak, düşüncelerinizi veremezsiniz çünkü onların kendi düşünceleri olacaktır.

Onların bedenleri için bir yuva sunabilirsiniz ama ruhları için değil; Çünkü onların ruhları, yarının evini mesken tutmuştur, sizin rüyalarınızda bile ziyaret edemeyeceğiniz. Onlar gibi olmaya çalışabilirsiniz ama onların sizin gibi olmalarını başaramazsınız. Çünkü hayat ne geri sarar, ne de dünde oyalanır. Sizler, yaşayan oklar olan çocuklarınızı ileriye fırlatan yaylarsınız. Yayı kullanan sonsuzluğun içindeki hedef noktasını görür ve bütün gücüyle sizi gerer ki, okları hızla uzaklara erişebilsin.

Okçunun elleri altında sevinçle eğilin çünkü o, uçan okları olduğu kadar, sarsılmaz yayları da çok sever.

Aldırma yürü

Yol boyunca; yola çıkıp da yürümeyenleri, yola oturup, gelen geçenin ayağına çelme takanları, yolda metafizik uyuşturucularla keyif çatanları, tel örgülerle çevirdiği yolu kendisine zindan edip volta atanları, maratona 100 metre koşucusu gibi hızlı gidip, 50 metrede yola yatanları, yürüyüşün uzun ve yolun zahmetli olduğunu görünce, yolculuk üzerine zor atanları, yürümeyi bırakıp, yolcu ve menzil üzerine kalem oynatanları, ayağına batan tek bir dikenin faturasını başkalarına çıkarıp, ömür boyu tafra satanları, beyaz atlı kurtarıcıyı gözlemek için ufka bakıp dağıtanları, yanlış kılavuzlara kızıp yolu satanları göreceksin.

Aldırma! Yürü! Göğsüne yüreğinden başka muska takma! Vahiy, haritan; nebi, kılavuzun; akıl, pusulan; iman, sermayen; amel, azıgın; sevgi, yakıtın; ahlak, karakterin; edep, aksesuarın; merhamet, sıfatın; şeref ve izzet adın olsun!

Riskleri göze almak

Bahar aylarının verimli topraklarının içinde iki tohum yan yana yatıyorlarmış. Tohumlardan biri diğerine: "Ben büyümek istiyorum." demiş. "Köklerimi altımdaki toprağın derinliklerine ve filizimi yeryüzüne göndermek istiyorum, baharın müjdecisi tomurcuklarım açılınsın istiyorum. Güneşin sıcaklığını yüzümden, sabahın tatlı dokunuşunu yapraklarımda hissetmek istiyorum." demiş ve büyümeye başlamış.

İkinci tohum ise: "Ben korkuyorum!" demiş. "Köklerimi altımdaki yatan toprağın derinliklerine gönderirsem karanlıklarda beni neyin beklediğini bilemem. Üstümdeki toprağı zorlayıp yeryüzüne çıkmaya çalışırsam filizlerim zarar görebilir. Ya tomurcuklarım açmaya başladığında üzerinde salyangozlar gezip, onları yemeye kalkarsa? Ya tomurcuklarım açılıp çiçeğe dönüştüğünde küçük bir çocuk beni koparırsa? Yooo! Hayır, en iyisi burada kalıp beklemek! Büyümek için belki daha güvenli bir zaman bulabilirim." demiş.

O sırada yumuşamış olan bahar toprağını eşeleyen bir tavuk, bulmuş tohumu ve bir lokmada yutuvermiş.

Bir basketçinin bilinmeyen tarihi

Ortaokul öğrencisi suratı asık bir halde eve geldi, çantasını yere fırlattı, yukarı odasına koşup kendisini yatağa attı ve ağlamaya başladı. En büyük rüyasını gerçekleştirememişti. Okulun basketbol takımına girmek için elinden geleni yapmış, ama başaramamıştı.

Annesi sessizce odaya girdi ve şefkatle ne olduğunu sordu,

- Takıma giremedim, bana sen daha küçüksün, dediler.

Annesi oğlunun yanına oturdu, kolunu boynuna dolayıp şöyle dedi:

- Yavrum; önemli olan, takıma giremeyecek kadar küçük olman değil; içindeki basketbolcunun ne kadar büyük olduğu.

Annesi bunu söyleyip odadan çıktıktan sonra, minik delikanlı yatağında doğruldu. Kendisini her zamankinden güçlü hissediyordu. Evet, belki küçüktü, ama içindeki basketbolcu çok büyüktü!

Ertesi sabah, erkenden antrenmanlara gitti. Her gün, her hafta, her ay... Hep annesinin söyledikleri yankılandı zihninde. Günler geçtikçe, hem içindeki basketbolcu, hem de azmi büyüdü.

Ertesi sene, takım seçmeleri yine yapıldı. Bu defa, minik delikanlının içinde ki büyük basketbolcu kendisini yeterince gösteriyordu.

Takımın hocası ondan çok etkilendi ve onu takıma aldı. Sonraki

senelerde, takımdaki yerini hep korudu. Hep daha iyiye gitti, gelişti.

Çok geçmeden dışarıdan teklifler gelmeye başladı. Önce amatör takımlarda oynadı. Sonra başarı merdivenini üçer beşer tırmandı.

Ve tüm dünya, bir zamanlar okul takımına bile giremeyen Michael Jordan'ı basketbol tarihinin en başarılı oyuncularından birisi olarak tanıdı.

Mein Balıkçısı'nın talihi

Bir zamanlar Mein Balıkçısı diye talihi ile meşhur bir adam varmış. Mein kıyılarında balık çok az tutulduğu halde bu adam ne zaman balığa çıksa boş dönmez, sepetler dolusu balıkla gelirmiş.

Adam bu yüzden para kazanırken talihi de dillere destan olmuş. O kadar ki, birinin fazla talihli olduğunu anlatmak için "Mein Balıkçısı gibi talihli" demek adet haline gelmiş.

Günün birinde balıkçı ölmüş. Cenazesi için evine gelenler, Mein Balıkçısı'nın evinde balık ve su üzerine zengin bir kütüphane olduğunu hayretle görmüşler; adamın neden balık avından boş dönmediği ise ancak o zaman anlaşılmış.

Başarının yolu

Gary Player uzun yıllar yerel ve uluslararası golf turnuvalarında başarıyla oynayan usta bir golf oyuncusuydu.

İnsanlar ona sürekli şöyle diyorlardı:

- Topa sizin gibi vurabilmek için her şeyimi verirdim.

Bir gün yine aynı sözlerle karşılaşan Player, sonunda kendini tutamayıp karşılık verdi:

- Hayır, vermezsiniz! Topa benim gibi vurabilmek için her şeyi ancak kolay olsaydı yapardınız! Topa benim gibi vurmak için ne yapmanız gerekiyor biliyor musunuz? Her sabah saat 05.00'te kalkıp, golf sahasına gidip bin tane topa vurmanız gerekiyor. Ellerinizi kanamaya başlayınca kulüp binasına gidip elinizdeki kanı temizledikten sonra elinize bir bant yapıştırıp, bin tane topa daha vurmanız gerekiyor. İşte o zaman topa benim vurduğum gibi vurabilirsiniz.

Kısa cevap

Binlerce yıl önce, Yunan halkı, ayrı şehir devletleri halinde yaşıyordu. Yunanistan'ın kuzey kesimini oluşturan Makedonya'nın kralı Filip ise, bütün Yunanistan'ı kendi liderliğinde toplamak istiyordu. Bu yüzden, büyük bir ordu topladı ve kendi krallığını kabul edinceye kadar diğer şehir devletleriyle savaştı. Bir tek Lakonya ona karşı direndi. Lakonyalılar, sade yaşantıları ve cesaretleriyle tanınırlardı. Ayrıca, az ve öz konuşmaları ve kullandıkları kelimeleri dikkatlice seçmeleriyle...

Filip, bütün Yunanistan'ı ele geçirmek için Lakonyalıları hâkimiyeti altına alması gerektiğinin farkındaydı. Bu yüzden, ordusunu Lakonya sınırına dayadı ve Lakonyalılara bir mesaj gönderdi; "Eğer hemen teslim olmazsanız, ülkenizi işgal ederim ve eğer işgal edersem, sahip olduğunuz her şeyi yağmalayıp yakarım. Eğer Lakonya'ya girersem, büyük şehrinizi yerle bir ederim."

Birkaç gün içinde, Lakonyalılardan cevap geldi.

Mektup, Lakonyalıların azminin ve cesaretinin belgesi hükmündeydi ve sadece bir kelimedenden ibaretti;

"Eğer"

Sessiz ders

Bir bilgenin öğrencilerinden biri, nice seneler sonra, bilgenin derslerini terk etmişti. Haftalar aylar geçip adam ortalarda gözükmeyince, bilge kişi kendisini ziyarete karar verdi. Mevsim kış, adam evde yalnızdı ve evin salonundaki büyük ocakta gürül gürül bir odun yanıyordu. Bilgenin kendisini niye ziyaret ettiğini tahmin eden adam, üşümüş olan bilgeyi ocağın başına davet etti, kendisi de bir şeyler ikram etmek için mutfığa yöneldi. Ocağın yanı başına oturan bilge, gelen ikramı kabul etti, fakat adama hiçbir şey demedi. Sanki adam evde yokmuş, kendi evinde tek başına oturuyormuş gibiydi. Bütün dikkatini ocağa vermiş gözüküyordu.

Bilge, birkaç dakika sonra maşayı aldı, iyice köz haline gelmiş odunlardan birini ocağın bir kenarına koydu. Sonra minderine oturdu. Hala bir şey söylemiyordu. Kenara konmuş olan közün ateşi yavaş yavaş azaldı, sonra da söndü. Odada çıt çıkmıyordu. İlk baştaki selamlama hariç, bir kelime bile konuşulmuş değildi. Bilge, gitmeye hazırlanırken, sönmüş közü aldı ve yeniden ateşin ortasına koydu. Köz, ateşle ve yanan odunların ısıyla çabucak parladi.

Bilge ayrılmak için kapıya yöneldiğinde, ev sahibi: "Sebebi ziyaretinizi anlıyorum." dedi. "Ateş dersiniz için de teşekkür ederim. Bundan sonra sohbetlerinizi hiç aksatmayacağım.

Elinden geleni yapmış olmak

Bir başkan adayı yerel bir fuarda şarkı söyleyen genç bir kızla karşılaşmış ve yeteneğine hayran olarak o ayın ilerleyen günlerinde gerçekleşecek olan ulusal siyaset toplantısında açılış şarkısını söylemesini istemiş.

Beni dehşete düşüren, sunucunun kıza sorduğu soru oldu:

- Ya şaşırır ve milyonlarca izleyicinin gözü önünde bir hata yaparsan kendini nasıl hissedeceksin?

Hayır, o çocuğun zihnine böyle korkunç bir düşünce yerleştirilmemeliydi. Fakat 12 yaşında olan kız güvenli bir tavırla şu cevabı verdi:

- Hata yapacağımı sanmıyorum, ama yaparsam da, elimden gelen çabayı göstermiş olduğumu bileceğim.

Suyun akışı

Sular yükselince, balıklar karıncaları yer.
Sular çekilince de karıncalar balıkları yer.
Kimse bugünkü üstünlüğüne ve gücüne güvenmemelidir!
Çünkü kimin kimi yiyeceğine,
"Suyun akışı" karar verir.
Gidene kal demeyeceksin.
Gidene kal demek zavallılara;
Kalana git demek terbiyesizlere;
Dönmeyene dön demek acizlere;
Hak edene git demek asillere yakıştır.
Kimseye hak ettiğinden fazla değer verme,
Yoksa değersiz olan hep sen olursun.
Düşün, kim üzebilir seni senden başka?
Kim doldurabilir içindeki boşluğu sen istemezsen?
Kim mutlu edebilir seni, sen hazır değilsen?
Kim yıkar, yıpratır seni sen izin vermezsen?
Kim sever seni, sen kendini sevmezsen?
Her şey sende başlar, sende biter.
Yeter ki yürekli ol, tükenme, tüketme,
Tükettirme içindeki yaşama sevgisini.
Hep hatırla: "Çaresizseniz, Çare "sizsiniz."

Şöhret ve başarı

Bir İngiliz kadını, bir gün Lord Northcliffe;

Ünlü İngiliz yazar ve şairi Thackeray, bir sabah gözlerini açtı ve kendisini meşhur bir adam olarak buldu, demişti.

Lord Northcliff, bu iddiaya şu cevabı verdi:

- Thackeray, yataktan kalkıp kendini meşhur bir adam olarak bulduğu ana kadar, 15 sene her gün 8 saat yazmıştı.

Bu cevap, başarının öyle bir gecede gelip sahibinin bakacak bir talih kuşu olmadığını göstermektedir.

Başarı ve güven

Ünlü Kodak firmasının kurucusu Mr. Eastman 1935'li yıllarda basit film makineleriyle Afrika'da vahşi hayvanların çok yakından fotoğraflarını çekmiş, bunları evinde dostlarına gösteriyormuş. Hayvanların bu kadar yakından filme alınmış olması misafirlerini heyecanlandırmıştır. İçlerinden biri dayanamamış:

- Aziz dostum bu işi nasıl gerçekleştirdin?

O da cevaben:

- Yanıma güvendiğim bir avcı adam aldım. Makinemın on metre kadar önüne bir çizgi çizdim. Avcıya, ben film çekerken herhangi bir hayvan bu çizgiyi geçme teşebbüsünde bulunursa derhal vur dedim.

Misafirler şaşırılmışlar ve hep bir ağızdan:

-Ya avcı vurmasaydı, insan bu kadar tehlikeli bir işe nasıl cesaret edebilir, diye sorduklarında;

Mr. Eastman:

- Dostlarım, hayatta başarılı olmak istiyorsanız, yanınızda çalıştırdığınız insanlara güvenmeyi öğrenmelisiniz.

Bana bildiğın herşeyi öğret

Bir gün bir adam, büyük düşünür Aristo'ya gider ve yalvarır:

- Lütfen, Aristo, bana bildiğın her şeyi öğret. Bildiğın her şeyi, ama her şeyi bilmek istiyorum!

- İsteğini düşüneneğım ama önce, birlikte nehre doğru şöyle bir yürüyelim, ne dersin, der Aristo.

Genç adam Aristo ile beraber nehre doğru gider. Nehre vardıklarında Aristo yerden bir taş alır, suya bırakır ve genç adama taşı sudan çıkarmasını söyler. Genç adam taşı çıkarmak üzere suya eğilince Aristo onun ensesinden kavrayıp kafasını suya sokar ve genç adam canhıraş bir halde kollarını sallayana dek öylece tutar. Genç adam nefes alabilmek için debelenip durur. Aristo, genç adamın bu numaradan kendine bir ders çıkaracağına kanaat getirince kafasını sudan çıkarır.

Nihayet tekrar konuşabilecek hale gelince şaşkınlık ve öfkeyle sorar genç adam: - Neden yaptın bunu? Az kalsın boğuluyordum!

Aristo yanıtlar:

- Sana bildiğım her şeyi öğreteceğım ama öğreteceklerimi öğrenmen için, öğreteceklerime fena halde ihtiyaç duyman lazım. Yaşamak için nefes almaya duyduğın kadar öğrenmeye gereksinim duymuyorsan, öğreteceklerimin sana bir faydası olmaz.

Kafesin içindeki hayat

Hayalinizi sürekli gözünüzün önünde tutmalısınız. Hayalinizi asla gözden kaçırmayın. Henry Ford'un da bir zamanlar dediği gibi, "Engeller, gözünüzü hayalinizden ayırdığınız zaman gördüğünüz o korkunç şeylerdir."

Florence Chadwick adında 34 yaşındaki bir bayan yüzücü, 32 kilometre genişliğindeki kanalı, Kaliforniya sahili açıklarındaki bir adadan Kaliforniya'ya yüzmek üzere kendini Pasifik Okyanusunun soğuk sularına bıraktı. O gün yoğun bir sis vardı ve milyonlar onu ekran başından izliyordu.

Suya gireli saatler olmuştu. Yorgunluk kadar soğuk ile de mücadele ediyordu. Konsantrasyonunu kaybetmesi donma tehlikesi demekti. 15 saat olmuştu. Daha fazla dayanamayacağına karar verip kendisini sudan çıkarmalarını istedi. Hemen yanı başında giden teknede çalıştırıcısının ve annesinin yüreklendirme çabaları ve kıyıya çok az kaldığını söylemeleri işe yaramadı. Florence sudan çıkarıldı.

Bir süre sonra kendine geldiğinde, gazeteciler ona neden kıyıya sadece birkaç yüz metre kala bıraktığını sordu. Bekledikleri yanıt suyun soğuk oluşu ya da dayanılmaz bir yorgunluk olmasıydı.

Kadının cevabı ise şu oldu:

"Sisten bir şey göremiyordum. Karayı görebilseydim, sonuna

kadar götürebilirdim."

Florence'in hikâyesi burada bitmiyor. Birkaç ay sonra ikinci denemesinde, yine sise ve soğuşa rağmen kanalı geçmeyi başardı. Kanalı ilk geçen kadın unvanını almakla kalmadı, erkekler rekorunu da iki saat kısalttı.

Bu kez böylesine başarılı olmasının sebebi, yüzerken sürekli kıyıyı gözünün önüne getirebilmesiydi, zihninde canlandırabilmesiydi. Çünkü bu kez, fiziksel olarak hazırlanmanın yanında, zihinsel olarak da hazırlandı. Kıyıya varışını birçok defa hayal etti.

Merhamet

Kadim bir hikâyesidir: Eski zamanlarda, bir adam şehrin surlarının dibinde bekler ve gelen giden yolcularla konuşurmuş. Bir grup yolcu gelmiş bir gün ve "Söylesene dostum" demişler.

- Bu şehirde yaşayanlar nasıl insanlardır, içeri girip burada konaklamaya değer mi?

- Peki ya sizin geldiğiniz yerde insanlar nasıldı? diye sormuş adam.

- Aman aman, herkes o kadar kötü, o kadar hırslı, o kadar düzenbazdı ki, kendimizi buralara zor attık.

- Buradaki insanlar da öyledir. Varın siz yolunuza devam edin. Çünkü bu şehrin size verebileceği hiçbir şey yoktur.

Günün birinde başka yolcular gelmiş ve aynı soruyu sormuşlar. Adam da aynı soruyu sormuş:

- Bizim geldiğimiz şehirde insanlar iyi, cömert ve yardım severdiler ve biz orada çok mutluyduk, diye cevaplamış yolcular.

- O halde girin ve şehrin tadını çıkarın, zira bu şehrin ahalisi de öyledir, demiş adam.

Hayata nasıl baktığımız, neyi gördüğümüzü belirler. Güzelliğe aşına olanlar, onu her yerde daim kılmak isterler.

Görmüyordu, duymuyordu ama insanlığın ışığı oldu

Helen Keller'ın hayat öyküsü; güçlü tutumun, en zorlu koşulların üstesinden gelerek sıra dışı bir hayat inşa etmeyi nasıl da olanaklı kıldığına eşsiz bir örnek oluşturuyor.

Helen 27 Haziran 1880'de herhangi bir sağlık sorunu olmadan doğdu, ancak 19 aylıkken nadir görülen, doktorların kesin tanı koyamadıkları, onu kör ve sağır bırakıp konuşma yetisini de elinden alan ağır bir hastalık geçirdi. Hiçbir şey göremeden, işitemeden ve söyleyemeden, dünyadan tümüyle soyutlanmış bir halde 7'sine geldiğinde, ailesiyle iletişim kurmakta işine yarayan birbirinden farklı altmıştan fazla işaret icat etmişti. 1887 yılında Helen'in annesi ile babası, işitme özürlü gençler üzerinde çalışan Alexander Graham Bell ile temas kurdu. Bell aracılığıyla Helen'in eğitimini, o zamanlar henüz 20'sinde olan öğretmen Anne Sullivan üstlendi.

Anne, Helen'in babasından küçük kızı bir süreliğine bahçelerindeki küçük kulübede, ailenin geri kalanından yalıtmayı talep etmekle işe başladı ve bu izni aldı. İlk işi, o sıralar şımarık, kaprisli, taşkın ve idare edilemez bir halde olan küçük Helen'i disipline sokmak oldu. Disiplin ile şefkati bir arada uygulayan Anne, Helen'e tadoma metoduyla Helen'in konuşan insanların dudaklarına dokunarak titreşimleri duyması ve Anne'in sağır dilsiz alfabesindeki kabartıları Helen'in avucuna bastırarak ifade etmesiyle anlaşılır bir şekilde düşünüp

konuşmayı öğretti. Bu arada Helen raille alfabesiyle Fransızca, Almanca, Yunanca ve Latince de öğrendi.

1904 yılında, Anne Sullivan'ın her bir sözcüğü avucuna "yazması" yoluyla Radcliffe College'ı üstün başarı derecesiyle tamamladı ve böylece, üniversiteden mezun olan ilk işitme özürlü oldu. Daha sonra Helen, müthiş bir istem gücüyle, dünyaca tanınan bir hatip ve yazar haline geldi.

Hayatını dünyadaki tüm özürlüler adına mücadeleye adadı. 1915'te körlükle mücadele için, kar amacı gütmeyen Uluslararası Helen Keller Vakfı'nı kurdu. Helen ve Anne Sullivan birlikte 39'dan fazla ülkeyi ziyaret ettiler ve Grover Cleveland'dan John F. Kennedy'ye kadar tüm Amerikan başkanlarıyla tanıştıkları, temposu hiç düşmeyen bir etkinlik içinde hayatının 49 yılını paylaştılar. Ayrıca Helen sosyalist parti üyesiydi; 1909'dan 1921'e dek işçi sınıfını destekleyen kampanyalar düzenledi ve yazılar yazdı. Toplam on bir kitap ve sayısız makale kaleme aldı. 14 Eylül 1964'te Başkan Lyndon B. Johnson, Helen'i, Amerika'da bir yurttaş için en büyük onur olan Ulusal Özgürlük Madalyası'yla ödüllendirdi. Helen 1 Haziran 1968'de, 88 yaşında, Anne Sullivan'ın ölümünden 30 küsur yıl sonra hayata veda etti.

"Yeterince çaba gösterdiğimiz takdirde yapamayacağımız şey yok" iddiasını söyleşilerinde sıklıkla yineliyor ve neden söz ettiğini çok iyi biliyordu. İyimserlik üzerine yazdığı bir kitabında şu satırlar yer alıyordu: "Bugüne dek yıldızların gizemini çözen, bilinmez denizlere yelken açan ya da insan ruhuna yeni bir kapı aralayan bir kötümser çıkmadı"

Doğrusu, kişi olarak, yurttaş olarak ya da mesleki olarak gelişme ve başkalarına yararlı olma hedefine her gün daha sıkı sarılan Helen ya da adları bilinmeyen diğer sayısız örnek karşısında insan, belki de istemekten gelen gerçek gücün görünür olanda, göz alıcı olanda,

dışsal olanda bulunmadığını ve basit bir beceriden, fiziksel, maddi ya da zihinsel güçten ibaret olmadığını doğruluyor. Burada, içsel güçle ilişkili olması gereken çok daha önemli bir şey söz konusu bulunuyor.

Gerçek güç, her insanın ruhunun derinliklerinden gelir; zorluklara göğüs germemizi, bin kez de düşsek ayağa kalkmamızı, haklı ya da gerekli bir dava uğrunda mücadele vermemizi, umudumuzu asla yitirmememizi, direnmemizi, başımıza gelenlerden yapıcı bir ders çıkarmamızı, ben dediğimiz şeyin gerçekte biz demek olduğunun ayırtında olup ona göre davranmamızı, hayatın her anının değerini bilip şükretmemizi, sıkıntılı zamanları da hoşlukla karşılamamızı, herkes için daha iyi bir gelecek uğrunda samimiyetle çalışmamızı, korkusuzca ilerlememizi hayatın her türlü meydan okumasına cesaret, sorumluluk, alçakgönüllülük ve güvenle karşılık vermemizi sağlayan işte bu güçtür!

Kısacası, belki de gerçek güç, tavır ve yaklaşımlarımız sayesinde bireysel ve kolektif gerçekliği değiştirebilme kapasitemizi artırmaktan gelen güçtür.

Sağduyunun gücü

İyi hayat iki kutup üzerine oturur; bir yanda bir özlemi gerçekleştirmek için çalışmak, bir ideale, bir amaca ulaşmak için çaba göstermek vardır; diğer yandaysa küçük şeylerden, gündelik olandan, normalde önem atfetmediğimiz, ama gerçekte temel ve vazgeçilmez olandan hareketle yapmak. Sorumlu olmak, çevremize her an, ciddi kıtlığından dolayı giderek çok değerli bir cevhere dönüşmekte olan sağduyu penceresinden bakmayı içerir. Kısa bir süre önce yakın bir dostumdan, aşağıdaki metni içeren eğlenceli bir e-posta aldım.

Açtıysan, kapat.

Yaktıysan, söndür.

Kirlettiysen, temizle.

Dağıttıysan, topla.

Borçluysan, öde.

Vaat ettiysen, yerine getir.

Bilmiyorsan, yorum yapma.

Yorum yaptıysan, sorumluluğunu al.

Sana ait olmayan bir şeyi kullanman gerekiyorsa, sahibinden iste.

Nasıl çalıştığını bilmiyorsan, elini sürme.

Bozduysan, onar;

Nasıl onaracağını bilmiyorsan, bilen birini bul!
Daha iyisini yapamayacaksan, eleştirme.
Yardım edemiyorsan, rahatsız etme.
Gücendirdiyse, özür dile.
Ne diyeceğini bilmiyorsan, ağzını açma.
Seni ilgilendirmiyorsa, burnunu sokma.
Senin değilse, iade et.
Bedavaysa, boşa harcama.
İşine yarıyorsa, iyi davran.
İstediğini yapamıyorsan, yaptığını istemeyi dene.
Seni rahatsız ediyorsa, başkalarını da etmesine engel ol.
Nazik biri olabiliyorsan, ol; ki daima olunabilir,
Sorumlu biri olabiliyorsan, ol ki daima olunabilir...
Şükredebiliyorsan, et ki daima edilebilir...
Kısacası, eğer iyilik yapabiliyorsan, yap ki daima yapılabilir...

Bu metin bana, sorumluluk ve sağduyuya bir örnek gibi göründü.
Bu ilkeleri gündelik hayatımızda uygulasaydık, hepimiz iyi bir hayat
yaşıyor olurduk. Tıpkı sorumluluk gibi yalın, apaçık ortada; etkili, çok
etkili ilkeler bunlar.

Huzur

Bir gün halkı tarafından sevilen bir kral, huzuru en güzel resmedecek sanatçıya büyük bir ödül vereceğini ilan eder. Yarışmaya çok sayıda sanatçı katılır. Günlerce çalışırlar birbirinden güzel resimler yaparlar. Sonunda eserleri saraya teslim ederler. Tablolara bakan kral sadece ikisinden hoşlanır. Ama birinciyi seçmesi için karar vermesi gereklidir.

Resimlerden birisinde sükûnetli bir göl vardır. Göl bir ayna gibi etrafında yükselen dağların görüntüsünü yansıtmaktadır. Üst tarafta pamuk beyazı bulutlar gökyüzünü süslemektedir. Resme kim baktı ise, onun mükemmel bir huzur resmi olduğunu düşünüyordu.

Diğer resimde de dağlar vardı. Ama engebeli ve çıplak dağlar. Üst tarafta öfkeli bir gökyüzünden yağmurlar boşanıyor ve şimşek çakıyordu. Dağın eteklerinde ise köpüklü bir şelale çağlıyordu. Kısaca resim hiç de huzurlu gözüküyordu. Fakat kral resme bakınca, şelalenin ardında kayalıklardaki çatlaktan çıkan mini minnacık bir çalılık gördü. Çalılığın üstünde ise anne kuşun örttüğü bir kuş yuvası görünüyordu. Sertçe akan suyun orta yerinde anne kuş yuvasını koruyordu. Harika bir huzur ve sükûn örneği idi adeta... Ödülü kim kazandı dersiniz? Tabi ki ikinci resim. Kralın açıklaması şöyle idi: "Huzur, hiçbir gürültünün sıkıntının ya da zorluğun bulunmaması ve sıkıntının olmadığı yer demek değildir. Huzur, bütün bunlar içinde bile yüreğimizin sükûnet bulabilmesidir."

Bay Honda

Bay Honda hiç bir zaman yoluna engellerin, trajedilerin ve problemlerin çıkmasına müsaade etmedi. Yoluna çıkan engelleri bir atlet gibi aştı.

Bay Honda 1938 yılında piston halkası üretip bunu Toyota şirketine satmayı hayal eden fakir bir öğrenciydi. Gündüzleri okula gidiyor geceleri ise dirseklerine kadar yağ ile kirlenmiş vaziyette projesi üzerine çalışıyordu. Projeye tüm parasını yatırmıştı ama hala hazır değildi.

Sonunda devam edebilmek için eşinin mücevherlerini rehin vermek zorunda kaldı. Yıllarca uğraştıktan sonra Toyota'nın alacağından emin olduğu piston halkasının yapımını tamamladı. Bunları Toyota'ya götürdüğünde ise reddettiler. Onu böyle komik bir projeyi yapmaya çalıştığından dolayı okuluna tekrar yolladılar.

Burada ise arkadaşları ve öğretmenleri onunla dalga geçtiler. Sizce umutsuzluğa mı düştü? Elbette parasızdı. Teslim oldu mu? Kesinlikle hayır. Bunun yerine sonraki 2 yıl boyunca pistonu nasıl daha fazla mükemmelleştirebileceği üzerine çalıştı. Başarıya giden yolu biliyordu:

1-Ne istediğine karar verdi.

2-Bunun üzerine çalıştı.

3-Projesinin çalışıp çalışmadığını kontrol etti.

4-Başarısız olduğunda, sürekli olarak izlediği yöntemi değiştirdi.

Gittiği amaca paralel yöntemlerinde hep esnek oldu ve bunun sonucunda projesini ondan sonraki 2 yıl içinde sürekli geliştirdi ve Toyota'ya sattı! Honda'nın piston halkaları fabrikasının yapımı için tonlarca beton gerekiyordu ancak o dönemlerde Japonya hükümeti 2.Dünya savaşına hazırlandığı için çimentoyu bulmak zordu.

Rüyası yine gerçekleşmeyecek gibi görünüyordu. Ona kimse yardım etmeyecek gibiydi. Teslim olduğunu mu düşünüyorsunuz? Kesinlikle hayır! Fabrikayı kurmaya karar vermişti bir kere. Teslim olması mümkün değildi. Bir grup arkadaşıyla kafa kafaya verip haftalar boyunca gece gündüz çalışarak birçok metot deneyerek yeni bir beton üretme yöntemi buldular. Fabrikayı kurdu ve piston halkalarını üretmeye başladı.

Hikâye burada bitmiyor. Savaş sırasında Amerikalılar fabrikasını bombaladı ve kısmen fabrikayı harabeye döndürdüler. Honda bu durumda dahi yenilmişlik duygusuna teslim olmadı. Tüm çalışanları toplayıp şöyle dedi: "Dışarı çıkın ve uçakları izleyin. Mutlaka benzin bidonlarını dışarı atacaklar. Onları bulmalıyız. Çünkü onların içinde bizim üretimimiz için gerekli ham madde var." Bu Japonya'da o dönemde bulunmayan bir ham maddeydi. Honda hayatın ona sunduğu her şeyi kullanmanın bir şeklini bulmuştu. Bunların üstüne fabrika sonraki depremde yıkıldı ve piston üretimini Toyota'ya satmak zorunda kaldı.

Ancak hayat bir kapıyı açmadan diğerini kapatmıyor. Hayatın bize sunduğu fırsatları görebilmek için daima uyanık olmalıyız. Savaş bittiği zaman Japonya tam bir kargaşa içindeydi. Ülke ham madde krizindeydi benzin karneyle dağıtılıyordu ve buna rağmen bulmak mümkün değildi. Honda ailesine yiyecek almak için pazara gidecek benzini dahi bulamıyordu. Ama bu yüzden kendini yenilmiş ve aciz görmedi, sadece yeni bir karar verdi. Böylesi bir yaşamı kabullenmeyecekti.

Kendisine çok önemli bir soru sordu: "Ailemi başka hangi şekilde geçindirebilirim? Bunun için elimin altındaki şeyleri nasıl kullanabilirim?"

Evinde küçük bir motorun olduğunu fark etti, bahçede çim biçme makinesi için kullanılanlardan. Onu bisiklete bağlamaya çalıştı o zaman ilk motorlu bisiklet ortaya çıkmış oldu. Onunla pazara gitti ve kısa bir süre sonrada onu gören arkadaşları ondan kendileri içinde böyle bir şey yapmasını istediler.

Kısa bir süre sonra bulabildiği motorları motosiklet için kullandı ve bunun için bir fabrika kurmaya karar verdi. Ancak parası yoktu ve Japonya darmadağındı, nasıl yapmalıydı?

Kader ağlarını kararlar verirken örer. Yenilgiyi kabul edip, olmuyor demek yerine bir çıkış yolu ararken aklına dâhice bir fikir geldi. Japonya'daki tüm bisiklet üreticilerine bir mektup yazmaya karar verdi. Onlara Japonya'yı tekrar nasıl harekete geçireceğini bulduğunu yazdı. Onun motosikletinin ucuz olacağını ve insanların bununla istedikleri yere gidebileceğini belirtti. Onlardan yatırım yardımı istedi.

Toplam 18.000 bisiklet satan dükkân sahibinden 3.000'i Honda'ya

para yolladı ve o ilk üretimini yapmaya başladı. Sonrada başarı geldi, öyle mi? Öyle mi sanıyorsunuz? Hayır! Motosiklet çok büyüktü ve onu çok az Japon satın aldı. Honda ise tekrar neyin yolunda gitmediğini buldu, teslim olmak yerine uyguladığı yöntemi değiştirdi. Motosikletleri daha hafif ve küçük olarak üretmeye karar verdi. Başarı hemen arkasından geldi. Bu Honda'ya imparator nişanı ödülünü kazandırdı.

Herkes ona kıskançlıkla bakarak böyle bir dâhiyane fikir aklına geldiği için onun ne kadar şanslı olduğunu düşündü. Şanslı mıydı? Belki... Fakat ondan önce büyük fedakârlık ve zahmetli çalışma vardı. Honda şirketi dünyadaki en başarılı şirketlerden biridir ve şirketin bünyesinde 100.000'den fazla insan çalışıyor.

Honda'nın arabaları Amerika'da Toyota'dan daha fazla satan bir markaya dönüştü.

Honda insanın bir şeyi gerçekten istediğinde çaba gösterdiğinde başarısının mutlaka geleceğini göstermiş oldu.

Cesaret

Vancouver'de yaşıyan Malcolm adlı bir adam bir hafta sonu nişanlısıyla birlikte İngiliz Kolombiyası'nın kuzeyindeki ormanda doğa yürüyüşüne gider. Her nasılsa, bir anne ayıyla yavrularının arasına girerler.

Yavrularını korumak isteyen anne ayı, Malcolm'un nişanlısını yakalar. Malcolm yalnızca 1.60 boyundadır. Ayı ise dev gibidir ama Malcolm cesaretini toplar ve nişanlısını kurtarmayı başarır. Bu sırada anne ayı onu yakalar ve bedenindeki bütün kemikleri kırar. Sonra pençelerini onun suratına batırır ve suratını kafasına kadar boydan boya yarar. Malcolm'un hayatta kalması şaşırtıcıdır.

Sonra ki sekiz yıl boyunca onlarca ameliyat geçirir. Bu süre zarfında doktorlar mümkün olan bütün estetik ameliyatları yaparlar. Bunların fazla faydası olmaz ve Malcolm kendini çok çirkin hisseder. Toplum içine çıkamaz.

Malcolm bir gün tekerlekli sandalyesiyle rehabilitasyon merkezinin onuncu katından kendini atmak ister. Babasının tam vaktinde gelmesiyle intiharı engellenir.

Babası Malcolm'a;

- Malcolm, her insanın içinde, derinlerde bir yerde yarısı vardır. Çoğumuz bir gülümseme, biraz makyaj ve güzel giysilerle onu sak-

larız. Senin yaran dışarıda ama hepimiz aynıyız oğlum. Hepimiz bir şekilde derinden yaralanmışız.

Kısa bir süre sonra Molcolm'un bir arkadaşı dinlemesi için ona motivasyon kasetleri verir. Kasetlerden birinde 42 yaşında duyma yetisini yitirmiş ve buna karşın yılmayarak dünyanın en ünlü satıcılarından biri olmuş olan Malcolm Paul'un dediklerini dinler "Engeller sıradan insanlara, onları sıra dışı yapmaları için verilmiştir."

Malcolm, bir sigorta satıcısı olmaya karar verdi. Fiziksel şekil bozukluğu nedeniyle her gün reddedilme korkusuyla yüzleşmek zorunda kaldı. Her sabah reddedilme olasılığını bilerek uyandı ama yine de yoluna devam etti. Defalarca reddedilme olasılığı olan bu işte bir servet kazandı.

Kartvizitlerinin üzerine resmini koydu ve onları insanlara verirken:

- Dış görünüşüm çirkin ama beni tanırsanız, içimin güzel olduğunu göreceksiniz, diyordu. Malcolm, bir yıl sonra Vancouver'daki bir numaralı sigorta satıcısı oldu.

Geç kalmak

Okulun ilk günü, ilk derste profesörümüz önce kendini tanıttı, sonra;

- Bu yıl, yepyeni bir öğrencimiz var. Çok ilginç biri, bakalım bulabilecek misiniz? dedi.

Ayağa kalkıp etrafa bakmaya başlamıştım ki, yumuşak bir el omzuma dokundu, döndüm. Yüzü iyice kırışmış bir yaşlı hanımefendi bana gülümseyerek bakıyordu.

- Ben Rose, dedi.

- Benim adım Rose, yakışıklı. 87 yaşındayım. Madem tanıştık seni kucaklayabilir miyim?

Güldüm,

- Tabii, dedim. Hadi sarıl bana!

Öyle sımsıkı sarıldı ki...

- Bu kadar genç ve masum yaşta üniversiteye niye geldin? diye şaka yaptım.

Minik bir kahkaha ile yanıtladı:

- Buraya zengin bir koca bulmaya geldim. Evlenip birkaç çocuk doğuracağım. Sonra emekli olup dünya turuna çıkacağım.

Dersten sonra kantine gidip, birer sütlü çikolata içtik. Hemen

arkadaş olmuştuk. Ertesi gün ve ertesi üç ay, sınıftan hep birlikte çıktık ve kantinde lafladık. Öyle akıllı ve öyle deneyimliydi ki onu dinlemekle, derslerden daha çok şey öğrendiğimi hissediyordum. Sömestr boyunca Rose, kampüsün ilgi odağı oldu. Nereye gitse etrafı çevriliyor, çok çabuk arkadaş ediniyordu. İyi giyinmeyi seviyor, diğer öğrencilerin ilgisini çekmeye bayılıyordu. Rose, hayatını yaşıyordu. Hepimizden daha canlı, daha dolu yaşıyordu.

Sömestre sonunda, Futbol Balosu'na davet ettik Rose'u, konuşma yapması için. Orada bize verdiği dersi unutmama imkân yok. Konuşmasını önceden hazırlamış ve bir yığın karta kocaman kocaman yazmıştı. Elinde bu deste ile kürsüye yürürken, kartları elinden düşürdü. Konuşma darmadağın olmuştu. Şaşkın, biraz da utanmış mikrofona doğru eğildi.

- Ne kadar beceriksizim, değil mi? Özür dilerim. Buraya gelmeden önce heyecanım yatışsın diye bir duble viski attım. Sonucu görüyorsunuz. Şimdi bu kartları toplasam bile onları yeniden sıraya koymam mümkün değil. Onun için en iyisi ben size aklımda kalanları söyleyeyim, olur mu?

Biz kahkahalarla gülerken, o bardaktan bir yudum su aldı ve konuşmasına başladı:

- Yaşlandığımız için, eğlenmekten, oynamaktan, yaşamaktan vazgeçmeyiz. Eğlenmek, oynamak ve yaşamaktan vazgeçtiğimiz için yaşlanırsınız. Genç kalmanın, mutlu olmanın ve başarıya ulaşmanın sadece dört sırrı vardır: Her gün gülmek ve yaşama katacak mizah bulmak. Bir rüyanız olmalı mutlaka. Rüyalarınızı kaybettiniz mi, ölürsünüz!

Etrafımızda dolaşan pek çok kişi aslında ölü ve bundan kendilerinin bile haberi yok, yaşlanmakla, büyümek arasında çok büyük bir fark vardır. Eğer 19 yaşındaysanız ve hiçbir şey yapmadan, hiçbir şey

üretmeden bir yıl sırtüstü yatarsanız, sadece bir yaş yaşlanır, 20 olursunuz. Ben 87 yaşındayım ve ben de bir yıl hiçbir şey yapmadan, hiçbir şey üretmeden sırt üstü yatarsam, 88 yaşımda olurum. Herkes bir yılda bir yaş yaşlanır.

Bunun için özel bir yetenek ya da bilgiye ihtiyaç yoktur. Olsa bir yaş daha büyümek için, mutlak bir şeyler yapmak, üretmek, kendini geliştirecek fırsatları bulmak ve kullanmak gerekir. Asla pişman olmayın. Biz yaşlılar, genelde yaptıklarımızdan değil, yapmadıklarımızdan pişman oluruz çünkü. Ölümünden korkan insanlar, pişman olanlardır.

Pişman olmaktan korktukları için hiçbir şey yapmayanlardır. Ders yılı sonunda Rose yıllarca önce başlayıp, yaşam mücadelesi içinde ara vermek zorunda kaldığı üniversiteyi derece ile bitirdi. Mezuniyet töreninden bir hafta sonra, uykusunda, huzur içinde öldü. Cenaze törenine iki binden fazla üniversite öğrencisi katıldı. "Yapabileceğimiz her şeyi yapmak için asla geç olmayacağını" hepimize, hem de nasıl öğreten bu muhteşem kadının anısına layık bir törendi bu. Rose'un öğretisi aslında dünyanın bütün üniversitelerinde zorunlu ders olmalıydı:

"Çok geç diye bir zaman yoktur!"

Gizli yüz

Yıllar önce çalışkan bir adam, avantajlı bir iş imkânı sağlamak için ailesini New York'tan Avustralya'ya götürdü. Adamın ailesinden biri sirke, trapez artisti olarak katılmak veya aktör olma tutkusu olan genç ve yakışıklı oğluydu. Bu genç adam zamanını bir sirk işi ya da herhangi bir sahne işi gelene kadar kasabanın sınırındaki yerel bir tersanede çalışarak geçirdi.

Bir akşam işten eve giderken onu soymak isteyen beş haydut tarafından saldırıya uğradı. Genç adam, parasından vazgeçmek yerine onlara karşı koydu. Bununla birlikte onu feci şekilde dövdüler. Botlarıyla yüzünü parçaladılar ve tekmelediler, vücuduna acımasızca vurdular ve onu ölüme terk ettiler. Aslında polisler, onu yolda uzanmış bir şekilde bulduklarında, onun öldüğünü sanmışlardı.

Morg yolunda polislerden biri, adamın zorlukla nefes aldığını duydu ve onu hemen hastanedeki acil bölümüne götürdüler. Acilde yatarken, bir hemşire korku içinde bu genç adamın uzun süre bir yüze sahip olamayacağını fark etti. Göz yuvaları parçalanmış, kafatası bacakları ve kolları kırılmış, burnu askıda kalmış, bütün dişleri kırılmış ve çenesi hemen kafatasından ayrılmıştı. Yaşama imkânı neredeyse yok gibiydi. Buna rağmen hayata tutundu ve bir yıla yakın zamanını hastanede geçirdi. Sonunda hastaneden ayrıldığında, vücudu iyileşmişti fakat yüzü bakılamayacak kadar biçimsiz

ve iğrençti.

Artık herkesin imrenerek baktığı yakışıklı genç değildi. Genç adam yeniden iş aramaya başladığında herkes tarafından geri çevrildi.

Bir işveren ona sirkte yüzü olmayan adam adında tuhaf bir şov önerdi ve bir süre bu işi yaptı. Bu olanlar boyunca o hala herkes tarafından reddediliyor, iş yerinde hiç kimse onunla görünmek istemiyordu. Genç adam intiharı düşünmüştü. Bütün bunlar 5 yıl daha sürdü.

Bir gün kiliseye uğradı ve bir teselli aradı. Yolda yürürken bir adam onu diz çökmüş hıçkırığa hıçkırığa ağlarken gördü. Adam ona acıdı ve onu bir kafeye davet etti. Uzun uzadıya konuştular. Adam büyük ölçüde etkilenmişti. O'nun yaşamını ve gururunu tekrar kazanabilmesi için elinden gelen her şeyi yapabileceğinin mümkün olduğunu söyledi. Genç adam her gün dua ediyordu.

Bu adam kişisel ilişkileri sayesinde Avustralya'daki en iyi plastik cerrahla görüştü. Genç adam hiçbir ücret ödemeyecekti. Çünkü doktor adamın en yakın arkadaşıydı.

Doktor genç adamdan çok etkilenmişti. Onun hayata bakış açısı, tüm kötü tecrübelerine rağmen mizah ve sevgi doluydu. Cerrah harika bir iş çıkardı. En iyi yüz ameliyatını onun için yaptı. Hayat ona harika ve çok güzel bir eş, yedi çocuk ve ileride kariyer için düşündüğü iş hayatındaki başarıyla ödüllendirdi.

Kurşun kaleme öğütler

Kurşun kalem yapan yaşlı bir adam, kalemleri satıcıya verilmek üzere kutuya koyarken içlerinden birini kenara ayırdı. "Seni dışarıdaki dünyaya göndermeden önce, sana söylemek istediğim 5 şey var. Olabileceğin en iyi kalem olmak istiyorsan, bunları hiç unutma ve daima hatırla.

1. Pek çok şey başarabilirsin hayatta; ancak bunu yapabilmek için öncelikle kendini, seni kullanmayı bilen bir kişinin ellerine almasına izin vermelisin.

2. Zaman zaman ucunu açmak isteyecekler ve bu sana acı verecek; fakat daha iyi bir kalem olmak için buna katlanmalısın.

3. Yaptığın yanlışları düzeltme, yeniden yazma fırsatın olacak daima. Bu fırsatı kaçıрма!

4. Unutma, en önemli parçanı taşıdığı kurşun, yani içinde yer alan cevher.

5. Üzerinde dolaştığın her yüzeye bir işaret bırakmalısın, durum ne olursa olsun yazmaya devam etmen gerek.

İradenin zaferi

New York'ta, Manhattan ile Brooklyn arasındaki nehir üzerine kurulmuş olan Brooklyn Köprüsü, bir mühendislik harikasıdır.

Söylendiğine göre, John Roebling adında yetenekli ve idealist bir mühendis, 1883 yılında burası için gösterişli bir köprü projesi yapmış, ancak köprü inşaatında uzman olan bazı kişiler ona bu projeyi unutmmasını, çünkü böyle bir köprü kurmanın imkânsız olduğunu söylemişlerdi.

Buna karşılık, John Roebling, istikbali parlak bir mühendis olan oğlu Washington'u buraya hayalini kurduğu tarzda bir köprü'nün inşa edilebileceğine ikna etmişti.

Baba - oğul, bu işin nasıl başarılabilceği konusunda epeyce düşündüler. Proje için, bazı bankalardan maddi destek sağlamayı da başardılar. Sonra da, dizginlenemez bir heyecan ve enerjiyle, işçileri toplayıp hayallerindeki köprüyü inşa etmeye başladılar.

Projenin uygulamaya konmasının üzerinden daha birkaç ay geçmemişti ki, inşaat sahasında meydana gelen acı bir kazada John Roebling öldü, oğlu Washington da ciddi biçimde yaralandı.

Washington'un beyni bu kazada ağır bir hasar gördüğü için, ne konuşabiliyor, ne de yürüyebiliyordu. Köprü'nün nasıl inşa edilebileceğini yalnızca baba - oğul Roeblingler bildiği için, herkes bu büyük

projenin çöpe gittiğini düşünmeye başlamıştı. Fakat hareket edemediği ve konuşamadığı halde, Washington Roebling'in zekâsı hala yerli yerindeydi. Hastanede yatağa mahkûm vaziyette yatarken, bir gün aklına bir iletişim şifresi oluşturma fikri geldi. Yalnızca tek bir parmağını oynatabilen Washington, bu parmağıyla karısına dokundu. Sonraki günler boyunca da, uzun uğraşlar sonunda, parmağını vurmak suretiyle, yani parmak işaretleriyle karısına köprü inşaatını sürdüren mühendislere neler söylemesi gerektiğini anlattı.

Yatalak mühendisin on üç uzun yıl boyunca hasta yatağından tek parmağıyla verdiği direktifler işe yarayacak, gösterişli Brooklyn Köprüsü en sonunda tamamlanacaktı.

Öğrenmenin sonu yoktur

Fakülte dördüncü sınıfta, son sınav günüydü. Öğrenciler bu sınavı da geçtikten sonra diplomalarını alıp hayata atılacaklardı. Sınava girdikleri dersi veren profesör, sınavda kitap ve defterin serbest olacağını önceden öğrencilere söylemişti.

Sadece konuşmak ve birbirlerinden kopya çekmek yasaktı. Bu bakımdan, bütün öğrenciler sınavı kolayca geçeceklerini düşünüyorlardı. Profesör soruları dağıttıktan sonra, öğrencilerin yüzündeki mutlu ifade yavaş yavaş kaybolmaya başladı. Soruların hiçbirinin cevabını ne yanlarında getirdikleri kitaplardan, ne de ders notlarından bulmak mümkündü.

Bir buçuk saat sonra cevap kâğıtlarını toplarken, Profesör: "İçinizde, sorulardan beşine de doğru cevap verdiğini düşünen var mı?" diye sordu. Elini kaldıran olmadı.

- Dört?

Yine cevap veren olmadı.

- Üç? İki?

Yine cevap yoktu.

Bunun üzerine, Profesör gülümsedi:

- Benim de beklediğim buydu zaten! Size, aldığınız dört yıllık

eğitime rağmen, bu alanda bilmediğiniz birçok Şeyin olduğunu göstermek istedim. Meslek hayatınızda hemen her gün, o güne kadar cevabını öđrenmemiŐ olduğunuz birçok sorunla karşılaşacaksınız."

Profesör, bu açıklamalarıyla biraz olsun rahatlayan ğrencilerinin yüzünü bir bir okumaya çalıştıktan sonra hepinize bu sınavdan geçer not vereceğim, müjdesini verdi.

- Yalnız, bu sınavdan sonraniversite mezunu olmakla beraber, asıl tahsilinizin bundan sonra baŐlayacađını sakın aklınızdan çıkarmayın.

Yıllar geçse de, öğrenciler ne bu son dersi unuttular, ne de bu dersi veren profesörün adını.

Nezaket

Japon imparatoru, ilk Avrupa seyahatinde İngiltere Kralı'nın misafiri-
dir. Şerefine büyük bir ziyafet veriliyor. Meyveden sonra ellerin yıkanma-
sı için kristal kaplarda içinde bir parça limon bulunan su getiriyorlar.
Japon imparatoru farkında olmadan kabı alıyor ve suyu bir yudumda
içiyor. Bütün misafirler şaşırıyorlar, ne yapacaklarını bilemiyorlar. Tam o
sırada İngiliz Kralı da kristal su çanağını eline alıyor ve içiyor. Tabi sofra-
dakilerin hepsi de onu taklit ediyorlar.

Nezaket doğallıktan ve mütevazılıktan gelir. Nezaket, doğal ve müte-
vazı insanların sahip olduğu bir erdemdir. Nezaket dolu insanlar, çoğu
zaman hiç olabilmeyi başarabilmiş insanlardır. Olaylara ve insanlara
önyargısız yaklaşmayı tercih ederler. Ufacık şeylerden mutlu olurlar,
hayata ve insanlara karşı sevgi ve saygı doludurlar. Sahip oldukları ile
övünmezler, aksine büyük bir asalet ile sahip olduklarını unutarak yaşar-
lar.

Montaigne der ki: "İnsan her yerde aynı insandır; bir insanın yaradı-
lışında asalet yoksa kâinatın tacını giyse yine de çıplak kalır."

Gönülden inanmak

Köyün birinde kuraklık olmuş. Ne tarlaları canlandırarak, ne de hayvanların içebileceği bir damla su varmış. Köyde tam bir kuraklık havası hâkimmiş.

Çaresiz köylüler, çareyi hak kapısında aramışlar.

Çoluk çocuk herkes toplanmış, yanlarına hayvanlarını da alarak, yağmur duası için kırlara çıkmışlar. Köyün imamı eşliğinde tövbe ve istiğfar edip Allah'tan merhamet dilemişler. Henüz onlar ellerini indirmeden, Allah'ın inayetiyle gök gülemeye başlamış.

Köy halkı da sağanak yağmur altında sırsıklam olmuş. Sadece şirin bir kız çocuğu ıslanmamış! Çünkü dua edince yağmurun yağacağına bir tek o, gönülden inanmış ve yanına minicik şemsiyesini almış.

Yaptığınız işe imzanızı atın

Barbara, süpermarket çalışanlarına hitap ettikten yaklaşık üç ay sonra bir akşamüstü telefonu çaldı. Arayan kişi adının Johnny olduğunu ve marketlerden birinde kasada müşterilerin torbalarını doldurmalarına yardım ettiğini söyledi ayrıca down sendromlu olduğunu belirtti:

- Barbara, anlattıkların hoşuma gitti! dedi.

Johnny, konuşma yaptığı günün gecesi eve gittiğinde babasından kendisine bilgisayar kullanmayı öğretmesini istemişti. Bilgisayarda, babasıyla birlikte üç sütunlu bir tablo yaptılar. Şimdi her akşam eve gittiğinde bir adet "günün sözü" buluyor. Bulamadığı zaman da bir tane "uyduruyor!" Sonra bu sözü bilgisayarda yazıyor, bir kaç tane çıktı alıyor, onları kesiyor ve her birinin arkasına ismini yazıyor. Ertesi gün müşterilerin torbalarını "zevkle" doldururken, her birinin torbasına günün sözünden bir tane koyuyor ve böylece yaptığı işe içten, eğlenceli ve yaratıcı bir biçimde imzasını atıyor.

Bu konuşmadan bir ay sonra marketin müdürü beni aradı.

- Barbara bugün olanlara inanamayacaksınız. Sabah markete gittiğimde Johnny'nin kasasının önündeki kuyruk diğerlerinin üç katıydı! Bağıra çağıra etrafa emirler yağdırmaya başladım:

- Daha fazla kasa açın. İnsanları buradan daha çabuk çıkarın!

Ama müşteriler:

- Hayır, biz Johny'nin kasasında beklemek istiyoruz. Günün sözlerinden almak istiyoruz! dediler.

Müdürün söylediğine göre bir kadın müşteri onun yanına kadar gelmiş:

- Eskiden markete haftada bir gelirdim, ama şimdi buradan her geçişimde uğruyorum, çünkü günün sözlerinden almak istiyorum, demişti.

Son olarak müdür bana:

- Marketteki en önemli kişi kim biliyor musun? diye sordu.

Elbette Johny'di. Aradan üç ay geçti ve marketin müdürü beni yeniden aradı.

- Sen ve Johny marketimizde büyük bir değişim yarattınız, dedi.

Şimdi çiçek bölümündeki bütün sapı kırık çiçekleri ve kullanılmayan yaka çiçeği buketlerini yaşı geçkin kadınların ya da küçük kızların yakalarına iliştiriyorlar.

Et paketleme bölümündeki bir elemanımız Snoppy seviyormuş ve 50.000 tane Snoppy çıkartması getirmiş. Her et paketinin üzerine bir çıkartma yapıştırıyor. Hem biz, hem de müşterilerimiz çok eğleniyoruz.

- Eğer sizden sokakları süpürmeniz istenirse, Michelangelo'nun yaptığı resim, Bethooven'in yaptığı beste veya Shakspeare'in yazdığı şiir gibi yapın işinizi. O kadar güzel süpürün ki gökteki ve yerdeki herkes durup; Burada işini çok iyi yapan büyük bir çöpçü yaşıyor-muş, desin!

Bir çağın vicdanı olmak

Cemil Meriç'ten;

"Bir çağın vicdanı olmak isterdim, bir çağın, daha doğrusu bir ülkenin. İdrakımıza vurulan zincirleri kırmak, yalanları yok etmek, Türk insanını Türk insanından ayıran bütün duvarları yıkmak isterdim. Muhteşem bir maziyi, daha muhteşem bir istikbale bağlayacak köprü olmak isterdim. Kelimeden, sevgiden bir köprü... Sanat düşüncenin, düşünce mukaddeslerin emrinde olmalı. Hakikat, mukaddeslerin mukaddesi, hafızasını kaybeden bu zavallı nesilleri biz mahvettik, bu cinayet hepimizin eseri, hepimizin yani aydınların."

"Onlar sürü yavrum. Zincirlerinden başka kaybedecek neleri var? Karanlıktan geldiler, karanlığa gidiyorlar. Ummandaki dalgalar gibi sayısız, tarihi yok bu sürünün ve macerası yok. Yıldızlara tırmanan merdivenden habersiz... Yürüyen, esneyen, tepinen ve öğrendiği şeyleri tekrarlayan uzviyet... Kafanın vecdinden habersiz... Bu sarhoş karnaval alayını yıldızlar, yüz binlerce yıldız, kayıtsız bakışlarıyla seyrediyor."

Kendinize engel olmayın

1950'li yıllarda kamuoyunda, doktorların araştırmalarına dayanarak "bir mil dört dakikanın altında koşulamaz, bu insan fizyolojisi açısından mümkün değildir" yargısı vardı. Bu görüşler atletizmle uğraşan atletleri ve atletizm otoritelerini etkilemiştir. Atletizm otoriteleri ve atletler bu görüşün etkisinde kalarak bir mili dört dakikanın altında koşmayı hiç düşünmediler. Yarışmalarda bütün atletler artık rekor kırmak için değil sadece birinci olmak için koşuyorlardı.

Roger 1954 yılında yapılacak olan yarışa bir yıl kala bir mili dört dakikanın altında koşmak için hazırlanmaya başladı. Bu hedefine ulaşmak için tam bir yılı vardı. Bir yıl boyunca bütün fiziki çalışmalarını yaptı; ama Roger biliyordu ki bu yarışmada hedefe ulaşmak için sadece fiziksel antrenmanlar yeterli değildi. O her gün zihinsel antrenmanlar da yapmayı ihmal etmedi. Zihninde artık tek bir düşünce vardı, hedefe ulaşmak. Hedef ise bir mili dört dakikanın altında koşmaktı. Bunun için bütün yolları deneyecekti. O, bu yarışa hazırlanmaya "Bir mili dört dakikanın altında koşacağım" diye başladı. Kendisine olan güveni tamdı. Zihninde hep bir yıl sonraki yarışı ve onun sonunda kıracağı rekoru düşünüyordu. Yarış başladığında tüm yarışçılar birinci gelmeyi düşünürken Roger rekora koşuyordu. Onun tek hedefi vardı, bir mili dört dakikanın altında koşmak. Onu gerçekleştireceğinden şüphesi yoktu.

Yarış Roger"ın birinciliğiyle bitti. Onun için birinci gelmek önemli değildi. Skor tabelasına yöneldi. Orada yazan rakam 3,59' du. Roger başarmıştı. Bir yıl boyunca çaba sarf ettiği hedefine ulaşmıştı. Roger zaferi bedensel gücü ile değil, zihinsel gücü ile kazandı.

Roger'den sonra gelen birçok sporcu da zihnin gücünü keşfederek inanılması mümkün olmayan rekorlara imza attılar. Bir yıl içerisinde aynı rekoru tam 300 atlet kırmayı başardı. Artık sporcular inanılmazları gerçekteştirmenin formülünü %20 bedensel güç %80 zihinsel güç olarak özetliyorlardı.

Kervansaray

Nur yüzlü bir ihtiyar, bastonuna dayanarak durdu. Uzun yoldan geliyordu, yorulmuştu. Önünde durduğu ihtişamlı yapı, Belh ülkesinin şanlı hükümdarı İbrahim Bin Ethem'in sarayıydı. Sarayı süzerken kapı nöbetçileri, ne arıyorsun ihtiyar?" diye sordular. "Ben yolcuym, bu gece konaklayacak bir kervansaray arıyorum. Herhalde burası uygundur" dedi. Nöbetçiler, "Sen yanlış gelmişsin baba, burası kervansaray değil, hükümdarımızın sarayıdır." dediler.

Nur yüzlü adam biraz durdu. O arada ne düşündüyse, "Hayır, ben kendimden eminim, burası kervansaraydır, burada geceleme istiyorum. Tanrı misafiriyim!" diye diretti. Nöbetçiler ne söyledilerse ihtiyarı ikna edemediler ve gidip hükümdara durumu bildirdiler. İbrahim Bin Ethem, "Bırakın gelsin bakalım, biz de tanıyalım şu ihtiyarı" diye emretti.

Nuranî çehresiyle saraya girdiğinde adeta sarayı aydınlattı adam ve "Selâmün Aleyküm" diyerek hükümdarı selâmladı. "Aleyküm selâm" diye selâmı alan hükümdar, ihtiyarın yüzünde güven verici, farklı bir mana hissetti ve ona yer gösterdi ve aralarında şöyle bir konuşma geçti:

Hükümdar: Bak baba, ben bu ülkenin hükümdarıyım. Burası da benim sarayım ve sen nasıl hükümdar sarayını kervansaray diyerek küçümseyebilirsin? İyi niyetli birisi olduğunu zannetmeseydim, bunun cezası büyük olurdu ama sen iyi birine benziyorsun. İleride yolcuların kaldığı bir kervansaray var, seni orada misafir ettireyim.

İhtiyar: Nöbetçilerin de anlamadılar, sen de anlamıyorsun. Burası kervansaraydır. İstersen sana ispatlayayım.

Hükümdar: Peki, ispatlarsan seni burada misafir ederim, yoksa cezanı çekmeye hazır ol.

İhtiyar: Peki, şimdi sorularıma cevap ver. Sen ne kadar zamandır burada oturuyorsun?

Hükümdar: Üç yıldır.

İhtiyar: Senden önce kim oturuyordu burada?

Hükümdar: Babam, on yıl oturduktan sonra vefat etti.

İhtiyar: Peki, ondan önce kim, ne kadar oturdu?

Hükümdar: Dedem, o da on iki yıl hükümdarlık yaptıktan sonra öldü.

İhtiyar: Senden sonra kim oturacak?

Hükümdar: Herhalde oğlum oturur.

Bu cevaplardan sonra ihtiyar güldü ve şöyle devam etti:

- Sana dememiş miydim, burası kervansaray diye. Bak sen söyledin. Deden geldi, konu göçtü. Baban geldi, bir müddet kaldı gitti. Sen geldin, sen de gideceksin, yerine oğlun gelecek ve bu gelip gitmeler devam edecek. Kervansaraylar da yolcuların gelip gittikleri yerler değil mi? İhtiyarın bu sözleri İbrahim Bin Ethem'in zihninde şimşekler çaktırdı ve onu epey düşündürdü.

Sonuçta:

- Peki, ihtiyar dedi. Sen kazandın, bu gece benim misafirimsin.

Evet, kimse dünyada ebedî kalmayacağına göre ve herkes ebedî hayat yolunun yolcusu olduğuna göre dünya herkes için bir kervansaray...

İbn-i Sina

980 yılında Buhara yakınlarındaki Afşan kasabasında doğan İbn-i Sina, okul çağlarında matematik dersinde başarısızdı. Arkadaşlarından bazıları bir defada anlarken, İbn-i Sina bir türlü matematikteki sırrı çözemiyordu. Bu durum bir süre devam etti ve İbn-i Sina bir gün "Ben ilimden vazgeçtim, nasılsa zekâm buna müsait değil, gidip kendime bir iş edineyim" dedi. Bu düşünceler içinde yürürken yol üzerinde bir kuyu gördü ve serinlemek için kuyudan su çekmeye başladı. Kuyunun ağzı mermerdendi ve mermerin bir kenarı kovanın bağlı olduğu halat tarafından aşınmıştı. Halat kuyuya inip çıktıkça, sert mermere sürtündüğü noktada oyuk oluşturmuştu.

Bu basit örnek doğanın İbn-i Sina'ya fısıldadığı bir sırdı. Kuyunun başından aldığı dersle kalkan İbn-i Sina, düzenli ve tekrarlı çalışarak matematikteki durgunluğunu yenip, dönemin ve tarihin başarılı filozof ve hekimlerinden biri oldu. Bugün günlük hayatta kullandığımız "Aklın kesiyor mu?" deyiminin bu hikâyeden geldiği söylenir.

Kriz yönetimi

Yaşlı bir adam emekliye ayrılır ve kendine bir lisenin yanında küçük bir ev alır. Emekliliğinin ilk bir kaç haftasını huzur içinde geçirir ama sonra ders yılı başlar. Okulların açıldığı ilk gün, dersten çıkan öğrenciler yollarının üzerindeki her çöp bidonunu tekmelerler, bağı- rıp, çağırarak.

Bu çekilmez gürültü günler sürer ve yaşlı adam bir önlem almaya karar verir. Ertesi gün, çocuklar gürültüyle evine doğru yaklaşırken, kapısının önüne çıkar, onları durdurur ve “Çok tatlı çocuklarsınız, çok da eğleniyorsunuz. Bu neşenizi sürdürmenizi istiyorum sizden. Ben de sizlerin yaşındayken aynı şekilde gürültüler çıkarmaktan hoşlanırdım, bana gençliğimi hatırlatıyorsunuz. Eğer her gün buradan geçer ve gürültü yaparsanız size her gün 1 dolar vereceğim” der.

Bu teklif çocukların çok hoşuna gider ve gürültüyü sürdürürler. Birkaç gün sonra yaşlı adam yine çocukların önüne çıkar ve onlara şöyle der, “Çocuklar enflasyon beni de etkilemeye başladı, bundan böyle size sadece 50 sent verebilirim.” Çocuklar pek hoşlanmazlar ama yine devam ederler gürültüye. Aradan bir kaç gün daha geçer ve yaşlı adam yine karşılar onları. “Bakın” der, “Henüz maaşımı alamadım bu yüzden size günde ancak 25 sent verebilirim, tamam mı?”, “Olanaksız bayım” der içlerinden biri, “Günde 25 sent için bu işi yapacağımızı sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Biz işi bırakıyoruz.”

Azdan vermek

Hz. Ali'nin ağabeyi Cafer Bin Ebu Talibin oğlu Abdullah, sıcak bir günde, bir kabilenin hurmalığına inmişti. Abdullah burada dinlenirken, hurmalıkta çalışan köleye yemek vakti üç parça ekmek geldiğini gördü. Adam ekmeklerden birini ağzına götürmek üzereydi ki, birden önünde açlığı her halinden belli bir köpek belirdi. Köle elindeki ekmeği köpeğin önüne attı. Köpek ekmeği derhal yedi. Köle ekmeğin ikinci parçasını da attı. Köpek bunu da bir kerede sildi süpürdü. Köle bunun üzerine üçüncü parçayı da köpeğe verdi. Kalkıp, yeniden işine dönmek üzereydi ki, olup biteni uzaktan seyreden Abdullah, yaklaşıp sordu:

- Ey köle, bugünkü yiyeceğin ne kadardı?

Köle sıkılarak cevap verdi:

- İşte bu üç parça ekmek.

- O halde neden kendine hiç ayırmadın?

- Baktım ki, hayvan çok aç. O halde bırakmak istemedim.

- Peki, sen ne yiyeceksin şimdi?

- Oruç tutacağım

Bunun üzerine, Abdullah Bin Cafer, köleden sahibinin evinin nerede olduğunu sordu. Sonra da gidip adamdan bu hurmalığı içindeki köleyle birlikte satın aldı. Sonra döndü, köleye bu tarlayı ve onu

sahibinden satın aldığını söyledi ve ekledi:

- Seni azad ediyorum. Bu hurmalığı da sana hediye ediyorum.

Cömertliğiyle meşhur Abdullah Bin Cafer, kendisinden daha cömert birini tanıyıp tanımadığı sorulduğunda, bu olayı anlatır:

- Ama o köpeğe topu topu üç parça ekmek vermiş; sense ona koskoca bir hurmalığı ve hürriyetini vermişsin, dediklerinde, şu karşılığı verirdi:

- Ama o elindeki her şeyi verdi; ben ise elimdekinin bir kısmını...

Bulunduğun yere yenilik kat

Yıl 1943, Genç Mustafa'nın tayini kütüphaneci olarak Ürgüp Tahsin Ağa Kütüphanesi'ne çıkar. Devlet memurluğu o dönemde süper bir şey, çünkü özel sektör falan yok. Bizimki kütüphanede heyecanla okurları bekler; bir gün olur, beş gün olur, gelen giden yok. Etraftakilerle konuşur, herkese anlatır:

- Bakın kütüphane bomboş duruyor, gelin kitap okuyun. Gelen giden olmaz, amirlerine durumu bildirir.

- Kardeşim otur oturduğun yerde, maaşını düzenli alıyon mu, almıyon mu?

- Alıyorum.

- Eee, o zaman ne karıştırıyon ortalığı, gelen giden olsa maaşın mı artacak?

Başına daha fazla bela alacaksın, o kütüphaneye yıllardır kimse gelmez zaten. 23 yaşındaki genç memur "Ne yapayım, ne yapayım?" diye düşünür durur. Sonunda aklına bir fikir gelir, eşine söyler. Eşi önce "Deli misin bey?" der ama kocasının bir şeyler üretme, işe yarama çabasını yakından görünce fikri kabullenir.

O dönem devletteki amirlerinin çıkardığı tüm engellerin tek tek, bin bir güçlkle üstesinden gelir. Çünkü o zaman da şimdiki gibi, "Aman bir şey yapmayalım da başımıza bir iş gelmesin. Çalışsan da

aynı maaş, çalış masan da” zihniyeti aynen var. O bıyıklı, kravatlı, asık yüzlü, sigara kokan, arkalarındaki Atatürk resminden utanmayan, ama ülkesine gram faydası olmayan bürokratları zorlukla ikna eder ve bir eşek alır. İki tane de sandık yaptırır. İki sandığa, kalınlığına göre 180-200 kitap sığar. Sandıkların üstüne “Kitap İade Sandığı” yazar. Kitapları eşeğe yükler ve köy köy gezmeye başlar. Kütüphaneye de bir yazı asar: “Sadece Pazartesi ve Cuma günleri açıyoruz.”

Köydeki çocuklar şaşırır. Eşeğe bir sürü kitap yüklemiş bir amca, o gariban çocukların küçücük ellerine kitapları verir. Düşünün, Noel Baba gibi. Noel Baba yalan, Mustafa amca ise gerçek. Geyikler yerine eşeği var. Eşek de daha gerçek, Mustafa amcada. “Çocuklar bunları okuyun, aranızda da değişsin. On beş gün sonra aynı gün gelip alacağım. Aman yıpratmayın, diğer köylerdeki arkadaşlarınız da okuyacak” der.

Mustafa artık Ürgüp’teki kütüphanede bir iki gün durmakta, diğer günler eşeği Yüksel’le köy köy gezmektedir. Köylerdeki çocuklar Eşekli Kütüphaneciyi her seferinde alkışlarla karşılarlar.

Kalpleri küt küt atar heyecandan, sevinç içinde yeni kitapları beklerler. Mustafa Amca’nın ünü etrafa yayılır. Diğer devlet memurları makam odalarında sıcak sıcak oturup iş yapmazken, Mustafa’nın eşeği Yüksel yediği otu hepsinden fazla hak etmektedir. Zamanla insanlar kütüphaneye de gelmeye başlar.

Mustafa bakar ki kütüphaneye kadınlar hiç gelmiyor. Zenith ve Singer’e mektup yazar: “Bana dikiş makinesi yollayın, firmanızın adını kütüphanenin girişine kocaman yazayım” der. Zenith dokuz tane, Singer bir tane dikiş makinesi yollar (ilk sponsorluk faaliyeti). Salı günlerini kadınlar günü yapar. Kumaşı alan kadın kütüphaneye koşar. On makine yetmediği için sıra oluşur. Sırada bekleyen kadınların eline birer kitap verir, beklerken okusunlar diye.

Okuma yazma oranının düşüklüğünü görünce halkevlerine okuma yazma kursları vermeye gider. Halıcılık kursları başlatır, bölgede halıcılığı canlandırır. Bu arada valilik Mustafa hakkında dava açar, "Kendi görev tanımı dışında davranıyor" diye. 50 yaşına gelen Mustafa amca baskıyla emekli edilir. Mustafa amca köylüler arasında efsane olur, yıllar geçtikçe köylerdeki çocuklarda okuma aşkı yerleşir. 2005 yılında Mustafa amca vefat eder. Velhasıl, bulunduğu yere yenilik katmalısın. Mutlaka adım atmalısın.

Yaşamdaki 4 mahalle!

Birinci mahallede "Evet, ama" yaşıyormuş. "Evet, ama'lar" her zaman ne yapılması gerektiğini bildiklerini düşünürlermiş. Yapma zamanı geldiğinde ise "Evet, ama" diye yanıtlarlanmış. Yanıtları hep yanlış olurmuş. Suçu başkasına atmakta da ustaymışlar.

İkinci mahallede "Yapacağım" yaşarmış. Ne yapacaklarını bilirlermiş. Kendilerini yapacakları şeylere adım adım hazırlarlanmış ama yapacakları sırada, şanslarını kaçırdıklarının farkına varırlarmış.

Üçüncü mahallede yaşayan "Keşke"cilerin hayatı algılama güçleri mükemmelmış. Neyin yapılması gerektiğini daima en isabetli şekilde bilirlermiş ama maalesef her şey olup bittikten sonra başları hep kanarmış duvara vurmaktan!

Kasabanın en yeşil bölgesinde, en güzel evlerin olduğu mahallede ise "İyi ki yaptım!" otururmuş. 'Keşke'ciler bu mahallede yürüyüşe çıkar, etrafa hayranlıkla bakarmış. 'Yapacağım'lar, 'Keşke'cilerle birlikte bu yürüyüşe çıkmak ister ama bir türlü fırsat bulamazlarmış. 'Evet, ama'lar ise mahallenin güzelliğini görmek yerine, ağaçların gölgelerinin yeterince geniş olmadığından, güneşin daha erken saatte doğması gerektiğinden şikâyet ederlermiş. 'İyi ki yaptım' mahallesindeki insanların kusuru da beyinlerinde mazeret üretme merkezlerinin olmamasıymış. Bu yüzden yaşadıkları ortam her zaman güzel, düzenli ve huzurlu oluyormuş...

Zenginlik nedir?

Büyük İskender, sahip olduğu yegâne eşyası bir lamba olan Diojen adında üstü başı yırtık, fakir bir adam ile karşılaşır. Gündüz olduğu halde Diojen'in elindeki lamba yanmaktadır. Üzerinde başka insanlara benzemeyen bir hal vardır. Gündüz vakti bu garip adam, elindeki lambası ile birlikte İskender'in dikkatini çeker ve İskender sorar:

- Gündüz vakti ne diye lambayı açık tutuyorsun, güneş neyine yetmiyor?

Fakir adam lambasını kaldırır ve İskender'in yüzüne bakar.

- Gece-gündüz bu lambam ile gerçek bir insan arıyorum. Güneş ışığına lambamın ışığını da katmama rağmen bulamıyorum.

Dünya fatihi İskender böylesi bir cümlenin hiç çekinmeden yüzüne karşı söylenmesine; hem de bu üstü başı yırtık, dünya üzerinde lambasından başka hiçbir şeyi olmayan bu biçare adam tarafından söylenmesine şaşırarak birlikte tebessüm eder.

İskender'in etrafındakiler, İskender'in gazaba gelerek adamı öldüreceğini; böylesi bir küstahın, karşısındaki koskoca cihan şahına "Sen de adam, gerçek bir insan değilsin" imasında bulunmasının cezasız kalmayacağını zannetseler de umdukları olmaz, düşünceleri tutmaz. İskender bu güne kadar etrafındaki insanların yalakalığını

dan, düzenbazlığından, olduğu gibi olmayıp da dilleri gül ama kalpleri kir dolu olmalarından, tiksiniş olmalı ki, böylesine dürüst ve korkusuz bu fakir adam, o'nun gözünde kocaman olur.

Dikkatlice yoksul adamı süzer, hiç de deliye, meczuba benzemektedir. Gözleri öylesine dingin, yüzü öylesine huzurlu, sözleri öylesine kendinden emin ve otoriter, varlığı öylesine endişeden uzak ve serin, sesi öylesine sakin ve huzur vericidir ki İskender bu adamı gönülden sever. Bir kendine ve adamlarına bir de bu fakire bakar. İşte o anda gerçek zenginliğin ve cihan şahlığının paraya, mala mülke, birçok toprağa sahip olmak değil, gerçek zenginliğin dayanağın hiçbir güç olmadan da sadece kendi varlığın ve şahsiyetin ile özellikle de riyasız kendin olmak ile mümkün olacağını kavrayıverir.

Bu adamın yaptığı hakaret olarak algılanabilir belki ama öylesine bir heybeti vardır ki; İskender günlüğüne:

- Hayatımda ilk kez gerçekten zengin bir adam gördüm, hem de dilenci kıyafetinin içinde. Anladım ki zenginlik paraya sahip olmaktan daha başka bir şey, diye yazacaktır.

Öğrenci gözünde öğretmen

Ulus'ta bir ilkokul açılmış. Meclis'in yakınında bulunan bu okulu bir gün Atatürk ziyaret etmiş. Öğretmen tahta başında öğrencilere ders veriyormuş. Cumhurbaşkanı girer girmez saygı işaretini vermiş, çocuklar ayağa kalkmış ve oturunuz işaretini verdikten sonra yüzünü tahtaya çevirerek derse devam etmiş. Atatürk, beş on dakika ayakta ders dinlemiş ve çıkarken öğretmen yine aynı ses, aynı eda ile çocukları ayağa kaldırmış ve oturunuz işareti verir vermez derse devam etmiş. Gazi kapıdan çıkarken yanındakilere;

- Gördünüz mü öğretmeni? Cumhurbaşkanına önem vermedi, demiş ve ilave etmiş,

- İlk öğretmen vatanın en hayırlı elemanı. Onlar vatan çocuklarıyla o kadar kaynaşmışlardır ki, adeta çocuklaşmışlardır. Onların gözünde en sevgili öğrencilerdir. Bu öğretmen eğer dersini bırakıp saygısını göstermek için yanıma gelseydi ve çıkarken beni merdivenlere kadar geçirse idi, öğrencileri gözünde küçülür, belki prestijini kaybederdi. Öğrenci gözünde en saygılı, en büyük adam öğretmendir.

Öğrendim ki;

Öğrendim ki; Kimseyi sizi sevmeye zorlayamazsınız, kendinizi sevecek insan yapabilirsiniz, gerisini karşı tarafa bırakırsınız.

Öğrendim ki; Güveni geliştirmek yıllar alıyor, yıkmak bir dakika.

Öğrendim ki; Hayatında nelere sahip olduğun değil, kiminle olduğun önemli.

Öğrendim ki; Sevimlilik yaparak 15 dakika kazanmak mümkün ama sonrası için bir şeyler bilmek gerek.

Öğrendim ki; Kendini en iyilerle kıyaslamak değil, kendi en iyinle kıyaslamak sonuç getirir.

Öğrendim ki; İnsanların başına ne geldiği değil, o durumda ne yaptıkları önemli.

Öğrendim ki; Ne kadar küçük dilimlersen dilimle, her işin iki yüzü var.

Öğrendim ki; Olmak istediğim insan olabilmem çok vakit alıyor.

Öğrendim ki; Karşılık vermek, düşünmekten çok daha basit bir eylem.

Öğrendim ki; Bütün sevdiklerinle iyi ayrılman gerek, hangisi son görüşme olacak bilemiyorsun.

Öğrendim ki; 'Bittim' dediğin andan itibaren, pilinin bitmesine

daha çok var.

Öğrendim ki; Sen tepkilerini kontrol edemezsen, tepkilerin hayatını kontrol eder.

Öğrendim ki; Kahraman dediğimiz insanlar bir şey yapılması gerektiğinde, yapılması gerekeni şartlar ne olursa olsun yapanlar.

Öğrendim ki; Affetmeyi öğrenmek deneyerek oluyor.

Öğrendim ki; Bazı insanlar sizi çok seviyor ama bunu nasıl göstereceğini bilemiyor.

Öğrendim ki; Ne kadar ilgi ve ihtimam gösterseniz, bazıları hiç karşılık vermiyor.

Öğrendim ki; Para ucuz bir başarı.

Öğrendim ki; En iyi arkadaşla sıkıcı an olmaz.

Öğrendim ki; Düştüğün anda seni tekmeleyeceğini düşündüklerinden bazıları, kaldırmak için elini uzatır.

Öğrendim ki; İki insan aynı şeye bakıp tamamen farklı şeyler görebilir.

Öğrendim ki; Âşık olmanın ve aşkı yaşamanın çok çeşidi vardır.

Öğrendim ki; Her şartta kendisiyle dürüst kalanlar daha uzun yol yürüyor.

Öğrendim ki; Hiç tanımadığın insanlar, iki saat içinde, senin hayatını değiştirir.

Öğrendim ki; Anlatmak ve yazmak ruhu rahatlatır.

Öğrendim ki; Duvarda asılı diplomalar insanı insan yapmaya yetmez.

Öğrendim ki; Aşk kelimesi ne kadar çok kullanılırsa, anlam yükü o kadar azalır.

Öğrendim ki; Karşısındakini kırmamak ve inançlarını savunmak

arasında çizginin nereden geçtiğini bulmak zor.

Öğrendim ki; Gerçek arkadaşlar arasına mesafe girmez. Gerçek aşkların da!

Öğrendim ki; Tecrübenin kaç yaş günü partisi yaşadığınızla ilgisi yok, ne tür deneyimler yaşadığınızla var.

Öğrendim ki; Aile hep insanın yanında olmuyor. Akrabanız olmayan insanlardan ilgi, sevgi ve güven öğrenebiliyorsunuz. Aile her zaman biyolojik değil.

Öğrendim ki; Ne kadar yakın olursa olsunlar en iyi arkadaşlar da ara sıra üzebilir. Onları affetmek gerekir.

Öğrendim ki; Bazen başkalarını affetmek yetmiyor. Bazen insanın kendisini affedebilmesi gerekiyor.

Öğrendim ki; Yüreğiniz ne kadar kan ağlarsa ağlasın, dünya sizin için dönmesini durdurmuyor.

Öğrendim ki; Şartlar ve olaylar, kim olduğumuzu etkilemiş olabilir ama ne olduğumuzdan kendimiz sorumluyuz.

Öğrendim ki; İki kişi münakaşa ediyorsa, bu birbirlerini sevmedikleri anlamına gelmez. Etmemeleri de sevdikleri anlamına gelmez.

Öğrendim ki; Her problem kendi içinde bir fırsat saklar ve problem, fırsatın yanında cüce kalır.

Öğrendim ki; Sevgiyi çabuk kaybediyorsun, pişmanlığın uzun yıllar sürüyor.

Kibirle bakma

Bir zamanlar Ayaz adlı bir köle varmış. Takdir bu ya, köle bir gün Sultan Mahmud'un kölesi olmuş. Sultan, köleyi taşıdığı asil karakteri sebebiyle çok sevmiş. Derken köle Sultan'ın öylesine itimadını kazanmış ki, bütün sultanlığın haznedarı tayin edilmiş ve en kıymetli ve zarif mücevherler, taşlar ona emanet edilir olmuş. Bu gelişmeyi gören saraylılar ise durumdan pek rahatsız olmuşlar. Hasetleri ve kibirleri yüzünden, sözüm ona basit bir köleye böyle bir mevki verilmesini ve kendi rütbelerine çıkarılmasını bir türlü hazmedememişler. Bu duygular içinde, özellikle Sultan yakınlardaysa ondan gün geçtikçe daha çok şikâyet etmeye başlamışlar ve asil ruhlu kölenin itibarını zedelemek için ellerinden geleni yapmışlar. Bir gün Sultanın huzurunda bir saraylının bir diğer saraylıya şöyle dediği duyulmuş:

- Köle Ayaz'ın sık sık hazineye gittiğini biliyor musun? Aslında her gün gidiyor, hatta izinli günlerinde bile gidip orada saatlerce kalıyor. Onun mücevherlerimizi çaldığından adım gibi eminim.

Sultan kulaklarına inanamamış. İşin aslını kendi gözlerimle görmeliyim, demiş. Böylece o da hazine dairesine gidip Ayaz'ı gözlemek istemiş. Duvara küçük bir delik yaptırıp, içinde olanları seyretmeye hazırlanmış. Ayaz hazine dairesine bir daha ki sefer geldiğinde Sultan dışarıda beklemeye koyulmuş.

Kölenin sessizce içeri girdiğini, kapıyı kapattığını ve sandığa gittiğini görmüş. Köle Ayaz, sandığın önünde diz çökmüş, kapağı usulca kaldırmış ve içinden bir şey çıkarmış. Orada sakladığı küçük bir bohçaymış bu. Bohçayı öpmüş alnına koymuş ve sonrada açmış. İçinden çıkan köleyken giydiği yırtık pırtık bir elbise!

İşte köle Ayaz, saraylı giysilerini çıkarmış bu elbiseyi giymiş ve sonra aynanın karşısına geçmiş. Kendi kendine:

- Daha önceleri bu elbiseyi giydiğin zamanlar kim olduğunu hatırlıyor musun? diye sormuş.

- Bir hiçtin sen, hepsi hepsi satılacak bir köleydin ve Allah, Sultanın eliyle sana rahmetinden belki de hiç hak etmediğin nimetler lütfetti. İşte Ayaz, şimdi buradasın ama asla nereden geldiğini unutma! Çünkü mal mülk insanın hafızasını uçurur, unutuluşlara sürükler. Şimdi sen de, nimetçe senden aşağı olanlara kibirle bakma ve daima hatırla Ayaz, hatırla!

Sandığı kapatmış, kilitlemiş ve sessizce kapıya doğru yürümüş. Hazine dairesinden çıkarken birden Sultanla yüz yüze gelmiş. Sultan gözlerini Ayazın yüzüne dikmiş dururken, yanaklarından aşağı yaşlar süzülüyormuş ve boğazı öyle düğümlemiş ki, konuşmakta güçlük çekmiş:

- Bugüne kadar mücevherlerimin hazinedarıydın, ama şimdi kalbimin hazinedarısın. Bana benim de önünde bir hiç olduğum kendi Sultanımın huzurunda nasıl davranmam gerektiğini öğrettin!

Aynaya tahammülleri yok!

Yunanistan'a giderken vapurda iki gençle tanışıyor Miller. Yunanlı, talebeyi çok beğeniyor. Dünyadan kaybolduğunu sandığı insanca duygulara kavuşmak sevindiriyor romancıyı ve Yunanistan'ı görmeden aşık oluyor Yunanlılara. Türk talebeye gelince "Hiç hoşlanmadım ondan" diyor. "En kötü taraflarıyla Amerikan kafası. Hayat yokmuş Türkiye'de.

-Ne zaman olacak?" diye sordum. Ne zaman biz de Amerika gibi, Almanya gibi olursak, dedi. Hayatı hayat yapan "madde" idi, "makine" idi, ona göre." Sürgüne gider gibi yurduna dönen bu bahtsız delikanlı, uzun bir zincirin son halkalarından biri. Ne Avrupalı; Ne Asyalı. Ne Fransız, Ne Türk olabilmış. Kopmuş ve bağlanamamış. Her dudakta aynı rezil şikâyet: Yaşanmaz bu memlekette! Neden?

Efendilerimizi rahatsız eden bu toz bulutu, bu lağım kokusu, bu insan ve makine uğultusu mu? Hayır, onlar Türkiye'nin insanından şikâyetçi! İnsanından, yani kendilerinden. Aynaya tahammülleri yok. Vatanlarını yaşanmaz bulanlar, vatanlarını "yaşanmaz" hale getirenlerdir. Bir çağın vicdanı olmak isterdim, bir çağın daha doğrusu bir ülkenin, idrakimize vurulan zincirleri kırmak, yalanları yok etmek, Türk insanını Türk insanından ayıran bütün duvarları yıkmak isterdim. Muhteşem bir maziye, daha muhteşem bir istikbale bağlayacak köprü olmak isterdim, kelimeden, sevgiden bir köprü. Sanat düşünce, düşünce mukaddeslerin emrinde olmalı!

Cemil Meriç

Hz. Ali'nin riya konusundaki hassasiyeti

Bir gün genç bir kadın ve oğlu Hz. Ali'ye gelir. Kadın, Hz. Ali'ye "Ben fakir ve dul bir kadımdım. Oğlum benden hurma istiyor ancak benim hurma alacak param yok. Ona nasihatte bulunur musun?" der.

Hz. Ali "Bana yarın gelin!" der ve kadını gönderir.

Ertesi gün kadın yine oğluyla beraber Hz. Ali 'ye gelir ve bir gün önceki konuşmayı hatırlatır. Hz. Ali çocuğu yanına çeker ve ona babasının olmadığını, annesinin evi geçindirmek için çok güçlük çektiğini, ondan gücünün yetmeyeceği şeyleri isteyerek annesine zulüm ettiğini anlatır. Annesine bu konuda ısrar etmemesi gerektiğini, annesinin onun isteklerini karşılamadığı zaman vicdanen rahatsız olduğunu ve acı çektiğini anlatır.

Çocuk Hz. Ali'nin nasihatleri karşısında ikna olur ve annesinden özür diler. Kadın dışarı çıkarken Hz. Ali 'ye sorar: "Bu anlattıklarını dün neden söylemedin de beni bugün çağırдың?" Hz. Ali cevap verir: "Dün benim de canım hurma istiyordu. Benim canım hurma isterken senin hurma isteyen oğluna hurma istememesi konusunda nasihat etmem riyakârlık olurdu. Onun için sizi bugün çağırđım."

Kahve

Her kahve aynı tadı taşımaz. Nerede içiyorsan, kiminle içiyorsan ona göre değişir. Sahilde oturduğun rüzgârlı bir sonbahar günü, en sevdiğin dostun ağlarken içtiğin kahvenin tadı kederlidir. Bir pazar öğle sonrası annenin “Hadi bir kahve yap da içelim!” dediği kahve huzurludur. Köpükler annenin göz bebeklerine yansır, dudağının kıyısında kalan küçük bir gülümsemedir.

Bir gece vakti zil zurna sarhoş birinin içtiği kahve düşülen kuyudan çıkma çabasıdır. Koyu kıvamlı kahverengi bir ipe tutunur çıkar-sın ve çıktığın an uyuyakalırsın, ferahlıktır!

Dostlarla içilen kahve neşedir. Kahkahalar köpüklerin üzerinde yüzer. Tek başına gece vakti balkonda içtiğin kahve yalnızlıktır. Baban için yaptığın kahve sevgi doludur. Çay bardağında, az şekerli. Kahve gibi görünmez sana ama sıcaktır, dumanı tüter ve kokusu büyüldür.

Beklemediğin bir anda sana uzatılan kahve başkadır. Isıtır insanın içini.

Yorgun olduğunda içtiğin kahve hafifletir seni. Kendine getirir, unutturur günün ağırlığını.

Kahve aynı kahvedir belki köpüğüyle, rengiyle, dumanıyla ama içilen kahveler ruhunun süzgecinden geçer ve tatları değişir. Bu yüzden her kahve aynı değildir.

Ok, yay ve hedef

Bir Japon ok ustası öğrencisine; "Sonuna kadar gerilmiş bir yay, tüm evreni içine almış demektir. "İşte bunun için yayı doğru bir biçimde germeyi öğrenmek çok önemlidir" der.

Zen okçuları ise, yayı doğru gerebilmek için vücudun gergin olmamasını, aksine bir bebeğin parmağı tutması gibi kuvvetli fakat yumuşak ve amaçsız olmayı öğütler. Çünkü doğru yolda amaç güdülmez!

Hedefi vuracağım diye ne kadar çabalarsanız o kadar başarısızlıkla karşılaşacaksınız. Amaçtan o kadar uzaklaşmış olursunuz çünkü amaç hedefi vurmak değildir, hedefe bizzat ulaşmak nihayetinde hedef olmaktır.

Bir şeyi başarma tutkunuz yolunuza çıkmış en büyük engeldir. Zen, hedef gütmeyi zihinden silerken, hedefe giderken aradaki tüm amaçları kaldırmayı öğretiyor. Ok ve yay dahil.

Onların en yüksek kertesı, hareketsizlik. Belâgatın en yüksek kertesı suskunluktur gibi. "Büyük Usta" isimli öyküde ustanın öğrencisine verdiği ders anlatılır; yeryüzündeki en iyi okçu olmayı hedefleyen yetenekli fakat genç adam, yaşayan en büyük yay ustasını aramaya koyulur.

Sonunda bulduğu usta öyle ihtiyardır ki gözleri neredeyse hiç

görmez, kamburluktan saç sakalı yere değer. "Okçulukta sandığım kadar usta olup olmadığımı ölçmek için buraya geldim" der, genç adam ustaya. Ve genç adam, yayına yerleştirdiği tek ok ile oradan geçen kuş sürüsünden beşini yere düşürür.

Üstad hoş gören bir tavırla gülümser ve konuşur; "Sadece ok ve yayla nişan almak denir buna; hedefe, oksuz ve yaysız isabet etmeyi öğrenemedin" der.

Az ötede eski hikâyelerde anlatılan üç bin endaze derinlikteki uçuruma seğirtir. Bu uçurumun en ucundaki yerinde oynayan bir kaya parçasının üzerine çıkan Kan Ying Usta, çok yükseklerde uçan bir akbabayı gözleriyle takip etmeye başlar. Elleri boştur. Görünmeyen bir yayın üzerine görünmeyen bir ok yerleştirir. Üstad yayı yeterince gerip bıraktığında genç adam bir ıslık sesi duyar gibi olur. Akbaba uçamaz haldedir. Çünkü usta, kudreti noktaya yönlendirmek için ok'a ve yay'a gerek duymamaktadır.

Ayna

Hindistan'da yüksek bir dağın doruğuna yapılmış "Bin aynalı tapınak" adlı görkemli bir tapınak vardı. Günlerden bir gün bir köpek dağa tırmandı, tapınağın merdivenlerinden çıkarak "Bin aynalı tapınak" a girdi.

Tapınağın bin aynalı salonuna geçtiğinde bin tane köpek gördü. Korkarak tüylerini kabarttı, kuyruğunu bacaklarının arasına sıkıştırdı, korkutucu hırıltılar çıkararak dişlerini gösterdi ve bin köpek de tüylerini diktiler, kuyruklarını bacaklarının arasına alıp korkunç sesler çıkartıp dişlerini gösterdiler, köpek paniğe kapılarak tapınaktan kaçtı ve o andan itibaren bütün dünyanın tehlikeli, korkunç köpeklerle dolu olduğuna inandı. Bir süre sonra bir başka köpek gelip dağa tırmandı. O da tapınağın merdivenlerinden çıkıp "Bin aynalı tapınak" a girdi.

Tapınağın bin aynalı salonuna geldiğinde, bin tane köpeklerle karşılaştı ve çok sevindi. Kuyruğunu salladı, neşeyle oradan oraya zıpladı ve köpekleri oynamaya çağırdı. Bu köpek tapınaktan çıktığında dünyanın dost ve sevecen köpeklerle dolu olduğuna inanıyordu.

İçinde kaybolmadan da gerçekleri görebilirsin

Dört tane kelebek bir gün bir ateş görmüşler. Bunun nasıl bir şey olduğunu öğrenmek istemişler.

*Birinci kelebek ateşe biraz yaklaşmış ve üzerinin aydınlandığını görmüş. Arkadaşlarının yanına gelmiş ve:

- Bu ateş aydınlatıcı bir şey! demiş.

*İkinci kelebek bununla yetinmeyerek daha fazla şey öğrenmek istemiş. Biraz daha yaklaşmış ve ısındığını hissetmiş ve demiş ki:

- Aynı zamanda bu ateş ısıtıcı bir şey!

*Üçüncü kelebek bununla da yetinmemiş, biraz daha biraz daha yaklaşmış. Bir anda ateşin kanatlarını yaladığını hissetmiş ve yanmış kanatlarıyla geri dönmüş... Şöyle demiş:

- Ve bu ateş yakıcı bir şey!

*Sonuncu kelebek daha da çok şey öğrenmek istiyormuş. Biraz yaklaşmış, aydınlandığını görmüş. Biraz yaklaşmış, ısındığını hissetmiş. Biraz daha yaklaşmış, ateş kanatlarını kavurmuş ve biraz daha yaklaştıktan sonra tamamen yanan kelebek "poff!" diye ortadan kayboluvermiş.

Ateşin gerçekten ne olduğunu belki bir tek o öğrenmiş ama geri dönüp söyleyememiş. Çünkü o kaybolmuş ateş içinde ve bir şeyi, ancak içinde kaybolan bilebilirmiş!

Bakış açısı

Profesör derse girer ve: “Çocuklar, size anlatacağım olayı dikkatlice dinlemenizi ve yorum yapmanızı istiyorum.” der. Anlatmaya başlar: “Hastamız ne konuşuyor ne de denileni anlıyor. Saatlerce anlaşılmaz şeyler geveliyor. Zaman ve kişi kavramı yok. Yalnız, nasıl oluyorsa adı söylendiğinde tepki veriyor! Son altı aydır onun yanındayım. Ne görünüşü için bir çaba sarf ediyor, ne de bakımı yapılırken yardımcı oluyor. Onu, başkaları besliyor, yıkıyor ve giydiriyor... Dişleri bile yok! Yiyeceklerinin püre haline getirilmesi gerekiyor. Gömleği, salyalarından dolayı sürekli leke içinde kalıyor. Yürümüyor, uykusu düzensiz. Gece yarısı uyanıp, çığlıklarla herkesi uyandırıyor ama çoğu zaman mutlu ve sevecen fakat bazen ortada bir sebep yokken sinirleniyor. Biri gelip onu yatıştırana kadar feryat figan bağıırıyor.”

Profesör, sınıfa döner “Böyle birinin bakımını üstlenmek ister misiniz?” diye sorar.

Öğrenciler, hep bir ağızdan “Hayır” diye bağıırır...

Profesör, bu işi büyük bir zevkle yaptığını, onların da yapması gerektiğini söyleyince öğrenciler şaşırır. Daha sonra profesör, hastanın fotoğrafını sınıfta dolaştırmaya başlar, fotoğraftaki doktorun altı aylık kızıdır.

Yaş dal

Eğer bir çocuk kavga ve gürültü içinde yaşarsa, kavgacılık öğrenir.

Eğer bir çocuk korku içinde yaşarsa, korkmayı öğrenir.

Eğer bir çocuk daima ona acıyan insanlarla beraber yaşarsa, kendini zavallı hissetmeyi öğrenir.

Eğer bir çocuk kıskançlık içinde yaşarsa, nefret etmeyi öğrenir.

Eğer bir çocuk cesaret ve heyecana değer verilen bir çevrede yaşarsa, kendine güvenmeyi öğrenir.

Eğer bir çocuk sevgi içinde yaşarsa, sevmeyi öğrenir.

Eğer bir çocuk kendisini adam yerine koyan bir çevrede yaşarsa, hayatta erişmek için çalışmaya değer bir amacı olmasını öğrenir.

Eğer bir çocuk dürüst hareket eden insanlar içinde yaşarsa, adaletin ne olduğunu öğrenir.

Eğer bir çocuk sözlerine güvenilir insanların içinde yaşarsa, hakikatin ne olduğunu öğrenir.

Eğer bir çocuk açık kalpli, güler yüzlü ve anlayışlı insanların arasında yaşarsa, dünyanın gerçekten yaşamaya değer güzel bir yer olduğunu öğrenir.

Geleceğin suçlusunu yetiştirmenin en basit kuralı

Daha küçükken çocuğa istediği her şeyi vermeye başla! Bu şekilde o bütün dünyanın onun geçimini sağlamak zorunda olduğuna inanacaktır. Kötü sözler söylediği zaman, gül. Böylece o kendisinin akıllı olduğuna inanacaktır. Ona manevi, ahlaki hiçbir eğitim gösterme, 21 yaşına gelince kendisi karar versin diye bekle.

Yerde bıraktığı her şeyi kaldır. Kitaplarını, ayakkabılarını, elbiselelerini... Onun için her şeyi sen yap ki o bütün sorumlulukları başkalarına yüklemeye alışsın. Onun önünde sık sık kavga et. Bu sayede bir gün aile parçalanırsa o da o kadar şaşırmayacaktır.

Çocuğa istediği kadar harçlık ver. Hiçbir zaman kendi parasını kendi kazanmasın. Hayatta karşılaştığın güçlüklere onun da karşılaşmasının ne lüzumu var ki?

Yiyecek, içecek, konforla ilgili bütün arzularını yerine getir. İstediklerini yapmamak tehlikeli soğukluklara sebep olabilir.

Komşulara, öğretmenlere, polislere karşı daima onun tarafını tut. Onların hepsinin çocuğa karşı peşin hükümleri vardır.

Günün birinde başına gerçekten bir bela gelirse, ona bir şey yapmadın diye kendinden özür dile.

Onu felaket dolu bir hayat için hazırla. Muhakkak onu bulursun.

Karınca görüşü

Tartışmalar bana bir psikoloji profesörünün şu hikâyesini hatırlatır. Profesör bir test sorusu olarak öğrencilerinden bir karıncanın çevresindeki hayvanları nasıl ayırdığını düşünmelerini istemiştir.

İşte sonuç: Karınca, hayvanlar âlemini iki sınıfa ayırmaktadır. Aslan, kaplan ve çingiraklı yılan gibi şefkatli, iyi huylu hayvanlar; piliç, ördek ve kaz gibi yırtıcı hayvanlar.

Her şey sizin bakış açınıza bağlı...

Yeşim taşı

Genç bir adam, değerli taşlara ilgi duymış ve mücevher ustası olmaya karar vermiş. “Bu mesleği yapacaksam, iyi bir mücevher ustası olmalıyım,” diye düşünmüş ve ülkedeki en iyi mücevher ustasını aramaya başlamış. Sonunda ustayı bulmuş, yanına varmış, bir süre bekledikten sonra usta tarafından kabul edilmiş.

“Anlat, dinliyorum,” demiş usta. Genç adam anlatmaya başlamış; taşlara ilgi duyduğunu ve iyi bir mücevher ustası olmaya karar verdiğini heyecanla söylemiş.

Yaşlı usta sesini çıkarmadan genç adamı dinlemiş, sözleri bitince de ona bir taş uzatmış, “Bu bir yeşim taşıdır,” dedikten sonra genç adamın avucuna taşı bırakmış ve avucunu kapatmış. “Avucunu aynen böyle kapalı tut ve bir yıl boyunca hiç açma. Bir yıl sonra tekrar gel. Haydi, şimdi güle güle git!” demiş ve şaşkın genç adamı öylece bırakıp kalkmış, odadan çıkmış.

Genç adam evine dönmüş, kendisini merakla bekleyen annesiyle babasına neler olduğunu anlatmış. Anlattıkça da kendisine çok anlamsız gelen bu hareketi ve soğuk konuşması nedeniyle kızdığı ustaya olan öfkesi artıyormuş. Günler geçmeye başlamış. Genç adam sürekli söyleniyor ama avucunu hiç açmıyormuş. “Nasıl böyle budalaca bir şey yapmamı ister ki?”

Bir de ülkenin en iyi mücevher ustası olacak! Bu saçmalığa bir yıl boyunca nasıl katlanacağım? Böyle bir eziyetle nasıl yaşarım? Bu ne biçim ustalık? Ustalık kaprisi yapacaksa, bari başından yapmasaydı diye devamlı söyleniyor, her önüne gelene ustadan yakınıyor ama avcunu hiç açmıyormuş. Avucu kapalı uyuyor, bütün işlerini diğer eliyle yapıyormuş ve bu duruma da giderek alışmaya, diğer elini çok rahat kullanmaya başlamış. Uyurken de yanlışlıkla avucu açılıp taş düşmesin diye hep yarı uyanık uyuyormuş. Böylece bir yıl geçmiş, her günü zorluklarla dolu, her gecesi de yarım uykuyla yaşanmış bir yılı tamamlamış. Ve o gün gelmiş. Genç adam tam bir yıl sonra, büyük ustanın karşısına çıkmış.

Usta bir süre beklettikten sonra yanına gelince, genç adam ne kadar saçma bulursa bulsun, bu sınavı başarıyla tamamlamış olmanın verdiği gururla elini uzatmış, avcunu açmış. "İşte taşın," demiş, "bir yıl boyunca avucumda taşıdım. "Şimdi ne yapacağım?" Yaşlı usta sakin bir sesle cevap vermiş: "Şimdi sana bir başka taş vereceğim, onu da aynı şekilde bir yıl boyunca avucunda taşıyacaksınız." Bu söz üzerine genç adam bütün sükûnetini kaybetmiş, bağırıp çağırmaya başlamış. Yaşlı ustayı bunaklıkla, delilikle suçlamış. Mücevher ustalığını öğrenmek için gelen genç bir insana böyle eziyet ettiği için, hasta olduğunu bağıra çağıra söylemiş. Genç adam bağırıp çağırırken, yaşlı usta ona hissettirmeden bir taşı avucuna sıkıştırmış.

Öfkeden yüzü kıpkırmızı genç adam, bir yandan bağırıp çağırırken avucundaki taşı hissetmiş. Durmuş, taşı biraz daha sıkırmış ve heyecanla konuşmuş: "Bu taş yeşim taşı değil, Usta!"

Öğrenmek için zaman gerekir, sabır gerekir, ustaları izlemek gerekir. Dünya hızlandıkça zaman kısalabilir ama öğrenmenin esası değişmez!

Paranın ne önemi var?

Ünlü düşünür Eflatun, öğrencilerinden birini bir gün kumar oynarken gördü ve onu şiddetle azarladı.

Öğrencisi, ortadaki paraları göstererek kendini savundu:

“Fakat çok az bir parasına oynuyordum, hocam” dedi.

Eflatun, bu yanıt üzerine öğrencisine, bir de ders verdi:

“Kaybettiğin para umurumda değil. Ben seni, kaybettiğin zaman için azarlıyorum.”

Birbirine tutunmak

Hemşire, bir gün hastasının yanına yorgun bir genç adam getirir. Yaşlı hastaya, doğru eğilip yüksek sesle “Oğlunuz geldi,” der. Hasta güçlükle gözlerini açar ve tanımayan gözlerle bakar kendisine. Sonra, gözleri kapanır. Genç adam, ihtiyar eli avuçlarına alır ve yatağın yanında oturur. Gece boyunca elinde hastanın eli öylece oturur, teselli sözleri fısıldayarak. Gün ışıdığıında hasta çoktan ölmüştür. Birkaç dakika içinde hastane görevlileri odaya dalar, makineleri kapatmak ve iğneleri çıkartmak için. Hemşire, genç adamın yanına gelir acısını paylaşmak ister ama adam keser sözlerini.

- Kimdi o adam? diye sorar.

Hemşire şaşkın cevap verir: - Babanız olduğunu sanmıştım!

- Yoo, hayır, babam değildi, onu daha önce hiç görmemiştim.

- O zaman sizi ona götürdüğümde niçin bir şey demediniz?

- Yaşlı adamın oğluna ihtiyacı olduğunu ama onun burada olmadığını fark ettim ve beni tanıyamayacak kadar hasta olduğundan bana ihtiyacı olduğunu anladım!

Hayat yolunda el ele yürümek için yaratılmış insanoğlu. Bugün elinizi sıkıca tutmaya hazır birisi mutlaka vardır ve onlarınkini tutmanızı umut eden birileri.

İki bardak su

Zamanın birinde bir hükümdar varmış, zenginliği tüm dünyaca bilinirmiş. Hükümdar her gittiği yere hazinesinin bir bölümünü götürür ve bunları sergilemekten büyük onur duyar. Hükümdarın yaşamda en çok güvendiği, tek akıl hocası, bir bilge kişiymiş.

Günlerden bir gün bu bilge kişiyle otururken hükümdar şöyle bir soru sormuş: "Sen ki göğün gizemine ermiş, bilime yön vermiş bir adamsın. İnsanlar, ister hükümdar denli güçlü, ister savaşçılar kadar onurlu olsun ayağına kapanır, ağzından çıkacak bir sözü beklerler. Şimdi senin gibi bilge bir adamın fikrini merak etmekteyim: Benim hükümdarlığım ve servetim hakkında ne düşünüyorsun?" Bilge bu soru karşısında hükümdarın gözlerine bakarak şu sözleri söylemiş: "Diyelim ki hükümdarım, kızgın ve uçsuz bir çöldesiniz. Ölmek için, size uzatacağım bir bardak suya servetinizin yarısını verir miydiniz?"

"Verirdim tabii."

"Zaman geçti diyelim susuzluğunuz arttı, size uzatacağım bir sonraki bardağa servetinizin öteki yarısını da verir miydiniz?"

Hükümdar biraz düşünür ve ardından; "Ölmek için evet," der.

Bunun üzerine bilge kişi gülerek şu sözleri söylemiş: "Madem öyle, o zaman övünmeyin fazlaca!"

"Çünkü haşmetlim sizin servetiniz yalnızca iki bardak sudur."

Öğrenmenin de bir maliyeti vardır

Ünlü oyun yazarı Arthur Miller, "Öğrenme" olgusu konusunda şöyle diyor:

"Önceden öğrenenler, indirimli fiyattan öğrenirler.

Otoriteden öğrenenler, özgürlük bedeliyle öğrenirler.

Deneyerek öğrenenler, etiket fiyatından öğrenirler.

Yaşamdan öğrenenler, gecikme zammıyla öğrenirler.

Yaşamdan da öğrenemeyenler, boşa gitmiş yaşamlarıyla öğrenirler."

Bir gerçek dostluk sınavı

Mevlana ve bir ğrencisi, dostluğın ve arkadaşlığın konu edildiği bir söyleşiden çıkmış, yolda birlikte yürüyorlardı.

Biraz ileride yolun kenarında, iki köpeğin koyun koyuna sokulmuş, birlikte uyumakta olduklarını gördüler. ğrencisi, biraz önceki söyleşinin de etkisi altında kalarak, bu görüntü karşısında çok duygulandı ve bu duygusunu Mevlana ile paylaşmak istedi.

“Efendim, şu manzaraya bakın,” dedi. “Ne denli yüce bir ders alınacak dostluk rneği, değil mi?”

Mevlana, öğrencisinin bu heyecanı karşısında hafifçe gülümsedi ve kişisel çıkarların nice dostlukları yakıp kl ettiğini anımsattıktan sonra, ona unutamayacağı bir ders verdi: “Evlat, sen onların arasına bir kemik atıver de, bak o zaman gr dostluklarını,” dedi.

Bir dostluk, kişisel çıkar karşısında unutulmayacak denli sağlam- sa, ancak o durumda bir değer ifade eder ve ancak o zaman onun adına “gerçek dostluk” denir.

Kasırğa ve kelebekler "şimetterlink"

Meteorolojide Şimetterlink teoremi vardır. Bu teoremin ortaya çıkışı ve hikâyesi şu şekildedir:

1900'lü yılların başlarında Avustralya'da büyük bir kasırğa çıkar. Bu kasırğa Avustralya'nın altını üstüne getirir. Çok büyük can ve mal kaybına yol açar.

Kasırğa belirli bir yörüngede yol alır. Avustralya üzerinde geçtikten sonra rotasını Çin ve Hindistan tarafına doğru ilerleyerek devam ettirir. Herkes paniğe kapılır zira Avustralya'ya büyük zarar veren bir kasırğanın Çin ve Hindistan'da ortaya çıkaracağı zarar çok daha büyük ve şiddetli olacaktır.

Bilim adamları ve devlet adamları bir araya gelmiş, fakat bu güçlü kasırğaya karşı koyacak bir çözüm yolu bulamamışlardı. Çaresizce başlarına gelecek felaketi beklemeye başladılar.

Kasırğa tüm şiddeti ile Çin ve Hindistan'a doğru yol alırken beklenmedik bir şekilde yörüngesini değiştirerek, Büyük Okyanus'a doğru yöneldi. Burada enerjisini tüketerek Okyanus içinde yok oldu.

Bilim adamları hayretler içinde, bu yörünge değiştirmesinin sebebini anlamaya çalıştılar. Yaptıkları araştırmalar sonucu, yılın o zamanında Avustralya'da topluca göç eden bir kelebek türü olduğunu belirlediler. Bu kelebekler topluca göç ettikleri için

bunların kanat ırpmaları sonucu ortaya çıkan hava akımı, mucizevi bir Şekilde kasırganın yönünü deęiŐtirmiŐ ve olası birçok felaketin önüne geçmişti. Ufacık kelebeklerin böyle bir olaya sadece kanat ırpmalarıyla engel olmaları gerçekten ibret verici bir hadise idi.

Şu anda dünyada meydana gelen toplumsal felaketlerin, zulüm ve savaŐların, ahlaki yozlaŐma ve çöküntülerin akın akın üstümüze geldiğini göz önüne alırsak, tek başımıza bunlara karşı koymamız imkânsız gibi görünüyor.

Ama Şunu unutmayın; Siz kasırgaların yönünü deęiŐtirebilecek o kelebeğin ta kendisisiniz!

Tek yapmanız gereken "Kanat ırpamak."

Mümkün olsaydı

Çocuğumu yeniden yetiştirmem mümkün olsaydı:

Ona işaret parmağımı kaldırıp yasaklar koymak yerine, parmaklarıyla resim yapmayı öğretirdim.

Hatalarını daha az düzeltir, onunla daha çok yakınlık kurmaya çalışırdım.

Onu sadece gözlerimle izler, saat kısıtlamaları koymazdım.

Daha bilgili olmaya çalışır, daha çok şefkat gösterirdim.

Onunla daha çok yürüyüşlere çıkar, uçurtmalar uçururdum.

Ona karşı ciddi bir tavır içinde olmak yerine, onunla oyun oynardım.

Onunla kırlarda koşar, yıldızları seyrederdim.

Onunla daha az çekişir, ona daha çok sarılırdım.

Önce benlik saygısı kazanmasını sağlar, sonra bir ev almaya çalışırdım.

Ona her zaman katı davranmaz, onu daha çok onaylar ve yürekendirirdim.

Güç konusunda daha az ders verir, sevgi konusunda daha çok şey öğretirdim.

En küçüğün önemi

Yaşamı boyunca denizlerde yolculuk eden İngiliz şairi Rudyard Kipling, çok iyi görmesini bilen gözlerle, gemideki en küçük cıvatanın önemini anlamış ve şu öyküyü anlatmıştır: "Koskoca bir gemide küçük bir cıvata vardı. Bu, iki büyük çelik levhayı birbirine bağlayan küçük cıvatalardan biriydi. Bu küçük cıvata Hint Okyanusunda yol alırken birden bire kıpırdamaya başladı ve düşme tehlikesiyle yüz yüze geldi. Öteki cıvatalar "Sen düşersen biz de düşeriz!" diye seslendiler.

Geminin teknesindeki çiviler de "Biz de çok sıkıştık, biz de biraz kıpırdalım!" dediler. Bunu duyan demir kaburgalar "Ne olur yapmayın!" diye yalvardılar. "Siz tutmazsanız biz mahvoluruz." derken küçük cıvatanın amacı bir yıldırım hızıyla tüm gemiye yayıldı. Gemi titremeye başladı. Bunun üzerine tüm kaburgalar, levhalar, cıvatalar, en küçük çiviler el ele verip küçük cıvataya bir elçi gönderdiler. Küçük cıvata yerinde kalmalıydı, aksi halde gemi parçalanacak, içlerinden hiç biri vatana kavuşamayacaktı. Küçük cıvata kendine bu denli önem verilmesine çok sevindi ve olduğu yerde kalacağını bildirdi."

Bu en küçük cıvataya dek dikkate çağrı, yalnız gemilerin, uçakların ya da demiryolu vagonlarının güvenliğiyle sorumlu mühendisler için değildir.

Doğalgaz musluklarını kullanan aşçı kadın için de değıldir. Hepimiz içindir! Yaşamda her zaman küçük bir civatayı unutmak tehlikesiyle karşı karşıyayız. Unutkanlığımız yüzünden büyük bir iş bozulabilir, binlerce insan ölebilir. "Küçük gemi civatası" derine gizlenmiş ahlaki gerçeklik için de güzel bir örnektir. Bu gerçeğin kesin, ama gözle görünmeyen önemi çok zaman unutulur.

Olumsuz durumlar yaşandıktan sonra birileri bunun nedenini keşfeder. Onu herkese bildirir, tüm dünya yaşananlardan dolayı büyük bir korku, merhamet ya da öfkeyle sarsılır fakat bundan hiçbir ders alınmaz, tersine her yerde küçük civataları ve bu küçük civataların önemini unutmaya devam ederler.

Başka dua bilmez misin?

Bir şahıs, Harem-i Şerif'in kapısında: "Ey doğrulara yardım eden, haramlardan kaçınanları koruyan Allah'ım!" diyerek hep aynı duayı okuyordu. Ona, Sen başka dua bilmez misin? dediler. O da şöyle bu duayı tekrar etme sebebini açıkladı:

Ben Beyt-i Şerif'i tavaf ederken ayağıma takılan bir şeyi eğilip aldım. Bir de baktım ki, içinde bin altın bulunan bir kese. Şeytanımla îmânım mücadeleye tutuştular.

- "Bin altın çok para, senin bütün ihtiyaçlarını karşılar." dedi şeytanım.

Îmânım ise:

- "Bu haramdır, boşuna saklama; sahibini bul, teslim et!" dedi.

Ben böyle mücadele içindeyken, birinin sesi duyuldu:

- "Burada, içinde bin altın bulunan kesem kaybolmuştur. Kim buldu ise getirsin, ona otuz altın müjde vereyim!"

"Bin haramdan otuz helâl hayırlıdır." diyerek keseyi sahibine teslim ettim. O da bana otuz altın verdi. Bunu alıp bakırcılar çarşısında gezerken, bir Arap kölenin bu paraya satıldığını görünce, hemen satın aldım. Bir müddet sonra bu kölenin yanına bir kısım Araplar gelip gizlice konuşmaya başladılar. Köleden ne konuştuklarını sor-

dum. Saklamayıp aynen anlattı:

-“Ben Mağrip Sultanı'nın oğluyum. Babam, Habeş Melikiyle cenk edip savaşı kaybetti. Beni de esir alıp buralarda sattılar. Babam bunları göndermiş, elli bin altın da vermiş ki, beni satın alıp götürsünler. Sen bana çok iyilik ettin, kendi evlâdın gibi baktın. Bundan dolayı memnun kaldım. Bunlar beni satın alacaklar; sakın az altına razı olma, elli bin altına sat beni.”

Dediği gibi oldu. Elli bin altına sattım köleyi. Bu kadar büyük sermaye ile bir kısım mallar alıp Bağdat'a gittim. Orada açtığım dükkânda mallarımı satıyordum. Bir tanıdığım gelip, “Meşhur bir tüccar dostum vefat etti, ay gibi güzel kızcağızı yalnız kaldı. Gel bunu sana alalım.” dedi. Ben de kabul ettim. Kızın, çeyiz olarak getirdiği birtakım tabakların üzerinde içi altın dolu keseler vardı. Hepsinin üzerinde de biner altın yazılı iken, birinde dokuz yüz yetmiş bir altın yazılı idi. Bunun sebebini sorduğumda kızcağız dedi ki:

- Babam bu keseyi Harem-i Şerifte kaybetmiş. Bulan bir helalza-de keseyi iade edince, otuz altını ona müjde olarak vermiş, ondan geriye kalanlardır bu kesedeki altınlar.

Bunun üzerine ben Allah'a hamd ve şükürlerde bulundum; bunlar hep doğruluğun, iyiliğin bereketi, diyerek hâdiseyi kızcağıza anlattım. Sürur ve saadetimiz daha da perçinlenmiş oldu!

Herkes korktuğunda

Dinleyin! Size Connecticut'ta yaşanan, bilinen en karanlık günlerden birini anlatacağım. Aylardan mayıstı, yüzden fazla yıl önceydi. Güneş parlak ve sarı doğmuştu ve sabah tek bir bulut bile yoktu. Hava çok durgundu. Ağaçlardaki yaprakları oynatacak kadar bile esinti yoktu.

Sonra günün ortasına doğru hava kararmaya başladı. Güneş saklandı. Siyah bir bulut yeryüzünü kapladı. Kuşlar yuvalarına uçtu. Tavuklar bir yerlere tünedi. İnekler otlaklardan eve geldi ve kapıda "möö"leyerek bekledi. O kadar karanlık olmuştu ki insanlar yollarını göremiyorlardı.

Sonra herkes korkmaya başladı. "Ne oldu? Ne olacak?" diye birbirlerine sormaya başladılar. Çocuklar ağladı. Köpekler havladı. Kadınlar ağladı ve bazı kişiler dua ettiler. "Dünyanın sonu geldi!" diye bağırdı birileri karanlıkta kayboldular.

"Bu son büyük gün!" diye bağırdı diğerleri ve diz çöküp beklediler. Eski hükümet binasında Connecticut'ın bilgeleri oturuyordu. Bu kişiler yasaları yapanlardı ve zekâlarına güvenilirildi. Karanlık çöktüğünde, telaşlanmaya başladılar. "İşte bu, o büyük gün" dedi aralarından biri. "Yasa yapmaya gerek yok," dedi bir diğeri: "Çünkü onlara ihtiyacımız olmayacak", "Bence toplantıyı bitirelim." İşte o

zaman Abraham Davenport yerinden kalktı. Sesi açık ve güçlüydü; hepinizin tahmin edebileceği gibi en azından korkmamıştı: “Bu, o büyük son gün olabilir.” dedi. “Dünyanın sonunun gelip gelmediğini bilmiyorum. Ancak şundan eminim ki yaşadığım sürece benim görevim işimi yerine getirmek. Dolayısıyla önümüzdeki işi yapalım. Mumlar yansın!”

Onun bu sözleri herkesin yüreğini cesaretle doldurdu. Mumlar getirildi. Sonra zayıf ışıkta parlayan yüzüğüyle yoksul balıkçılara yardım amacıyla bir yasa çıkması için bir konuşma yaptı. O konuşurken diğerleri de karanlık kaybolmaya ve gökyüzü tekrar ışıdamaya başlayana kadar, sessizlik içinde onu dinlediler.

Connecticut halkı, hala Abraham Davenport’u anmaktadır, çünkü kendisi zeki bir hâkim ve cesur bir yasa yapıcıydı.

Aslında neden korkarız?

İnsanların çoğu kaybetmekten korktuğu için; sevmekten korkuyor.
Düşünmekten korkuyor, sorumluluk getireceği için...
Konuşmaktan korkuyor, eleştirilmekten korktuğu için...
Yaşlanmaktan korkuyor, gençliğin kıymetini bilmediği için...
Ve ölmekten korkuyor, aslında yaşamayı bilmediği için...

Zor şartlar bizi güçlendirir

Bir grup genç, el yapımı nadide parçalar üreten bir mobilya fabrikasını ziyarete gitmiş. Burada büyük bir tahta yığını önündeki ustanın hareketleri, gençlerden birinin dikkatini çekmiş.

Usta her tahta parçasını tek tek dikkatle inceliyormuş. Sonra da parçayı yanındaki iki yığından birine atıyormuş. Büyük yığının arkasındaki levhada, "Atılacak" yazıyormuş.

Bu levha, buradaki tahtaların mobilya yapımında kullanılmayacakları anlamına geliyormuş. Küçük yığının arkasında ise "Kullanılacak" yazan bir levha varmış...

Delikanlı iki yığına da bakmış. İkiye ayrılan parçalar arasında öyle gözle görülür bir fark yokmuş. Atılacaklar yığınındaki tahtalar da kullanılacaklar kadar gözüne iyi görünmüş.

Merakını yenemeyip ustaya sormuş:

- Bu hızla ayırım yapıyorsanız, sadece bir çekmece yapmak için gereken keresteyi bile toplamanız bir gün sürüyor olmalı. Bu attığınız tahtaların nesi var?

- Bu iki yığın da sana aynıymış gibi görünüyor ama ben aradaki farkı görebiliyorum. Atılacaklar yığına koyduğum keresteler, fırtınalardan daima korunarak büyüyen, vadide yetişen ağaçlardan geliyor. Korunaklı büyüyen bu ağaçların keresteleri kaba olur. Ancak

yakmaya elverişlidir. Benim seçtiklerim ise dağların tepesinde yetişen ağaçların keresteleri.

Fidan oldukları günden itibaren, güçlü fırtınalarla, şiddetli yağmurlarla ve kavurucu güneş ışınlarıyla baş ederek büyümüş ağaçlar, çok dayanıklıdırlar. Bu yüzden onları nadide mobilya yapımında kullanıyoruz.

Hayatın karşısında

Bir zamanlar; her şeyden sürekli şikâyet eden, her gün hayatının ne kadar berbat olduğundan yakınan bir kız vardı. Hayat ona göre çok kötüydü ve sürekli savaştıktan, mücadele etmekten yorulmuştu. Bir problemi çözer çözmez, bir yenisi çıkıyordu karşısına. Genç kızın bu yakınmaları karşısında, mesleği aşçılık olan babası ona bir hayat dersi vermeye niyetlendi. Bir gün onu mutfağa götürdü. Üç ayrı cezveyi suyla doldurdu ve ateşin üzerine koydu.

Cezvelerdeki sular kaynamaya başlayınca, bir cezveye bir patates, diğerine bir yumurta, sonuncusuna da kahve çekirdeklerini koydu. Daha sonra kızına tek kelime etmeden beklemeye başladı. Kızı da hiçbir şey anlamadığı bu faaliyeti seyrediyor ve sonunda karşılaşacağı şeyi görmeyi bekliyordu. Ama o kadar sabırsızlandı ki sızlanmaya ve daha ne kadar bekleyeceğini sormaya başladı. Babası onun bu ısrarlı sorularına cevap vermedi. Yirmi dakika sonra adam cezvelerin altındaki ateşi kapattı. Birinci cezveden patatesi çıkardı ve bir tabağa koydu. İkincisinden yumurtayı çıkardı. Daha sonra son cezvedeki kahveyi bir fincana boşalttı. Kızına dönerek sordu:

- Ne görüyorsun?
- Patates, yumurta ve kahve, diye alaylı bir cevap verdi kızı.
- Daha yakından bak birde ve patatese dokun!

Kız denileni yaptı ve patatesin yumuşamış olduğunu söyledi.

- Aynı şekilde, yumurtayı da incele.

Kız, kabuğunu soyduğu yumurtanın katılaştığını gördü. En sonunda, kahveden bir yudum almasını söyledi. Söylenileni yapan kızı yüzüne, kahvenin nefis tadıyla bir gülümseme yayıldı. Ama yine de bütün bunlardan bir şey anlamamıştı.

- Bütün bunlar ne anlama geliyor baba?

Babası patatesin de, yumurtanın da, kahve çekirdeklerinin de aynı sıkıntıyı yaşadıklarını yani kaynar suyun içinde kaldıklarını anlattı. Ama her biri bu sıkıntı karşısında farklı farklı tepkiler vermişlerdi. Patates daha önce sert, güçlü ve tavizsiz görünürken kaynar suyun içine girince yumuşamış ve güçten düşmüştü. Yumurta ise çok kımıldandı; dışındaki ince kabuğun içindeki sıvıyı koruyordu ama kaynar suda kalınca yumurta katılaşmıştı ancak kahve çekirdekleri bambaşkaydı. Kaynar suyun içinde kalınca kendisi değiştiği gibi suyu da değiştirmişti ve ortaya tamamen yepyeni bir şey çıkmıştı.

Sen hangisisin? Hayatta karşılaştıklarına nasıl tepki vereceksin? Patates gibi yumuşayıp ezilecek misin? Yumurta gibi kalbini mi katılaştıracaksın yoksa kahve çekirdekleri gibi başıma gelen her olayın duygularını olgunlaştırmasına ve hayatına ayrı bir tat katmasına izin mi vereceksin? Karar senin.

Sağlık olsun

Sabah uyanır uyanmaz yataktan fırlama öyle, yarım saat erkene kurulsun saatin. Kedi gibi gerin “Ohh! Ne güzel yine uyandım.” diye sevin. Pencereni aç, yağmur da olsa fırtına da olsa nefes al derin derin.

Yüzüne su çarpma; adam akıllı yıka yüzünü serin serin, gecedен hazır olsun yarın ne giyeceğın. Ona harcayacağın vakitte bir dilim ekmek kızart, çek kızarmış ekmek kokusunu içine bak güzelim kahvaltının keyfine.

Ayakkabıların boyalı olsun, kokun mis. Önce sana güzel gelsin aynadaki silüetin! Çık evinden neşeyle karşına ilk çıkana gülümse ve ona aydınlık bir gün dile.

Sonra koş git işine dünden önceki günden, hatta daha da eskiden yarım ne kadar işin varsa hepsini tamamla.

Ohhh! Şöyle bir hafifle. Bir güzel kahve ısmarla kendine. Seni mutlu eden sesi duymak için “ALO” de. Hiç işin olmasa da öğle arası dışarı çık. Yağmur varsa ıslan; güneş varsa ısın; hatta üşü hava soğuksa. Yürü, yürürken sağa sola bak; öylesine değil görerek bak! Çiçek görürsen kokla, köpek görürsen okşa, çocuk görürsen yanağından makas al.

Sonra şöyle bir düşün kimler sana yol açtı? Sen çok dardayken

kimler seni ferahlattı? Hani kapını kimsenin çalmadığı günlerde kimler kapını tıklattı? Ne kadar uzun zamandır aramadın onları değil mi? Hadi hemen uğrayabilirsen uğra, arayabilirsen ara, hatırlarını sor. Öyle laf olsun diye değil, kucaklar gibi sor!

Bu sadece onların değil; senin de yüreğini ısıtacak, yüzünde güller açtıracak.

Günün güzeldi değil mi? Akşamın da güzel olsun. Yemeğin ne olursa olsun masanda illaki kumaş örtü olsun. Saklama tabakları, bardakları misafire; sizden âlâ misafir mi var bu dünyada? Ailecek kurulun sofraya. Öyle acele acele değil; vazife yapar gibi hiç değil! Şöyle keyfe keyif katar gibi, lezzete lezzet katar gibi, eksik bıraktıklarını tamamlar gibi tadına var akşamının.

Gece evine gelen dostların olsun.

Arkadaşım hayat bu, daha ne olsun?

Ama en önce ve illa ki sağlık olsun!

Amin nedir?

Âmin kelimesi, Kuran-ı Kerim'in hiçbir noktasında geçmemektedir. Fakat, Müslümanların hepsi her duadan sonra Âmin derler. Peki, Âmin kelimesi neden bu kadar önemlidir? Derseniz, bunun sırrı hadislerden gelmektedir.

Hz. Ebu Hureyye (R.A) anlatıyor; "İnsanlar Âmin demeyi terk ettiler. Halbuki Resulullah (S.A.V), namazda "gayri'l mağdubi aleyhim ve la'ddallin" deyince "Âmin" derdi, bunu ön saftakiler işitirdi, sonra mescit Âmin sesi ile dalgalanırdı.

Hz. Aişe (R.A) anlatıyor; "Yahudiler, sizi selamınız ve Âmin deyişiniz sebebi ile kıskandıkları kadar, bir başka şey için kıskanmamışlardır" diye buyurmuştur.

Dinlerdeki kullanılışları; Âmin kelimesi, İslamiyet'e Hz. Muhammed'in ölümünden 300 yıl sonra hadis kitapları ile girmiştir. Hıristiyanlığa ise Yahudilikten geçmiştir. Âmin kelimesinin manası, "Olsun" demektir. İbranice'de ise su anlamına gelmektedir. Hıristiyanlıkta "Amen" olarak kullanılmaktadır.

Âmin kelimesi, Kuranda hiç geçmediği halde Hz. Muhammed (S.A.V) kullandığı için biz Müslümanlar olarak kullanılmaktayız. Tek tanrılı ve semavi dinlerin hepsinde Âmin kelimesi kullanılmaktadır. Pek çok dinde, tanrım dualarımı kabul et anlamına gelmektedir. Bir

dua sonunda Âmin deniliyorsa, “Allah’ın gerçekliğini, mükemmeliyetini, güvenilirliğini kabul ediyorum, yerine getirilmesi istediğim dua ve taleplerin doğruluğunu tasdik ediyorum.” demektir. İslam hadislerine göre, Hz. Muhammet (S.A.V) Fatiha süresini okurken sonuna geldiğinde, Cebrail görünerek ve Âmin demesi için ikaz etmiştir. Bu olaydan sonra Hz. Peygamber, Müslümanlara imam Âmin dediğinde sesli olarak Âmin deyinir demiştir.

Kendi kulvarınızı oluşturun

Büyük Selçuklu Sultanlığı döneminde İran'ın ufak bir şehrinde tek oğlu olan dul bir kadın yaşıyormuş. Dünyadaki hayatının sonuna gelmiş olduğunu hissedince oğlunu çağırması ve ona şöyle demiş:

- Çok güçlük içinde yaşadık, çünkü fakiriz; ama sana büyük bir zenginlik emanet ediyorum. Onu bana güçlü bir büyücü hediye etmişti. İçinde muazzam bir defineye ulaşmak için bütün gereken işaretler mevcut. Benim bunu okuyacak ne takatim ne de zamanım var. Şimdi onu sana emanet ediyorum. Talimatları uygula, çok zengin olacaksın!

Annesini kaybetmenin verdiği derin üzüntü geçtikten sonra oğul, o eski ve değerli büyük kitabı okumak üzere almış. Kitabın baş kısmında şöyle yazıyormuş, "Hazineye ulaşmak için sayfa atlamadan okuyunuz. Eğer hemen sonuç kısmına atlarsanız, kitap bir sihirle kendiliğinden yok olacak ve hazineye erişemeyeceksiniz."

Bundan sonra ise uzak bir ülkede birikmiş olan zenginliğin miktarından bahsediliyor ve bu hazinenin bir mağarada çok iyi korunmakta olduğu yazılıyormuş.

İlk sayfalardaki Farsça metin bir yerde kesilmiş ve bundan sonrası Arapça devam ediyormuş. Kendini şimdiden zengin olarak görmekte olan genç, başkaları da bu sırrı öğrenip, üstelik de kendisine

yanlış bilgi vererek hazineye sahip olmasınlar diye metni tercüme ettirmeye teşebbüs etmemiş Onun yerine büyük bir ihtirasla Arapça öğrenmeye başlamış. Sonunda metni mükemmel şekilde okuyacak hale gelmiş. Fakat bir noktadan sonra kitap Çincede devam ediyormuş. Sonra da başka lisanlar geliyormuş. Genç adam azimle ve sabırla bunların hepsini çalışmış.

Bu arada yaşamak için gereken parayı da bu öğrenmiş olduğu lisanlardan temin etmeyi başarmış ve bir süre sonra başkentın en iyi tercümanlarından biri olarak tanınmış. Böylece, bir zaman sonra hayatı toparlanmaya başlamış.

Birçok lisanda yazılmış bir dolu sayfadan sonra kitapta bu hazinenin nasıl idare edilmesi gerektiğine dair talimatlar varmış. Buraya geldikten sonra genç adam istekli bir şekilde iktisat ve ticaret öğrenmiş; ayrıca hazineyi bir kere ele geçirdikten sonra aldatılmalara maruz kalmamak için kıymetli metallerin ve mücevherlerin, menkul eşyaların ve gayrimenkullerin değerlerini belirlemeyi de öğrenmiş.

Bu arada daha iyi bir hayat sürdürebilmek için de, öğrendiklerini uyguluyormuş. Hatta onun çok lisan bilen ve maliyeden iyi anlayan biri olarak şöhreti saraya hatta krala kadar ulaşmış. Ona önceleri bazı ufak vazifeler tevdi eden Sultan, sonunda onu Sultanlığına genel valisi olarak tayin etmiş.

Birçok önsözden sonra kitap sonuna doğru gereken daha teknik konulara giriyor ve büyük kapı nasıl inşa edilir, vinç nasıl kurulur, mağaraya erişmek için bocurgat nasıl kurulur, büyük taş kütleler nasıl çıkartılır, yol yapımında yolları düzlemek için dolambaçlı yerler nasıl doldurulur ve buna benzer konuları anlatıyormuş.

Bu sırrını asla hiç kimseye paylaşmayı düşünmeyen ve dolayısıyla hiç kimseden yardım almayan o dul kadının oğlu, böylece bilgili ve sayılan bir kişi olmuş. Daha sonra mühendislik ve şehir planlamacı-

lığı çalışmış. Nihayet kültürü çok takdir eden Sultan, onu vekili ve sarayın mimarı atamış ve derken sonunda vezirliğe yükseltmiş.

Gerçekten tüm krallıkta onun kadar ilme yatkın, bizim Hazine Kitabı'nı okuyacak kadar kabiliyetli bir kişi yokmuş. Artık son sayfaya gelmiş ve hatta bu son sayfayı okuyacağı gün kralın kızı ile evlenecekmiş. En son yaprağı çevirip şu son cümleyi okumuş: "Bilmek en büyük hazinedir."

Bilginin değeri

Günümüzde en önemli sorunlardan biri, bilginin satın alınmasıdır. Bir öğretim üyesi, bir toplantıda konferans vermiş. Çok beğenen birisi konferans sonrası gelip kendisine bir yatırım için danışmanlık yapıp yapamayacağını sormuş. O da gayet sakin: "Anlat, sana danışmanlık yapıp yapamayacağımı söyleyeyim." yanıtını vermiş.

Adam kendisinin bir alabalık çiftliği kurmak istediğini ve bunun için önemli bir meblağ ayırdığını ama karar veremediğini, bunun için de ne yapması gerektiğini sormuş. Öğretim üyesi yine gayet sakin, "5 bin dolar ver, sana ne yapacağını söyleyeyim!" deyince; adam "5 dakika bir şey söyleyeceksin, 5 bin dolar istiyorsun. Hoca sana yakıştı mı?" demiş. Öğretim üyesi sakin bir şekilde devam etmiş. "Verdiğin parayı bir zarfa koy. Ben sana bilgi vereyim. Eğer benim verdiğim bilgi işine yaramazsa, gel söyle. Senin 5 bin dolarını bin dolar da yavrutularak sana geri vereyim. Yok, işine yaradığını kabul edersen, o zaman helal et..."

Adam tüccar olduğu için hemen kabul etmiş. Öğretim üyesi, "Önce üç tane batmış firmanın yöneticisiyle konuşup neden battıklarını öğreneceksin. Sonra bu konuda Bilecik'teki başarılı olan şu çiftliğe gidip onun başarısının neye bağlı olduğunu saptayacaksın. Ardından da, İtalya'nın İsviçre sınırında dışarıdan gelenlere paralı dersler veren firmalar var, onlardan birine işi yapacak kişiyi götürüp

ders aldıracaksın. Eğer bunlardan sonra hala yatırıma karar verdiysen, ciddi bir fizibilite ile yer seçimini yapıp işe girişeceksin. Benim şimdilik söyleyeceğim bunlar. Bunları yap gel. Verdiğin paranın değerlendirmesini sonra yapalım” demiş.

Adam ayrılıp gittikten üç ay kadar sonra tekrar gelmiş. “Hoca ciddi bir felaketten beni kurtardın. Sağ ol! Parayı hak etmekle kalmadın, senin para 5 bin dolar daha doğurdu. Eğer ben seni dinleyip söylediklerini yapmasaydım, milyonlarca dolar kaybedebilirdim. İtalya’daki çiftlikte bizi tepeden tırnağa kadar soyup içeri aldılar. Balıkların üretimini gösterdiler. O hijyeni ne ben sağlayabilirdim, ne de bizim oğlanlar. Sağ ol! Şimdi oğlanlar için daha başka bir iş kuraçığım. Onu da zamanı gelince seninle konuşurum. Onun 5 bin doları da ayrı olur.” diyerek bilgi için ödediği parayı helal etmiş.

Hoca ile seyis

Hoca konferans vermek istediği salona girmiş. Salon, ön sırada oturan seyis dışında boşmuş. Konuşup konuşmama konusunda dũřünen hoca, sonunda seyise sormuş:

- Buradaki tek kişi sensin. Sana göre konuřmalđ mıyım, yoksa konuşmamalı mıyım?

Seyis cevap vermiş:

- Hoca ben basit bir insanım, bu konulardan anlamam. Fakat ahıra gelseydim ve bütün atların kaçıp bir tanesinin kaldđđını görseydim, yine de onu beslerdim.

Bu sözlere hak veren hoca duaya başlamış. İki saatin üzerinde konuşmuş durmuş, duadan sonra kendini mutlu hissetmiş, dinleyicisinin de vaazın çok iyi olduğunu onaylamasını isteyerek sormuş:

- Konuřmamđ nasıl buldun?

Seyis cevap vermiş:

- Sana daha önce basit bir adam olduğumu ve bu konulardan pek anlamadığımı söylemiştim. Yine de eğer ahıra gelip biri dışında tüm atların kaçıđđını görseydim, onu beslerdim ama elimdeki yemin hepsini verip hayvanđ atlatmazdım.

60 yaşında öğrenci 90 yaşında rektör

El-Ezher Üniversitesi'nin kapısına, Zekeriya El-Ensdiri adında 60 yaşında bir ihtiyar geldi ve "Burayı kim yönetiyor?" diye sordu.

Bekçi: "Rektör!" dedi.

İhtiyar: "Ben rektör olmak istiyorum, bana bunun yolunu anlatır mısın?" deyince bekçi alaylı bir tavırla ona eğitim durumunu sordu, ihtiyar ilkokul mezunu olduğunu söyleyince bekçi güldü ve "Amca! Rektör olabilmek için önce ortaokul, sonra lise ve ardından üniversite okuyacaksın; daha sonra doktora yapıp doçent ve profesör olacaksın; fakat senin yaşın 60'a dayanmış bunları başarabilmem mümkün değil!" dedi.

İhtiyar yine de ümidini yitirmede, yalvara yakara idare amiriyle görüşme izni aldı ve sonuçta hizmetçi olarak üniversitede göreve başladı. Çalışırken bir taraftan ortaokulu ve liseyi dışarıdan bitirdi. Sınavlara girip kendi üniversitesinde okumaya hak kazandı. Bu arada büyük kültür hizmetlerinde bulunup, sosyal faaliyetlere ve çalışmalara öncülük ediyordu. Üniversiteyi bitirdikten sonra yüksek lisansını, doçentliğini tamamlayıp 90 yaşında profesör oldu. Üniversite heyeti büyük başarı ve çalışmalarından duydukları memnuniyetten dolayı bu 90'lık ihtiyarı üniversiteye rektör seçtiler. Birkaç sene görevini titizlikle yaptıktan ve binlerce talebe yetiştirdikten sonra 90 yaşındaki rektör görevinden ayrıldı. Yaşama azmi ve başarıma aşkıyla dolu hayatı 120 yaşında noktalandı.

Suya yazı yazmak

Erenlerden biri bir nehrin kenarında müritleri ile sade bir hayat sürmekteymiş. Günün birinde, kendi müritleri ile seyahate çıkmış olan bir başka âlim, kendisini ziyarete gelmiş.

Belli bir şöhrete erişmiş olan ve mütevazı yoldaşına yeteneklerini göstermek isteyen şehirli âlim "Ben büyük bir mucize gerçekleştirebilecek yetenekteyim. Mucizevî gücümü kullanarak bu nehrin iki yakasını taştan bir köprü ile birleştirebilirim. Hepimiz yüzmeye gerek olmadan o köprünün üzerinden karşıya geçebiliriz." demiş ve söylediğini yapmaya girişmiş. Havaya büyük şekiller çizmiş, sihirli formüllerden söz etmiş ve sonunda taştan bir köprü, buldukları kıyıdan çıkarak karşı kıyıya değene kadar uzamış. Hepsi de oradan geçmiş ve karşı sahile varmışlar.

Şehirden gelen bu büyük âlim daha sonra başka sihirli hareketler yaparak ve sözler söyleyerek köprüyü sökmüş ve tamamen muzaffer bir edayla, sade bir hayat süren ermişe dönerek " Ne yaptığımı gördün mü?" diye sormuş.

Ermiş ise "Evet gördüm ancak, anlamadığım nokta şu; sandalcı bizi sadece iki bronz paraya karşıya aynı şekilde taşıırken, bu büyük mucizeye ne gerek vardı?" demiş.

İşkolik tatilde

Sonunda ısrarlara dayanamadım. Gerek patronum, gerekse arkadaşlarım çok yorulduğumu söyleyince tatile çıkmaya karar verdim. Cuma günü bütün elemanlarımı topladım ve kendilerine uzun bir konuşma yaptım. Neyi, nasıl yapacaklarını mutlaka biliyorlardı ama her şeyi bir kez daha hatırlatmakta yarar vardı.

Kendilerine bir kez daha acil ve önemli kavramlarını, ikisinin arasındaki farkı anlattım ve herhangi bir ikilem durumunda mutlaka beni aramalarını söyledim. "Siz merak etmeyin, biz işleri hallederiz." falan deseler de içimdeki hassas bir ses bana burada bir şeylerin ters gitme olasılığının yüksek olduğunu söylüyordu. Neyse onları biraz da yalnız bırakmam, onların karar verme ve bensez çalışma derecelerini ölçme yönünden iyi olacaktı.

Tatil köyüne vardığımızda işi pek düşünmüyordum, kendimi işten uzaklaştırıp dinlenmek asıl amacımdı. Bu temel amacımı unutmamalıydım. Öğleden sonra güzel bir uyku çektim. Deniz kenarında hiçbir şey düşünmemeye çalışarak uzandım daha sonra. Pazar gününü de dinlenerek geçirdim. Sahildeki hasırdan yapma güneşlikleri ne kadar düzenli koymuşlardı, ama birkaç tanesi eğrilmiş ve yırtılmıştı. Bunları akşam resepsiyona bildirmeliydim. Akşam yemeğinde biraz kalabalık vardı. Yemeklerin dağıtıldığı yerlerde kuyruklar oluşuyordu. Oysa bunları önleyebilirlerdi. Yemek çeşitlerini ayırmak,

başına da bir iki kişi fazla koymak yeterliydi. Masaların dolup boşalması da sorunluymuştu. Ona da bir çözüm geçiyordu aklımdan. Bakalım yarın nasıl olacak bütün bunlar? Eğer bu hal devam ederse yönetimle konuşurum.

Pazartesi sabahı içimde her zamankinden daha değişik bir heyecanla uyandım. Şimdi herkes çalışıyordu, oysa ben burada... Eşim bu duygumu gözlerimden veya tuhaf davranışlarımdan anlamış olmalı ki beni eleştirdi ve kendimi buraya getirmemi istedi. "Ben buradayım ya!" dediğimde gülümsedi. Haksız değildi, aklım işteydi.

Beni kollarımdan tutarak zorla kuma sürükledi ve orada birkaç kişinin katıldığı aptalca, çocuk işi oyunlara katılmaya ikna etti. Saçmalık derecesindeki oyunlara katılıp eğlenenleri anlamam mümkün değildi ama ne yaparsın "Havam değişirmiş!"

Öğleden sonra yine uyudum. Sonra deniz kıyısında kitap okumaya başladım. Aslında lisede ders kitabı içine Red Kit koyanlar gibi, romanın içine işle ilgili bir rapor koyup okumak geldi içimden. Ama eşime yakalanıp, kızdırmamak için bundan vazgeçtim. Onun da kabullenebileceği bir yönetim kitabı seçtim. "Verimliliği Artırmanın 35 Yolu" Amma da moda oldu yönetim kitapları. Hatta biraz fazla oldu ve modası geçiyor belki de.

Salı günü sabahı işyerini aramamak için zor tuttum kendimi. Eşime çıtlattığımda bana ters ters baktı. Kendimi kurtarmalıymışım bu duygudan. Ben orada olmalıydım ve güncel olaylardan uzak kalmamalıydım. Şimdi bunları anlamaz ki o, sonra biriken işler, okumam gereken yazılar...

Sanki başka birisi yapacaktı onları. Yine benim bitirmem gerekcekti. Haftaya gidince yine ben, daha çok çalışarak yapacaktım onları.

"Hızlı okuma kurslarına gitsene, biraz zaman kazanırsın belki."

Çok iyi bir fikirdi bu, ama ne zaman gidebilirdim ki? Sanki zama-

nım var, yine de araştırayım haftaya. Gece, animasyonları seyrederken dayanamadım hayal kurmaya başladım, tabi işle ilgili! Etraftakiler ve eşim kahkahalara boğulurken ben uzaydan gelmiş ya da başka bir dilde yapılan esprileri anlamayan kişi konumundaydım.

Çarşamba günü artık dayanamadım. Sahildeki koltuğumdan kalıp odaya doğru gittiğimde, eşime yalan söylemek zorunda kaldım. Bağırsaklarımın bozulduğunu söyledim. Alaylı bir şekilde "Buranın yemekleri de çok güzel oysa ki." dedi.

Telefonla konuşup tüm ayrıntıları öğrendim, iki günde neler olup bittiğini. "Bir şey yok", "Önemli değil", "Siz rahat edin efendim" falan diyorlardı, ama ben konuyu deştiğimde bir şeyler buluyordum yine de!

Biraz uzun konuşmuş olmalıyım ki eşim, "Hastaneye mi gittin yoksa çok merak ettim." diyerek gülümsedi. Anlayışlı kadın yüzüme vurmuyor. Ben de anlamazlıktan geldim, yanıt vermedim.

Perşembe günü sabah başka bir nedenle denizden çıktım ve telefona sarıldım. İşlerin gidişatını kontrol ettikten sonra tekrar denize, mavi sulara daldım. Aklıma takılan bir şeyler vardı ama mavi sular ve bulutsuz gökyüzü beni mutlu ediyordu.

Öğleden sonra dayanamadım, bir kez daha aradım. Cuma sabahı önemli bir toplantı olacaktı. Toplantıdan önce ve sonra arayıp her şeyin yolunda gitmesini sağladım.

Cuma öğleden sonra, hatta biraz geç saatlerde arayıp elemanların erken kaçıp kaşmadıklarını kontrol ettim. Saat beşten önce kaşan olmamişti neyse.

Pazartesi sabah yine içimin başındaydım. Görenler çok dinlenmiş olduğumu söylüyorlardı. Ben tekrar işe gelmenin huzurunu yaşadığımı kendime itiraf ettim. Tatil çok güzeldi, ama en güzel yanı işe dönmekti!

Unutulmaz ders

Fatih Sultan Mehmet Han, çocukken çok yaramaz bir öğrenciydi. Ders esnasında yaptığı şımarıklıklarla Hocası Akşemseddin'i çileden çıkarırdı. Hocası kendisine kızdığı zaman hemen "Ben Padişahın oğluyum bana bir şey yapamazsın" deyip tehdit ediyordu. Padişaha şikâyet etmeyi edepsizlik sayan Akşemseddin, durumu II. Murat'a anlatamıyordu. Ancak gün geldi artık küçük Mehmet'in yaptığı yaramazlıklar çekilmez hale geldi.

Bunun üzerine destur dileyip II. Murat'ın huzuruna çıktı. "Padişahım size bir hususu arz edeceğim ancak hayâ ediyorum" deyince II. Murat "Buyur çekinmeden anlatabilirsin" dedi. Bu söz Akşemseddin'i rahatlattı ve başladı olayı anlatmaya. Padişahım oğlunuz, ciğerpareniz Mehmet çok yaramaz, onun yaramazlıkları yüzünden ders işleyemiyorum, kendisine kızdığım zamanda hemen sizinle beni tehdit ediyor deyince II. Murat Akşemseddin'in yanına gelerek kulağına bir şeyler fısıldar. II. Murat'ın kulağına söylediği sözleri duyan Akşemseddin çok şaşırıldı. Bu ne plandı, mümkün değildi bu planı uygulamak.

Akşemseddin plan konusundaki rahatsızlığını padişaha iletirse de Padişah onu dinlemedi ve bu iş olacak dedi. Ertesi gün yine derste Mehmet yaramazlık yapıyordu. Akşemseddin'in uyarısına aynı tehdit cevabını verdiği sırada padişah ansızın kapıyı açıp içeri girdi.

Bu olay karşısında Akşemseddin hiddetlenerek padişaha bağırdı ve bir tokat atarak, bu şekilde sınıfa giremeyeceğini izin istemesi gerektiğini söyleyerek derhal dışarı çıkmasını istedi! Padişah mahcup bir şekilde boynunu bükerek özür diledi ve dışarı çıktı.

Olaylar karşısında Fatih Sultan Mehmet'in nutku tutulmuş ne yapacağını şaşırmişti. Güvendiği babası tokat yemişti. Fatih Sultan Mehmet allak bullak olmuştu. Az sonra kapı vuruldu ve Padişah mahcup bir şekilde içeri özür dileyerek girdi. Plan muhteşem bir şekilde işlemiştir. O günden sonra Fatih Sultan Mehmet asla yaramazlık yapmadı. Çünkü güvendiği dağlara kar yağmıştı.

Eğitimin ne olduğunu II. Murat kadar olmasa da en azından kendi çocuğunu yanlış yollara sürüklemeyecek kadar idrak etmiş anne ve babalara ihtiyaç var. Unutmayalım! Çocuklar şımarık doğmaz; diplomalı, maaşlı ama eğitimsiz ebeveynler tarafından şımartılır.

Statüko

Bir gün bilim adamları çok enteresan bir deney yapmışlar. Önce bir kafesin tavanına bir hevenk muz asmışlar. Sonra bu kafese hiçbir şeyden habersiz beş zavallı maymunu doldurmuşlar. Muzu gören maymunların gözleri parlamış tabii. Hemen birisi atılmış. Kafesin tellerine tırmanarak muza doğru seğirtiyormuş ki, dışarıdan tazyikli su tutarak maymunu aşağı indirmişler.

Gariban, başına ne geldiğini pek anlamamakla beraber paldır küldür yere inmiş. Derken öbürü atılmış muza, tabii onu da ıslatmışlar hemen. Öbürü, öbürü ve hepsi aynı şekilde ıslatılmışlar böylece... Sonuçta, tavanda sallanan enfes muzlar ve onları almaya cesaret edemeden altında bekleyen beş ıslak maymundan müteşekkil bir manzara çıkmış meydana.

Ardından ıslak maymunlardan biri kafesten çıkartılıp, yerine kuru bir maymun konulmuş. Yeni gelen, tavanda sallanan güzelim muzları görür görmez atılmış haliyle. Öbürküler tecrübeli tabii! Hemen yakalayıp alaşağı etmişler kuru maymunu. Sonra da belki dersini almamıştır diye bir güzel dövmüşler. Böylece, dördü ıslak biri kuru ama hiç biri de muzları almaya yanaşamayan maymunlar elde edilmiş.

Bir sonraki aşamada bir ıslak maymunla hiçbir şeyden habersiz

bir kuru maymun daha değiştirmişler. Aynı şeye teşebbüs edince, üç ıslak bir kuru maymundan ve bilhassa da kuru olanından esaslı bir sopa da o yemiş.

Bu işlemleri tekrar etmişler. Sırayla önce iki kuru iki ıslak sonra üç kuru bir ıslak maymun, kafese yeni giren kuru maymunu ilk teşebbüsünde hemen cezalandırmışlar.

Nihayet son denemede, kafesteki son ıslak maymunu da çıkartarak yerine kuru bir maymun koymuşlar. Netice ibretlik olmuş. Niçin olduğunu bilmedikleri halde dört kuru maymun niye olduğunu anlayamayan bir kuru maymunu muzun alma teşebbüsüyle hemen yakalayıp bir güzel pataklamışlar.

Eskiysi “yeni” yapmak

Asırlar önce ateş yakmasını öğrenen bir adam, uzak bir adanın, ateş nedir bilinmeyen ücra köşelerini ziyaret etmiş. Ateşin nasıl yakıldığını ve ondan nasıl istifade edildiğini araştırmış.

Birinci bölgede, ateş sadece rahiplerin bildiği bir sır olmuş. Onlar zenginlik içinde ve gayet iyi durumda yaşarlarken halk soğuktan titriyormuş.

İkinci bölgede insanlar ateşe ve ateşten yararlanmaya yarayan aletlere tapıyorlarmış ama kimse ateşten istifade etmeyi bilmiyormuş.

Üçüncü bölgede halk, ateşi onlara getirmiş olan kişinin totemine tapıyormuş. Büyük veya küçük bütün ev ve tapınaklarda heykeli olmasına rağmen kimse ateşin ne olduğunu bilmiyormuş.

Dördüncü bölgede ise, ateşin hikâyesi bir efsane haline gelmiş ve aşırı bir sevgi ile tekrarlanıyormuş ama gerçekte hiçbir ilintisi yokmuş.

Günün birinde bir sufi üstadı. Kendi müritlerine dünyayı tanıtarak daha fazla bilgi edinebilmeleri amacıyla, onlarla uzun bir seyahate çıkmış.

Sonunda da, bu uzak ve dünyadan habersiz adaya gelmişler. Öğrenciler birinci bölgeyi geçerken buradaki iğrenç duruma şiddetle karşı gelmişler.

Onlardan bir tanesi şöyle demiş: “Siz yolunuza devam edin; ben halka nasıl ateş yakıldığını öğretmek için burada kalıyorum.” Öyle de yapmış, ama meydanlarda konuşmaya başlar başlamaz, rahipler onu tutuklatmışlar ve kısa bir duruşmadan sonra korların üstüne oturtmuşlar.

İkinci bölgeyi geçerken öğrenciler hayretler içinde kalmışlar; halka ateş yakacak aletlere sahipmiş ama onları kullanmasını bilmiyormuş. Öğrencilerden birisi şöyle demiş: “Siz yola bensiz devam edin, ben insanlara ateşin nasıl yakıldığını öğretmek için burada kalıyorum.”

Öyle de yapmış. Ne var ki, daha ilk ateşi yakar yakmaz halk korkmuş. Zira insanlar, kutsal aletleri kullanmanın topluma faydadan çok zarar vereceğine inanıyorlarmış ve onu taşıyarak hemen öldürmüşler.

Üçüncü bölgede bir diğer öğrenci şöyle demiş: “Beni burada bırakın. Bu halka bir totemin hiçbir şekilde Tanrı aşkına tekabül etmediğini öğreteceğim.”

Öyle de yapmış, ama o bölgenin yaşayanları lisanlarını iyi konuşmadığı, dinlerini ve adetlerini yıkmaya teşebbüs ettiği, onları kötü yola düşürmeye kalkıştığı için onu da öldürmüşler.

Dördüncü bölgede burada kalmayı teklif edip insanlara ateşi öğretmeye ve eski efsaneyi geçersiz kılmaya çalışacak olan mürit ülkenin rahipleriyle münakaşaya tutuşmuş. Rahipler, gencin kendilerini kandırmaya çalıştığını ve bu şekilde dini inançlarının yerine geçmeye çalıştığını öne sürmüşler ve onu bir tımarhaneye kapatmışlar.

Dönüş yolunda üstat talebelerine şöyle demiş: “Bilmek öğretmekten daha kolaydır. Bilmeyen ve bilmeye karşı tamamen duyarsız olan kişi çok zor öğrenir; kendisine anlatılanları anlaması imkânsızdır. Böyle bir kimse hiçbir şey bilmezken, bildiğine inanır.”

Cahil böyledir; çünkü öğrenmek istemez. Bununla beraber kendi dar sınırlarının huzursuzluğu altındadır. Bunun için bilenlerden ve değerli olanlardan nefret eder!

İstemem sizin olsun

Bir şehrin en zengini öldüğünde, tellallar sokaklara dökülüp; “Ey ahali!” diye bağırılmışlar. “Biliyorsunuz Veli Efendi öldü. Bir vasiyeti var. Ahret hayatına alışabilmek için kendisine bir günlük yardımcı arıyor. Kim ki, mezardaki ilk gecesini onunla beraber geçirir Veli Efendi’ye ait servetin yarısı kendisine verilecek.”

Tellalların bütün çabasına rağmen kimse bu parlak, fakat korkulu vasiyete kulak vermemiş. Ama sonunda, şehrin en fakir sırt hamallarından birisi çıkmış ortaya. Adamcağız bakmış ki hayatta zaten sırtındaki küfesinden ve ipinden başka bir şey yok. O halde “Hamal olarak yatıp, ertesi sabah zengin olarak kalkarım.” diyerek razı olmuş... Genişçe bir mezara, iyice kefenlenen zengini ve yanına hamalı yatırmışlar. Az sonra sual melekleri gelmiş “İkisi de bize emanet!” diye konuşmuşlar. “Zengin nasıl olsa kalacak, şu hamaldan başlayalım.”

Sormuşlar, “Dünyada malın mülkün var mıydı?”, “Alay etmeyin demiş hamal. Sırtımdaki küfeden ve ipten başka hiçbir şeyim olmadığını siz de bilirsiniz.”

“Peki” diye eklemiş melekler. “O ipi ne karşılığında aldın? Sonra küfeyi ne iş gördün de nasıl elde ettin?”

“Beş kişinin malını 10 kuruşa taşıdım. İkisini yedim, sekizini sak-

ladım. Ertesi gün yine aynı işleri yaptım. Yemedim içmedim, ucuza taşıdım ve bunları aldım.”

Melekler “Olmadı” demişler. “Hasan Efendiden aldığın para, hak ettiğinden çok düşük. Biz ondan bunun hesabını soracağız. Mehmet Efendiye de ucuza anlaşılmış ve ucuza taşımışsın.”

“İyi ama...” diye cevaplamış hamal, “Hak ettiğim parayı isteseydim, bana taşıtırmazlardı, o zaman da aç kalırdım.”

“O bizim işimiz,” demiş melekler. “Nasıl olsa buraya o da gelecek. Biz senin adına ona sorarız.”

Melekler, hamalı sıkıştırmaya devam etmiş: “Söyle bakalım, aldığın paranın kaçını yedin, kaçını sakladın?”

“On kuruş aldı isem, yarısını sakladım. İki kuruş aldı isem, bir kuruşunu biriktirdim.”

“Yine olmadı” demiş melekler, “Hem ucuza taşımışsın, hem de gıdandan kesmişsin. Yani sen, kendi nefesine zulmetmişsin. Nefsine zulmetmek de günahdır, bilmez misin?”

Hamalcağız ne cevap vereceğini düşünüp ecel terleri dökerken, sabah olmuş. Açılan mezardan yukarıya bir bakmış ki, bütün millet orada. Kadı Efendi ve şehrin mehter takımı da kendisini bekliyor. Bir kıyamet ki sormayın.

“Kutlu olsun!” demişler. “Bu gece kimsenin yapamayacağı bir işi başardın ama artık zengin oldun.”

“Yoooo!” diye bağırmış hamal. “İstemem, sizin olsun!”

“Ben bir iple küfenin hesabını sabaha kadar veremedim. Ya o kadar servetim olsaydı ne yapardım?”

Çevre hakkında

Bir büro elemanının yılda 81 kilo yüksek vasıflı kâğıdı çöpe attığını, biliyor muydunuz?

Ülkemizde yılda yaklaşık bir milyon ton kâğıtla; gereksiz yazışma yapıldığını, biliyor muydunuz?

İnsanların birbirine gönderdiği kâğıtların %44'ünün okunmadığını ve bir insanın ömrünün 8 ayını gereksiz yazışma zarflarını açarak geçirdiğini, biliyor muydunuz?

1 kâğıdın 5 kez yeniden kullanılabilceğini, biliyor muydunuz?

70 kg atık kâğıdın 1 ağaç kurtardığını, biliyor muydunuz?

Atık kâğıdın ağaç yerine kullanılmasıyla,

%25-70 Enerji Tasarrufu

%60 Hava Kirliliğinde Azalma

%40 Su Kirliliğinde Azalma

%60 Su Tasarrufu

%40 Çöp Hacminde Azalma Sağlanabileceğini; Biliyor muydunuz?

Bir büyük kayın ağacının, 72 kişinin günlük oksijen ihtiyacını karşıladığını, biliyor muydunuz?

Bir cam şişenin doğada 4000 yıl, plastiğin 1000 yıl, bir teneke kutunun 10-100 yıl, cikletin 5 yıl, sigara filtresinin 2 yıl süreyle yok olmadığını, biliyor muydunuz?

İSRAF ETMEMEK KAZANMAKTIR!

UNUTMAYIN!!

BAŞKA DÜNYA YOK!!!

Rektörden ders

Columbia Üniversitesi Rektörü Nicholas Murray Butler, öğrencilerine yaptığı bir konuşmasında şöyle der:

-Dünya 3 grup insandan oluşur:

Bir şeyi ortaya çıkaran ve yapan küçük bir seçkin grup; bir şeyin yapılmasını seyreden daha büyükçe başka bir grup ve neyin olup bittiğini bilmeden yaşayan muazzam bir kalabalık.”

Hayatınızın hangi dönemini aynen yaşamak isterdiniz?

Benim hayatımda dönüm noktası olarak nitelendirebileceğim olay bundan yaklaşık beş sene önce yaşandı. Kardeşim ve onun arkadaşları ile birlikte bir yerde oturmuş sohbet ediyorduk.

Yaşamın içerisindeki çok sıradan anlardan bir tanesiydi. Hayat normal akıyordu ve ben o gün hayatımdaki en büyük sendelemeyi yaşamıştım. Kardeşimin arkadaşlarından biri, bir soru sordu: Hayatının hangi dönemine geri dönüp aynen yaşamak istersin?

İşte bu soru beni nakavt olmuş bir boksör gibi yere serivermişti. Sanki hakem kalkmam için sayıyor ama ben yerimden bile kıpırdamıyordum. Hayatımı düşündüm. Çocukluğum? Geç! Ergenlik dönemim? Ailemle çok büyük sorunlar yaşamıştım. İlh! Üniversite yılları mı? Oldukça zorlu bir bölümde okudum. Bir daha geçmek istemem o yoldan... Evliliğim? İlh! Bir yandan kumar sorunu bir yandan karımın hastalığı... Zorlu yıllardı!

Bugün! Elimde bir tek bugünün olduğunu fark ettim o anda. Artık ne yapacaksam bugünde yapacaktım. Hayatımı çok farklı yaşayacak, geri dönülesi anlar bırakacaktım ardımda.

Bazı arkadaşlarımız

Bazı arkadaşlarınız zaaflarınızı öğrenmeye çalışır, bulur ve kullanır;

Bazı arkadaşlarınız da zevklerinizi tespit eder, onlara hitap etmeye uğraşır.

Bazı arkadaşlarınız zayıflıklarınızı görür basınıza vurur;

Bazı arkadaşlarınız da zayıflıklarınızı bilir, örtmeye çalışır.

Bazı arkadaşlarınız hazlarınızı kullanarak, sizden menfaat bekler;

Bazı arkadaşlarınız da hazlarınızı öğrenerek sizi memnun etmeye kalkışır.

Bazı arkadaşlarınız ayağınız taşa değdiğinde sizi terk eder;

Bazı arkadaşlarınız da ayağınıza diken batsa yüreğinden kan damlar.

Bazı arkadaşlarınız cebinize yakındır;

Bazı arkadaşlarınız da yüreğinize.

Bazı arkadaşlarınız sizi ortak olduğunuz her amaçta ikinci görmek ister;

Bazı arkadaşlarınız ise omuzlarına çıkarır, ikinciniz olmaktan şeref duyar.

Bazı arkadaşlarınız sıkıntınız sorununuz olmadığında yanınızda-
dır;

Bazı arkadaşlarınız sıkıntılarınızı paylaşmaya koşar.

Bazı arkadaşlarınızla sofrayı paylaşırsınız;

Bazı arkadaşlarınızla kavgayı.

Birinciler arkadaştır, ikinciler ise dost...

Ve bilir misiniz, her zaman birincileri tercih eder, ikincileri aşağı-
larız.

Ve bilir misiniz, o yüzden hakiki dostluk yok denecek kadar az
olur.

Bulmak için aramak gerekir

Uzun, çok uzun zaman önce evrenin en bilge dört varlığı, hayatın gizini ne yapacaklarına karar vermek için toplanmışlar. Bunun yanlış ellere düşmesini, özellikle de insanların onu ele geçirmesini istemiyorlardı. "Ben biliyorum! dedi ilki. "Onu en yüksek dağın tepesine saklayacağız."

"Hayır!" dedi ikincisi, "Eninde sonunda oraya ulaşır ve bu bilgiyi suistimal ederler. En derin okyanusun dibine saklamak çok daha iyi."

"Hayır" dedi üçüncüsü, "bir gün en derin okyanusun dibine de gideceklerdir. Bu yüzden onu aya saklayalım. Orada asla bulamazlar."

"Eninde sonunda Ay'a da seyahat edecekler ve onu bulacaklar." dedi dördüncüsü. "Bakmayı asla akıl edemeyecekleri tek bir yer var!"

"Neresi?" diye sordu diğerleri.

"Kalbin derinlikleri!" dedi bilge.

"Bakmayı akıllarına getiremeyecekleri tek yer orası."

Zamanın değeri

10 yılın değerini anlamak için;
Yeni boşanmış bir çiftte sorun.
1 senenin değerini anlamak için;
Sınıfta kalan bir öğrenciye sorun.
9 ayın değerini anlamak için;
Yeni doğum yapmış bir anneye sorun.
1 ayın değerini anlamak için;
Dünyaya prematüre bebek getiren bir anneye sorun.
1 haftanın değerini anlamak için;
Haftalık derginin editörüne sorun.
1 saatin değerini anlamak için;
Buluşmak için birbirini bekleyen âşıklara sorun.
1 dakikanın değerini anlamak için;
Uçak, tren veya otobüsü kaçıran birine sorun.
1 saniyenin değerini anlamak için;
Bir kazayı kıl payı atlatan bir insana sorun.
1 milisaniyenin değerini anlamak için;
Olimpiyatlarda gümüş madalya kazanan kişiye sorun.
Dün mazi oldu. Yarın ise belirsiz. Bugün bize sunulmuş bir armağandır!

Hayatı keşfettiren muzlar

Bir gezgin, uzak ülkelerin birisinde yolculuk ederken bir ağacın altında oturmakta olan bir bilgeye rastladı. Bilge kucağında bir torba, anlamlı bir şekilde gülümsüyordu.

“Niye gülümsüyorsunuz?” diye sordu gezgin.

“Muzlar sayesinde hayatın anlamını keşfettim de ondan gülüyorum.” diye cevap verdi bilge. Bunu söylerken yanındaki torbasını açtı; çürümüş bir muz çıkarıp elinde tuttu ve şöyle dedi: “Bu, vaktini tamamlamış bir hayatı simgeliyor. Zamanında kullanılmamış ve onun için artık çok geç.”

Daha sonra, torbasından yemyeşil bir muz çıkarıp gezgine gösterdi ve şöyle dedi: “Bu da henüz vakti gelmemiş bir hayat ve doğru zamanı bekliyor.”

Son olarak da olgun bir muz çıkardı, soydu ve gezginle paylaştı: “Bu da içinde bulunduğumuz zamanı simgeliyor. İnsan onu yaşamasını, onun için şükretmesini iyi bilmeli.”

Hiç beklemeden

Öğretmen sınıfa girer girmez, öğrencilerine şöyle bir ödev verdi: “Sevdiğiniz birine gidin ve ona kendisini sevdiğinizi söyleyin. Sonra da derste bize duygularınızı anlatın.”

Bir sonraki dersin başında, öğrencilerden biri şöyle başladı sözlerine:

“Geçen hafta bize bu ödevi verdiğinizde size sinirlenmiştim. Bu sözleri söyleyeceğim hiç kimsenin olmadığını düşünüyordum. Eve giderken bir anda yüreğimin sesine kulak verdim. İşte o zaman kime ‘seni seviyorum’ diyeceğimi anladım.

Bundan beş yıl önce babamla aramızda büyük bir olay geçmişti ve o günden bu yana bu sorunu çözememiştik. Önemli aile toplantılarının dışında birbirimizi görmemeye çalışıyorduk ve hemen hemen hiç konuşmuyorduk.

Eve vardığımda babama kendisini çok sevdiğimi söylemeye hazırdım. Bu kararı almak bile üzerimden büyük bir yük kaldırmıştı... Annemle babamın kaldığı evin kapısını çaldığımda kapıyı babamın açması için dua ediyordum.

Tanrı yardım etti ve kapıyı babam açtı. Hiç zaman harcamadan eşikten adımımı attım ve ‘Baba, buraya seni sevdiğimi söylemeye geldim.’ dedim.

Babam sanki bir anda başka bir adam olmuştu. Yüzündeki ifade yumuşadı, kırışıklıklar yok oldu ve ağlamaya başladı. Kollarını açtı, beni kucakladı ve bana; 'Ben de seni seviyorum oğlum, ama bunu hiçbir zaman dile getiremedim.' dedi.

Fakat anlatmak istediğim esas nokta bu değil. Babamı ziyaretimden iki gün sonra babam, bir kalp krizi geçirdi ve halen hastanede. Şimdi yaşam savaşı veriyor. Şimdi sizlere şu mesajı vermek istiyorum: Yapmanız gerektiğine inandığınız hiçbir şeyi ertelemeyin. Ya babama olan sevgimi ifade etmek için hala bekliyor olsaydım?"

"Yapmanız gerekeni yapın, hiç beklemeden."

Sütçü

Bir tarihte, sütçülük yaparak zengin olmuş bir adam, gemiyle seyahat ediyormuş. Yanındaki kesede, biriktirdiği altınlar varmış. Güvertede, sakin bir köşe bulmuş ve altınlarını şöyle bir daha saymış ve onların varlığı ile gönlünce sevinmiş.

Tam da böylesine bir varlık sevinciyle mayışmışken, geminin kadrolu maymunu, tünediği direktten atlamış ve adamın altın kesesini kapıldığı gibi, tekrar direğin tepesine tırmanmış.

Adam çığılığı basmış. İnsanlar toplanmış. Gemi görevlileri maymuna olmadık şeyler yapmış ama nafile. Birileri direğe tırmanmak istemiş Fakat maymun altın kesesini denize doğru sallamaya başlamış. Aman keseyi denize atmasın diyerek ondan vazgeçmişler. Maymuna en çok sevdiği yiyecekleri göstermişler, şaklabanlıklar yapmışlar ama nafile...

Bütün yolcuların gözü maymundaki, merakla beklemeye başlamışlar. Ancak sütçünün heyecanı dayanılır gibi değilmiş.

İşte, tam bu esnada herkesin meraklı bakışlarına karşı, maymun kesenin ağzını açmış ve bir altın çıkarıp denize atmış.

İkinci altını çıkartıp güverteye atmış. Sütçü altını hemen kapıvermiş ama gözünü yukarıdan ayırmıyormuş. Maymun üçüncü altını denize, dördüncüyü de güverteye atmış. Böylece devam etmiş. Bir

denize, bir güverteye atmış. Böylece devam etmiş. Bir denize, bir güverteye.

Bu durumu görenler, "maymunu vuralım, altınları kurtaralım" demişler. Ancak sütçü bu teklife razı olmamış. Ve demiş ki: "madem ki, yarısını gemiye atacak, diğer yarısını kaybetmeye razıyım." İnsanlar sütçünün kanaatkar tavrına bir anlam verememişler ve tabii sebebini sormuşlar.

Sütçü altınlarının yarısına razı olmasını şöyle açıklamış:

Bildiğiniz gibi, ben bu altınları süt satarak kazandım. Ancak sattığım sütlerle, yarı yarıya su katıp satmıştım. Şimdi yapana değil, yaptırana bakıyorum da, yapılanı isabetli görüyorum. Sudan kazandığımı suya atıyor, süttten kazandığımı bana atıyor.

Evet, bizler çalışmalarımıza helalinden kazanmaya dikkat ediyor muyuz? Helal para insan yüzü güldürür. Yoksa haksız kazanılan para beklenmedik yere gider.

Olur da unutursam

Yağmurlu ve soğuk bir kış günü, yırtık pırtık paltolar giymiş iki çocuk kapımı çaldı.

"Eski gazeteniz var mı, bayan?" Çok işim vardı. Önce hayır demek istedim, ama ayaklarına gözüm ilişince sustum. İkisinin de ayaklarında eski sandaletler vardı ve ayakları su içindeydi.

"İçeri girin de size kakao yapayım." dedim. Hiç konuşmuyorlardı. Islak ayakkabıları halıda iz bırakmıştı. Kakaonun yanında reçel ekmek de hazırladım onlara, belki dışarıdaki soğuğu unutturabilir, azıcık da olsa ısıtabilirdim minikleri.

Onlar şöminenin önünde karınlarını doyururken ben de mutfağa döndüm ve yarıda bıraktığım işleri yapmaya koyuldum. Oturma odasındaki sessizlik dikkatimi çekti. Bir an kafamı uzattım içeriye küçük kız elindeki boş fincana bakıyordu. Erkek çocuğu bana döndü ve: "Bayan, siz zengin misiniz?" diye sordu. "Zengin mi? Yo hayır!" diye cevaplarırken çocuğu, gözlerim bir an ayağımdaki eski terliklere kaydı. Kız elindeki fincanı tabağına dikkatle yerleştirdi ve: "Sizin fincanlarınız ve fincan tabaklarınız takım" dedi. Sesindeki açlık, karın açlığına benzemiyordu. Sonra gazetelerini alıp çıktılar dışarıdaki soğuğa. Teşekkür bile etmemişlerdi, ama buna gerek yoktu.

Teşekkür etmekten daha öte bir şey yapmışlardı. Düz mavi fin-

canlarım ve fincan tabaklarım takımdı. Pişirdiğim patateslerin tadına baktım. Sıcacıktı patatesler. Başımızı sokacak evimiz vardı. Bir eşim vardı ve eşimin de bir işi, bunlar da fincanlarım ve fincan tabaklarım gibi uyum içindeydi. Sandalyeleri şöminenin önünden kaldırıp, yerlerine yerleştirdim. Çocukların sandaletlerinin çamur izleri halının üzerindeydi hala. Silmedim ayak izlerini. Silmeyeceğim de... Olur ya; unutupveririm ne denli zengin olduğumu. Siz sakın unutmayın ne kadar zengin olduğunuzu.

Mimar Sinan'ın dehası

Dünya tarihinin sayılı mimarlarından Koca Sinan "Ustalık eserim" dediği Edirne Selimiye camii'nin inşaatını bitirmiştir. Caminin açılışı bir cuma günü zamanın padişahı II.Selim (Sarı Selim) tarafından yapılacaktır. Caminin açılış gününde padişahı bekleyen mahşeri bir kalabalık vardır.

Mimar Koca Sinan, halkın önünde caminin kapısını açacak altın anahtarı Padişaha sunmak üzere beklemektedir ki kalabalığın içinden bir çocuk bağırır. "Şu minare eğri!" Bir tarafta dünyanın en büyük mimarı, mühendislik dehası Koca Sinan ve onun ustalık eseri, diğer tarafta caminin minaresi eğri diyen bir çocuk. Olacak iş değil.

Vezirler başta olmak üzere devlet çocuğa çıkışırken Mimar Sinan "Durun!" der ve çocuğu yanına çağırır. Hangi minarenin eğri olduğunu sorar ve çocuğun gösterdiği minareye bakar. Aslında minare eğri değildir ama Mimar Sinan düşünür.

Ben çocuğu o minarenin eğri olmadığına ikna etmeye çalışsam halkın içinde öyle bir söylenti çıkar ki Devlet-i Aliyye'nin de, Sultan Selim'in de, kendisinin de itibarına leke düşer. Hemen 30 işçi çağırın bir de halat getirsinler" der. Halatı minarenin etrafına dolar ve işçilere emir verir "Çekin!" İşçiler halatı bütün gücüyle asılır. Koca Sinan bağırmaktadır.

"Az daha, az kaldı, ha gayret." İşçiler halatı çekerken Sinan tekrar bağıırır. "Tamamdır, bırakın!"

Çocuğa dönüp sorar "Şimdi düzeldi mi?" çocuk cevap verir "Düzeldi." Koca Sinan derin bir nefes alır. Hem devletin, hem padişahın hem kendisinin itibarı kurtulmuştur hem de cami hakkında çıkarılabilecek söylentilerin önü alınmıştır.

Bu olayla Koca Sinan sadece mimari ve mühendislik konusunda değil insan psikolojisini yönetme konusunda da bir deha olduğunu göstermiş olur.

Kabağın sahibi vardır elbet!

Vaktiyle bir derviş, nefisle mücadele makamının sonuna gelir. Meşrebın usulünce bundan sonra her türlü süsten, gösterişten arınacak, varlıktan vazgeçecektir. Fakat iş yamalı bir hırka giymekten ibaret değildir. Her türlü görünür süslerden arınması gereklidir... Saç, sakal, bıyık, kaş, ne varsa hepsinden. Derviş, usule uygun hareket eder, soluğu berberde alır.

- Vur usturayı berber efendi, der.

Berber dervişin saçlarını kazımaya başlar. Derviş aynada kendini takip etmektedir. Başının sağ kısmı tamamen kazınmıştır. Berber tam diğer tarafa usturayı vuracakken, yağız mı yağız, bıçkın mı bıçkın bir kabadayı girer içeri. Doğruca dervişin yanına gider, başının kazınmış kısmına okkalı bir tokat atarak:

- Kalk bakalım kabak, kalk da tıraşımızı olalım, diye kükrer.

Dervişlik bu. Sövene dilsiz, vurana elsiz gerek. Kaideyi bozmaz derviş. Ses çıkarmaz, usulca kalkar yerinden. Berber mahcup, fakat korkmuştur. Ses çıkaramaz. Kabadayı koltuğa oturur, berber tıraşa başlar. Fakat küstah kabadayı tıraş esnasında da sürekli aşağılar derviş, alay eder: 'Kabak aşağı, kabak yukarı.'

Nihayet tıraş biter, kabadayı dükkândan çıkar. Henüz birkaç metre gitmiştir ki, gemden boşanmış bir at arabası yokuştan aşağı

hızla üzerine gelir. Kabadayı şaşkınlıkla yol ortasında kalakalır. Derken, iki atın ortasına denge için yerleştirilmiş uzun sivri demir karnına dalıverir. Kabadayı oracığa yığılır, kalır. Ölmüştür. Görenler çığlığı basar.

Berber ise şaşkın, bir manzaraya, bir dervişe bakar, gayri ihtiyarî sorar:

- Biraz ağır olmadı mı derviş efendi?

Derviş mahzun, düşünceli cevap verir:

- Vallahi gücenmedim ona. Hakkımı da helal etmiştim. Gel gör ki, kabağın bir sahibi var. O gücenmiş olmalı!

Hikâye böyle ama hayat da böyle... Ensemize, kafamıza vurup vurup dalga geçen sahte kabadayıların, kabağın da bir sahibi olduğunu, bu sahibin de en affetmeyeceği şeyin kibir ve kul hakkı yemek olduğunu unutmaya başlayanlar, koltuklarına, makamlarına, yapışanlar bu hikâyeyi sık sık okumalıdır.

En iyi buğday

Her yıl yapılan "En iyi buğday" yarışmasını yine aynı çiftçi kazanmıştı. Çiftçiye bu işin sırrı soruldu.

Çiftçi - Benim sırrımın cevabı, kendi buğday tohumlarımı komşularımla paylaşmakta yatıyor, dedi.

-Elinizdeki kaliteli tohumları rakiplerinizle mi paylaşıyorsunuz? Ama neden böyle bir şeye ihtiyaç duyuyorsunuz? diye sorulduğunda:

- Neden olmasın, dedi çiftçi.

- Bilmediğiniz bir şey var; rüzgâr olgunlaşmakta olan buğdaydan poleni alır ve tarladan tarlaya taşır. Bu nedenle, komşularımın kötü buğday yetiştirmesi demek, benim ürünümün kalitesinin de düşük olması demektir. Eğer en iyi buğdayı yetiştirmek istiyorsam, komşularımın da iyi buğdaylar yetiştirmesine yardımcı olmam gerekiyor!

Kıssadan hisse:

Sevgi ve paylaşmak en yakınınızdan başlar. Sonra yayılarak devam eder. Kin, cimrilik, nefret kimsenin hoşlanacağı davranışlar değildir!

Papucu dama atılmak deyimi nerden gelir?

Anadolu Selçuklu devletinin dağılma sürecinde Anadolu'nun değişik yerlerinde soylu boy veya aşiret beyleri kendi hükümdarlıklarını ilan edip beylikler dediğimiz küçük devletçikler kurmuşlardı. Konya ve çevresinde Karamanoğulları, İzmir ve Aydın çevresinde Aydınoğulları, Söğüt ve çevresinde Osmanoğulları, Samsun ve çevresinde Canikoğulları, Kütahya ve çevresinde Germiyoğulları, Maraş ve çevresinde Dulkadiroğulları ve benzeri gibi...

Ancak bugünkü Ankara, Çorum ve Kırşehir çevresinde durum farklıdır. Buralarda bir bey ve onun aşireti önderliğinde kurulan bir beylik yerine Ahilik (kardeşlik) denilen bir sistemle belki de tarihteki ilk Türk cumhuriyeti teşekkül etmişti. Tamamen toplumsal ve sosyal ihtiyaçlar çerçevesinde işleyen bir devlet sistemidir bu. Bir bey, aile veya aşiret hükmü yoktur. Tamamen dini, toplumsal, sosyal ve ticari ahlak kurallarının işletildiği her kararın kurullarca alındığı ve uygulandığı bir devlet teşekkülüdür Ahilik.

Ahilikte meslekte ustalaşma, yeni işyeri açma, hata yapan esnaf ve sanatkârı uyarma, düşük evsafıta mal üreten sanatkârı cezalandırma, her türlü hukuki işlem İslami kurallar ve Türk töresi çerçevesinde çözüme kavuşturulmaktaydı.

O zamanlarda da pabuç imalatı önemli bir meslekti. Zira insanların

en temel ihtiyaçlarından birisi ayaklarına giydikleri çarık, nalın gibi eşyaları.

Eğer bir sanatkâr düşük evsafa yani bugünkü manada düşük kalitede pabuç üretmişse ahi teşkilatı tarafından bir defa uyarılır, tekrarı halinde ise ürettiği pabuç bütün esnafın ve halkın önünde o sanatkârın dükkânının damına atılırdı. O andan itibaren o sanatkârın ustalık belgesi iptal edilir ve dükkânı kapatılır; bir daha da o mesleği yapması yasaklanır ve halkın önünde teşhir edilirdi. Yani o sanatkâr ticareten biterdi. Genellikle de bu duruma düşen esnaf veya sanatkâr da Ahi toprağını terk edip başka topraklara göç etmek zorunda kalırdı.

İşte pabucu dama atılmak deyiminin çıkış noktası budur.

Hızlı düşün, sakın ol, güçlü görün

Adamın biri Afrika'da safariye çıkarken yanına minik köpeğini de almış. Minik köpek bir gün ormanda dolaşp, kelebekleri kovalar, çiçekleri koklarken kaybolduğunu fark etmiş. Ne yapacağını düşünürken bir de bakmış ki karşıdan bir leopar geliyor ve belli ki günlük yiyeceğini arıyor. "Şimdi başım dertte!" diye düşünmüş minik köpek. Etrafına bakmış yerde kemik parçalarını görmüş.

Hemen arkasını leoparın geldiği yöne çevirerek kemikleri kemirmeye başlamış. Bu arada da arkadaki hareketi kestirmeye çalışıyormuş. Leopar tam saldıracakken minik köpek kendi kendine konuşmuş; "Ne kadar lezzetti bir leoparmış. Acaba etrafta bundan bir tane daha var mı?"

Bunu duyan leopar bir anda donmuş kalmış ve en yakındaki ağaca tırmanarak dalların arasına saklanmış. Tam zamanında kurtardım yoksa bu köpeğe yem olacaktım diye düşünmüş leopar. Bütün bunlar olup biterken bir başka ağacın üstündeki bir maymun olanları izliyormuş.

Bildiklerini kullanarak bundan sonra leopardan kurtulabileceğini düşünmüş. Leoparın yanına giderek neler olduğunu anlatmış. Leopar köpeğin yaptıklarına çok sinirlenmiş ve maymuna:

"Atla sırtıma, gidip sunu yakalayalım." demiş. Ancak minik köpek

neler olduğunu ve leoparın sırtında maymunla birlikte süratle kendisine yaklaştığını fark etmiş. "Şimdi ne yapacağım!" diye düşünürken kaçmaya teşebbüs etmemiş.

Bunun yerine arkasını leoparın geldiği yöne dönerek, kemikleri kemirmeye devam etmiş. Tam leopar saldıracakken yine kendi kendine; "Bu aptal maymun da nerde kaldı? Yarım saat önce bir leopar daha getirsin diye gönderdim, hala haber yok!"

İşte diplomasi böyle bir şeydir:

Hızlı düşün, Sakin ol, Güçlü görün!

Mesnevi'den bir hikaye

Bir gün, bir bilge, kendi türleriyle uçmayı reddeden iki ayrı cins kuşa rastlar yol kenarında. Hayli merak eder bu iki farklı yaratığın nasıl olup da kendi aileleriyle, ait oldukları yerlerde yaşamak istemediklerini, nasıl olup da bir "yabancıyı" kendi kardeşlerine yeğlediklerini.

Biri karga, biri leylek.

O kadar farklıdır ki kuşlar ihtimal veremez birbirlerini sevdiklerine, türdeşleriyle değil de birbirleriyle uçmayı yeğlediklerine. Öyle ya, karga dediğin kargalarla uçmalıdır, leylek dediğinse leyleklerle.

Yaklaşır ve merakla inceler kuşları. Ta ki her ikisinin de topal olduğunu keşfedinceye kadar. O zaman anlar ki, birlikte kaçar, birlikte uçar, beraber yaşamaları beklenenlerin yanında tutunamayanlar.

O zaman anlar ki, sahip oldukları değil, sahip olmadıklarıdır kimilerini birbirlerine yakın kılan. Topal kuşlar birbirlerinin "arıza"larını bilir ve sömürmek ya da örtmek yerine kabullenirler öylesine.

En sahici dostluklar ortak varlıklar üzerine değil, ortak yoksunluklar üzerine kurulanlardır. Aynı şekilde zengin, aynı şekilde mesut olanların ortak paydaları sabun köpüğü gibidir, uçar. Ortak acı, ortak hüznün, ortak pürüzdür esas yakınlaştıran, yaklaştıran.

Kurtuluş savaşı Ankara'sından bir ibret vesikası

Kurtuluş savaşı esnasında 9 Haziran 1921 tarihinde, Franklin Boullion Fransız hükümetinin gayri resmi elçisi olarak Ankara'ya gelmiş ve iki hafta süreyle Mustafa Kemal Paşa ve Fevzi Çakmak Paşa ile temaslarda bulunmuştur.

Ankara o tarihlerde perişan bir Anadolu kasabasıdır. Yabancı misafiri ağırlamak için alt katı dış işleri bakanlığı olarak kullanılan iki katlı bir evin üst katı hazırlanmıştır. Misafirleri ağırlayacak karyola ve çarşaf lar Ali Fuat Cebesoy Paşanın İstanbul'daki babasının evinden Mim Mim'ciler tarafından getirilmişti. (Müdafa-i Milliye - Ankara hükümetine bağlı çalışan istihbarat örgütü. İlk harfleri mim harfi olduğu için bu adla anılırdı.)

Ancak 6 kişilik bir yemek vermek isteseler misafirin önüne koyacak bir yemek takımı yoktur. Dışişleri Bakanı Yusuf Kemal Bey (Tengirşek) bu konuyu Mustafa Kemal Paşa'ya açar ve ricada bulunur. "Paşam Şu Mim Mim'cilere bir emir verseniz de İstanbul'dan altı kişilik bir yemek takımı getirseniz" der.

Paşa, Yusuf Kemal Bey'e: "Yusuf Kemal Bey, Bu Fransız Ankara istasyonuna geldi. Kendisini karşılayan tören kıtasının halini gördü. Askerlerin ayağında postalı bile yoktu. Başlarındaki kabalak, sırtlarındaki tüfeklerin hepsi başka başkaydı. Zaten o bizim dayanma

gücümüzü ölçmeye geldi buraya. Sen onlara tuğralarla süslü altın yaldızlı yemek takımları, gümüş çatal bıçaklarla ikramda bulunursan Bab-ı Ali kafası bunlarda da devam ediyor der, istilayı tamamlamaları için Paris'e göz kırpar.

Sen onları meclise götür. Oradaki tek yumruk halindeki haysiyet şahlanışını görsün. Okul karavanasından tek kap yemeği tahta tabak ve tahta kaşıkla yesin ve bu yokluk içindeki sağlam iman dayanağını anlamaya çalışsın.

Önce kendin inan, sonra misafirini inandır ki; Biz Yunan ilerleyişini önce durduracağız, sonra geri atacağız sonra da imha edeceğiz!

Kendine faydası olmayanın bana faydası olmaz

Çölde bir bedevi devesine çok ağır bir yük sarmış, deve yürümekte güçlük çekiyor, bedevi de devesinin yanında yürüyormuş. Bir vahada devesini sulamak için durduğunda orada gölgede oturan birisi bedeviye sormuş:

- Ne var devenin sırtında bu kadar ağır?

Bedevi devenin bir yanını göstererek:

- Burada pişmiş topraktan yapılmış kap kacaklar var.

Sonra diğer tarafını göstererek:

- Burada da kum var.

Adam tekrar sorar:

- Neden o tarafa kum koyuyorsun?

Bedevi:

- Ağırılığı dengelesin diye.

Adam:

- Yahu o taraftaki kumu dök, diğer taraftaki kap kacağın yarısını kumun yerine koy. Hem ağırılığı dengelersin, hem hayvanın rahat eder.

Bedevi hayretler içinde:

- Sen nerenin kralısın?

Adam:

- Hiçbir yerin.

Bedevi:

- Bu kadar akıllı olduğuna göre bir yerlerin kralı değilsen bile çok zengin birisi olmalısın.

Adam:

- Ben ne zenginim, ne kralım, ben filozofum.

Bedevi:

- Filozof nedir?

Adam:

- Ben düşünürüm. Belirli bir işim yoktur, bazı günler bulgur bulur yerim, bulamadığım günler aç gezerim.

Bir taraftan kumu boşaltmaya başlamış olan bedevi boşalttığı yere tekrar kum doldurmaya başlayınca filozof tekrar sorar:

- Ne yapıyorsun öyle. Benim söylediğim doğru değil mi? Neden boşalttığın yere tekrar kum dolduruyorsun?

Bedevi cevap verir:

- Söylediğin şey mantıklı duruyor ama kendisine faydası olmayan, hayrı olmayan aklın bana da hayrı olmaz!

Fiyat ve kalite

Bir insan kendi parasıyla kendine bir Şey alacaksa; hem kalitesine hem fiyatına bakar.

Bir insan kendi parasıyla başka birine bir Şey alacaksa; sadece fiyatına bakar.

Bir insan başkasının parasıyla kendine bir Şey alacaksa; sadece kalitesine bakar.

Bir insan başkasının parasıyla başka birine bir Şey alacaksa; ne fiyatına ne kalitesine bakar.

Şehir kapısı ile ağız arasındaki fark

Doğu'da bir zamanlar, bilgeliğiyle ülkesini bir güneş gibi aydınlattığı, zekâsı ve zenginliğine kimsenin ulaşamadığı bir kral yaşarmış. Bir gün vezir üzgün bir yüzle kendisine gelmiş ve "Yüce sultanım, siz ülkemizdeki en akıllı, en yüce, en güçlü insansınız. Yaşamımızın ve ölümümüzün efendisisiniz. Ülkede yolculuk ederken neler duydum, biliyor musunuz? Her yerde insanlar size şükrediyor. Fakat bazı insanlar sizin hakkınızda çok kötü konuşuyorlar. Alay ediyor ve akıllı kararlarınızı eleştiriyorlar. En güçlüden daha güçlü olan sizin gibi bir hükümdarın ülkesinde böyle bir başkaldırı nasıl olabilir?" demiş.

Sultan hoşgörölü bir gülümsemeye cevap vermiş "Krallığımdaki her insan gibi sizler için neler yaptığımı biliyorsun. Yedi ülke benim kontrolümde. Benim yönetimimdeki bu ülkeler gelişti ve zenginleşti. Bu yedi ülkedeki insanlar beni adaletimden dolayı seviyor. Tamamen haklısın. Birçok şeyi yapabilirim. Şehirlerimin dev kapılarını kapattırabilirim. Fakat yapamayacağım bir şey var. Tebaamın ağızını kapatamam. Asıl önemli olan bazı insanların benim hakkımda kötü şeyler söylemeleri değil, benim iyi şeyler yapmam."

Anne sevgisi

Genç adam caddenin kenarında uygun bir yere park etti. Yakınlarda bir çiçekçi dükkânı olduğunu biliyordu. Annesine çiçek gönderecekti. Yaklaşık 300 km uzakta bir şehirde yaşıyordu annesi. Çiçekçiye yaklaştığında kaldırımında ellerini başına götürmüş sessizce oturan bir kız çocuğu gördü. Yaklaşınca ağladığını fark etti. "Neden ağlıyorsun?" diye sordu. Kız çocuğu gözlerini umutsuzca kaldırıp cevapladı: "Anneme bir gül almak istiyordum ama param çıkışmadı."

Genç adam gülümsedi ve "Benimle gel!" dedi, "Sana bir gül alırız." Küçük kızın gülünü aldı önce, sonra annesine bir buket ısmarladı. Çıkmak üzereyken, elindeki güle bakıp, bakıp sevinen kız çocuğuna isterse eve bırakabileceğini söyledi. Çocuk kabul etti. "Lütfen!" dedi, "Beni anneme götürün!" Yolu tarif etmeye başladı. Şehrin sakin bir semtine yaklaşmaya başladı araba. Yüksekçe bir duvarı süsleyen geniş kapının açık kanatları arasından yoluna devam etti adam. Buraya yakınlarda pek uğramamıştı. Boy boy servileri ve rengârenk çiçekleri seyrederek küçük kızın annesini buldular.

Arabadan inip küçük kızın annesine doğru gidişini seyretti. Elindeki taze gül dalını usulca uzattı küçük kız. Henüz taze olduğu belli olan toprağa itirazsız uzandı gül. Mezar taşına kazılı ölüm tarihini okuduğunda genç annenin henüz bir kaç ay önce buraya geldiğini fark etti adam. Küçük kızın ağzından dökülen fısıltılı duaları

duymaya çalıştı. Taze gül fidaniyla sevindirdiği mahzun kız çocuğunun annesi için bir Fatiha da o hediye etti. Kız çocuğunu, annesiyle baş başa bırakarak arabasına bindi. Doğruca çiçekçiye gitti. Annesi için yazdırdığı çiçek siparişini iptal etti. On beş dakika kadar sonra, genç adam arabasının burnunu otoyola çevirdi. Annesine gidiyordu. Ön sağ koltuğun üzerinde kırmızı bir gül uzanıyordu. Annesine kendi elleriyle vereceği gül.

Kutadgu Bilig ve Yusuf Has Hacib

11. yüzyılın başlarında bugünkü Kırgızistan sınırları içinde yer alan Balasagun'da doğan Yusuf Has Hâcib, asil bir aileye mensuptur. Balasagun'da yazmaya başladığı Kutadgu Bilig (Mutluluk Bilgisi) adlı yapıtını 1069 yılında Kaşgar'da tamamlayarak Karahanlı hakanlarından Ebû Ali Hasan İbn-i Süleyman Arslan Hakan'a sunmuştur. Bir siyasetname veya bir nasihatname olarak nitelendirilebilecek Kutadgu Bilig, Yusuf Has Hâcib'in ve içinde yetiştiği çevrenin ilmî ve felsefî birikimi hakkında çok önemli bilgiler vermektedir.

Kutadgu Bilig, her iki dünyada da mutluluğa kavuşmak için gidilmesi gereken yolu göstermek amacıyla yazılmıştır. Yusuf Has Hâcib'e göre, öteki dünyayı kazanmak için bu dünyadan el etek çekerek yalnızca ibadetle vakit geçirmek doğru değildir; çünkü böyle bir insanın ne kendisine ne de toplumuna bir yararı vardır. Oysa başkalarına yararlı olmayanlar ölümlere benzer; bir insanın erdemi, ancak başka insanlar arasındayken belli olur.

Asıl din yolu, kötülerini iyileştirmek; cefaya karşı vefa göstermek ve yanlışları bağışlamaktan geçer. İnsanlara hizmet etmek suretiyle faydalı olmak, bir kimseyi hem bu dünyada hem de öteki dünyada mutlu kılacaktır.

Yusuf Has Hâcib bu yapıtında bilimin değerini de tartışır. Ona

göre âlimlerin ilmi, halkın yolunu aydınlatır. İlim, bir meşale gibidir; geceleri yanar ve insanlığa doğru yolu gösterir. Bu nedenle âlimlere hürmet göstermek ve ilimlerinden yararlanmaya çalışmak gerekir. Eğer dikkat edilirse, bir âlimin ilminin diğerinin ilminden farklı olduğu görülür. Mesela hekimler hastaları tedavi ederler; astronomlar ise yılların, ayların ve günlerin hesabını tutarlar. Bu ilimlerin hepsi de halk için faydalıdır. Âlimler, koyun sürüsünün önündeki koç gibidirler; başa geçip sürüyü doğru yola sürerler.

Kutadgu Bilig'den 50 mesaj

1. Akıl senin için iyi ve yeminli bir dosttur. Bilgi senin için çok merhametli bir kardeşdir.

2. Allah'a sığın, onun emrine itaatsizlik etme!

3. Akıl süsü dil, dil süsü sözdür. İnsanın süsü yüz, yüzün süsü gözdür. İnsan sözünü dili ile söyler; sözü iyi olursa, yüzü parlar.

4. Allah'tan ne gelirse ona razı ol!

5. Anlayış ve bilgi çok iyi şeydir; eğer bulursan, onları kullan ve uçup göğe çık.

6. Bir insan bütün dünyaya tamamen sahip olsa bile, sonunda dünya kalır; onun kısmetine ancak iki top bez düşer.

7. Bu dünya renkli bir gölge gibidir, onun peşine düşersen kaçır; sen kaçarsan o seni kovalar.

8. Bu dünyanın kusuru bin, meziyeti ise birdir. İnsan bunu nasıl geçirirse, o öyle geçer.

9. Bütün iyilikler bilginin faydasıdır. Bilgi ile göğe dahi yol bulunur.

10. Büyüklük taslayan kibirli ve küstah adam, tatsız ve sevimsiz olur; kibirli insanın itibari günden güne azalır.

11. Eğer kendine candan bağlı birisini arıyorsan, sözün kısası,

kendinden daha candan birini bulamazsın

12. Daima iyilik yap ki kendin de iyilik bul.

13. Doğan ölür, ondan eser olarak söz kalır. Sözüünü iyi söyle, ölümsüz olursun.

14. Elini uzatarak gökteki yıldızları tutsan ve başın göğe değse bile, sonunda sen yine yerdesin.

15. Ey asil insan! İnsanlığı elinden bırakma; insanlığa karşı daima insanlıkla muamele et.

16. İşi adalette yap, buna gayret et; hiçbir zaman zulüm etme; Allah'a kulluk et ve O'nun kapısına yüz sür.

17. Hangi iş olursa olsun, sen onu tatlı dille karşıla; her işte tatlı dil kullanırsan saadet sana bağlanır.

18. Hiçbir işte acele etme, sabırlı ol, kendini tut; sabırlı insanlar arzularına erişirler.

19. Diline ve gözüne sahip ol, boğazına dikkat et; az ye fakat helal ye.

20. Hangi işe girersen, önce sonunu düşün; sonu düşünölmeyen işler, insana zarar getirir.

21. Başkasının zararını isteme, kendin de zarar verme; hep iyilik yap, kendi heva ve heveslerine hâkim ol.

22. Bak, doğan ölür; ondan, eser olarak, söz kalır; sözüünü iyi söyle! Ölümsüz olursun.

23. İnsanın bunca zahmet çekmesi hep boğazı ve sırtı içindir; mal toplar, yiyemez; öldükten sonra da vebali altında, kalır.

24. Ey nimet sahibi olan kimse, şükret. Şükredenin Tanrı nimetini artırır.

25. İnsan nadir değil, insanlık nadirdir. İnsan az değil, doğruluk

azdır.

26. İnsanın bunca zahmet çekmesi hep boğazı ve sırtı içindir. Mal toplar, yiyemez; öldükten sonra da vebali altında kalır.

27. Çok mal aç gözlüyü doyurmaz. Ecel gelince pişman olur, fakat artık işini yoluna koyamaz.

28. Akıl bir meşaledir. Kör için göz, ölü vücut için can, dilsiz için sözdür.

29. Kötülük edersen, kötülüğün karşılığı pişmanlıktır. Elinden gelirse, kötülüğün inadına iyilik yap.

30. Çok dinle fakat az konuş. Sözü akıl ile söyle ve bilgi ile süsle.

31. Fenalık cahillikten doğar, hastalıklar kötülükler hep aynı noksanlıktan ileri gelir. Fakat tedavi ile hastalara şifa verilebilir; terbiye ile kötüler iyi edilebilir; okumak yoluyla da bilgisizlere bilgi verilmiş olur.

32. Gönlünü ve dilini doğru tut!

33. Gurur faydasızdır, o insanları kendinden soğutur. Alçak gönüllülük ise insanı yükseltir.

34. Halka faydalı ol, onlara zarar verme!

35. Her mahlûk kendi nasibini alır. Yürüyenler yiyeceklerini ve uçanlar da yemlerini bulurlar.

36. Her sözü söz diye ağızdan çıkarma. Lüzumlu olan sözü düşünerek ve ihtiyatla söyle.

37. Her bakımdan tam zengin olmak istersen, kanaatkâr ol. Böylece kendi nasibini elde etmiş olursun.

38. Huzur istersen zahmet ile birlikte gelir. Sevinç istersen kaygı ile birlikte bulunur.

39. İşe acele ile girme, sabır ve yavaş davranarak hareket et.

Acele yapılmış olan işler yarın pişmanlık getirir.

40. İnen yükselir, yükselen iner, parlayan söner ve yükselen durur.

41. İnsan, binlerce yaşasa, arzu ettiği şeylere kavuşsa bile, yine dileği bitmez.

42. İnsanı dil kıymetlendirir ve insan onunla saadet bulur. İnsanı dil kıymetten düşürür ve insanın dili yüzünden başı gider.

43. İnsanların seçkini insanlığa faydalı olan insandır. Halk nazarında muteber kimse, merhametli olan insandır.

44. İyi hareket et, kötülerin zararlarını ortadan kaldır!

45. Kara toprak altındaki altın, taştan farksızdır. Oradan çıkınca, beylerin başında tuğ tokası olur.

46. Kimin sana biraz emeği geçerse, sen ona karşılık daha fazlasını yapmalısın.

47. Menfaat sandalyeye benzer; başında taşırırsan seni küçültür, ayağının altına alırsan seni yükseltir.

48. Öfke ve gazapla işe yaklaşma; eğer yaklaşırsan, ömrü heder edersin.

49. Söz ağızda iken sahibinin esiridir, ağızdan çıktıktan sonra sahibi onun esiridir.

50. Yalnız kendi menfaatini gözeten dosta gönül bağlama. Fayda görmezse, sana düşman olur, ondan vazgeç!

Yaşanan herşeyin bir sebebi vardır!

Yaşanan her şeyin bir sebebi vardır!" diyor dünyaca ünlü edebiyatçı Gabriel Garcia Marquez ve yaşam için çok önemli saptamalarını paylaşıyor:

1. Seni sen olduğun için değil, seninle birlikte olduğumda ben olduğum için seviyorum.
2. Hiç kimse gözyaşlarını hak etmez, onlara layık olan kişi ise seni ağlatmaz.
3. Sen istediğinde sana âşık olmaması, sana âşık olmadığı anlamına gelmez.
4. Gerçek arkadaş, elini tutan, kalbine dokunandır.
5. Birisine yabancılaşmanın en kötü biçimi yanında oturuyor olup ona hiç bir zaman ulaşamayacağını bilmektir.
6. Hiç bir zaman gülümsemekten vazgeçme, üzgün olduğunda bile! Gülümsemene kimin, ne zaman âşık olacağını bilemezsin.
7. Tüm dünya için sadece bir kişi olabilirsin fakat bazıları için sen bir dünyasın.
8. Zamanı onu seninle birlikte geçirmeye hazır olmayan biriyle geçirme.
9. Belki de Allah uygun kişiyi tanımandan önce yanlış kişilerle

tanışmanı, onu tanıdığıında minnettar olman için istedi.

10. "Bitti" diye üzölme, "Yaşandı" diye sevin.

11. Her zaman seni üzecek birileri olacaktır, yapman gereken insanlara güvenmeye devam etmek, kime iki defa güveneceğine daha fazla dikkat etmektir.

12. Birini daha iyi tanımadan ve bu kişinin senin kim olduğunu bilmesinden önce kendini daha iyi bir kişiye dönüştür ve kim olduğunu bilerek kendine güven.

13. Kendini çok zorlama, en güzel şeyler onları en az beklediğinde olur.

"YAŞANAN HER ŞEYİN BİR SEBEBİ VARDIR!"

Hatay Cumhuriyeti ile ilgili ilginç bir olay

Milli mücadele sona ermiş, Lozan anlaşması yapılmış ancak Türkiye'nin istediği şekilde çözümlenemeyen bazı konular mevcuttur.

Kerkük - Musul Meselesi, Boğazlar Meselesi ve Hatay Meselesi.

Kerkük - Musul Meselesi, Şeyh Sait İsyanı'nın memleketi düşürdüğü zor durum nedeniyle İngiliz hükümetinden bir miktar toplu tazminat alınarak Irak Devleti'ne terk edilmek suretiyle aleyhimize sonuçlanmıştır.

Boğazlar meselesi 1936 yılında imzalanan Montrö sözleşmesiyle çözümlenmiş ve Türkiye'nin boğazlardaki hâkimiyeti uluslararası alanda tescil edilmiş, hukuki bir zafer kazanılmıştır.

Hatay meselesinde ise gelişmeler umut verici noktadadır. Yapılan plebisit (halk oylaması) neticesinde Hatay Türkleri bağımsız bir devlet olma yönünde karar vermiştir.

İlginç olan husus ise Hatay Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Tayfur SÖKMEN halen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşıdır. Atatürk'ün yakın arkadaşları Nuri CONKER, Kılıç ALİ, Salih BOZOK ve Şükrü SARAÇOĞLU bu konuyla ilgili olarak Atatürk'e "Paşam Tayfur SÖKMEN bey hem Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, hem de Hatay Cumhuriyetinin Cumhurbaşkanı. Bu bizim için diplomatik bir soruna yol açabilir. Bir

şeyler yapsanız" derler. Atatürk'ün cevabı çok ilginçtir: "Arkadaşlar, Tayfur SÖKMEN bey bağımsız bir devletin cumhurbaşkanıdır. Ona ne siz karışabilirsiniz ne de ben karışabilirim. Bu daha büyük bir diplomatik sorun olur."

Not: Hatay Cumhuriyetinin bayrağı Türkiye Cumhuriyeti bayrağının hemen hemen aynısıdır. Tek fark yıldızın ortası kırmızı renktedir. Bu bayrağı da bizzat Atatürk çizmiştir. Daha sonra Hatay Cumhuriyeti Meclisi Türkiye Cumhuriyeti'ne iltihak kararı aldığında gönderdeki bayrak indirilmiş, ortasına küçük bir beyaz bez parçası iğnelenerek tekrar göndere çekilmiştir. Bu bayrak halen Anıtkabir müzesinde sergilenmektedir.

Çöp kamyonu kanunu

Kadın taksiye binmiş ve hava alanına gitmek istediğini söylemişti. Sağ şeritte yol alırken siyah bir araba park ettiği yerden aniden yola, önlerine çıktı. Şoförü çarpmamak için sert şekilde frene bastı. Taksi kaydı, ama diğer arabaya çarpmaktan kıl payı farkla kurtuldu. Siyah arabanın sürücüsü camdan başını çıkarıp bağırma ve küfretmeye başladı.

Taksi şoförü ise gayet sakin ona gülümsedi ve içten bir şekilde el salladı. Kadın bütün bu olanları şokunu yaşarken, taksi şoförünün tavrına daha da şaşırmişti

Sordu:

- Neden böyle davrandınız? Adam neredeyse arabanızı mahvedip ikimizi de hastanelik edecekti.

Taksi şoförü gülümsemeye devam ederek:

- Çöp Kamyonu Kanunu, dedi.

Kadın:

- Çöp Kamyonu Kanunu mu? diye sordu, anlamamıştı.

Şoför açıkladı:

- Pek çok insan, çöp kamyonu gibidir. Her tarafta içleri çöp dolu olarak dolaşıyorlar; kızgınlığı, öfkeyi ve hayal kırıklığını biriktiriyor-

lar. Ancak doldukça çöpleri bırakacak bir yere ihtiyaç duyuyorlar. Bu bazen ben, bazen de siz olabilirsiniz. Kişisel almayın. Sadece gülümseyin, onlar için iyi şeyler temenni edin ve yolunuza devam edin. Onların çöpünü alıp işyerinize, evinize veya sokaktaki diğer insanlara dağıtmayın. Başarılı insanlar, çöp kamyonlarının günlerini mahvetmesine ve ellerine geçirmesine izin vermezler.

Hayat sabahları pişmanlıklarla uyanmak için çok kısa, dolayısıyla "Size iyi davranan insanları sevin, iyi davranmayanlar için iyi temennilerde bulunun!"

Korkma

Alaska Rebecca, Alaska'nın vahşi topraklarında jeolojik araştırma yapan bir şirkete girmek için en büyük şansının, iki motorlu bir uçağı uçurmak için özel uçuş lisansı almak olduğuna karar vermişti, Birkaç gün sonra Rebecca, olabilecek en kötü durumlarda soğukkanlılığı ve sorunlarla başa çıkma tarzıyla bölgede büyük saygı gören yaşlı ve bilgili bir eski pilottan ders almaya başladı.

Rebecca'nın olağanüstü başarı gösterdiği zorunlu yer derslerinin ardından, havadaki dördüncü dersi esnasında, uçuş öğretmeni onun kasıtlı bir tehdit olarak düşündüğü bir şey yaptı; ellerini kumandadan çekti ve uçuş kontrolünü Rebecca'ya bıraktı, işte oradaydı! Tıpkı hayal ettiği gibi, ikinci pilot koltuğunda oturup kumandayı sıkıca tutarken, Rebecca, bulutların üzerindeymiş gibi hissediyordu, ta ki onu bu rüyadan uyandıracak gerçeğin farkına varıncaya dek! Rebecca, gözlerinin önündeki şeyden kurtulmak için başını sallamaya çalıştı, ön camdan baktığında, uzaktaki bir şeyin, kendisinin ne yapacağına karar verme hızından daha büyük bir hızla, ona doğru yaklaştığını görebiliyordu.

Uçağın yörüngesinde nereden çıktığı belli olmayan, tepesi karlı bir dağ belirirdi, Rebecca, dağın azametini odaklanmış, buzlu ve dik kayalar önünde belirirken, kendisini kumanda başında donakalmış bulmuştu.

Rebecca, doğrudan o dik kayalara doğru uçuyordu! Kalbine derin bir soğukluk geldi. Bütün bunlar olurken, yaşlı ve deneyimli uçuş öğretmeni Rebecca'yı yakından izliyor, tepkilerini inceliyordu, elbette

Rebecca, bunun farkında değildi; ancak uçuş öğretmenini kumandayı Rebecca'ya deneme amaçlı vermişti ve uçuş öğretmenini, bekleyebileceği son ana kadar bekledi; Rebecca korkunun neden olduğu bilinçsizlikten kurtulduğunda, uçuş öğretmenini kumandayı yeniden almak üzereydi. Rebecca, bakışlarını dağdan uçuş öğretmenine çevirdi.

Ardından Rebecca kendisini bile ürküten titreşim ve korkak bir sesle, o ana özgün gergin sessizliği bozdu Rebecca: "Efendim!" dedi, "Lütfen kumandayı alın. Korkarım çarpmak üzereyiz!" Uçuş öğretmenin verdiği yanıt onu şaşırttı Uçuş öğretmeni sessizce: "Hayır!" dedi, "Kumandayı almam doğru olmaz, ne de olsa bu senin uçuşun."

Rebecca için sağlıklı nefes almak giderek güçleşiyordu; sanki önlemindeki büyük beyaz dağın üzerinde duruyor ve oksijen yetersizliği yaşıyordu. Rebecca sesini kontrol etmeye çalışarak, uçuş öğretmenine doğru döndü ve bir soru daha sormayı başardı: "O zaman ne yapmalıyım? Lütfen bana ne yapmam gerektiğini söyleyin!"

Rebecca, uçuş öğretmenin yüzüne baktığında hiçbir endişe ifadesi göremedi ve çok şaşırdı. Uçuş öğretmenin soğukkanlı tavrı, Rebecca'nın sakinleşmesine yardımcı olmuştu. Rebecca derin bir nefes aldı ve yaşamının bağlı olduğu kumanda kolunu adeta boğan ellerini gevşetti. Hemen ardından uçuş öğretmeni, Rebecca'ya iki kelimelik bir komut verdi. Artık Rebecca her şeyin yoluna gireceğini biliyordu. Uçuş öğretmeni yalnızca şunları söylemişti:

"Yüksekliğini değiştir."

Rebecca'nın zihni, bu konuda "Elbette!" diye yanıt verdi ve göz açıp kapayıncaya kadar Rebecca'nın elleri kumandayı kuvvetli bir biçimde geriye çekti, uçak yükseldi ve birkaç saniye içerisinde buzlu tepeleri geride bıraktı. Yaptıkları sonucunda kurtulan Rebecca, koltuğunda dururken aynı anda iki şeyin şaşkınlığını yaşıyordu: Kumandanın ellerinde olduğunu nasıl unutmuştu ve en az bunun kadar önemlisi, neden bunu kendi başına anımsayamamıştı? Rebecca, beş bin metre yükseklikte uçarken günün dersini asla unutmamak için sessiz bir iç çekti: "Rebecca kendi yüksekliğini seçebilirdi."

Sürgün ülkeden başkentler başkentine

Senin kalbinden sürgün oldum ilkin,
Bütün sürgünlüklerim bir bakıma bu sürgünün bir süreği.
Bütün törenlerin şölenlerin ayinlerin dışında,
Sana geldim ayaklarına kapanmaya geldim.
Af dilemeye geldim affa layık olmasam da
Uzatma dünya sürgünümü benim!
Güneşi bahardan koparıp,
Aşkın bu en onulmazından koparıp,
Bir tuz bulutu gibi
Savuran yüreğime.
Ah uzatma dünya sürgünümü benim!
Nice yorulduğum ayakkabılarımdan değil;
Ayaklarımdan belli.
Lambalar eğri,
Aynalar akrep meleği...
Zaman çarpılmış atın son hayali...
Ev miras değil mirasın hayaleti.
Ey gönlümün doğurduğu,
Büyüttüğü emzirdiği,
Kuş tüyünden,
Ve kuş sütünden,
Geceler ve gündüzlerde,
İnsanlığa anıt gibi yükselttiği;

Sevgili!
En sevgili,
Ey sevgili!
Uzatma dünya sürgünümü benim.

Bütün şiirlerde söylediğim sensin
Suna dedimse sen Leyla dedimse sensin!
Seni saklamak için görüntülerinden faydalandım Salome'nin Belkis'in.
Boşunaydı saklamaya çalışmam öylesine aşıkârsın sen bellisin.
Kuşlar uçar senin gönlünü taklit için,
Ellerinden devşirir bahar çiçeklerini,
Deniz gözlerinden alır sonsuzluğun haberini,
Ey gönüllerin en yumuşağı en derini...

Sevgili!
En sevgili,
Ey sevgili!
Uzatma dünya sürgünümü benim.

Yıllar geçti sapan ölümsüz iz bıraktı toprakta,
Yıldızlara uzanıp hep seni sordum gece yarılarında,
Çatı katlarında bodrum katlarında,
Gölgelendi gecemi aydınlatan eşsiz lamba...
Hep Kanlıca'da, Emirgân'da,
Kandilli'nin kurşunî şafaklarında,
Seninle söyleşip durdum bir ömrün baharında yazında,
Şimdi onun birdenbire gelen sonbaharında,
Sana geldim ayaklarına kapanmaya geldim,
Af dilemeye geldim affa layık olmasam da
Ey çağdaş Kudüs (Meryem)!
Ey sırrını gönlünde taşıyan Mısır (Züleyha)!
Ey ipeklere yumuşaklık bağışlayan merhametin kalbi!

Sevgili,
En sevgili!
Ey sevgili!
Uzatma dünya sürgünümü benim.

Dağların yıkılışını gördüm bir Venüs bardağında,
Köle gibi satıldım pazarlar pazarında,
Güneşin sarardığını gördüm Konstantin duvarında,
Senin hayallerinle yandım düşlerin civarında,
Gölgendi yansıyor duran bengisu pınarında,
Ölüm düşüncesinin beni sardığı şu anda,
Verilmemiş hesapların korkusuyla,
Sana geldim ayaklarına kapanmaya geldim.
Af dilemeye geldim affa layık olmasam da

Sevgili,
En sevgili!
Ey sevgili!
Uzatma dünya sürgünümü benim.

Ülkedeki kuşlardan ne haber vardır?
Mezarlardan bile yükselen bir bahar vardır.
Aşk cellâdından ne çıkar mademki yâr vardır?
Yoktan da vardan da öte bir Var vardır.
Hep suç bende değil beni yakıp yıkan bir nazar vardır.
O şarkıya özenip söylenecek mısralar vardır.
Sakin kader deme kaderin üstünde bir kader vardır.
Ne yapsalar boş göklerden gelen bir karar vardır.
Gün batsa ne olur geceyi onaran bir mimar vardır.
Yanmışsam külümden yapılan bir hisar vardır.
Yenilgi yenilgi büyüyen bir zafer vardır.
Sırların sırrına ermek için sende anahtar vardır.
Göğsünde sürgününü geri çağırın bir damar vardır.

Senden umut kesmem kalbinde merhamet adlı bir çınar vardır.

Sevgili,
En sevgili!
Ey sevgili!

Sezai Karakoç

Müzayede

Çok insanın hayal edemeyeceği kadar zengindi. Ülkenin en güzel şehirlerinin en güzide semtlerindeki dairelerinin sayısını bile bilmiyordu.

Ayrıca, iyi bir antika meraklısıydı. Elinde tuttuğu zengin koleksiyonun değeri de tahminleri zorluyordu. Çiftlikleri ve arabaları da vardı tabii. İşlettiği mağazalarda binlerce insan çalışıyordu.

Herkes, 'Keşke onun yerinde ben olsam!' diye düşünüyordu. Gelin görün ki o, bulunduğu yerden hiç memnun değildi. Her şeye sahip olduğu doğruydu. Ancak, içinde bir yerde derin bir boşluk, doyurulmaz bir açlıkla kıvranıyordu.

Kendisine "Baba!" diye sarılacak bir çocuğu yoktu.

Yıllardır eşiyile birlikte bu yalnızlığı, bu eksikliği içten içe hissetmişlerdi. Ama umutla dua etmeye, sabırla beklemeye devam ediyorlardı.

Eşi, aynı zamanda bir ressamdı. Kadın hayal ettiği bebekleri, çocukları büyük bir ustalıkla yağlı boya tablolarla çiziyordu. Ancak resimleri hep kendine saklıyor, sergilemiyordu. Resmini yaptığı bebekleri, çocukları kendi çocukları gibi seviyordu. Haliyle, çocuklarını parayla bir başkasına satmak aklının ucundan geçmezdi.

Sonunda ihtiyarlık günleri gelip çattı. Artık çocuk sahibi olma

hayalleri bitmişti. Fakat beklenmedik bir şey geldi başlarına. Ağır bir trafik kazası geçirdiler. Adam hafif yaralı olarak kurtuldu.

Ancak karısı ciddi bir beyin hasarı ile yoğun bakımda yattı aylarca. Adam karısının sağlığı için servetinin önemli bir kısmını harcadı. Derken, doktorlar karısının kısmen iyileştiğini söylediler. Kadın eve döndü. Ama artık eskisi gibi değildi.

Adeta bir çocuk gibi yaşıyordu. Karısının gündelik işlerini yapabilmesi için bir bakıcı hanım çalışıyordu yanlarında. Kocasını savaşta kaybetmiş genç hanımı adam ve eşi evlatları gibi sevdiler. Eve biraz olsun çocuk cıvıltısı getiren iki küçük çocuğunu da torunları bildiler. Bu arada evin hanımı eskiden olduğu gibi resimler yapmaya çalıştı. Bekleneceği gibi tabloları eskisi kadar başarılı değildi. Yine de Kadının eski günlerdeki gibi mutlu olmasına yardımcı oluyordu.

Yıllar hızla aktı. Kadın bir gün beyin sorunları nedeniyle öldü. Adam, bakıcı hanım ve iki yetimini değerli hediyelerle evlerine gönderdi. Çok geçmeden adam da kalp krizi geçirerek hayata veda etti.

Böylece hayalleri süsleyen o koca servet sahipsiz kaldı. İlk olarak paha biçilmez antikalar büyük bir müzayedede satışa sunuldu. İlk parça adamın eşinin beyin özürlüken yaptığı bir tabloydu. Bir özür-lünün umutlarını döktüğü, ruhunu ortaya koyduğu bu mütevazı tabloya kimse dönüp bakmadı bile. Herkes az sonra önlerine gelecek paha biçilmez antikaları bekliyordu. Satıcının 'Artıran var mı?' diye bağırışına salondan tek cevap gelmiyordu.

Müzayedede salonundaki sessizliği, müzayedeye ilk defa gelen bakıcı kadının sesi bozdu. Annesi gibi sevdiği bir kadının çocukları

gibi sevdiği tablosuna müzayede salonunda pek alışık olunmayan bir teklifle müşteri oldu: 'Beş dolar!' diye bağırdı acemice, daha fazlası yoktu cebinde. Umutla bir başkasının kendi teklifini artırmasını bekledi.

Sessizlik yine bozulmadı. Müzayede yöneticisinin 'Satıyorum. Satıyorum..Saaaaat...tım.' demesiyle tablo sadece 5 dolara kadının oldu.

Müzayede yöneticisi satılan tabloyu bir kenara koymak yerine çerçevenin Arka yüzünü herkesin görebileceği biçimde yukarı kaldırdı. Tablonun arkasında katlanmış küçük bir kağıt parçası vardı. Yine Herkesin gözleri önünde kâğıdı aldı ve açtı. Özenli bir el yazısıyla yazılmış notlara göz gezdirdikten sonra kalabalığa döndü:

'Bayanlar ve baylar; müzayede bitmiştir!

Sonra kâğıt üzerindeki notu seslice okudu:

"Kim eşimin bu mütevazı emeğine değer vererek bu tabloyu satın almışsa, eşime verdiğim değerden çok daha azını hak eden servetim de onundur."

Ailemizde birbirimiz için yaptığımız her işin ardında böyle bir not olmalı mı dersiniz? "Karımın benim için yaptığı her şey benim değer verdiklerimden çok daha değerlidir" gibi.

"Kocamın benim için yaptıkları onun sahip olduklarından çok daha paha biçilmezdir" gibi.

Ve çocuklarınızın bizim için sevgiyle yaptıkları, kendi ruhlarını taşıyıp da ortaya koydukları güzel şeylerin ardında yazılı bu notu

okuyabiliyor muyuz? Dünya belki de bir açık artırma salonudur. Gördüğümüz her şeye birileri bir paha biçer. Sırf başkalarının biçtiği değerler üzerine yeni değerler eklemek için ömrümüzü bizim için en değerli olanları unutarak, hatta bazen kıırarak tüketiyor olabiliriz... Sevimli bir çocuğun babası ve annesi olmanın değeri borsalarda ölçülemiyor. Fedakâr ve sadık bir eşin bizim için yaptıklarını hiçbir insan kaynakları uzmanı hesaplayamıyor. Oysa hepsi antika... Kimsenin görmediği, kimsenin fark etmediği kadar özel ve güzel değerler...

"Müzayede" bitmeden birbirimize ziyadesiyle değer verelim. Olur mu? Sevgiyle kalın.

Kırgınlıklar daha güzele ulaşmak için bir fırsat

15. yüzyılda Japon komutan Ashikaga'nın Çin'den aldığı ve çok sevdiği porselen çaydanlık kırılır. Tamir edilmesi için de Çin'e aldığı yere geri gönderir. Çin'de çaydanlığın kırılan parçaları metallerle tutturularak tamir edilir. Komutan çaydanlığın bu kaba görünümünden hiç memnun kalmaz ve Japon zanaatkarları çağırarak çaydanlığın onarımı için daha güzel bir yol bulmalarını ister. Japon zanaatkarların çaydanlığı görünümü hoş hale getirecek şekilde onarma çabaları, ortaya günümüze kadar gelen Kintsugi sanatının doğuşunu sağlar. Çaydanlığın kırılan parçaları altın tozu ile estetik bir şekilde birleştirilerek çok daha değerli bir parça haline getirilir. Komutan, porselen çaydanlığını bu haliyle görünce çok beğenir ve onu eşyaları arasında en nadide parça olarak göstermeye başlar.

Japoncada 'Kin' altın, 'Tsugi' ise birleştirmek, yamamak demektir. Kintsugi sanatının amacı kırık objenin yapıldığında eskisi gibi hatasız, pürüzsüz görünmesi değildir. Amaç kırıkların, kusurların emekle değerli bir katkıyla birleştirilerek objenin yeniden işe yaraması, güzelleşmesi ve değerli hale gelmesidir. Bu işlem yapılırken kırıklar, çatlaklar gizlenmeye çalışılmaz, aksine objeye baktığınızda "Ben buradan kırıldım" diye size kırılan yerini adeta işaret eder.

Kırılan objelerin Kintsugi yöntemi ile birleştirilmesi aslında daha masraflıdır. Çoğu zaman kırılan objeden çok daha fazla para har-

cayarak onarabilirsiniz. Mesela Japonya'da 25 dolara aldığınız bir kupayı kırıldıktan sonra tamir etmek için 100 dolarlık bir Kintsugi seti satılmaktadır. Burada amaç kırıldı diye işe yaramaz gözüyle bakıp o eşyayı atmak yerine, onu yeniden kazanmak ve bu esnada kendisini daha da kıymetli hale getirme çabasıdır. Bu sanatın altında müthiş bir yaşam felsefesi ve hayat dersi yatmaktadır.

Kintsugi sanatı, Japonların 'Wabi Sabi' yaşam felsefesine dayanmaktadır. Bu felsefe insanlara baktığın her şeyde güzelliği mükemmellikte değil, kusurlu ve eksik şeylerde ara diyor. Yani gerçek hayat gibi. Hayatımızda da hiçbir şey, hiçbir insan mükemmel, kusursuz, hiç kırılmamış değildir. Herkesin kusurları, kırıkları, çatlakları vardır. Eğer mükemmel, kusursuzu ararsak çok yorulur ve hayal kırıklığı yaşarız, hayatın güzelliklerini iskarız.

Kintsugi sanatını yaşamına adapte edebilen insanlar gerçekten başarıyı ve mutluluğu yakalıyor. Hayat yolunda ilerlerken kırılan parçalarını bir şekilde tamir edebilenler daha da değerli olarak ilerlemeye devam ediyor. Bazen kırıklarında aynı parçayı emek verip altın tozu ile yeniden yapıştırabiliyor, bazen bu parçayı hayatından çıkarıp yerine o boşluğu doldurabilecek başka bir parçayla özenle birleştiriyor. Kırıklarını emekle, bilinçli bir şekilde, bir sanatçı hassasiyetiyle tamir etmeyi başarabilen insanlar, eskisine benzeyen ama hiçbir zaman aynısı olmayacak birine dönüşüyor. "Daha mı güzel oluyor?" bunun cevabı kişilerin beklentisine göre değişebilir ama kesinlikle daha kıymetli ve daha gösterişli. Çünkü bu kişiler kırıklarını gizlemez onlara değer verir, emek vererek tamir eder ve kendini en iyi gösterebilecek şekilde kendini bu kırık parçayla ya da başka bir parçayla tamamlar.

Ernest Hemingway, "Dünya herkesi kırıyor ve sonra bazıları o kırık yerlerden daha güçlü çıkıyor." demiş. Kendimize değer verip yaşadığımız kırgınlıkları sevgimizle, emeğimizle, güzel

düşüncelerimizle Kintsugi tekniği ile tamir edersek çok daha güçlü ve cesur olarak hayatımıza devam edeceğimiz kesin.

Bu tekniği hem iş hem de özel hayatımız için anlamlandırıp, kırılan parçalarınızı tamir etmeye ne dersiniz. Üstelik cesaretle, "Ben tam da buradan kırıldım" diyerek belirginleştirin ve daha da güzel ve değerli olarak yolunuza devam edin.

Martin Luther King'in rüyası

Bugün size diyorum ki, dostlarım, şu ânın getirdiği güçlülere ve engellemelere rağmen bir rüyam var benim. Amerikan rüyasına derinden kök salmış bir rüyadır bu.

Bir rüyam var. Gün gelecek, bu ulus ayağa kalkıp kendi inancını gerçek anlamıyla yaşayacak. "Şunu kendinden menkul bir gerçek kabul ederiz ki, bütün insanlar eşit yaratılmıştır."

Bir rüyam var. Gün gelecek, eski kölelerin evlâtlarıyla eski köle sahiplerinin evlâtları, Georgia'nın kızıl tepelerinde kardeşlik sofrasına birlikte oturacaklar.

Bir rüyam var. Gün gelecek, Mississippi eyaleti bile, adaletsizliğin ve baskıların sığağıyla bunalıp çölleşmiş olan o eyalet bile, bir özgürlük ve adalet vahasına dönüşecek.

Bir rüyam var. Gün gelecek, dört küçük çocuğum, derilerinin rengine göre değil, karakterlerine göre değerlendirildikleri bir ülkede yaşayacaklar.

Bugün bir rüyam var benim.

Bir rüyam var. Gün gelecek, Alabama eyaleti, valisinin ağzından hep müdahale etme ve izin vermeme yönünde sözler dökülen o eyalet, küçük siyah oğlanlarla küçük siyah kızların, küçük beyaz oğlanlar ve küçük beyaz kızlarla el ele tutuşup kardeşçe birlikte yürüdüğü bir yere dönüşecek.

Bugün bir rüyam var benim.

Bir rüyam var. Gün gelecek, bütün vadiler yükselip bütün tepeler ve dağlar alçalacak, engebeli yerler düzlük yapıp, girintilerle çıkıntılar düzleşecek ve Allah'ın şanı yeryüzüne inecek, bütün canlar hep birlikte görecek onu.

Bizim umudumuzdur bu. Güneye dönüşümde içimde taşıyacağım inançtır. İşte bu inanç sayesinde umutsuzluk dağını yontup bir umut anıtı yaratacağız. Ulusumuzu saran âhenksiz bağırıları, bu inanç sayesinde güzel bir kardeşlik senfonisine dönüştüreceğiz. Bu inanç sayesinde bir gün özgür olacağımızı bilerek hep beraber çalışacak, hep beraber dua edecek, hep beraber mücadele edecek, hep beraber hapse düşecek, özgürlük için hep beraber ayağa kalkacağız.

İşte o gün Yüce Allah'ın bütün kulları, yepyeni bir anlamla söyleyecekler bu ilâhîyi:

Benim ülkem, senin ülken
Özgürlüğün güzel yurdu,
İşte söylüyorum sana:
Atalarımın öldüğü toprak burası,
Şehitlerin gururu olan toprak,
Her bir dağın yamacından,
Özgürlük yankılanacak.

Ve eğer büyük bir ulus olacaksa Amerika, bunun gerçekleşmesi şarttır. Öyleyse New Hampshire'in dev tepelerinden yankılansın özgürlük. New York'un ulu dağlarından özgürlük yankılansın...

Her bir dağın yamacından yankılansın özgürlük.

Özgürlüğün yankılanmasını sağladığımızda, her kasabadan ve köyden, her eyaletten ve kentten özgürlüğün yankısını duyduğumuzda, o gün yakın demektir ve o gün Allah'ın bütün kulları, siyahlar ve beyazlar, Yahudiler, Hıristiyanlar, Müslümanlar ve Budistler el

ele tutuşup siyahların eski bir ilâhîsini söyleyecekler:

"Sonunda özgürüz! Sonunda özgürüz!

şükürler olsun Ya Rabbim!

Sonunda hepimiz özgürüz!"

Kime söylemeliyim ağa?

“Atatürk, dinlenmek için gittiği İstanbul’daki Florya Köşkü’nden, yanında yalnızca şoförü ile Küçükçekmece’ye doğru giderken tarlasında sabanla çift süren bir çiftçi görür. Çiftçinin sabanında koşulu olan öküzün yanında, koşulu bir de merkep vardır. Şoförüne;

- Arabayı durdur, der.

Arabadan iner. Tarlaya doğru yürür. Çiftçi kendisine doğru geleni görmüştür. Sabanında koşulu olan öküzü ve merkebi durdurur. Atatürk, yanına gelince,

- Kolay gelsin ağa, der.

- Sağolasın bey! Hoşgeldin.

- Hoşbulduk ağa. Yoldan geçerken dikkatimi çekti. Öküzün yanına merkep koşmuşsun. Hiç öküzün yanına merkep koşulur mu? Bunlar denk değil.

Köylünün canı sıkındır. Biraz da alınmıştır. Bezgin bir ses tonuyla,

- Merkeple öküzün yan yana koşulmayacağını bilmiyom mu sanıyon bey. Sen bunu bana mı söylüyon?

- Kime söylemeliyim ağa?

- Sen bunu git vergi memuruna söyle.

- Vergi memuruna mı?

- He ya! Bu sene ürünüm kıt oldu. Vergi borcumu ödeyemedim. Dört gün önce vergi memurları öküzün eşini "vergi borcunu karşılar" diyerek alıp götürdüler. Sattılar. Benim öküzün eşi sizin gibi beylerin sofrasına et, sucuk oldu bey.

Atatürk, çok sinirlenmiştir. Alışkanlığı gereği kızdığı zaman kaşlarını çatmaktadır. Onun bu halini gören köylü,

- Bana niye kaş çatıyon bey. Yalan söylediğimi mi sanıyon? Sana ne söylediysem hepsi doğru. Ben Küçükçekmece köyündenim. Muhtara sor istersen.

Atatürk,

- Neden kaymakam bey'e gidip durumu anlatmadın ağa?

- Gittim bey.

Köylü duraksamıştır. Bunu anlayan Atatürk, devam eder.

- Kaymakam ne dedi?

- Git borcunu öde, dedi.

- Sen de vali bey'in yanına gitseydin.

Köylü Atatürk'ü bir müddet süzer. Atatürk, konuşmadan dinlemektedir. Köylü konuşmaya devam eder.

- Sen hiç vali'nin yanına gitmemişsin bey. Halından belli oluyor.

- Halimden belli mi oluyor?

- He ya! Hem gitseydin bilirdin.

- Neyi bilirdim?

- Kapıdaki jandarmaların adamı içeri koymadığını, bey.

Atatürk,

- Başvekil İsmet Paşa'ya telgraf çekip, durumunu niye izah etme-

din? Diye sorar.

Köylü gülümseyerek,

- İnsanı güldürme bey. Başvekilin kulağı sağır, duymaz diyola, der.

Atatürk, kızmıştır.

- Peki! Gazi Paşa'ya niye telgraf çekmedin? diye sorar.

- O'nunda bir gözü kör, görmez diyola. Hem, sen zenginsin. Tomofilin bile var. Bunları heç duymadın mı?

Atatürk, cüzdanından elli lira çıkarır.

- Bunu kabul et ağa. Öküzün yanına bir eş alırsın, der.

Elleri titreyen köylünün, elini sıkar. Yanından ayrılır. Hızlı adımlarla arabasına doğru yürür. Florya Köşkü'ne döner. Başbakan İsmet Paşa'ya şu telgrafı çeker.

"Derhal heyeti vekileyi (bakanlar kurulu'nu) topla, İstanbul'a gel."

Başbakan başkanlığında bakanlar kurulu Florya Köşkü'ne gelirler. Atatürk, şoförünü kölüyü alıp gelmesi için yollamıştır. Arabanın içinde sıra sıra dizilmiş jandarmaların arasından Florya Köşkü'ne gelen köylü "Eyvah ben ne yaptım" diye için için dövünmektedir. Kendisini kapıda karşılayan şık giyimli bir beyefendi nazik bir sesle, "Beni takip edin efendim" deyince içi biraz ferahlasa da çok korkmuştur. Adamı takip ederek büyük bir toplantı salonuna girerler. Salon kalabalıktır. Ortada büyük bir masa, etrafında sandalyelere oturmuş şık giyimli insanlar ile ayakta duran iki kişi daha vardır. Gözleri karamış, ayakları bedenini taşımakta zorlanmaktadır. Heyecandan kalbi fırlayacak gibidir. Tanıdık bir ses duyar.

- Hoşgeldin ağa. Gel yerin burada.

diyen Atatürk, sağ tarafında, yanında ayırdığı boş sandalyeyi eliyle işaret etmektedir. Köylü, zorlanarak yürür ve yığılırcasına san-

dalyeye oturur. Durumunu anlayan Atatürk,

- Sakin ol ağa. Korkacak hiç bir şey yok.

- Sağol bey! Sağol.

Köylünün soluklanmasını ve rahatlamasını bekleyen Atatürk, bir müddet sonra,

- Seni buraya niye çağırdım biliyor musun ağa?

- Hayır bey, bilmiyorum.

- Dün bana anlattıklarını, bu gün burada anlatmanı istiyorum. Ama; bir tek kelimesini dahi atlamadan, eksiksiz olarak anlatmanı istiyorum. Haydi başla, seni dinliyoruz.

Köylü başından geçenleri bir bir anlatır. Daha önce söylediklerinin eksik olanlarını Atatürk, tamamlar. Köylünün konuşması bitince Atatürk, masada oturanları tek tek tanıtır. Kendisinin de Gazi olduğunu söyler. Sonra ayağa kalkar. Elini masaya sertçe vurarak, öfkeli bir sesle;

- Beyler, ben çiftçinin koşumluk hayvanını sattıran kanun istemiyorum. Ben çiftçinin tohumluk buğdayını sattıran kanun istemiyorum. Ben çiftçinin tarım aletini, sağimlık hayvanını sattıran kanun istemiyorum. Ankara'ya dönecek ve bu işi hemen hallededeksiniz.

Bu olaydan sonra aşağıdaki kanun bir gecede hazırlanıp yasalaştırılmıştır.

İcra iflas kanunu madde 82/4: Borçlu çiftçi ise kendisinin ve ailesinin geçimi için zorunlu olan arazi ve çift hayvanları ve nakil vasıtaları ve diğer teferruatı ve tarım aletleri haczedilemez...”

Baba

Yaşlı bir baba, kuzu etinden imal edilmiş yaprak döneri çok severmiş.

Bir gün canı yaprak döneri çekmiş. Babasının isteğini fark eden oğlu, babasını güzel bir lokantaya götürmüştü. Baba, yemeği önce kendisi yemek istemiş. Ancak yaşlılığın verdiği zayıflık sonucu elleri titrediği için lokmayı ağzına götürmek istediği her seferinde üzerine dökmüş, yağı sakalına damlamış.

Lokantadaki insanların bakışları da pürdikkat onların üzerindeymiş. Aşağılayıcı bakışlar, alaycı tavırlar, surat ekşitmelerle arada bir yaşlı babaya bakıyorlarmış. Bir süre sonra oğlu sabır ve itina ile lokmaları babasının ağzına koymaya başlamış.

Nihayet yemek bitmiş ve oğlu babasını alıp lavaboya götürmüştü, elini yüzünü iyice yıkamış, üstünü başını silip temizlemiş, saçını sakalını düzelterip taramış, gözlüklerini silip gözüne takmış, ardından da koluna girip dışarı çıkarmış.

Lokantada bulunanların hakaretimiz bakışları hâlâ onların üzerindeymiş. Hiçbir bakışı umursamayan gencin ise yüzünde hep tebessüm varmış, babası çok sevdiği yemekten yiyip lezzet aldığı için mutluymuş.

Yemek parasını ödeyip çıkarken, arkalardan yaşlı bir amca

seslenmiş:

– Hey evlat! Burada bir şey bıraktın!

Genç:

– Hayır, masada bir şey bıraktığımı sanmıyorum!

Yaşlı amca:

– Yanılıyorsun evlat. Sen burada çok değerli bir şey bırakıp gidiyorsun!

Genç şaşkınlık içinde:

– Ne bırakmışım ki amca?

– Sen burada, her evlat için bir ders ve her baba için bir umut bırakıp da gidiyorsun!

Salona tam bir sessizlik hâkim olmuş. Herkes yaptığından, düşündüğünden utanç duymuş. Nasıl unutmuşlardı, her sıkıntıda babalarına sığındıklarını:

– Baba! Şunu istiyorum.

– Baba! Bana şunu al.

– Baba! Şu okulda, şu üniversitede okumak istiyorum, şu kadar harçlık gerekiyor.

– Baba! Okul masrafları için şu kadar para lazım.

– Baba! Falan şehre gezmeye gitmek istiyorum, para ver.

– Baba! Doğum günümde bana ne aldın?

– Baba! Baba!

Ama bir defa olsun dememişlerdi:

– Yanımdasın ya baba, benim için her şeye değer ve yeter! Senin yanında olmak benim için bir dünyadır.

Hep sahip olmak istediklerimizden söylenip durduk, yokluklarımızdan sitem edip şikâyetçi olduk. Ama belki de hiç sormadık ona:

– Baba! Senin benden bir isteğin var mı?

Çoğumuza sormuşlardır kesin çocukluğumuzda, “Annemi mi çok seviyorsun, babanı mı?” diye. İlk başta “Her ikisini.” desek de az ısrar sonucu utanarak, sıkılarak kısık sesle, “Annemi.” diyorduk; buna rağmen baba içindeki acıyı bize hissettirmeden tebessüm ediyordu. Kim bilir, belki de herkesin yanında utanmıştı, ama bir gün olsun bizi sevmekten vazgeçmemişti.

İki k s kardeş

Zamanın birinde, birbirine bitiŐik iki çiftlikte yaşayan iki kardeş vardı. Günlerden bir gün, bu iki kardeş arasında, bir anlaŐmazlık baş gösterdi. KardeŐler arasında, o zamana dek ilk defa görülen bu anlaŐmazlık, giderek büyüdü ve iki kardeş arasında, ayrılıŐa neden oldu. KardeŐler, birbirlerine sadece k smekle kalmadılar. Yıllarca ortaklaŐa kullandıkları tarım makinelerine deŐin sahip oldukları tüm araç gereçlerini ve hatta, mal varlıklarını da ayırdılar. Keza, küçük bir yanlış anlama sonucunda başlayan anlaŐmazlıŐı izleyen ayrılık, gün-beg n büyüyen bir uçuruma dönüştü.

En sonunda, iki kardeş arasında, önce Şiddetli bir kavga; daha sonra, ürkütücü bir sessizlik yaŐanmaya başladı. Bir sabah, büyük kardeŐin kapısına bir usta geldi. Elinde, bir marangoz çantası vardı. Ev sahibinden geçici bir iş istedi: "Yapılacak ufak tefek bir iŐiniz varsa, size yardımcı olmak isterim.

Ev sahibinin aklına o an bir "iş" geldi: "Evet, sana göre bir işim var."

Küçük kardeşinin iftliŐini işaret ederek; "Şu derenin karşısındaki çiftlik, komŐumundur. Daha doŐrusu, benim küçük kardeŐimindir. Geçen haftaya dek benim iftliŐim ile onun iftliŐi arasında bir otlak vardı. Gel gör ki; kardeşim, buldozeri ile oraya ırmak bendi yaptı. Şimdi ise, aramızda, otlak yerine iftliklerimizi birbirinden ayıran bir

dere var.” dedi.

Usta, ev sahibinin dediklerini dikkatle dinledikten sonra, “Benden ne yapmamı istiyorsunuz?” diye sordu.

Ev sahibi, önce kuşkusunu; daha sonra, kararını açıkladı: “Kardeşim, bunu bana acı vermek için yapmış olabilir. Ama ben, şimdi onun bu yaptığından daha büyük bir şey yapacağım.”

Bunları söyledikten sonra, ustaya duvarın dibinde duran kütükleri gösterdi: “Senden bu kütükleri kullanarak, iki çiftlik arasında, üç metre yükseklikte, bir çit yapmanı istiyorum. Kaç gün çalışırsan çalış, nasıl yaparsan yap ama bana öyle bir çit yap ki; gözlerim, kardeşimin çiftliğini bir daha asla görmesin.

Usta, başını salladı; “Şimdi bana çivilerin, kazma-küreğin yerini gösterin ki hemen işime başlayayım.”

Bunun üzerine ev sahibi, ustaya kazma-küreğin ve çivilerin olduğu yeri gösterdi. Akabinde, alışveriş yapmak üzere, şehre gitti. Usta ise tüm gün boyunca ölçerek, keserek ve çivileyerek, sıkı bir biçimde çalıştı.

Akşam güneş batarken, işini bitirmişti. Ev sahibi de alışverişini tamamlamış evine dönüyordu. Çiftliğe gelir gelmez, ustanın yaptıklarına baktı. Şaşkınlıktan gözleri yuvalarından fırlayacakmış gibi açıldı. Karşısında, yapılmasını istediği çit yoktu. Bunun yerine, derenin bir yakasından öteki yakasına uzanan görkemli bir köprü vardı.

Öyle bir köprü ki; biri kendi çiftliğinin toprağına öteki ise, küçük kardeşinin çiftliğinin toprağına oturtulmuş iki ayak üzerinde, yanlarındaki korkuluklara varıncaya dek tüm ayrıntılarıyla yapılmış ve tam anlamıyla, “usta işi” denilecek kusursuzlukta bir köprü.

Ev sahibi, halen geçmeyen şaşkınlığıyla, köprüyü seyrederken, karşı çiftlikten birinin gelmekte olduğunu gördü. Dikkatlice baktığında, gelen kişinin komşusu yani küçük kardeşi olduğunu anladı.

Kardeşi kollarını iki yana açmış, köprünün karşı ucundan kendisi-

ne doğru yürüyordu; "Benim sana karşı yaptığım bunca haksızlığa ve söylediğim bunca kötü söze rağmen, sen, bu köprüyü yaptırarak, ne denli iyi ve ne denli büyük bir insan olduğunu gösterdin. Şimdi bir büyüklük daha yap ve sen de kollarını açarak, bana doğru gel"

Hemen sonra, köprünün iki ucundan ortaya doğru yürüyen iki kardeş, köprünün ortasında bir araya geldiler ve özlemle kucaklaştılar. Her niyeyse, büyük kardeş, arkasına baktı. Arkasına baktığında, çantasını toplayıp, oradan ayrılmakta olan ustayı gördü. "Gitme, dur! Bekle!" diye seslendi ustaya; "Sana yaptıracağım birkaç iş daha var."

Usta, gülümsedi: "Ben, buradaki işimi tamamladım gitmem gerek, yapmam gereken daha çok köprü var."

Köprüleri kurabilecek gücünüz hiç eksik olmasın. Köprüleri kurduktan sonra da yıkılmaması için sık sık bakımını yapın. Sevdiklerinize, değer verdiklerinize zaman ayırın, o köprü yoluyla sık sık gönüllerini ziyaret edin.

Ekmeği paylaşmak ekmekten daha lezzetlidir

Günün son dersinin sonuna gelinmişti. Öğrenciler çıkmak için sabırsızlanıyordu. Defter ve kitaplarını çantalarına koydular. Zil çalar çalmaz, dışarı çıkmak için hazırđılar. Yalnız, Ali hazırlanmamıştı. Gecikmek için de elinden geleni yapıyordu. Nihayet zil çaldı. Öğrenciler bir anda kapıya yöneldi. Ali, yerinden kalkmadı. Ağır ağır eşyasını topladı. Bir yandan göz ucuyla öğretmenine bakıyor, bir yandan da arkadaşlarının gitmesini bekliyordu.

Öğretmeni, onun bu halini fark etti:

- Hayrola Ali, eve gitmeyecek misin?

Ali, son arkadaşının da çıktığını görünce cevap verdi:

- Sizinle konuşmak istiyordum öğretmenim.

Peki, dedi öğretmeni. Ne söyleyeceksin bakalım?

- Ahmet arkadaşımız var ya...

- Evet, ne olmuş Ahmet'e?

- Durumları pekiyi değil galiba. Annesi, beslenme çantasına pekiyi şeyler koymuyor.

- Eee?

- Ona yardım etmek istiyorum. Ama benim yardım ettiğimi bilirse üzülr. Günde bir simit parası biriktirip her hafta size versem, siz de

ona verseniz?

Cebinden bir avuç bozuk para çıkarıp öğretmenin masasının üzerine koydu.

Nurhan Öğretmen, paraya dokunmadı. Sandalyesine oturup düşündü. Ali hakkındaki bilgilerini yokladı. Bildiği kadarıyla ailesinin durumu pekiyi değildi. Bu çalışkan ve sevimli öğrencisi, ne kadar da iyi niyetli ve düşünceliydi. Zengin bir ailenin çocuğu değildi. Buna rağmen yardım etmek istiyordu. Üstelik yardım ettiğinin bilinmesini istemiyordu.

Nurhan Öğretmen:

- Dur bakalım Ali, bildiğim kadarıyla sizin de maddî durumunuz pekiyi değil. Yanlış mı biliyorum?

- Doğru biliyorsunuz öğretmenim. Babam gündelikçi. Çoğu zaman iş bulamıyor ama ben de çalışıyor, para kazanıyorum.

- Nerede çalışıyorsun?

- Simit satıyorum.

Nurhan Öğretmen yine durup düşündü. İyiliğın bu kadarına ne demeliydi şimdi? Bunun gerçekleşmesi zordu. Onu, bundan vazgeçirmek için bir çare bulmalıydı. Bunu yaparken, sevimli öğrencisini de kırmamalıydı. Onunla biraz daha konuşursa, belki bir yolunu bulurdu.

Nurhan Öğretmen, Ali'ye döndü:

- Büyüyünce ne olmak istiyorsun?

- Çok zengin bir işadamı

- Niçin?

- İnsanlara daha çok yardım etmek için...

- Güzel, dedi Nurhan Öğretmen. Bak şimdi Ali, Ahmet'in ailesinin

durumu pekiyi değil, bu doğru. Ama sizinki de bundan pek farklı değil. İstersen acele etme. Çok zengin olduğun zaman insanlara yardım edersin. Olmaz mı?

- Olmaz, dedi Ali. Şimdi yapmalıyım.

- Neden olmaz?

- Üç sebepten dolayı olmaz. Birincisi: Bu para zaten benim değil. İyilik ettiğim için Allah, beni insanlara sevimli gösteriyor. İnsanlar da bundan etkileniyor, daha çok simit alıyorlar. Bu sayede gün boyu çalışanlardan bile fazla simit satıyorum. Hele mahallede Hasan amca var, her gün iki simit alıp güvercinlere veriyor.

İkincisi: 'Ağaç yaş iken eğilir.' deniliyor. Şimdiden iyilik yapmayı öğrenmezsem büyüdüğümde hiç yapamam. Şimdiden iyilik yapmayıp bunu zenginlik günlerime ertelersem, zengin olduğum günlerde de daha zengin olduğum günlere erteler kendimi kandırmaş olurum.

Üçüncüsü ise daha önemli: Büyüdüğüm zaman çok zengin bir işadamı olmak istiyorum. Zamanında yatırım yapmayanlar büyük işadamı olamazlar.

Nurhan Öğretmen, karşısında büyük biri varmış gibi dinliyordu:

- Bu sonuncusunu pekiyi anlayamadım, dedi.

- Açıklayayım öğretmenim, dedi Ali. Şimdi, çok zengin olmadığım için ancak günde bir simit parası kadar yardım edebiliyorum. Bundan fazlasını veremem. Allah, cenneti gücü kadar iyilik edene veriyor.

Şimdi gücüm bu olduğuna göre, cennetin fiyatı birkaç simit parası kadardır. Eğer zengin olmadan ölürsem birkaç simit parasıyla cennete girebilirim. Bundan daha karlı bir yatırım olur mu?

Nurhan Öğretmen'in gözleri dolmuştu. Başını 'Evet' anlamında sallarken Ali'yi evine yolladı.

Sınıfa geri dönerken okulun boşaldığını fark etti. Eşyalarını to-

plamak için masasına döndüğünde Ali'nin bıraktığı paraların masa üstünde kaldığını fark etti. Sandalyesine gayri ihtiyari oturdu ve paraları eline aldı.

Hiçbir para ona bu kadar kıymetli gelmemiştir. Sanki elinde dünyanın en kıymetli incilerini, yakutlarını, elmaslarını tutuyordu. Hatta bu paralar onlardan bile kıymetliydi. Bu paralar, bu bozuk simit paraları, cenneti satın alabilecek paralardı. Sanki hiç bırakmak istemeyen bir duygu ile sınımsız kavradı bu bozuk simit paralarını.

Oturduğu yerden kalkamadı Nurhan Öğretmen. İçinin dolduğunu, tarif edilemeyen duygulara boğulduğunu hissetti. Birden boşalan sağanak yağmurlar gibi ağlamaya başladı. Ağladı ağladı ağladı.

Kendine geldiğinde akşam olmuştu. Yavaş adımlarla sınıftan çıkıp okuldan ayrılırken bekçi Sadık, 'Bozuk simit paraları ile cenneti satın almak, bozuk simit paraları ile cenneti satın almak' diye Nurhan öğretmenin sayıkladığını duydu. Bekçinin hayretler içinde, 'Ne dediniz hocam?' demesini bile duymayan Nurhan Öğretmen, bekçinin şaşkın bakışları altında akşamın alaca karanlığına karıştırmıştı.

Hikayeyi beğenmişseniz ve Ali'den utanmışsanız, maddi durumunuz iyi değilse bile, iki tane ekmeğe alıp bölgenizdeki bir fakirin kapısına bırakın.

Bir okul önünde biraz bekleyip yırtık ayakkabısı olan bir çocuğa ayakkabı alın. Maddi ihtiyacı olan bir akrabanıza yardım edin. Yeter ki boş durmayın!

Ekmeği paylaşmak ekmekten daha lezzetlidir.

Farklı bak

Yazar, evindeki çalışma odasına girdi, günlüğüne bir yıl içinde başından geçenleri yazdı.

- Geçen yıl cerrahi bir ameliyat geçirdim,
- Aylarca yatağa bağlı kaldım,
- Altmış yaşına girdim,
- Otuz yıl çalıştığım vazifemi terk ettim,
- Geçirdiği araba kazası nedeniyle, oğlum fakültede sene kaybına uğradı.

Sonunda şunu yazdı: Ne kötü bir yıldır!

-İçeri giren karısı, kocasının günlüğe yazdığını gördü. Dışarı çıkıp, bir müddet sonra girdi, elindeki kağıdı kocasının yazdığı günlüğün yanına bıraktı.

-Adam kağıda yazılanları okudu.

Şöyle yazıyordu:

- Geçen yıl, uzun süre rahatsızlık veren hastalıktan kurtuldun,
- Altmış yaşına sıhhat ve afiyetle girdin,
- Yazmayı tasarladığın kitaplar için zaman bulmak maksadıyla, emekli oldun

-Oğlumuz trafik kazasında ölümden döndü.

Yazı şöyle bitiyordu: Allah bize çok ikramda bulundu, ne güzel bir yıldır.

Aslında adamın zikrettiği olaylarla, karısının zikrettikleri aynıydır. Sadece bakış açısı farkı vardır.

Nereye gittiğinizi keşfedin

Albert Einstein trendedir. Bütün ceplerini ve çantalarını araştırmasına karşın biletini bulamaz. Bu arada kontrolör yaklaşır ve şöyle bir şeyler söyler: "Dr. Einstein, sizi herkes tanır. Princeton'un size başka bir tren bileti alacak parası olduğunu da biliyoruz."

Einstein'in yanıtı da şöyle olur: "Benim endişem para değil. Bileti bulmak zorundayım, çünkü nereye gittiğimi unuttum."

Tıpkı Einstein gibi, sizler de para için değil, nereye gittiğiniz için endişelenmelisiniz. Nereye gittiğinizi keşfederseniz, para da zaten gelir."

Guy Kawasaki - Girişimcinin El Kitabı

Rencide etmeden

Adamın biri anlatıyor. Ben lokantada oturmuşken telefonla konuşan bir adam birden sevinç çığlıkları atmaya başladı.

Konuşmasını bitirdikten sonra garsona:

-Burada olanlara hepsine benden pilav üstü kebab ver! 18 yıl aradan baba olacağım!

Birkaç gün sonra aynı adamı sinemaya giderken elinde 3-4 yaşında bir çocukla bilet kuyruğunda gördüm. Çocuk ona baba diyordu. Adamın yanına gidip o günkü işinin hikmetini sordum.

Adam utana sıkıla olayı anlattı.

-O gün yan masada yaşlı bir çift vardı.

Yaşlı kadın menüye baktıktan sonra eşine: 'keşke bugün pilav üstü kebab yiyebilsek' dedi. Kocası da hanımının yanında utanarak ancak çorba alacak paralarının olduğunu söyledi. Bunu duyunca üstüme kaynar su dökülür gibi oldu. Bende o yapmacık telefon konuşmasıyla onlara pilav üstü kebab almak istedim.

Ben adama:

-Peki niye herkese yemek verdin?

Adam ciddileşerek:

-Ben bütün malımın gitmesine razıyım ama bir insanın izzeti nef-

sinin rencide olmasına razı değilim. Eğer o yaşı adama açıktan yardım etseydim hanımına karşı çok mahcup olacaktı. Ondan dolayı öyle yaptım!

Lambanın gösterdiği

Kör bir adam her gece dışarı çıkarken gaz lambasını yanına almış.

Bir gün onu gören biri dalga geçmek maksadıyla demiş ki;

Sen zaten körsün!

Ne gerek var bu lambaya?

Kör adam cevap vermiş;

Doğru benim için gerek yok

Ama senin gibi körlerin bana çarpmaması için taşıyorum bu lambayı.

Derviş elbisesini çıkartın

Bir gün yaralı bir kuş Hz. Süleyman'a gelerek kanadını bir dervişin kırdığını söyler. Hz. Süleyman dervişini hemen huzuruna çağırır.

Ve ona sorar;

"Bu kuş senden şikâyetçi, neden kanadını kırdın?"

Derviş kendini şöyle savunur:

"Sultanım, ben bu kuşu avlamak istedim. Önce kaçmadı, yanına kadar gittim, yine kaçmadı. Ben de bana teslim olacağını düşünerek üzerine atladım. Tam yakalayacağım sırada kaçmaya çalıştı, o esnada kanadı kırıldı."

Bunun üzerine Hz. Süleyman kuşa döner ve şöyle der:

"Bak, bu adam da haklı. Sen niye kaçmadın? O sana sinsice yaklaşmamış. Sen hakkını savunabilirdin. Şimdi kolum kanadım kırıldı diye şikâyet ediyorsun."

Kuş'un kendini savunması Hz. Süleyman'ı da şaşırtır:

"Efendim ben onu derviş kıyafetinde gördüğüm için kaçmadım. Avcı olsaydı hemen kaçardım. Derviş olmuş birinden bana zarar gelmez, bunlar Allah'tan korkarlar diye düşündüm ve kaçmadım."

Hız. Süleyman bu savunmayı doğru bulur ve kisasın yerine getirilmesini ister.

“Kuş haklı, hemen dervişin kolunu kırın” diye emreder.

Ancak bu emre Kuş itiraz eder:

“Efendim, sakın böyle bir şey yaptırmayın.” diyerek öne atılır.

“Neden” diye sorar Hız. Süleyman.

Kuş nedenini şöyle açıklar

“Efendim, dervişin kolunu kırarsanız, kolu iyileşince yine aynı şeyi yapar. Siz en iyisi bunun üzerindeki derviş elbisesini çıkartın. Çıkartın ki, benim gibi kuşlar bundan sonra aldanmasın.”

Korkarım ki toprak beni kabul etmez

Sırrı Sekati hazretleri bir gün sohbeti anında talebelerine, “30 yıl önce dediğim bir elhamdülillah yüzünden, 30 yıldır tevbe istiğfar ediyorum” deyince, talebeler şaşırды, Efendim bu nasıl olur? diye sordular.

Şöyle anlattı: Dükkanların bulunduğu çarşıda yangın çıkmış, bütün dükkanlar; terlikçiler, örücüler, elbiseciler nerdeyse tamamen yanmış. Bunu bana gelip haber verdiklerinde, senin dükkana bir şey olmamış dediler. Ben de gayri ihtiyari elhamdülillah dedim.

Sonra kendi kendime, din kardeşlerinin malı mülkü yansın, seninki kurtuldu diye sen hamd et, bu nasıl Müslümanlık diyerek çok üzüldüm, ağlayıp çok tevbe ettim. Dükkanları yanan din kardeşlerime benzemek için dükkanımdaki bütün malları fakir fukaraya dağıttım.

30 yıldır da tevbe ediyorum, hâlâ vicdan azabından kurtulamadım. Ben ölünce beni ıssız bir yere gömün, korkarım ki toprak beni kabul etmez, dostlarım arasında utanırım.

Mutluluk kimin elinde?

500 kişi bir seminerdeydi. Birden konuşmacı durdu ve bir grup çalışması yapmaya karar verdi. Herkese bir balon vererek başladı. Herkes gazlı kalemle balonuna adını yazmalıydı. Sonra bütün balonlar toplandı ve bir odaya kapatıldı.

Katılımcılar odaya alındı ve 5 dakika içinde üzerine isimlerini yazdıkları balonu bulmaları söylendi. Herkes deli gibi kendi adını aramaya başladı, insanlar çarpıştılar, birbirlerini ittirdiler, tamamen bir kaos ortamı oluştu.

5 dakikanın sonunda kimse kendi balonunu bulamamıştı.

Konuşmacı bu sefer herkesin bir balon almasını ve üzerinde adı yazan kişiye o balonu vermesini söyledi. Bir kaç dakika içinde herkes kendi balonuna kavuşmuştu.

Konuşmacı dedi ki: "Yaşamımızda bunu görüyoruz. Herkes deli gibi mutluluğu arıyor ve nerede olduğunu bilmiyor. Bizim mutluluğumuz başkalarının mutluluğunda gizlidir. Onlara mutluluk verin; sizinki size gelir. Ve insanların yaşam amacı da budur... Mutluluğun peşinden gitmek."

Kuyruk acısı

Zamanın birinde, bir oduncu ormanda odun keserken çalı arasında bir yılanı rastlamış. Elindeki baltayı kaldırıp yılanın başını vurmaya üzüldükçe bir an göz göze gelmiş. Yaradana olan aşkı (yılan bile olsa) yaratılana yansımış ve yılanı vurmaya kıyamamış.

Yılan da duygulanmış ve dile gelmiş: "Ey insanoğlu, sen bana kıyamadın, bende sana iyilik edeceğim." demiş. Bir kör kuyuya dalmış ve kaybolmuş. Biraz sonra ağzında bir altın lira ile dönmüş ve "Bundan böyle ömür boyu sana her gün bir altın lira vereceğim!" demiş.

Oduncu altını bozdurmuş ve evinde o gün şenlik olmuş. Ailesi dahil hiç kimseye olanı biteni anlatmamış. Herkes sadece oduncunun çok çalıştığı için durumunun düzeldiğini zannetmiş.

Oduncu yıllar boyu her gün o kör kuyunun başına gitmiş, yılan ile buluşmuş ve altınını almış. Bir gün oduncu ağır hastalanmış. Kuyunun başına gidemez olmuş. Birkaç gün geçince bolluğa alışmış evinde darlık başlamış. Oduncu oğlunu yanına çağırmış ve yılanın sırrını anlatmış. "Kör kuyunun başına git ve oğlum olduğunu söyle; yılan sana altın verecek!" demiş.

Oğlu inanmamış ama gitmiş. Yılan önce saklanmış, sonra ortaya çıkmış. Onun oduncunun oğlu olduğuna iyice kanaat getirince de

kuyuya inip bir altın getirmiş. Oğlan önce inanmadığı hikayenin gerçek olduğunu görünce hırsla kapılmış, "Kim bilir daha ne kadar altın var kuyunun içinde!" diye düşünmüş.

Hırsla yılanı öldürmek için bir hamle yapmış, ıskalarnış ama yılanın kuyruğunu koparmış.

Yılan da can havliyle dönüp oğlanı sokmuş ve öldürmüş. Akşam yaklaşp da oğlu gelmeyince oduncu iyice endişelenmiş. Hasta yatağından sürünerek bile olsa kalkmış.

Kuyunun başına gitmiş, oğlu cansız yatıyor. Yılan da o anda görünmüş; kuyruğu yok ve kanlar içinde. Oduncu durumu anlamış ve çok üzölmüş.

Canının parçası oğlu yerde cansız, yıllardır velinimeti olan yılan da yaralı.

"Hatalı olan oğlum olmalı!" demiş ve yilandan özür dilemiş. "Tekrar dost olalım!" demiş. Yılan ise acı acı gülümsemiş: "Çok isterdim ama sende bu evlat acısı, bende de bu kuyruk acısı varken biz artık dost olamayız!" demiş.

Küçük terslikler

İkiz kulelere yapılan saldırı sonrasında, binadaki çalışanlardan hayatta kalanlar, 11 Eylül sabahı işe niçin geç kaldıklarını anlatmışlar.

O sabah;

-Bir firma müdürü o gün oğlu anaokuluna başladığı için işe geç kalmış.

-Birin o gün ofiste kahvaltıda yenecek olan poğaçaları alma sırasıymış.

-Bayan elemanlardan birinin çalar saati o sabah çalmamış.

-Biri kaza yüzünden trafiğe takılmış, geç kalmış.

-Biri otobüsü kaçırmış.

-Birin kıyafeti lekelenmiş, üstünü değiştirmek vakit almış, geç kalmış.

-Birin arabası çalışmamış.

-Biri telefonu cevaplamak için geri dönmüş, servisi kaçırmış.

-Biri huysuzluk yapan çocuğunu giydirirken geç kalmış.

-Biri taksi bulamamış, geç kalmış.

Ama en etkileyici olanı Şu; Bir kişi o gün yeni aldığı ayakkabıları giymiş, ayakkabılar ayağına vurmuŐ ve yara bandı almak için bir eczaneye uğramış. Yani bugün hayatta kalmasının sebebi yara bandı!

Şu anda, trafikte sıkıŐtıĐınızda, asansörü kaırdığınızda, tam çıkarken alan bir telefona cevap vermeniz gerektiğinde, arabanın anahtarını bulamadığınızda, yani sizi rahatsız eden küçük terslikler olduğunda huzursuz olmayın, sinirlenmeyin.

Bu küçük terslikler, belki de bizi daha büyük tersliklerden koruyordur.

Bir saniyelik bir anda yaŐananlar bazen bütün hayatımızı değiştirebilir.

Hayat küçük ayrıntılar üzerine kuruludur, yaşamın içine sıkıŐtıĐınız ve elinizden bir Şey gelmediği anlarda belki de Allah o an orada olmanızı istiyordur.

Küçük bir yazı

Bir üniversite öğrencisi hep başarısız olduğundan şikayetçidir. Sonunda karar verir ve bir profesöre sıkıntıları hakkında danışmak ister. Randevu alır.

Profesör genci dinler ve teşhisi koyar ve şöyle der:

- Senin tam belirlediğin bir hedefin yok ve bu hedefi bir yere yazmamışsın. Kalem aklın dilidir, başarılı olmak istiyorsan hedeflerini bir yere yazmalısın!

Öğrenci düşünüp taşınır ve yazma hadisesini küçümsercesine 'küçük bir yazı'nın hayatına kazandıracacağı hiçbir şey olmadığını, çünkü hedefinin kafasında yazılı olduğunu söyler ve bunun başarıda etkisizliğini profesöre anlatmaya çalışır.

Profesör de, "O halde seni yandaki odaya alayım, orada devam edelim!" der. Odaya öğrenci girdikten sonra kapı üstüne kapanır.

Odada bir bilgisayar vardır ve bilgisayarın ekranında "Bu oda tam 60 saniye sonra infilâk edecektir" yazmaktadır. Bunu gören öğrenci çok korkar, fakat vakit ilerlemektedir. 55, 54, 53... Öğrenci kapıyı tekmelemektedir. 10, 9, 8...

Derken bütün gücüyle kapıya vurmaya başlar. Öğrenci kan

ter içinde kalmış şekildeyken profesör kapıyı açar ve niçin kapıyı tekmelediğini sorar.

Öğrenci, "Bilgisayarda oda 60 saniye sonra infilâk edecek! yazıyordu" der.

Profesörün cevabı şöyle olur:

- O yazı hiç önemi olmayan küçük bir yazı! Korkmana gerek yok!

Aşkın gözü

Bir gün Delilik, yakın dostlarını kahve içmek üzere evine davet etmiş.

Herkes gelmiş kahveler içildikten sonra Delilik, dostlarına Saklambaç oynamayı önermiş.

- Saklambaç mı? O da nedir? diye sormuş Merak.

- Saklambaç bir oyundur sizler saklanırken ben yüze kadar sayacağım. Saymayı bitirdiğimde ilk bulacağım kişi benden sonraki ebe olacaktır.

Korku ve Tembellik dışındakiler Delilik'in önerisini derhal kabul etmişler.

- 1, 2, 3 diye yüksek sesle saymaya başlamış Delilik.

Acelecilik, ilk bulduğu yere kendini atıvermiş. Utangaçlık, her zamanki alışkanlığıyla bir ağacın gölgesine ilişmiş. Neşe, bahçenin orta yerine doğru yönelmiş. Hüzün, saklanacak yer bulamadığından ağlamaya koyulmuş. Kıskançlık, Başarı'nın peşinden giderek yanibaşındaki bir kayanın ardına sığınmış.

Delilik saymayı sürdürmüştü.

Umutsuzluk, Delilik'in doksan dokuza geldiğini duyduğunda iyiden iyiye umutsuzluğa kapılmış.

- Yüüüü! diye haykırmış Delilik, saklanmayan ebedir, aramaya başlıyorum.

İlk sobelenen Merak olmuş. Birinci kurbanın kim olacağını o kadar merak ediyormuş ki, saklanmayı ihmal etmiş.

Bahçe duvarına baktığında, Delilik Kararsızlık'ı fark etmiş; üzerine tünemiş olduğu duvarın hangi tarafına saklanacağını düşünmekle meşgulmüş.

Ve hemen ardından Neşe'yi, Hüzün'ü, Utangaçlık'ı sobelemiş.

Herkes yeniden bir araya geldiğinde Merak sormuş:

-Aşk nerede? Hiç Aşk'ı gören oldu mu?

Delilik, Aşk'ı aramaya koyulmuş Dağlara çıkmış, nehirlerin yataklarına bakmış ama Aşk'ı hiç bir yerde bulamamış. Çaresiz arayışını sürdüren Delilik, bir gül ağacı ile karşılaşmış.

Eline geçirdiği bir çalıyla ağacın dallarını, yapraklarını yoklamış. Aniden tiz bir çığlıkla irkilmiş Acıyla bağırarak Aşk, diken batan gözünü tutuyormuş. Delilik ne yapacağını bilememiş Özür dilemiş, yalvarmış yakarmış Aşk'a kendisini affetmesi için. O kadar üzülmüş ki, bir daha hayat boyu yanından ayrılmayacağını bile vaat etmiş.

Acısı biraz dinen Aşk, sonunda özürleri kabul etmiş.

O günden beri Aşk'ın gözü kördür ve Delilik hep yanı başındadır!!

Kuyudan çıkmak

Bir gün, bir çiftçinin eşegi kuyuya düşer. Adam ne yapacağını düşünürken, hayvan, saatlerce anırır. En sonunda çiftçi, hayvanın yaşlı olduğunu ve kuyunun da zaten kapanması gerektiğini düşünür ve eşegi çıkartmaya değmeyeceğine karar verir. Bütün komşularını yardıma çağırır. Her biri birer kürek alarak kuyuya toprak atmaya başlarlar.

Eşek ne olduğunu fark edince, önce daha beter bağırmaya başlar. Sonra, herkesin şaşkınlığına, sesini keser. Birkaç kürek toprak daha attıktan sonra, çiftçi kuyuya bakar. Gözlerine inanamaz. Eşek, sırtına düşen her kürek toprakla müthiş bir şey yapmakta, toprağı aşağıya silkeleyerek yukarı çıkmasına basamak hazırlamaktadır. Bir süre sonra, komşular toprak atmaya devam edince, herkesin şaşkınlığı altında eşek, kuyunun kenarından dışarı bir adım atıp, koşarak uzaklaşır!

Hayat, üzerinize hep toprak atacaktır; her türlü pislik ile. Kuyudan çıkmanın sırrı, bu pislği silkeleyip bir adım yükselmektir. Sıkıntılarımızın her biri bir adımdır. En derin kuyulardan bile yılmayarak, usanmayarak çıkabiliriz.

Silkelenin ve biraz daha yukarı çıkın.

Bir Buda hikayesi

Buda bir ağacın altında öğrencileriyle oturmaktadır. Bir adam gelir ve yüzüne tükürür.

Buda, yüzünü siler ve adama sorar:

- Başka? Başka ne söylemek istiyorsun?

Adam şaşırır, çünkü bir insanın yüzüne tükürülünce "Başka?" diye sormasını beklememiştir. Böyle bir deneyimi yoktur. Daha önce insanları hep aşağılamıştır ve onlar da kızarak tepki vermiştir. Ya da korkudan gülümsemiş ve adama yaranmaya çalışmışlardır. Buda ikisini de yapmamış, ne öfkelenmiş, ne de korkmuştur. Sadece düz bir şekilde "Başka?" diye sormuştur, tepki vermemiştir ama Buda'nın öğrencileri öfkelenir, tepki verir.

En yakın öğrencisi Ananda der ki:

- Bu çok fazla, buna tahammül edemeyiz. Sen öğretine devam et, biz de şu adama bunu yapamayacağını gösterelim. Cezalandırılması gerekiyor. Yoksa herkes aynı şeyi yapmaya başlar.

Buda konuşur:

- Sesini çıkartma. O beni kızdırmadı ama siz kızdırdınız. O bir yabancı, buralara yeni gelmiş. Benim hakkımda bir şeyler duymuş olmalı; 'bu adam tanrı tanımaz, tehlikeli, insanları yoldan çıkarıp

yanılıyor' gibi şeyler. Benim hakkımda bir fikir edinmiş. O bana tükürmedi, kendi fikrine tükürdü; beni tanıyıyor ki, bana nasıl tükürmüş olabilir?

Eğer düşünürseniz, o, kendi zihnine tükürdü. Ben onun bir parçası değilim ve görüyorum ki bu zavallı adamın söyleyecek başka bir şeyi olmalı. Çünkü bu, bir şey söylemenin bir yolu; tükürmek bir şey söylemenin bir yolu. Bazen dilin yetmediğini hissettiğin anlar olur; derin sevgide, yoğun öfkede, nefrette, duada. Dilin yetmediği yoğun anlar olur. O zaman bir şey yapman gerekir. Derin sevgi duyduğunda, birine sarılırsın; ne yaparsın orada? Bir şey söylersin. Çok öfkelenildiğinde birine vurursun, tükürürsün, bir şey söylüyorsundur. Bu adamı anlayabiliyorum. Söyleyecek başka bir şeyi daha olmalı. O yüzden 'Başka?' diye sordum.

Adam daha da çok şaşırır! Buda öğrencilerine der ki

- Siz beni daha çok kızdırdınız, çünkü siz beni tanıyorsunuz, benimle yıllarca yaşadınız, ama yine de tepki veriyorsunuz.

Şaşırın, kafası karışan adam evine döner. Bütün gece uyuyamaz. Bir Buda gördükten sonra artık eskisi gibi uyumak zordur, mümkün değildir. Bu deneyim tekrar tekrar aklına gelir. Ne olduğunu kendine açıklayamaz. Titreme, terleme nöbetleri geçirir. Böyle bir adama hiç rastlamamıştır; bütün zihni, bütün kalıpları, bütün geçmişi dağılır.

Ertesi sabah geri döner. Buda'nın ayaklarına kapanır.

Buda sorar:

- Başka? Bu da sözle söylenemeyeni söylemenin başka bir yolu. Ayaklarıma dokunduğun zaman, sözcüklere sığmayan, sıradan dille anlatılamayan bir şey söylüyorsun.

Buda devam eder

- Bak Ananda, bu adam yine burada, bir şey söylüyor. Çok derin

duyguları olan bir adam bu.”

Adam Buda'ya bakar:

- Dün yaptığım şey için beni affet.

Buda cevap verir:

- Affetmek mi? Ama ben, dün o hareketi yaptığın adam değilim ki. Ganj nehri sürekli akıyor, o hiçbir zaman aynı Ganj değil. Her adam bir nehirdir. Senin tükürdüğün adam artık burada değil; aynı onun gibi görünüyorum, ama aynı değilim, bu yirmidört saatte öyle çok şey oldu ki! Nehirden çok su aktı. O yüzden seni affedemem, çünkü sana kızgın değilim.

Ve sen de yenilendin. Görüyorum ki sen dün gelen adam değilsin, çünkü o adam kızgındı. O kızgındı, ama sen önümde eğilip ayağıma dokunuyorsun, nasıl aynı adam olabilirsin? Sen o değilsin, o yüzden bunu unutalım. O iki adam; tüküren adam ve tükürülen adam, artık yok. Yakına gel. Başka şeylerden konuşalım.

Yeşim Güralp

www.yesimguralp.com

HAYATA DAİR NOTLARIM

A series of horizontal lines for writing, consisting of a solid top line, a dotted midline, and a solid bottom line. This pattern repeats down the page, providing a guide for letter height and placement.

A series of horizontal dotted lines for writing, starting from the right side of the pen nib icon and extending across the width of the page. There are 15 dotted lines in total, providing a guide for letter height and placement.

A series of horizontal lines for writing, consisting of a solid top line, a dotted midline, and a solid bottom line. There are 18 such sets of lines on the page.

A series of horizontal dotted lines for handwriting practice, starting from the first line below the pen nib icon and continuing down the page.

A series of horizontal lines for writing, consisting of a solid top line, a dotted midline, and a solid bottom line. This pattern repeats down the page, providing a guide for letter height and placement.

A series of horizontal lines for writing practice, consisting of a solid top line, a dotted midline, and a solid bottom line. There are 18 such sets of lines on the page.

A series of horizontal dotted lines for handwriting practice, starting from the top right and extending across the page. The lines are evenly spaced and cover most of the page's width.

A series of horizontal lines for writing, consisting of a solid top line, a dotted midline, and a solid bottom line. This pattern repeats down the page, providing a guide for letter height and placement.

A series of horizontal lines for writing practice, consisting of a solid top line, a dotted midline, and a solid bottom line. There are 15 such sets of lines arranged vertically down the page.

A series of horizontal lines for writing, consisting of a solid top line, a dotted midline, and a solid bottom line. This pattern repeats down the page, providing a guide for letter height and placement.

